GIL PEY

LACRIMI TÂRZII

Editură
Viaţă şi Sănătate

CUPRINS

Redactor: *Adela Băncău-Burcea* Corectură: *Adela Băncău-Burcea* Tehnoredactare: *George Toncu*
Coperta: *Liliana Dincă*
Copyright © 2010 Editura *Viaţă şi Sănătate,* Bucureşti
www.viatasisanatate.ro Tel. 021/323 00 20
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PEY, GIL
Lacrimi târzii / Gil Pey. - Ed. a 2-a. - Bucureşti: Casa de Editură Viaţă şi Sănătate, 2010
ISBN 978-973-101-352-7
821.111-31=135.1
Prefaţă.....5
Capitolul 1.....7
Capitolul 2.....27
Capitolul 3.....51
Capitolul 4.....64
Capitolul 5.....77
Capitolul 6.....95
Capitolul 7.....114
Capitolul 8.....138
Capitolul 9.....153
Capitolul 10.....169
Capitolul 11.....185
Capitolul 12.....204
Capitolul 13.....214
Capitolul 14.....232
Capitolul 15.....253
Capitolul 16.....276
Capitolul 17.....299
Capitolul 18.....321
Epilog 338

PREFAŢĂ

Uneori, întâmplările vieţii pe care le trăieşti cu pasiune sau la care iei parte îţi cer să le aşezi în scris, ca să capete valoare de ghid sau model pentru generaţiile viitoare. Alteori, măreţia biruinţei şi spectacolul vieţii sunt cele care te fac să povesteşti fapte învăluite în tăcere, în folosul urmaşilor. Aşa s-a întâmplat cu mine după ce am aflat, de la martori şi din documente, despre pasiunea divină a pionierilor Bisericii Adventiste.

Cât priveşte războiul pe care adventiştii l-au purtat cu „domniile întunericului" şi colaboratorii lor tereştri, trebuie scos la lumină şi lăsat să se vadă cum a fost şi cum a luptat Domnul pentru ai Săi. Ceea ce am trăit şi am aflat m-a ispitit să dau în vileag şi să pun în reflector aspecte sensibile ale luptei dintre bine şi rău. De aceea vreau să arăt cum străluceşte credinţa încercată prin foc!

M-a impresionat profund mărturisirea lui N. Steinhardt, pe care a făcut-o în *Jurnalul fericirii,* pag. 152, 153, care ne dezvăluie aspecte din viaţa de detenţie:

„Când suntem scoşi la baie sâmbăta, adventiştii nu consimt să se spele pe trup. Pe mâini da, dar nu pe corp. Spectacolul, care se repetă săptămânal, scoate în evidenţă două încăpăţânări naive: pe de o parte încleştarea adventistă, bucheră, talmudistă, care

e şi admirabilă, şi pe de altă parte cea a gardienilor, care nu sunt cu totul greşiţi cerându-le tuturor deţinuţilor să se îmbăieze. De ce oare nu li se dă adventiştilor posibilitatea să meargă la duş în altă zi? Pentru că

sâmbăta e ziua de curăţenie în puşcării! Cu duşmănia mai poţi lupta, însă birocraţia nu-i de înfrânt. Părintelui Petcu şi apoi nouă, tuturor, ni se cere să-i săpunim cu sila pe camarazii noştri (adventişti), care stau goi sub duş, cu braţele încrucişate peste piept, zâmbind serafic, aşteptând martirajul. Sunt caraghioşi, dar şi profund respectabili. Când sunt în unanimitate (ortodocşii), dreptslăvitorilor abia dacă li se acordă răgazul să se săpuneze fulgerător şi să se clătească şi mai instantaneu, însă, dacă sunt şi adventişti de faţă, gardienii, spre a-i provoca, a-i necăji, a le face râca, prelungesc dinadins şederea la baie, dau apă caldă din belşug; dreptslăvitorii pleacă sătui de curăţenie şi îmbăiaţi cu adevărat. Cu puţina apă pe care o primim în celulă, renunţând la orice, îi ajutăm pe ucenicii căpitanului William Miller să se spele pe tot corpul duminica dimineaţa."
De multe ori, e aşa de vizibil cum ironia vieţii şi paradoxul evenimentelor se susţin, se sugerează şi se îngemănează încât doar o încredere absolută în Isus te poate păstra în echilibru. Sper că, după ce vei citi cele scrise mai departe, te vei împrieteni pe vecie cu „Minunea" dintre Betleem şi Golgota.

CAPITOLUL 1

ra amiaza unei zile liniştite şi calme. O lumină molatică şi . blândă se aşternea sfioasă peste lume, ca-n pârga unei veri kimpurii. Valea Prahovei, păzită şi apărată de culmile Buce-gilor, se pitula printre stâncile şi dealurile acoperite de verdeaţă proaspătă. Se adunaseră de prin împrejurimile munţilor mase de nori alburii. Pluteau neclintiţi, atârnaţi de umerii cerului trist.
Fusese o iarnă grea, cu nămeţi mari de zăpadă şi geruri straşnice. Locuitorii satelor înşirate pe cele două maluri ale Prahovei întâmpinau fără interes viitorul. Priveau fără nădejde peste culmile munţilor şi nu spuneau nimic. Raţia la căldură, la pâine, la spălat aproape le furaseră omenia. Raţia la vorbit, la gândit, la mirosit şi la tuşit le adunaseră prea multă amorţeală în trup şi în credinţă. Pe ici, pe colo, împătimiţii şi flămânzii ieşeau la poartă, priveau blând şi mângâiau cu sufletul spaţiul dintre ulucă şi şanţ, miroseau lutul cărămiziu şi îi şopteau dezmierdându-1: „O să fii bun cu noi, pământule? Miluieşte-ne, şi-o să ne ajungă la toţi. Aşa-i, mumă humă? O să ne hrăneşti pe toţi?" Apoi păzeau, ca nu cumva turca vreunui copil să cadă peste pământul lor.
La amiaza acelei zile părăseam malul prahovean, unde se întindea parohia mea. M-am oprit pentru un timp în dreptul reşedinţei Cantacuzinilor. Aici se afla Centrul de Recuperare Neuropsihică din satul Călineşti. De fiecare dată când bolnavii din acest oficiu ieşeau pe poartă, se bloca drumul. Am oprit mai mult forţat de bolnavii

care descuiaseră poarta şi năvăliseră în şosea, ţopăind de bucurie şi de nebunie. Curând, maşinile oprite au fost încercuite şi asaltate de „evadaţi", care mai de care cerând câte ceva sau trăgând de oglinzi ori de antena radio.
Priveam un bulgăre de istorie batjocorită. Zidurile Complexului Mavros - Cantacuzino plângeau de ruşine. Alcătuit din patru clădiri principale cu anexe, fusese construit între anii 1821 şi 1825, de către generalul Nicolae Mavros, secretarul şi

ajutorul lui Kiseleff, guvernatorul Ţărilor Române din 1830 până la instituirea domniilor regulamentare, în 1834.
în 1845, Generalul Mavros a căsătorit-o pe fiica sa, Măria, cu Ioan Cantacuzino Măgureanu, un descendent din a treia generaţie a familiei Cantacuzino, din Măgureni. Din căsătoria Măriei Mavros cu Ioan Cantacuzino Măgureanu s-au născut şase copii: cinci fete şi un băiat. Băiatul a devenit un eminent om de ştiinţă în medicină. Institutul de Seruri şi Vaccinuri „Dr. Ion Cantacuzino" din Bucureşti îi poartă numele. Conacul din Călineşti - Prahova are o frumoasă ţinută arhitectonică. Aici s-a semnat Regulamentul Organic, prima Constituţie a ţării. în cinstea marelui eveniment, s-a amenajat aleea triunghiulară cu tei ce leagă Măgurenii, Lunca Prahovei şi Călineştii. Tot în conacul Mavros, povestesc bătrânii, s-a adăpostit Nicolae Bălcescu în preajma izbucnirii Revoluţiei de la 1848, când era urmărit de agenţii puterii.
La data aşternerii istoriei mele, conacul adăpostea Sanatoriul de Recuperare Neuropsihică. Complexul era înconjurat de un parc ce se întindea pe şase hectare. Era împrejmuit de un zid din piatră de râu şi avea porţi de fier forjat. în interiorul parcului, se afla un grup statuar din marmură albă, operă a sculptorului rus Mark Anto-kolski, denumită „Fata pansând un rănit". Din păcate, în timp, a fost mutilată, în mare parte. Acum totul pare o rană aprinsă.
După ce cu greu am reuşit, ajutat de îngrijitorii spitalului, să dăm jos şi ultimul bolnav care se urcase pe capotă, am plecat

obosit spre casă. Eram mulţumit că am scăpat fără pagube serioase, în scurt timp m-am întors la gândurile mele.
O bucurie ascunsă mi se plămădea în suflet. întâlnirea cu biserica era mai totdeauna un prilej de sărbătoare. Mă simţeam iubit, apreciat şi încurajat de enoriaşii mei. Bătrânii mă priveau ca pe un fiu vrednic de cinste, iar tinerii, ca pe un frate cu care poţi să-ţi împărţi bucuria.
Eram frământat de gândul că sunt destule lucruri care ar trebui făcute, iar eu nu găseam forţa şi ştiinţa necesare să le împlinesc. Erau frământările unei iubiri ce se ţesea în jurul fraţilor şi surorilor mele.
Intrasem în al doilea an al activităţii pastorale. Fiecare slujire era o ocazie de a-L descoperi pe Isus în prietenia cu oamenii. Această certitudine mă întărea şi dădea sens vieţii mele. Unchiul Deleanu, cum îi ziceam eu îndrumătorului meu pastoral, un om ales la suflet, cu calităţi de îndrumător spiritual deosebite, îmi insufla încredere şi mă sprijinea ca un tată pe fiul său. Când stăteam de vorbă cu colegii de vârsta mea şi mai aflam din păţaniile lor, veneam acasă şi îi mulţumeam lui Dumnezeu că m-a aşezat lângă un astfel de părinte, cum era pastorul Deleanu Petre.
O, n-aş dori să credeţi că locul unde slujeam era rupt din rai şi că, în loc de oameni, erau îngeri. O, nu, era atât de comun încât puteai întâlni tot peisajul dintre ridicol şi sublim. Dar unchiul Deleanu mă învăţa să urmăresc doar fructele coapte şi să reţin ceea ce tindea spre înalt. Mă întâlneam destul de des cu fapte ce făceau să mi se strângă sufletul şi să-mi roşească obrazul. Da, chiar în ziua aceea am trecut prin astfel de extreme.
Amiaza era mai călduroasă decât mă aşteptasem. în maşină era şi mai greu de suportat. Aş fi deschis geamul, dar, ori de câte ori o făceam, eram izbit de un miros greu de benzină. Dacia mea alerga greoi, tuşind şi icnind, gata, gata să se oprească. Nu s-a oprit ea, dar am oprit-o eu. Ajunsesem în Poiana Câmpina. în dreptul unei staţii I.T.A. era un fel de busculadă. Oameni şi femei făceau haz, spuneau glume destul de nesărate pe seama unuia care era în mijlocul grupului şi făcea pe măscăriciul. în timp ce aşteptam ca oamenii să

se retragă de pe carosabil, un bărbat tânăr s-a apropiat de geamul meu.
- Domnule pastor, mă cunoaşteţi? Soţia mea este adventistă, ştiţi că aţi fost pe la noi?
- Da, vă cunosc, i-am zis.
- Veniţi, vă rog, şi luaţi-1 pe nea Niculae, că e beat mort, face pe bufonul şi oamenii îşi bat joc de credinţa „aventistă"!
Ara înlemnit. îl cunoşteam pe nea Niculae: era un „recidivist" de-al meu. Cu plumb în picioare, am coborât şi, ajutat de omul binevoitor, l-am cărat pe nea Niculae în maşină. Oamenii din staţie mă cunoşteau. Eram prezent prin satele lor şi ştiau bine cine sunt. Unii au râs de mine; bineînţeles că aveau motive! însă au fost şi alţii care au apreciat gestul meu. După câţiva kilometri, nenea Niculae, care moţăia pe scaunul din faţă, a întors faţa roşie ca racul şi buhăită spre mine, curios. M-a fixat cu privirea şi a zis:
- O, dum, dumneata nu eşti fratele... pastorul meu...? Ai... zî că nu eşti! Eşti pastorul meu...? Da, da, ia spune-mi! Unde mă duci...? Că... sunt cam beat. M-a... m-a îmbătat nevastă-mea.
- Ce ai băut? l-am întrebat, abia stăpânindu-mi amestecul de supărare şi milă.
- Nu ştiu, că... nevastă-mea m-a îmbătat!
- Şi unde e nevastă-ta?
- A... a plecat şi m-a lăsat, a... a plecat cu o maşină şi... şi pe mine m-a lăsat să vin cu „rata". Da... da ia zi, mă, mă excluzi?
- Să vedem! i-am zis eu.
- Să, să ştii că, şi dacă mă excluzi, ai fost domn cu mine, mă duci acasă cu, cu tu... rismu'. Când m-o vedea nevasta, crapă, domn'le, crapă...
Eram uluit. N-aş putea să spun exact prin ce stări treceam. Era şi de râs, şi de plâns. Când am ajuns acasă, m-a întâmpinat nevastă-sa. Se făcea că nu ştie nimic. Era vicleană. Nu era în credinţa adventistă. Era chiar ciudoasă că soţul ei dorea să schimbe felul credinţei lui.
După ce l-am cărat în casă, l-am dezbrăcat şi l-am aşezat în pat. A adormit în mâinile noastre. Am aflat mai târziu că, într-adevăr, fuseseră în Câmpina, la o cumetrie în familie. Soţia ţinuse cu tot di-
nadinsul să-1 îmbete, apoi 1-a lăsat în staţie să-1 batjocorească lumea. Spera să vadă lumea ce fac adventiştii, iar pe noi să ne determine să nu-1 mai primim pe bărbatul ei.
La întoarcere, am mers pe un alt drum. Parcă toţi trecătorii îmi cunoşteau ruşinea îndurată şi în fiecare vedeam pe cei din staţie, strigând după mine vorbe de batjocură despre credinţa şi biserica mea.
în poarta Băneştilor, pe lângă vulturul lui Vlaicu, maşina mea se obişnuise a se opri ca într-o staţie de curăţat jiglere. Când eram îmbrăcat în costumul ceremonial, tare rău mă sâcâiau aceste opriri. De data asta, a fost mai simplu. După ce m-am urcat în maşină, am privit spre postul de control. Mi s-a părut că un miliţian privea spre mine cu binoclu. Din cabina înaltă, supraveghea şoseaua dreaptă pe câţiva kilometri buni. Când m-am apropiat de postul de control, un sergent îmi ieşi în faţă, făcându-mi semn să opresc. Era o oprire aproape rituală.
- Sergent major Pătraşcu. Actele, vă rog!
- O clipă, domnule sergent!
- Sergent major, tovarăşe, n-ai făcut armata?
- Nu, n-am făcut, tovarăşe.
- De ce n-ai făcut, că văd că nu eşti nici şchiop, nici chior sau... ai bătaie de inimă?
- Nu, tovarăşe, am doar... bătaie de cap.

- Cu cine, tovarăşe?
- Păi nu se vede, tovarăşe sergent.
- Sergent major, te rog, tovarăşe.
Miliţianul, ca şi când nu m-ar fi văzut niciodată, analiza actele, întorcându-le când pe o parte, când pe alta, privea scrisul, cerceta rând cu rând, apoi, privind în jos, zise:
- Suflă!
- Poftim? întrebai eu.
- Suflă!
- Cui să suflu?!
- Mie.
- Ce să vă suflu? Ce nu ştiţi?

- Băi, tovarăşe, te faci că nu pricepi?
- Ce să pricep, tovarăşe?
- Suflă, băi, tovarăşe! Ori ai băut?
- Cum să suflu, tovarăşe?
- Nu ştii?
- Nu ştiu.
- Uite aşa! (şi suflă spre mine, duhnind a usturoi!)
- Eu n-am mâncat usturoi, tovarăşe.
- Suflă! Am suflat.
- E-n ordine, zise miliţianul, n-ai băut.
- N-am băut, tovarăşe sergent.
- Major! completă miliţianul. Ce transportaţi în maşină?
- Ce se vede.
- Eu nu văd nimic, tovarăşe.
- Atunci înseamnă că transport nimic...
- Tovarăşe conducător auto, eu nu am chef de glume cu dumneata!!!
- Nici eu, tovarăşe sergent major.
- Atunci, vă rog să deschideţi portbagajul!
în portbagaj erau o plasă cu două pâini şi servieta mea cu cărţi.
- De unde aveţi pâinea aceasta?
- De la un magazin.
- De la ce magazin şi cum îl cheamă pe vânzător, tovarăşe? Ştiţi că este o infracţiune să cumperi pâine de la alt magazin decât de la cel la care sunteţi repartizat? Dumneavoastră aţi încălcat legea şi, ca urmare, sunt nevoit să vă fac acte.
- Pentru ce, tovarăşe miliţian?
- Pentru ce aţi auzit; vă rog să mă urmaţi în post şi să daţi o declaraţie cum aţi săvârşit infracţiunea şi cu numele tuturor complicilor!
- Tovarăşe miliţian, nu e vorba de nicio infracţiune. Este pâinea mea pe care am dus-o unor oameni bătrâni şi bolnavi, dar nu i-am găsit acasă, aşa că m-am întors cu ea înapoi.
- Unde lucrezi dumneata, tovarăşe, de-ţi permiţi să dai pâine unor „săraci"? Săraci ai zis?! Tovarăşe, în statul nostru socialist nu
există săraci. Statul are grijă de toţi cetăţenii săi, dându-le hrană când trebuie şi câtă trebuie. Dumneata jigneşti orânduirea noastră socialistă când afirmi că există săraci.
- Eu n-am afirmat, tovarăşe, lucrul acesta.
- Cum, mă faci mincinos?
- Nu, eu nu vă fac, sunteţi deja dacă mă acuzaţi de ceea ce n-am zis şi n-am făcut.

- în cazul acesta vă acuz de ultraj la adresa organelor de ordine în stat.
- Eu respect autoritatea în stat.
- Ce aveţi în servietă?
- Cărţi.
- Ce cărţi?
- Cărţile mele de serviciu.
- Dar unde lucrezi dumneata, domnule, de-ţi permiţi să porţi cărţi în servietă şi să duci pâine la săraci? Dar ce crezi dumneata, tovarăşe, că în ţara asta este lipsă de carte şi pâine? Ia să văd, ce cărţi ai acolo!
- Un moment, domnule!
Am scos Biblia, agenda şi Straja Dimineţii.
- Ce-i asta, tovarăşe? întrebă sergentul, silabisind titlul mare, auriu, de pe copertă. Biblia? Ce-i asta, tovarăşe?
- Ce aţi citit.
- Se confiscă!
- De ce?
- Carte interzisă.
- De cine?
- De lege.
- Care lege?
- Legea Statului.
- Vreau s-o văd.
- O s-o vezi de n-o s-o poţi duce.
- Tovarăşe, Biblia este unealta mea de lucru.
- Dar ce lucrezi dumneata, tovarăşe, cu cărţi interzise? Asta înseamnă carte de propagandă capitalistă, dăunătoare poporului,

opiu, tovarăşe, opiu, aşa a spus..., dar nu te interesează pe dumneata cine a spus!
- Tovarăşe miliţian, aţi spus că Biblia mea este opiu?
- Da, aşa este, pentru că ia minţile oamenilor.
- Vă rog să-mi spuneţi şi mie ce este ăla opiu, cum i-aţi zis dumneavoastră?
- Băi, tovarăşe, tocmai asta vreau eu să te lămuresc pe dumneata; ce este un opiu.
- Ce este, tovarăşe sergent major?
- Măi, tovarăşe, mă mir că eşti îmbrăcat aşa frumos, ca un tovarăş de la partid, şi nu ştii ce este un opiu.
- Vă rog să-mi spuneţi dumneavoastră, tovarăşe sergent major!
- Bine, tovarăşe. Uite, cartea este un opiu - cartea, domnule, cartea! Unii când încep să citească... Chiar eu, eu am fată de liceu şi, când începe să citească, nu mai este ea, uită tot, pe mă-sa, pe ta-su, uită de treabă, de mâncare, de culcare - opiu, tovarăşe, opiu. Mă mir că umbli cu el în geantă şi nu-l cunoşti; şi mai ales că al dumi-tale este şi subversiv, face propagandă împotriva ateismului nostru ştiinţific. Ai dat de belea, trebuie să-ţi fac acte.
- Ce fel de acte?
- Acte, aşa cum am eu ordin să fac.
- Da, dar eu am acte, poftiţi! şi i-am întins legitimaţia. Miliţianul o privi atent, o compară cu numele din permis, apoi
zise cu o faţă binevoitoare şi prietenoasă:
- De ce nu spui, băi, tovarăşe, cine eşti şi unde lucrezi?
- Eu am vrut să vă spun, pentru că aţi întrebat de vreo trei ori, dar nu m-aţi lăsat să

răspund.
- Eu vă cunosc, tovarăşe; păi, n-am făcut eu cojoc nevesti-mi la ai lui Nuţă, fetei i-am făcut unul frumos la Biţă la Măgureni, casa mi-a zugrăvit-o unul de-al dumneavoastră, iar miere iau numai de la nea Anghel Ivan. Iar nenea Niculiţă Stelian e un om care vă face cinste.
- Da, domnu' şef, aşa e.
- Vă cunosc, domnule, aşa că mai treceţi pe aici!
- Am să trec, tovarăşe, că alt drum nu am.
De ceva timp aştepta în uşa cabinei un domn. Trăgea cu urechea la discuţia noastră. în timp ce mă îndreptam spre maşină, am observat o limuzină cu geamuri fumurii şi număr de CC, oprită în spatele maşinii mele. Privind spre cabina miliţianului, l-am văzut în poziţia de drepţi şi fără culoare în obraji; se vedea că situaţia nu era tocmai plăcută pentru el.
Ajuns sub nucul uriaş din curtea bisericii unde locuiam, am fost întâmpinat de fetiţa mea, Tamara, care se urcase la fereastră şi lovea cu putere în geam strigând: „Tata, tata, moto, tata, moto, nenea Ieie, moto..." într-o clipă, a dispărut de la fereastră şi a apărut în prag, de unde mi s-a aruncat în braţe. în bucătărie, soţia pregătea masa, ca şi când ar fi ştiut clipa sosirii mele. Eram tare fericit când ajungeam acasă. Mi-am sărutat soţia şi mi-am strâns cu drag fata la piept.
- Să zici că n-am intuiţie!
- Ba nu zic, se vede că ai, mi-a răspuns Marinela.
- Ce s-a întâmplat în lipsa mea?
- Câte ceva s-a mai întâmplat.
- Ce anume?
- Păi..., fiică-ta stă doar udă, copiii de la orfelinatul „Ada Mari-nescu" au spart iar geamurile la biserică, te-au sunat de la Conferinţă ca să te prezinţi mâine la zece cu procesele verbale de la alegerile în comunităţi, iar inspectorul Dănescu ţi-a cerut să prezinţi tabelele cu cei pe care urmează să-i botezi...
- Şi altceva?
- Păi, s-a stricat chiuveta de la baie, nu mai sunt cartofi şi trebuie să mergi cu mine la policlinică sau să te duci cu fata la plimbare, iar diseară suntem aşteptaţi în vizită la familia Rădulescu.
- Şi cu ce să încep?
- Păi, să începi cu masa, îmi povesteşti ce ai mai făcut, apoi vedem noi..., poate o culci pe Tama.
- Asta cred că-mi place cel mai mult, dar am ceva de pregătit pentru Sabat...
Retrăgându-mă în singura cameră ce-o aveam ca locuinţă, însemnând şi birou, şi cameră de oaspeţi, şi dormitor, mi-am reluat firul gândurilor legate de ciclul de prelegeri pe care le prezentam din cartea profetului Daniel. Din noiane de informaţii istorice şi biblice,

le alegeam pe acelea care puteau deschide inima ascultătorului spre Dumnezeu. De aceea cântăream fiecare lucru de spus. Aproape că terminasem prelegerea de schiţat, când am fost întrerupt de soţia mea.
- Te caută un miliţian.
- Unde este?
- în curte.
- Stai tu de vorbă cu el până mă îmbrac eu!
Când am ieşit în curte, l-am recunoscut pe sergentul Pătraşcu. Acesta, cu un aer

oficial, dar şi tainic, de fapt mai mult şoptit, îmi zise:
- Tovarăşe pastor, lumea e mică, nu?
- Văd, dar care e problema?
- Un tovarăş de la partid te caută şi mi-a cerut să-1 conduc până la dumneata. Să ştii că eu n-am nicio vină. Ce am discutat noi azi la postul de control n-are a face cu ce se întâmplă acum. Tovarăşu'... e-n maşină. Pofteşte la poartă să discuţi cu dânsu'! Misiunea mea asta a fost.
Ne-am îndreptat spre poartă. Am rămas surprins văzând limuzina cu geamuri fumurii şi număr de CC. Din maşină, a coborât acelaşi bărbat pe care-1 văzusem la postul de control.
- Bună ziua! am salutat eu.
Celălalt răspunse dând din cap şi întinse mâna.
- Sunteţi preotul acestei biserici? -Da.
- Este o Biserică Ortodoxă sau Catolică?
- Nu, este o biserică protestantă, dar închiriată Bisericii Adventiste.
- Sunteţi pastor adventist?
- Da, sunt pastor asistent al Bisericii Adventiste.
- Haideţi să facem împreună o mică plimbare!
- Dacă o consideraţi utilă, n-am nimic împotrivă! însă aş dori să ştiu unde, în ce scop şi... dacă e obligatorie?
- Nu este obligatorie şi nu pot să vă spun acum mai multe, însă nu vă temeţi!
- Eu nu mă tem decât de Dumnezeu, am răspuns, mai mult ca să prind curaj.
După câteva minute eram gata, îmbrăcat, cu servieta în mână. Aproape de centrul oraşului, miliţianul a coborât, salutând respectuos. Rămaşi singuri, străinul spuse doar atât:
- Mergem la un bolnav! după care nu mai scoase o vorbă. Eram surprins de ceea ce mi se întâmpla. Cunoşteam traseul pe
care mergeam. Ne apropiam de centrul oraşului Breaza. După ce am parcurs câteva străzi, am oprit în faţa unei vile somptuoase, înconjurate cu un zid continuat în înalt de coroanele stufoase ale unor molizi puternici.
Luxul din casă arăta condiţia socială a proprietarilor. Am fost condus într-o cameră mobilată scump, cum nu prea văzusem eu. Pe un pat mare stătea întins un bătrân, livid la faţă, purtând în priviri semnele unei evidente suferinţe. M-am apropiat de patul bolnavului, luându-mi rolul de păstor de suflete. Bătrânelul părea viu doar în privirile-i cercetătoare. M-am apropiat şi l-am salutat mai mult prin gesturi decât prin glas.
- Bună seara, domnule! înţeleg că m-aţi chemat...
- Da, răspunse destul de clar bolnavul.
- Am venit şi doresc să vă ajut cu tot ce depinde de mine. Bătrânul mă cerceta cu luare aminte, parcă uitând de suferinţă.
- Eşti preot?
- Sunt pastor asistent al Bisericii Adventiste.
- Ce ai de spus unui om ca mine, care a ajuns în pragul morţii? întrebarea directă, rostită aproape poruncitor, m-a ameţit.
Nu eram într-o situaţie prea fericită. Conjunctura în care ajunsesem acolo, locul enigmatic de luxos, aerul de tăcere impusă, lipsa experienţelor de felul acesta, precum şi personalitatea dominantă a bolnavului, toate acestea îmi uscaseră gura, aşa că nu prea mai aveam glas. în timp ce, fără grabă, îmi scoteam Scriptura, mă rugam cu disperare la Dumnezeu pentru călăuzire.
- îmi permiteţi să vă spun „părinte"? am zis cu o oarecare siguranţă în glas.

- Mie? Să-mi spui părinte?
- Da, am răspuns cu hotărâre.
- Da, dar... eu nu sunt preot: dumneata eşti!
- Eu vreau să vă spun „părinte" în sens de respect şi stimă.
- Chiar dacă nu mă cunoşti?
- Tatăl meu vă cunoaşte.
- Cum îl cheamă pe tatăl tău? întrebă mirat bolnavul.
- Pe Creatorul meu îl cheamă Isus, am răspuns.
- A... înţeleg, dădu din cap bătrânul.
- M-aţi întrebat ce am de spus unui om în situaţia dumneavoastră. Bolnavul aprobă din cap.
- Eu nu am nimic de spus, căci ce ar putea un muritor să spună în faţa morţii, decât vorbe seci?
Peste faţa bolnavului trecu o umbră, în timp ce, din ochi, porniseră încet două lacrimi.
- Dar... Isus are ceva să vă spună.
O tresărire abia perceptibilă făcu să i se zbată obrazul stâng.
- Ce are să-mi spună? întrebă şoptit bătrânul.
- Că trebuie să aveţi speranţă.
- Speranţă? Ce speranţă mai poate avea un muribund?
- în Isus şi Planul Mântuirii Lui. Ceea ce vi se întâmplă acum nu este cel mai rău lucru.
- Poate fi ceva şi mai rău? întrebă uimit bătrânul.
- Da, poate fi.
- Ce anume?
- Cel mai rău lucru este să vă ajungă clipa somnului morţii fără să fiţi împăcat cu Dumnezeu. El a făcut pentru dumneavoastră un Plan de Mântuire. Şi puteţi fi salvat. A murit pe Golgota în locul nostru, iar ceea ce se va întâmpla nu-i decât un somn mai profund decât de obicei, din care nu te poate trezi decât Dumnezeu şi îngerii Lui. Trebuie doar să-I predaţi lui Dumnezeu, în rugăciune, viaţa dumneavoastră, cerând iertare pentru păcatele trecutului şi anga-jându-vă că veţi păzi poruncile Lui câte zile veţi mai primi de la El.
- Ce să mai facă Dumnezeu cu un om îmbătrânit de zile, ca mine? întrebă, aproape mânios, bătrânul.
- La Dumnezeu „o mie de ani sunt ca o zi", aşa că pentru El nu există vârstă şi bătrâneţe, ci doar „azi": „Astăzi dacă auziţi glasul Meu, veniţi la Mine, zice El". Nu cred că vârsta dumneavoastră îl împiedică pe Dumnezeu să vă primească.
- Cred că mă împiedică pe mine să mă predau, zise bătrânul.
- Nu trupul îmbătrânit vi-1 cere Dumnezeu, ci sufletul, iar acesta nu are vârstă.
- Se vede clar că eşti de-al lui! zise bătrânul ca pentru sine.
- N-am înţeles ce aţi spus. De-al cui sunt?
- Eşti de-al lui Petre Paulini? întrebă bătrânul privindu-mă fix.
- Petre Paulini? am repetat apăsând fiecare cuvânt.
- Da, îl cunoşti?
- Am fost mai apropiat de fiul său, Rene Paulini.
- Dar eşti din biserica lui Paulini? -Da.
- Atunci vorbeşte-mi despre pocăinţă!
- Am să vă spun tot ce-mi va da Domnul să spun, dar mai întâi lămuriţi-mi câteva nedumeriri. Dumneavoastră l-aţi cunoscut pe pastorul Petre Paulini?
-Da.

- Personal l-aţi cunoscut? -Da.
- Puteţi să-mi spuneţi în ce împrejurări l-aţi cunoscut?
- Te ajută la a-ţi împlini menirea dumitale?
- Da, voi putea să aleg mai uşor mesajul pentru dumneavoastră.
- Bine! Acum aproape cincizeci de ani eram student la Academia Militară. Am cunoscut un coleg, un jurist militar, care m-a dus la o sală de conferinţe religioase. Acolo l-am întâlnit pe pastorul conferenţiar Petre Paulini. Am mers la el acasă şi am crezut în adevărul propovăduit de el. Eu şi prietenul meu am fost pe punctul de a ne boteza, dar... Viaţa şi războiul ne-au despărţit. Am avut de două ori ocazia să ne botezăm, însă... am amânat. Azi înţeleg ce greşeală am făcut, amânând botezul. După aceea, pe mine cariera militară m-a purtat pe alte culmi. Am sfârşit cu gradul de general. Iar acum zac pe acest pat de suferinţă, bolnav de cancer în metastază. Mi-am

irosit viaţa, tinere! Ce vezi e tot ce mi-a mai rămas: un trup cavernos şi un suflet chinuit de remuşcări.
De câteva zile visez cu ochii deschişi timpul tinereţii petrecut în compania prietenului meu, juristul, şi a pastorului Paulini, care a pierdut mult timp cu noi încercând să ne convingă să ne botezăm şi să ne dedicăm slujirii spirituale. Acum văd că alegerea noastră a fost o greşeală, tinere! Azi-noapte, în vis, mi s-a spus să-1 caut pe Paulini, dar de unde să-1 iau, că-i mort de mult? Azi, pe când îmi stăruia în minte visul, am înţeles că trebuie să caut un adept de-al lui Paulini. Am trimis şoferul meu şi... ai venit dumneata.
- Abia acum înţeleg cât de mult vă iubeşte Isus, i-am zis eu.
- Pe mine? întrebă mirat bătrânul.
- Dovada este că mă aflu aici, nu? Bătrânul izbucni într-un plâns înfundat.
- Aveţi copii?
După ce s-a mai liniştit, bătrânul răspunse:
- Am avut o viaţă ticăloasă, am avut multe femei frumoase, dar n-am avut soţie. Am lucrat cu tinerii, dar am făcut din ei roboţi pentru război. Părinte n-am fost. Parcă boala asta m-a trezit dintr-o lungă beţie şi acum constat că am pierdut ceea ce era cu adevărat de preţ. După ce l-am părăsit pe Paulini, am luptat ca un nebun împotriva cugetului, adâncindu-mă în lucruri deşarte. Eram furios pe Dumnezeu că a lăsat ca Luca să meargă pe front şi să nu-1 mai văd. Am ajuns ofiţer superior în Siguranţa Statului şi am căutat să-i uit pe pastorul Paulini şi pe adventişti.
- L-aţi mai întâlnit de atunci pe Paulini?
- O singură dată, prin anii '50. Era arestat şi cercetat de Siguranţă pentru o carte pe care o scrisese şi care era socotită ofensă la adresa politicii şi filozofiei partidului.
- Aţi vorbit cu el?
- N-am avut tăria să mă arăt la faţă.
- El n-a ştiut că eraţi în preajmă?
- Nu, dar... am intervenit să fie lăsat în pace! zise oftând generalul.
- Se bănuieşte că, în urma acelor arestări, i s-a deschis drumul spre suferinţă şi moarte.
- De când am aflat că e arestat, n-a mai fost torturat, însă era prea târziu.
Urmă un timp de tăcere. Eram uimit de ceea ce auzeam şi de încrederea ce-o simţeam în vorbele bătrânului general. El îmi descoperea lucruri periculos de ştiut în acele vremuri.
- Nu cred că trebuie să vă simţiţi vinovat pentru moartea pastorului Paulini. Dumnezeu ţine în mână soarta slujitorilor Săi, am zis eu, sperând că-i va fi de folos.
- Imaginea lui însângerată, din camera de arest, m-a urmărit ani în şir. Dacă nu sunt

vinovat de moartea lui, de distrugerea proprie-mi vieţi sunt vinovat.
- Isus vă poate împrumuta o viaţă nouă, credeţi asta?
- Da, cred, cred cu adevărat.
Un şuvoi de sânge prinse a i se strecura pe bărbia şi gâtul străveziu. Cu mişcări uşoare, am şters sângele şi am început să povestesc:
- Un tată avea doi fii. într-o zi, fiul cel mic, atras de prieteniile deşarte ale lumii, i-a zis tatălui său: „Te rog să-mi dai acum partea ce mi se cuvine din averea ta, fiindcă nu vreau să aştept până mori". Tatăl s-a învoit să împartă averea celor doi fii ai săi. Câteva zile mai târziu, fiul cel tânăr şi-a făcut bagajele şi a plecat într-o ţară îndepărtată, unde şi-a risipit banii în chefuri şi cu femei stricate.
- Eu am fost ăsta, şopti îndurerat generalul. Ce rău am făcut că nu m-am botezat atunci! Doamne, ce rău am făcut!
Cu ochii ţintă la faţa brăzdată de suferinţă, am continuat:
- Cam pe când i s-au terminat banii, o mare foamete s-a abătut asupra ţării unde locuia. Curând a început să ducă lipsă. Prietenii de chefuri au dispărut şi nu se găsea nimeni să-1 ajute. în cele din urmă a reuşit să înduplece un agricultor să-1 angajeze paznic la porci. Tânărul, flămând, murdar şi suferind, a început să îmbătrânească înainte de vreme. Şi-ar fi dorit atât de mult să mănânce din roşcovele date porcilor ca hrană, dar... nu le putea avea.
într-o zi, suferinţa 1-a trezit din beţia minţii lui. Şi-a venit în fire şi a zis: .Acasă la tata, până şi argaţii trăiesc ca nişte fii, au tot ce le

trebuie, ba încă le mai şi rămâne, iar eu... mor aici de foame! Mă voi întoarce la tatăl meu şi-i voi zice: 'Tată, am păcătuit împotriva cerului şi împotriva ta. După Lege, trebuie să mor şi să fiu alungat dintre cei vii, dar tu eşti tatăl meu iubitor, primeşte-mă ca pe unul dintre argaţii tăi, căci nu mai am moştenire de fiu.'" Cum era totdeauna gata să şi facă ce-şi pune în minte, s-a întors spre casă. Drumul a fost lung şi anevoios pentru un om fără putere şi bolnav. Ar fi murit la umbra oricărei buruieni, dar chemarea speranţei spre casa tatălui său nu-1 lăsa să adoarmă. în ea găsea exact dramul de putere pentru a respinge şoptirile ce căutau să-i fure speranţa şi să-1 oprească din pocăinţă: „Nu poţi fi iertat, Legea spune clar că, dacă un copil este neascultător de părinţi, trebuie să fie omorât cu pietre! (Deuteronom 21,18-21). Ştii că tatăl tău ţine la respectarea legilor şi e drept să te condamne. N-ai ce căuta acasă; rămâi aici! Se va sfârşi odată şi foametea! Cum ai să te uiţi în ochii fratelui tău, pe care l-ai sfidat şi dispreţuit? Ce vor spune vecinii şi locuitorii cetăţii? Vei fi socotit un blestem pentru ei, prin păcatele tale. Nu vor crede în pocăinţa ta, în dorinţa ta de supunere. Şi, de fapt, ocazia ta a trecut, de ce nu ţi-ai venit în fire atunci când încă mai aveai bani şi erai mai curat? Acum e prea târziu; ai pierdut ocazia de aur! Ce ţi-a mai rămas acum? O viaţă ruinată, un trup bolnav şi o amintire amară. Ce ai să-i spui? Că ultimii ani ţi i-ai petrecut cu porcii? E prea târziu! Lacrimi târzii..." Pe cât de nebună i-a fost plecarea în rătăcire, pe atât de încrâncenată i-a fost întoarcerea. Dar n-a apucat să facă singur tot drumul întoarcerii, căci, pe când era încă departe de casă, tatăl său l-a văzut - îl simţise de mult prin iubire. A alergat înaintea lui, scurtându-i durerea întrevederii. Cu toate că nu se cuvenea, după obiceiul lumii, ca vinovatului să i se facă atâta cinste, tatăl l-a îmbrăţişat şi l-a sărutat. în sărutul acela, erau cuprinse toate promisiunile cerului. Acolo, în câmp, la locul întâlnirii, înainte de a intra în casă, tatăl a poruncit schimbarea stării fiului său, aşa încât, atunci când a păşit pe porţile casei, era iarăşi feciorul tatălui.
- Acesta sunt eu, izbucni în plâns bătrânul. Eu sunt ticălosul care vrea acum să se

întoarcă. Dar... îmi va ieşi oare Tatăl şi mie înainte?
- A şi ieşit înaintea ta, părinte, i-am răspuns. De ce oare crezi că mă aflu eu aici? De unde ai avut visul? De unde dorinţa după El?
- Ce s-a întâmplat mai departe? întrebă bătrânul general, liniş-tindu-se.
- Sărbătoarea „teofaniei" s-a revărsat din sufletul Tatălui în jur, cuprinzând casa şi pe toţi slujitorii tatălui. Şi vestea s-a răspândit rapid în vecini, în cetate.
- Şi fratele cel mare ce-a făcut? întrebă bătrânul, prins de povestire.
- în acest timp, fiul cel mare era la muncă pe ogor. Când s-a întors, a auzit muzică, a văzut luminile şi a întrebat un servitor ce se întâmplă. Când a aflat, n-a vrut să intre în casă. Tatăl său l-a chemat, dar n-a vrut să asculte. Aşa că, în toiul bucuriei, tatăl a părăsit casa şi a plecat în căutarea celui de-al doilea fiu. Când l-a descoperit sub învelitorile urii şi dispreţului pentru fratele şi aproapele său, l-a rugat stăruitor să intre în casă. L-a rugat cum nu se rugaseră niciodată fiii lui neascultători şi vinovaţi.
- încercate părinte! zise generalul suspinând. Când îl găseşte pe unul, îl pierde pe altul.
în camera alăturată cineva cânta la pian, sunetele erau usturător de dezacordate. Un porumbel sălbatic fâlfâia din aripi pe pervaz, căutând loc de hârjoneală cu tovarăşul său. Pe gazonul de iarbă din faţa ferestrei, şoferul şi un câine lup se jucau.
- Şi ce s-a mai întâmplat? repetă întrebarea bătrânul.
- Supărarea celui de-al doilea fiu a fost adâncă. L-a acuzat pe tatăl său de părtinire, zgârcenie şi nedreptate.
- Cum aşa? întrebă mirat bătrânul.
- „Ascultă-mă, dragul meu, îi zise tatăl, noi doi suntem una. Tot ce am eu e şi al tău. Dar se cuvine să sărbătorim pentru fratele tău, care a fost mort, iar acum a înviat".
„Nu, nu pot, pentru că tu ai primit pe fiul acesta al tău, care şi-a risipit banii cu femeile şi îi serbezi întoarcerea, tăind pentru el cel mai gras viţel pe care îl aveam". Şi apoi s-a dus.
- Unde s-a dus? întrebă şoptit bătrânul general.

- La prietenii lui; avea şi el prietenii lui cu care ar fi vrut să mănânce din iezii tatălui său.
- Şi... a rămas acolo?
- Nu, s-a întors. S-a întors cu gloata cetăţii în poarta tatălui său, cerând zgomotos moartea fratelui lor. îl socoteau păcătos şi vinovat de neascultare de părinţi şi desfrânat.
- Bine, bine, şopti bătrânul, dar acum nu mai era: se schimbase.
- Da, dar ei nu-l doreau schimbat. A venit cetatea toată, mic şi mare. Toţi au prezentat lista păcatelor fiului regăsit. Apoi au cerut moartea vinovatului. Tatăl iubitor le-a vorbit despre har şi iertare, dar ei nu înţelegeau decât limbajul morţii. Şi, după multe încercări de a-i întoarce şi convinge că iubirea unui tată trece peste greşeala celui pocăit, au rămas împietriţi în ura lor, cerând moartea tatălui prea iubitor, care, după părerea lor, schimba datinile şi obiceiurile cu dragostea lui pentru cel pierdut. Şi astfel Tatăl iubitor a devenit tatăl jertfitor, murind pentru salvarea fiului său pocăit. A murit răstignit în locul fiului său pierdut şi regăsit.
- A cui este povestea asta? întrebă bătrânul privind într-un loc fix pe plafon.
- Este istoria ta, părinte, şi a mea, şi a oricărui om care se întoarce la Dumnezeu.
- Şi care este finalul povestirii?
- Dumnezeu L-a înviat pe Creatorul Jertfitor şi sunt împreună, aşa cum a promis Isus pe când vorbea cu Marta, sora lui Lazăr. Isus îi spunea: „Eu sunt Cel care învie morţii

şi le dăruieşte viaţă din nou. Oricine crede în Mine, chiar dacă moare la fel ca ceilalţi, va trăi din nou. Cel ce crede în Mine va primi viaţă eternă şi nu va pieri niciodată. Crezi tu aceasta?" (Ioan 11, 25.26).
- Da, cred, îngână bătrânul cu faţa schimbată de o lumină lăuntrică. Uşa se deschise. Cu toată greutatea lui, cel numit „şoferul" parcă plutea peste covor încât nu-1 simţeai. Se opri lângă pat, şoptind:
- Domnule general, a sosit medicul şi doreşte să-1 primiţi. Bătrânul general aprobă din cap, făcând semn că va termina curând.
- Pastore, zise bătrânul, acum încep tratamentul. Aş dori ca mâine să-mi vorbeşti iarăşi şi să mă pregăteşti pentru botez. Este cea mai mare dorinţă a mea! Gândeşte-te la o pregătire rapidă, căci simt că mai am puţine zile. Acum şoferul meu te va duce de unde te-a luat. Stabileşte cu el ora când trebuie să te aştepte. Am nevoie de dumneata, ca şi de Paulini.
- Părinte, i-am şoptit eu, mâine ai să-mi povesteşti ce s-a întâmplat cu prietenul tău Luca?
Bătrânul m-a privit ţintă un timp, apoi, cu mişcări greoaie, a tras sertarul noptierei şi a scos o mapă cu coperţi din piele maro. Ducând-o la piept, îmi spuse:
- Pastore, am încredere în tine, cum aveam pe vremuri în Paulini şi în prietenul meu. Dacă tu îmi spui „părinte", lasă-mă să te simt ca pe fiul pe care nu l-am avut. între coperţile acestea, am adunat amintirile vremurilor în care am trăit alături de Paulini şi de prietenul meu, Luca. Aici găseşti istoria prietenului meu. După ce citeşti manuscrisul, vreau să mi-1 înapoiezi. Păstrezi confidenţa până la moartea mea!
- Mă simt onorat peste măsură de atâta încredere, părinte.
- Tu m-ai onorat vorbindu-mi despre salvarea mea.
- înainte de plecare, vreau să ne rugăm!
- Şi eu vreau, răspunse generalul.
Drumul spre casă lângă şoferul atlet a fost la fel de tăcut ca cel de venire. Parcă era un vis. Dacă n-ar fi fost mapa cu coperţi de piele maro, aş fi visat mai departe. Ardeam de nerăbdare să văd ce secrete ascunde manuscrisul generalului. Şoferul vorbi înainte de a coborî, avertizându-mă că bătrânul nu trebuie luat în seamă, că-i bolnav.
Se făcuse seară. Se vestea furtună. Deasupra oraşului, cerul era acoperit de nori roşiatici. Dincolo de creste, săgetau fulgere. Tunetul se rostogolea peste culmi, rar, parcă intrând în pământ. Un şoim îşi rotea sus, sub pântecul norilor, aripile întinse. De la apus, dinspre Caraiman, înainta un stâlp de nor negru, împrăştiind o boare răcoroasă deasupra văii Prahovei.

Primii stropi de ploaie cădeau pe pământul setos, tocmai când intram pe poartă. Soţia mea, vijelioasă ca vântul, aduna rufele de pe sârmă, dând ocol nucului stufos, cu frunza proaspătă. Ploaia începuse a răpăi des şi cu putere. Un tunet se sparse deasupra rafinăriei şi se prăvăli dincolo de Măgureni.
Eram telegrafic în mişcări, lucrări şi vorbe. Ceva ardea înăuntrul meu. Am povestit sumar cele întâmplate, aşteptând să mă aşez la citit manuscrisul. Cu sfială, am deschis mapa din piele şi am citit titlul caligrafiat cu cerneală albastră, întărit cu roşu: „Lacrimi târzii". După ce am trecut de fila cu titlu, am început să citesc.

CAPITOLUL

oaptea căzuse peste lume, grea şi densă ca o pâslă. Nu se zărea nicio stea şi nicio geană de lumină pe covorul cătrăniu al înaltului abis. Un tren de pasageri alerga

orbeşte şi încrezător spre Bucureşti. Ferestrele i se prelungeau de la primul până la ultimul vagon, ca un şir de lumini, ca un fulger fără tunet, făcând să vibreze întunericul. Parcă arătau, în disperare, că ar mai exista câte o luminiţă pe pământ. Vagonul de lângă locomotivă era ocupat cu călători ce veneau de la celălalt capăt de rută. în colţul unui compartiment, un tânăr ofiţer aţipise cu o carte deschisă pe genunchi. Din când în când, zâmbea şăgalnic în vis, rezemat cu capul de speteaza de pluş cărămiziu a canapelei. Călătorea de câteva zile spre capitală. Acolo îl aşteptau noi ordine şi o nouă misiune. Luptase să-şi ordoneze amintirile şi să le claseze pe nivele de importanţă. Se chinuise a prinde rostul anilor petrecuţi din garnizoană în garnizoană. în mai multe rânduri trăise senzaţia că a prins tâlcul vieţii şi al drumului în viitor, dar... acum era iarăşi dezorientat şi păşea în ziua de mâine precum alerga trenul orbeşte prin smoala nopţii. „Cel puţin trenul ştie că e aşteptat în Gara de Nord, are un capăt de linie şi o misiune împlinită. Dar eu?!? Eu nu ştiu nimic din toate astea!" gândea ofiţerul. De la un timp, se obişnuise să-L întrebe cu sufletul pe Dumnezeul lui - chiar dacă nu-I pronunţa numele -, poate că El ştie care va fi gara unde va poposi pentru vreme îndelungată.

Era linişte în compartiment. Toţi ocupanţii dormeau sau moţăiau, legănându-se fiecare în dansul roţilor pe şine. Se auzeau doar ţăcănitul monoton şi vuietul trenului, trecând peste poduri sonore de fier. încă ceva peste două ceasuri, şi şarpele de fier, cu capul pătat în roşu şi din ai cărui ochi camuflaţi ţâşneau câteva raze de lumină gălbuie, avea să intre mai întâi între mahalalele capitalei, apoi de-a lungul Griviţei, până ce avea să-şi înfigă nasul plin cu aburi chiar în peronul cel mare al Gării de Nord.

Ofiţerul se trezi şi, instinctiv, îşi aşeză uniforma. Privi cartea ce-i alunecase la picioare cu foile îndoite şi o ridică mângâind-o cu respect. O considera carte sfântă; aşa îi fusese recomandată de cel de la care o luase. îşi aminti când şi cum o cumpărase: după gara Craio-vei, urcase în tren un domn între două vârste cu o servietă plină de cărţi şi reviste. La început, vorbiseră despre vreme, război şi viitor, ca mai apoi să se pomenească ascultând cu interes descrierea cărţii. O mai întoarse o dată să recitească şi să ţină minte titlul: *Timpul nostru în lumina profeţiei.* Felul în care îi fusese prezentată cartea îi amintise de vorbirea unuia dintre arestaţii adventişti pe care-i avea în pază pe vremea când servea în garnizoana Roşiori de Vede. Colportorul, căci parcă aşa înţelesese că-1 chema pe librarul ambulant, îi lăsase cartea; la început, chiar fără bani! Dar, după ce o răsfoise şi văzuse câteva ilustrate interesante, se hotărâse s-o cumpere. Gândea că potrivit ar fi să nu o ducă la comandament, ci s-o termine de citit pe tren şi apoi s-o lase în compartiment. La început, a vrut doar s-o răsfoiască şi să vadă despre ce e vorba, dar curând gândurile îi rămaseră agăţate de sensul şi înţelesul fiecărei fraze. Era din ce în ce mai interesat de cele scrise.

Călătorul ce ocupa locul din faţa ofiţerului se trezi şi el. Scoţân-du-şi cronometrul de aur, îi deschise capacul, îşi şterse ochelarii şi se holbă asupra inscripţiilor de pe capac, ca un arheolog covârşit de răspunderile unei mari descoperiri.

- încă două ore şi puţin până în micul Paris, anunţă cu voce tare, închizând tacticos capacul de aur şi husa de piele mată.

Ofiţerul tresări şi rămase cu ecoul cuvintelor „micul Paris". Sigur, nu mergea spre vestul Europei, ci invers, spre vestul Asiei.

Dar unii numeau Bucureştiul anilor patruzeci „Parisul din răsărit". Citise şi ascultase multe lucruri despre Bucureşti. Uneori îl credea un „Babilon" al tuturor pierzărilor, de care trebuia să fugă, alteori ca un misterios oraş al împlinirilor şi căpătuielii. De câte ori întâlnise un soldat sau ofiţer care venea din capitală, simţise că are în faţă un uriaş

stilat, plin de forţă şi autoritate. Când nu-i plăcea să viseze şi să fabuleze, vedea Bucureştiul ca pe un oraş plin de larmă, de veselie şi de încântare a ochilor. Auzise că oraşul lui Bucur e plin cu forfotă de bâlci, ca... un necurmat film de comedie şi dramă, în care se schimbă necontenit actorii străzii. Acum, când se apropia de oraş, chiar dorea să-1 cunoască mai bine. Uneori, se temea că a greşit trenul, dar se trezea din visare şi prindea curaj. Avea un ordin în buzunar. Se obişnuise să urmeze ordine şi porunci, uneori, neînţelese. Renunţase să mai pună întrebarea: „De ce?". Niciodată nu primise răspuns la ea. Din garnizoana Roşiori de Vede plecase în Ardealul natal. Acolo peregrinase din loc în loc câţiva ani, pentru ca apoi, pe neaşteptate, să fie trimis la Bucureşti. Suferise în sine la aflarea veştii. Greu se despărţise de ordonanţa care-i fusese ca o familie. încet, încet, se obişnui cu gândul şi chiar se bucura că n-a luat direcţia frontierelor. Acum avea prilejul să facă planuri pentru terminarea studiilor juridice pe care le începuse cu ceva timp în urmă. Dacă avea să rămână în capitală, cu siguranţă că va găsi o cale prin care să-şi termine ultimul an la Facultatea de Drept. „Dar...", gândea ofiţerul, „îmi va da răgaz războiul?" Soseau veşti din ce în ce mai alarmante. Războiul bătea la porţile Europei de Est.

- Aţi găsit ceva interesant în carte, domnule ofiţer? întrebă blând călătorul ce stătea lângă cel cu ceasornicul de aur.

Glasul lui îi surprinse pe toţi.

- Mda..., răspunse ofiţerul şi privi de îndată pe fereastra opacă, în noapte, arătând că nu are chef să discute în public despre un subiect ce ţinea de tainele sale şi, apoi, nu dorea să-şi recruteze cunoştinţe noi chiar în acest amărât de tren.

Cel ce întrebase renunţă să aştepte răspunsul. Se prefăcu însă că aflase ceva mai interesant în ziarul pe care îl despacheta.

Era un bărbat cu vestimentaţie aleasă, bine proporţionat, cu părul înspicat, mai mult spre alb. Purta la gât un papion mare, ca un fluture, ce intra bine în tonalitatea culorilor din haine. Părul era despărţit spre dreapta printr-o cărare aleasă cu grijă. Din buzunarul vestei, îi atârna un lănţişor de care era prins ceasul de buzunar. Privindu-1, aveai în faţă imaginea tipică a intelectualului de marcă al Europei dintre războaie. Ofiţerul îl privea scrutător. Devenise curios să afle mai multe despre personajul acesta, care încercase să lege o discuţie cu el. Analizându-1, nu-i părea chiar un orăşean cu sânge sleit. Străinul parcurgea, cu o citire rapidă, coloanele ziarului. Ofiţerul reuşea să descifreze cu greu titlurile articolelor de pe spatele jurnalului, datorită legănatului continuu al vagonului. Nu desluşi decât titluri ca: „Britanicii condamnă dominaţia Reich-ului în centrul Europei." După o scurtă strădanie de a afla cuprinsul articolului, renunţă, mulţumindu-se doar cu titlurile. Urmări mai departe, pentru sine: „Firmele lui Hitler din Cehoslovacia pretind a fi conduse de astrologi", „Hororile nopţii de cristal". Sub titlul acesta mare şi negru se afla o explicaţie scrisă cu litere mai mari decât normal: „La Paris, Ambasada Reich-ului 1-a ajutat pe Ernst von Rath să-i împuşte pe evrei, ca o răzbunare". în partea de jos a paginii desluşi un alt titlu, scris cu roşu: „Coughlin declară că iudeii au finanţat revolta sovietelor din Rusia." „E clar că omenirea caută ţapi ispăşitori, gândi ofiţerul, şi, de data asta, au găsit... pe cine nu trebuia!" în continuare, se opri asupra celui mai de jos titlu: „Kate Smith binecuvântează America în cântec."

Ar fi dorit să rămână asupra amănuntelor, dar lumina slabă şi legănatul vagonului făceau imposibilă citirea. Aşa că renunţă să citească şi privi în peretele negru al nopţii, cercetând compartimentul, ce se proiecta dincolo de fereastră. îl putea urmări pe fiecare tovarăş de călătorie, lucru pe care îl şi făcu, până îi veni gândul şi simţul să

iasă pe culoar. Cerând scuze pentru deranj, se strecură pe coridorul aproape pustiu. Câţiva bărbaţi fumau liniştiţi, privind pe ascuns la o damă ce-şi afişa libertatea trăgând cu patimă dintr-o ţigară.
în timp ce se strecura atent spre toaletă, trenul icni de câteva ori, poticnindu-se. Toaleta era ocupată. Se opri în faţa celei mai apropiate ferestre. Dorind să afle dacă plouă, deschise geamul. Luminiţa din fereastră dispăru. Afară alerga în sens invers întunericul mânat de vântul începutului de iarnă. Nu se vedea nimic, nici câmpurile, nici lăcaşurile oamenilor; doar din când în când, fantomele negre ale copacilor erau aruncate de viteza trenului în hăul cărbunos. Ofiţerul privi plictisit afară, murmurând mai mult pentru sine: „Poate ieşi ceva bun din întuneric? De ce oare lumina este înconjurată de negură?"
Deodată, trenul se opri brusc, lunecând cu toate frânele încleştate. Călătorii se treziră unii în braţele altora. Bagajele ţâşniră peste capetele oamenilor, producând o hărmălaie groaznică. Amestecaţi, orăşenii cu ţăranii, bărbaţii cu femeile, cu toţii căutau clipa izbăvirii. Nici nu s-a oprit bine trenul, că, la toate ferestrele, au răsărit capete, care se înghesuiau să cerceteze noaptea. Se aflau în plin câmp. Călătorii întrebau alarmaţi şi curioşi ce se întâmplase. Felinare roşii începură să alerge de-a lungul liniilor. Locomotiva rămăsese cu fluierul blocat şi scotea un vaiet lung şi nesfârşit. Din ea, coborâră mecanicii grăbiţi şi speriaţi, aproape ţipând:
- Focul! Focul! Unde e focul?... Focul acela care venea spre noi unde e? întrebau ei, într-o stare de isterie imposibil de surprins în cuvinte.
- Care foc? zise blazat un însoţitor de tren, ajuns lângă uşa locomotivei. Unde vezi tu foc?
- Am văzut focul, domnilor! se văita conductorul. Veniţi să vă arăt!
Şi porni spre partea din faţă a locomotivei.
La început, grupul adunat era nehotărât dacă să-i mai urmeze sau nu pe conductori.
- E clar că oamenii au halucinaţii, zise ceferistul de la vagonul cu bagaje.
- Ca să vedeţi, domnilor, în mâna cui ne încredinţăm noi vieţile, avutul şi copiii! în mâna unor nebuni! se văita unul ce-şi scosese jumătate trupul pe fereastră.

- Trebuie făcut raport la comenduire! vorbi cineva din spatele grupului.
- Să urcăm în vagoane! hotărî ceferistul cu felinar roşu.
între timp, unul dintre conductori se întorcea în fugă bâjbâind prin întuneric. El îngâna ceva aproape neînţeles:
- Veniţi, veniţi, domnilor! Veniţi să vedeţi ceva groaznic!
- Ce să vedem? se răsti şeful trenului la el. Ce să vedem? Aţi înnebunit?
Câţiva dintre călători porniră spre locul din faţa locomotivei. Acolo, celălalt conductor mişca lumina palidă a felinarului de o parte şi de alta a liniei. Când ajunse în faţă, grupul se opri brusc.
Urmară câteva clipe de tăcere. Apoi, cineva sparse liniştea:
- Ce se întâmplă aici? Ce-i cu oamenii ăştia? Nu veni niciun răspuns.
- Ca să vedeţi, domnilor, ca să vedeţi, domnilor..., bâiguia întruna unul dintre conductori.
- Cine-s oamenii aceştia? întrebă un pasager. Sunt morţi? Cine i-a legat în lanţuri?
- Nu se ştie!
- Daţi-vă la o parte! Un doctor! întrebaţi dacă se află în tren un doctor!
Imediat în faţa locomotivei, la un pas de plug, zăceau întinşi peste linii trei bărbaţi. Erau dezbrăcaţi până la brâu şi legaţi cu lanţuri de şinele metalice. Faţa, pieptul şi mâinile erau pline de sânge şi răni. Nu erau conştienţi, dar trăiau. Alături de linie,

strânse grămadă, erau hainele lor acoperite cu un carton pe care erau scrise cu sânge câteva cuvinte: „Aşa vor sfârşi jidanii şi rumânii jidăniţi."
Curând sosi un doctor. în urma lui, de pe scările înalte, cu salturi riscante, se revărsa mulţimea lacomă de privelişti sângeroase. Alergau toţi, păşind peste sârme şi lunecând peste traversele unse cu smoală. Toţi se grăbeau să prindă rândul din faţă. Pierduseră dorinţa de a ajunge cât mai repede în capitală şi teama de a nu pune în pericol curăţenia veşmintelor şi a ghetelor finuţe. Acum conducea demonul curiozităţii. în faţă se formase un cerc negru, cu zeci de ochi sclipind în farurile bolidului de metal. Cei din urmă se ridicau
pe ce apucau. Doreau să vadă ce zace la picioarele cercului. Felinare, ieşite ca din pământ, plimbau lumina lor murdară peste trupurile înlănţuite.
- Cine sunt? murmurau curioşii.
- Cine i-a legat pe linie? se impacienta o duduie cu glas piţigăiat.
- Cum de i-a văzut mecanicul? se mira un bărbat tânăr, în uniformă de poliţist.
- Nu, nu, eu nu i-am văzut pe ei, ci doar focul. Era un foc mare pe linie... Eu am oprit ca să nu intru în foc!
- Care foc, domnule? întrebă batjocoritor un ceferist.
- Unde vezi dumneata urme de foc? interveni un altul.
- Focul era aici, chiar aici unde zac ei! se încăpăţâna să riposteze conductorul.
- Vă rog să lărgiţi cercul şi să mă lăsaţi să-mi fac datoria! ceru autoritar doctorul.
- Loc! Faceţi loc! Dă-te la o parte şi fă loc, nu auzi? repetă insistent unul dintre conductori.
încerca să-1 ajute pe doctorul care părea că-şi revenise din spaima şi şocul de la început.
- Ce lume, domnule, ce lume! Să vă ajut, domnu' doctor?
- Aduceţi ceva să tăiem lanţurile acestea! Pregătiţi un loc să aşezăm răniţii! Ştie cineva unde ne găsim şi dacă se află un sat pe aproape?
Nimeni nu răspunse, pentru că nimeni nu vedea prin perdeaua de întuneric ce acoperea globul de lumină al trenului. Curând se porni un val de comentarii şi murmure contra acestei nelegiuiri.
- Nu se mai poate trăi în lumea asta, domnule, rosti supărat un bătrânel.
- Ce creminali au fost în stare de asemenea bestialitate? se răţoia o cucoană.
- Ei, nu ştii?! zise altă doamnă. Cine alţii decât „verzii"! De la ei vin toate ticăloşiile.
- Ce au cu bieţii oameni? se tângui o târgoveaţă.
- Or fi bolşevici? îşi dădu cu părerea un bărbat care tăcuse până atunci, urmărind ce face doctorul.

- Nu-s bolşevici, că ăia ştiu unii de alţii şi ar fi fost scăpaţi la timp.
- Sunt jidani, domnilor, nu vedeţi inscripţia de pe carton?
- Ăştia n-au figură de jidani, interveni o femeie. Eu cunosc jidanii cum îmi cunosc bărbaţii. Ăştia-s rumâni adevăraţi, eu îi cunosc. Ascultaţi la Marta, că ştie ea ce spune!
- Dar ce au avut cu ei, că n-or fi creminali?
- Dacă erau, îi duceau la trebunal. Asta seamănă a răzbunare.
- Doamneee, în ce lume am ajuns, Doamne! se văita o ţărancă în vârstă în timp ce se îndrepta spre vagon.
între timp, reuşiseră să dezlege unul dintre răniţi. Părea cel mai tânăr dintre cei trei. Ofiţerul îl ajută pe doctor să ducă rănitul în afara liniilor. încercară să-1 îmbrace. Acesta gemea, dar nu-şi revenise din inconştienţă. Faţa îi era liniştită şi caldă sub stratul de sânge închegat, prelins de pe frunte şi din urechi. în timp ce încercau să-1

îmbrace cu haina, un petic de hârtie albă, împăturită, căzu dintr-un buzunar al hainei. Ofiţerul ridică biletul şi, pe moment, îl strecură în buzunarul lui, cu intenţia ca mai târziu să-1 pună de unde a căzut.
- E un adevărat miracol salvarea acestor oameni, zise ca pentru sine doctorul.
- Cineva a semnalizat cu foc, după cum spune mecanicul, răspunse la fel de liniştit ofiţerul.
- Şi unde este acum cel care a semnalizat?! De ce nu vine să-i ia de aici?! se miră doctorul, vrând de fapt să spună că nu crede o iotă din spusele conductorilor.
- Totuşi oamenii susţin că au văzut un foc uriaş chiar pe locul acesta.
- Ai văzut dumneata urme de foc prin împrejurimi? Priveşte cât de îngheţaţi sunt răniţii!
Ofiţerul nu mai răspunse, simţindu-se fără argumente. Curând au fost dezlegate şi celelalte două victime. Erau încă în inconştienţă.
- Să ne grăbim, domnilor! întârzierea e prea mare şi putem avea necazuri, avertizară conductorii.
- Ce facem cu răniţii? întrebă doctorul, îndreptându-şi spatele şi privind la ceferişti.
- Să rămână cineva cu ei aici! zise unul.
- Păi cine?
- Să-i urcăm în vagonul de bagaje. La Bucureşti, mai vedem noi! propuse un însoţitor de tren.
- Aşa! E bine, zise conductorul trenului.
Curând, răniţii inconştienţi zăceau pe un maldăr de saci goi, în vagonul de bagaje. însoţitorul vagonului se angaja să vegheze asupra lor. Călătorii îşi ocupară locurile de mai înainte şi curând trenul arăta de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Pornise cu toată viteza spre Bucureşti.
în compartimentul ofiţerului, ocupanţii erau tăcuţi, liniştiţi şi treji. Nimeni nu avea chef să înceapă o discuţie. Domnul cu cronometrai de aur moţăia, prefăcându-se că priveşte pe fereastră. Omul cu ziarul nu mai citea, cerceta liniştit interiorul compartimentului, iar ceilalţi căutau să se simtă cât mai izolaţi, cu gândurile şi cu frământările lor.
- Domnule ofiţer, dacă doriţi să citiţi ziarul, vi-1 pot împrumuta, se adresă încet, cu o voce deosebit de caldă, posesorul jurnalului.
- Sunteţi deosebit de amabil, domnule, vă mulţumesc, răspunse ofiţerul, întinzând mâna după jurnal.
îl deschise şi privirea îi căzu pe titlul „Hororile nopţii de cristal". Se aşează bine şi începu să citească: *„Ieri, g noiembrie, la Berlin au izbucnit luptele antisemite. Tineri nazişti au pătruns ieri noapte în cartierul comercianţilor, ucigând mai mulţi evrei. Au pus foc la magazinele evreieşti şi au ars o mare sinagogă. Mai mult de 90 de oameni au fost ucişi, mulţi dintre ei comercianţi evrei. Sute de ferestre de magazine au fost sparte, de aceea noaptea trecută s-a numit 'noaptea de cristal'. Sute de case ale evreilor şi locuri de închinare au cunoscut iuţimea focului. Violenţele au început după asasinarea lui Ernst von Rath, al treilea secretar al Ambasadei Germaniei la Paris. Asasinul, un tânăr poliţist evreu, pe nume Herschel Grynspan, a spus că astfel se răzbună pentru felul cum au fost trataţi părinţii săi în Germania. 'A fi evreu nu este o crimă', a declarat Grynspan poliţiei de la Paris. 'Eu nu sunt un câine. Eu am dreptul să trăiesc şi poporul iudeu are dreptul să trăiască pe acest*

pământ. De ce suntem trataţi ca animalele?' Ucigaşii din Berlin erau îmbrăcaţi în haine civile, dar mulţi au văzut că sub haine purtau uniformă nazistă. înainte de

'noaptea de cristal', conducătorii evrei au încercat să publice protestul lor împotriva crimei de la Paris. Dar autorităţile au interzis toate publicaţiile evreieşti."
Ofiţerul îngândurat, căutând să înţeleagă tâlcul celor întâmplate, ridică ochii din ziar şi se gândi la cele trei victime de pe calea ferată. „E clar", gândea el, „vor veni zile grele pentru jidani şi prietenii lor!"
Posesorul ziarului îl privea îngăduitor, cu ochii plini de limpezime şi inteligenţă. în colţul gurii flutura un zâmbet elegant.
- Aşa-i că-i greu de înţeles tâlcul vremurilor, domnule ofiţer?
- Mda..., se pare că aşa-i, răspunse nehotărât militarul.
- îmi daţi voie să mă prezint: Petre Paulini, pastor şi cercetător al viitorului, se adresă respectuos posesorul ziarului.
- Locotenent major Luca Sabin, se recomandă, la fel de protocolar, ofiţerul.
- Timpului prezent e greu să-i găseşti tălmăcirea, dacă nu ai nişte repere sigure, reluă discuţia domnul Paulini. E nevoie de instrumente şi tehnici de descifrare a evenimentelor.
- Există aşa ceva, domnule? întrebă ofiţerul.
- Cu siguranţă, doar trebuie să cauţi. Dumneavoastră aveţi în geamantan cheia înţelegerii evenimentelor prezente.
- Eu, domnule? Am aşa ceva? Aaa.... Vă referiţi cumva la cartea pe care o răsfoiam mai devreme?
- Da, domnule.
- O, dar... o am de la un... ţăran, un necunoscut, probabil e un... sectant dintre aceia care au început să mişune peste tot.
- Diamantul rămâne diamant, în orice l-ai înfăşură şi oricine l-ar purta, domnule ofiţer. Iar un fals rămâne un fals chiar şi în coroana unei regine.
- Aşa este, dar regii poartă diamantele, nu calicii!
- Aveţi dreptate, doar că cei ce descoperă diamantele în inima muntelui sunt calicii, săracii săpători de mine.
- Şi dumneavoastră aveţi dreptate, ce să zic! cedă locotenentul.
Ofiţerul se ridică să caute în geantă cartea mai sus amintită. Apoi se aşeză, răsfoindu-i foile, ca şi când ar fi făcut-o pentru prima dată.
- Unele fraze mi se par chiar adevărate, domnule... Paulini, zise locotenentul, ca să reia firul discuţiilor.
- Acolo e adevăr în tot, nu doar în „unele fraze", răspunse Paulini. în aceste vremuri de mari frământări, poţi înţelege timpul nostru doar în lumina profeţiilor din Scripturi, continuă el.
Ofiţerul se gândea la spusele domnului Paulini. După un timp, o voce gravă şi zdrenţuită întrerupse aşteptarea.
- Ştiu eu, domnule... cercetător? Ar putea oare cineva să spună care e cauza atâtor suferinţe? Domnilor, dacă o fi Dumnezeu, nici El n-ar mai putea răspunde la o asemenea nedumerire.
Cel ce vorbise era domnul cu cronometrul de aur.
- Eu cred că pricina suferinţelor de care e chinuită lumea zilelor noastre vine din depărtarea de Dumnezeu, răspunse binevoitor Paulini. Lumea s-a abătut de la modul de viaţă pentru care a fost creată de Domnul. Legile şi poruncile lăsate să ne apere existenţa şi bunăstarea sufletească sunt călcate şi sfidate, zise cu convingere pastorul.
- La care porunci vă referiţi, domnule? întrebă omul cu cronometrul.
- La cele Zece Porunci lăsate în Scripturi, răspunse calm Paulini.
- Mă miră că un om intelectual, aşa cum arăţi dumneata, ar mai putea face referire la poruncile Bibliei. E ceva demodat, domnule, trăim în vremuri noi.

- Ce ocupaţie aveţi, domnule? îl întrebă ofiţerul pe domnul cu cronometru.
- Sunt negustor, negustor de spirtoase.
- E lesne de înţeles de ce gândiţi aşa, completă ofiţerul dând din cap.
- Sunt prea umblat, domnilor, cunosc lumea întreagă, am asistat la conferinţele celor mai iscusiţi oratori şi am cunoştinţe politiceşti cu duiumul, de aceea vorbesc aşa. Sunt îndreptăţit, prin cunoaşterea vieţii, să vorbesc aşa.

Ceilalţi îi priviră lăudăroşenia cu îngăduinţă şi o puseră pe seama spirtoaselor. După un timp de tăcere, ofiţerul şopti către domnul Paulini:
- Susţineţi că generaţia noastră, spre deosebire de altele, s-a depărtat de Dumnezeu?
- Da, aşa cred, pentru că aşa se constată. în sânul multor popoare, chiar dacă bolşevismul şi păgânismul n-au ajuns să domnească, scepticismul şi indiferenţa au depărtat privirea milioanelor de oameni de la Dumnezeu şi Cuvântul Său. Modernismul a făcut din multe biserici doar ceva mai mult decât nişte cluburi. Oamenii îşi pierd orele libere în satisfacerea plăcerilor prin jocuri de noroc, bând ori mergând la reprezentaţii dezmăţate.
- Este ciudat totuşi, pentru că oamenii de ştiinţă au numit timpul acesta „veacul de aur al istoriei". Suntem înconjuraţi de o puzderie de invenţii, care mai de care mai minunate. Totuşi e foarte greu să ştii ce se va întâmpla mâine, zise locotenentul.
- Doar Dumnezeu cunoaşte şi stăpâneşte viitorul. Cu toate acestea, putem cunoaşte şi noi dacă studiem Scripturile, completă Paulini.
- Dacă există un Dumnezeu aşa bun, cum îl prezentaţi Domnia Voastră, de ce îngăduie să aibă loc nenorocirile care scaldă pământul? Ziarul pe care-1 citeaţi mai înainte e plin de nenorociri. Războiul care a fost şi ăsta care a început nu sunt ele o dovadă că acolo sus nu e nimeni căruia să-i pese de noi? Ce Dumnezeu au avut amărâţii ăştia care au fost găsiţi legaţi de linie? Nu au oare dreptate bolşevicii când spun că Dumnezeu nu există sau, dacă a existat, a plecat undeva departe şi ne-a lăsat să ne descurcăm cum om putea? Căci cum se poate ca Cineva nemărginit în iubire, văzând atâta suferinţă, să nu intervină? Cu ştiinţa de azi, e din ce în ce mai greu să dovedeşti că există Dumnezeu. Aşa că viitorul e aici, domnilor! (Şi arătă vârtos locul unde îşi ţinea portofelul.)
Urmară câteva clipe în care Paulini îl privea blând, urmărind să vadă cât de pătruns e omul de scepticismul lui, apoi zise:
- Domnilor, oricât de tragice şi întristătoare ar fi lucrurile, nu ar trebui să ne grăbim să aruncăm asupra lui Dumnezeu răspunderea
sau să punem la îndoială existenţa Lui. Ori de câte ori oamenii au trecut prin mari tulburări, s-au găsit unii care să ia pe buzele lor cuvintele necredinţei şi ale disperării: „Nu există Dumnezeu!" Dar...
- Aici nu e vorba de disperare, domnule, interveni omul cu cronometrul, eu nu sunt disperat cât am buzunarul plin cu galbeni, dar... dovezile vorbesc. Ai dovezi să susţii credinţa dumitale?
- Dovezile existenţei lui Dumnezeu şi ale intervenţiei Sale pline de har în treburile omenirii sunt azi la fel de puternice şi clare ca în trecut. Niciodată nu au existat atât de multe dovezi în stare să-1 convingă pe îndoielnic de puterea şi iubirea lui Dumnezeu.
- Am văzut iubirea lui Dumnezeu în rănile şi sângele nenorociţilor găsiţi pe linia de tren, nu? întrebă batjocoritor omul cu cronometru.
- Chiar şi în exemplul acesta, de ce nu am putea vedea intervenţia lui Dumnezeu în oprirea la timp a trenului? Să nu vedem oare mâna lui Dumnezeu în modul nenatural de a-i determina pe mecanici să frâneze la timp?

- Poate că a fost o simplă întâmplare, interveni omul cu cronometru. Aproape că... întâmplarea a devenit cel mai bun Dumnezeu al oamenilor! S-a întâmplat o dată că am găsit o cantitate frumuşică de bani tocmai când avem nevoie pentru a încheia o afacere bună. Asta înseamnă că mi i-a dat Dumnezeu? Eu cred că întâmplarea mi i-a dăruit, norocul, nicidecum Dumnezeu.
- Sunt de acord cu dumneavoastră că nu de la Dumnezeu v-au fost daţi. El nu îndurerează pe unii ca să bucure pe alţii. Şi oricum, nu cred că Dumnezeu v-ar putea da bani pentru a procura spirtoase.
- Domnule Paulini, aţi putea să ne arătaţi câteva dovezi palpabile ale existenţei lui Dumnezeu? întrebă ofiţerul.
- N-are cum, domnule, nu sunt dovezi, degeaba câţi. Dumnezeu n-a fost găsit nicăieri, deci nu există. Ce nu se vede, pentru mine nu există! sări omul cu cronometru.
Privindu-1 cu blândeţe, Paulini răspunse calm:
- Domnule, mă iertaţi că vă pun o întrebare aproape copilărească, dar are un tâlc profund. Doriţi să răspundeţi?

Omul cu cronometru, vădit surprins de cererea domnului Pau-lini, privi o clipă înjur, apoi împăciuitor răspunse:
- Da, da, desigur, dacă mă pricep, răspund.
Paulini întârzie puţin privind fereastra întunecată, apoi întrebă:
- Domnule comerciant, dumneavoastră aveţi inimă?
- Cum? întrebă nedumerit omul.
- Aveţi inimă? Acolo, în pieptul dumneavoastră, aveţi inimă?
- Sigur că am! Păi... altfel...!
- Aţi văzut-o?
- Cum?!
- Aţi văzut vreodată inima dumneavoastră?
- Ei, asta-i bună, domnule, cum s-o văd? Dacă aş vedea-o, n-aş mai trăi.
- Atunci de unde ştiţi c-o aveţi?
- Păi... o simt, domnule, o simt, uite, îmi pun degetul aici, şi-i simt bătăile. Dacă n-ar fi aici în piept, n-ar merge nimic. E adevărat, n-o văd, dar o simt şi ştiu că-i acolo.
- Bine aţi răspuns, aşa-i, aşa credem cu toţii. Dar în acelaşi fel îşi dovedeşte şi Dumnezeu existenţa.
- Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi! zise nedumerit, comerciantul.
- Cum?! Dar e foarte simplu, domnilor! întorcându-se spre omul cu cronometru, i se adresă:
- Mergi şi priveşte înălţimea cerului într-o noapte înstelată, priveşte înaltul şi încearcă să numeri astrele până în colţurile cele mai îndepărtate ale universului. Şi apoi întreabă-te: „Cine le-a aşezat acolo? Cine îngrijeşte de mersul lor precis şi fără greş?"
Oare locomotiva trenului ce ne poartă acum spre capitală a apărut din întâmplare? Cumva, prin voia lor, s-au adunat laolaltă mai multe bucăţi de metal, au luat forme diferite şi, făcând fiecare ce vrea, a apărut locomotiva? Oare singure îşi găsesc locul şi se mişcă aşa de precis? Ce ar fi aceste bucăţi de metal fără mâna constructorului şi a mecanicului?
- Domnule Paulini, interveni comerciantul, privite de la distanţă, toate lucrurile par frumoase şi ordonate. Altfel ar fi dacă ne-am afla printre ele. Iar în ce priveşte apariţia stelelor, sunt astronomii care spun altceva decât biserica, aşa că...
- Să înţeleg că susţineţi contrariul afirmaţiilor mele?
- Da, aşa am spus!

- Deci susţineţi că nu există ordine şi precizie în Univers?
- Cam aşa am spus, zise comerciantul nehotărât.
- Aţi văzut vreodată un roi de albine?
- Da, am văzut.
- Vi s-au părut ordonate albinele? Erau grupate, stăteau la rând?
- Nu, nicidecum, era o adevărată bramburească.
- Aşa se pare, domnule! Când le vezi de aproape, par dezordonate, dar între ele domneşte o ordine exemplară. Fiecare are rolul ei, niciuna nu umblă fără rost. în aparenta dezordine, se află o programare perfectă. Oamenii de ştiinţă au declarat că omenirea ar avea multe de învăţat de la albine în ce priveşte hărnicia, curăţenia, respectul pentru aproapele, împlinirea datoriei şi ordinea.
- O fi, domnule, dacă Domnia Ta ai cercetat astfel de lucruri, o fi, eu am menirea să-i fac pe oameni să fie fericiţi cu spirtoasele mele. Cât despre urmele lui Dumnezeu, nu prea se văd din dreptul meu! Sunt cam departe de mine.
- Domnule comerciant, insistă Paulini, dacă încă nu eşti convins, mergi seara şi priveşte măreţia apusului de soare.
- Cum adică, dom'le, doar n-oi crede că până acum n-am văzut şi eu, ca tot omul, un scăpătat de soare. Am văzut, dom'le, dar nu L-am văzut pe Dumnezeu.
- Domnule comerciant, ar fi cazul să-1 laşi pe domnul... să termine ceea ce a început să spună! îl rugă, politicos, ofiţerul.
- Continuaţi, domnule! Ceru, pentru prima dată, călătorul care asculta liniştit din colţul de lângă uşă.
- Voi continua, dacă vă interesează, promise calm domnul Paulini.
- Seara în apus sau dimineaţa în răsărit, priveşte cum ţâşnesc razele de lumină, aurind marginile bolovănite ale norilor. Aţi văzut cum razele biruitoare prin desişul cetii schimbă verdele în aur lucitor şi cum ating cu degete înfocate carele ploilor din zarea îndepărtată? Cine a colorat cerul cu o măreţie atât de strălucitoare? Cine a făcut CU putinţă ca omul să privească aşa pictură dumnezeiască?

în timp ce toţi ocupanţii compartimentului ascultau, urmărind cu încordare şi încântare, omul cu cronometru izbucni în râs şi zise:
- Poezie, dom'le, poezie. Cu poezia vrei dumneata să-L aduci pe Dumnezeu printre noi?
- Domnilor, poezia este limba lui Dumnezeu, răspunse Paulini zâmbind. Apoi, întorcându-se spre comerciant, zise:
- îmi imaginez că, la veniturile dumneavoastră, vă puteţi permite să aveţi o casă mare, cu multe odăi, nu?
- Da, am o casă bună, aprobă omul cu cronometru.
- Şi aveţi şi flori în camere? întrebă mai departe Paulini.
- Da, nevastă-mea are multe borcane şi oale cu flori.
- Dumneavoastră vă plac florile?
- Daaa! Când sunt afumat, le şi mănânc!
Ceilalţi izbucniră în râs, risipindu-se atmosfera de seriozitate de până atunci. Domnul Paulini zâmbi şi el, în timp ce simţea că scapă din mâini ocazia de a sensibiliza inimile acestor oameni, pentru cunoaşterea lui Dumnezeu. înălţă în sine o rugă scurtă după ajutor şi zise:
- Şi, când nu sunteţi afumat, ce le faceţi florilor?
- Păi..., omul deveni serios, păi... atunci le privesc!
- Bine... asta înseamnă că vă plac, nu?

- Mda, aşa să zicem.
- Atunci, când ajungeţi acasă şi aveţi ceva timp, priviţi cu atenţie florile din camera dumneavoastră! Luaţi o floare, observaţi petalele, cât de măiestrit sunt lucrate! Câtă exactitate şi ordine în alcătuirea lor! Apoi să privim cât de felurit sunt colorate ele prin grădini şi câmpii. Ce să mai zic de parfumurile lor fine şi înfăţişarea lor fermecătoare. Te îndeamnă să întrebi: „Cine este Acela care a revărsat asupra lor atâta frumuseţe gingaşă? Cine le-a înzestrat cu tainica putere de a se reproduce şi a se înmulţi în aşa măsură? Cine le ridică iarăşi, an după an, din sămânţa cea micuţă?"
Vorbitorul lăsa o pauză, pentru ca întrebarea să pătrundă adânc în urechea şi sufletul ascultătorilor lui. Toţi erau îngânduraţi. Ofiţerul opri liniştea şi răspunse:
- Domnule Paulini, eu cred că există Dumnezeu şi că El a făcut toate câte se văd.
- Ba... eu cred, domnilor, că... nu ştiu cine le-a făcut, dar, oricum, ori a fost femeie, ori le-a făcut pentru femei, deoarece... pentru că... toate femeile se dau în vânt după toate floricelele. Şi apoi... trebuie sil cred în Dumnezeu din pricina la nişte oale cu... buruieni înflorite? R prea puţin, domnilor, prea puţin! zise cu îngâmfare comerciantul de spirtoase.
Ceilalţi, ascultându-1, deveniră serioşi spre supărare. Doar domnul Paulini rămase la fel de calm şi îngăduitor.
- Domnule, dacă este prea puţin, să luăm seama la păsări. Aţi văzut cât de încrezătoare zboară prin aer? Aţi văzut cât de regulată este bătaia aripilor lor şi cât de perfect este echilibrul lor? Cine le-a dat puterea de a zbura? Cine a făcut cu putinţă ca ele să aibă pui asemenea lor? O, dacă am lua un microscop şi am cerceta vieţuitoarele cele mărunte, dacă am privi cum sunt alcătuite insectele, cum sunt organizate şi cât de minunat se desfăşoară viaţa în lumea lor, n-am putea să nu ne întrebăm extaziaţi: „Cine a făcut aceste lucruri? Ce minte puternică a plănuit şi a lucrat cu atâta fineţe toate acestea?"
Paulini lăsă o mică pauză, după care omul din colţul de la uşă zise:
- Domnule, eu sunt ateu, dar cu adevărat întrebările dumitale mă pun în încurcătură.
- Domnilor, zise comerciantul, eu nu sunt ateu, dar... nu pot să **spun** că aş crede aşa... copilăreşte şi că L-aş vedea pe Dumnezeu în tot ce mişcă, ce miroase şi ce zboară.
- Domnule, luă cuvântul Paulini, aveţi copii?
- Da, un băiat, răspunse comerciantul.
- Este al dumneavoastră?
- Da, al meu, al cui să fie, că doar nu l-am închiriat?
- E bine că nu l-aţi închiriat, că mai sunt şi cazuri din astea. Şi... câţi ani are?
- Nouăsprezece, răspunse scurt omul cu cronometru.
- Şi... cine 1-a făcut pe băiatul dumneavoastră?
- Cum? Nu... înţeleg!
- întrebarea e simplă: cine 1-a făcut pe băiatul dumneavoastră?

- Ei, asta-i bună, domnule, cine 1-a făcut? Păi, cin' să-1 facă, domnule, dacă-i al meu? Eu, cine? Eu cu nevastă-mea.
- Sunteţi sigur?
- Domnule, jigniţi onoarea mea de familist!
- Nu, domnule, întreb cât se poate de serios! Cu niciun chip nu vreau să vă jignesc, ci doar să lămurim lucrurile pe care ne-am pornit a le discuta. Aţi declarat că dumneavoastră l-aţi făcut pe cavalerul ce cu onoare cred că vă poartă numele şi vă moşteneşte averea. Permiteţi-mi să vă mai întreb ceva!
- întrebaţi, domnule, că... şi răspunsuri o să daţi.

- Sper să le găsim împreună.
- Hai să auzim întrebările, ca să vedem unde sunt răspunsurile, zise, deodată dispus, comerciantul.
- Ziceţi că dumneavoastră l-aţi făcut pe băiat?
- Da, domnule, eu cu mă-sa. Ce-i un secret în asta? Doar toată lumea ştie că aşa se fac copiii.
- Bine, zise Paulini, atunci, domnule comerciant, spuneţi-mi, vă rog, când l-aţi făcut pe băiat? Cum i-aţi dat înălţime? Cum i-aţi turnat sângele în vene? Cum i-aţi colorat părul? Cum i-aţi zugrăvit pielea şi cum i-aţi pictat ochii? Dumneavoastră aţi făcut să-i bată inima? Şi... cum i-aţi lungit muşchii? Cum i-aţi plămădit memoria şi cum aţi dat viteză gândurilor? Cum i-aţi creat vocea şi cum aţi făcut să se învolbureze în el simţurile? E frumos fiul dumneavoastră?
Ascultătorii erau încremeniţi. întrebările aveau un efect electrizant... Comerciantul rămăsese cu ochii ţintă la vorbitor. înţelegând că lui i se adresa Paulini, mai mult bâigui:
- Da, da, domnule, este foarte... bărbat, e foarte... şic.
- Când ai ales dumneata cât de frumos să-1 faci? Erai acolo când i s-au zidit oasele? Când a început să-i pâlpâie inimioara, ai dat ajutor?
- Opriţi-vă, domnule, nimeni nu are răspuns la asemenea întrebări!
- Ba eu cred că există un răspuns. Sigur, numai unul este cu putinţă. După cum o casă nu poate exista fără constructor, tot astfel ceea ce există în jurul nostru dovedeşte că există un Creator.
Minunăţia nopţilor înstelate, splendoarea apusului de soare, mireasma florilor şi ciripitul zburătoarelor ne dovedesc, clipă de clipă, că avem un Creator, Dumnezeu, care a executat cu atâta fineţe tot ce ne înconjoară şi a zidit în noi misterul. Există, domnule, există.
- O fi, domnule, bătu în retragere comerciantul.
- Domnilor, reluă Paulini, nu vă lăsaţi rătăciţi de necredincioşi şi de speculaţiile lor, căci ei vor să-L înlăture pe Dumnezeu din sufletele noastre. Vor să-I şteargă urmele din natură şi istorie.
- Vreţi să spuneţi că Dumnezeu Şi-a lăsat urme în lumea noastră? întrebă, vădit interesat, călătorul care se declarase ateu.
- Cu siguranţă, răspunse Paulini. Profeţiile împlinite ale Scripturii îşi adaugă mărturia lor spre a dovedi că Dumnezeu trăieşte şi veghează istoria noastră. Biblia e plină de preziceri referitoare la oameni şi naţiuni.
- Şi vreţi să susţineţi că acele prevestiri s-au împlinit? întrebă, destul de potolit, comerciantul.
- Eu am citit despre Nostradamus că a făcut nişte preziceri şi s-ar fi împlinit, dar... e destul de greu să crezi, zise ateul.
- Nu cred că la astfel de preziceri s-a referit domnul Paulini, interveni ofiţerul.
- Nu, cu siguranţă că nu, întări domnul Paulini. Eu mă refeream doar la profeţia biblică. Se poate demonstra istoric că prezicerile ei s-au împlinit cu atâta precizie încât au dovada inspiraţiei divine.
- Aţi putea să ne vorbiţi despre unele dintre ele? întrebă ateul.
- Cu siguranţă, dar... ia priviţi pe fereastră!
Toţi îşi azvârliră repede privirile spre afară şi constatară cu părere de rău că erau în Gara de Nord.
- Putem continua discuţiile pe această temă în strada Vasile Lascăr, nr. 87, dacă aveţi plăcerea să veniţi în fiecare vineri, sâmbătă şi duminică, după ora 16, zise Paulini.
- Veţi fi dumneavoastră, personal, acolo? întrebă ofiţerul.

- Da, eu voi fi acolo şi-mi veţi face o mare bucurie dacă veţi veni.
între timp, trenul se oprise şi călătorii se grăbeau spre ieşire. Ofiţerul Luca Sabin nu se grăbea. Dorea să coboare printre ultimii ca să se poată orienta mai bine. Şi apoi, ultimele birje erau mai ieftine.

Paulini îşi îmbrăcase lodenul de iarnă şi se pregătea să iasă. înainte însă, se întoarse spre tovarăşii de călătorie şi, cu respect, îl salută pe fiecare, amintindu-le încă o dată de invitaţia făcută:
- Nu uitaţi, domnilor, Vasile Lascăr, 87, fură ultimele cuvinte înainte de a fi înghiţit de fluxul coridorului.
Când ofiţerul îşi dădu drumul pe scară şi simţi peronul pietruit sub picioare, ultimii călători se scurgeau pe lângă el. Puhoiul cel mare se agita în faţa caselor de bilete, în sălile de aşteptare şi în faţa gării. Răzbăteau până la el chemările birjarilor de noapte, ale covrigarilor, vânzătorilor de braga şi de jurnale. în dreptul vagonului de bagaje, câţiva lucrători încărcau cutii de carton, de lemn şi săculeţi de pânză, mâzgăliţi cu creion chimic în dreptul adreselor.
Ofiţerul Luca Sabin căută să-1 găsească pe cel ce avusese grijă de nenorociţii găsiţi pe calea ferată. Gândul i se lipi, prin multe întrebări, de povestea asta ciudată. Unul dintre mecanici controla ceva la roţile locomotivei. Luca se opri în dreptul lui, urmărindu-1 cum ascultă sunetul metalului lovit de ciocan.
- Domnule conductor, cum pot să aflu ce s-a mai întâmplat cu bărbaţii aceia salvaţi de dumneavoastră?
- Care, domnule? întrebă mecanicul, în timp ce privea atent la ofiţer, pe deasupra ochelarilor.
- Cei legaţi de linia ferată.
Mecanicul şi-a îndreptat greoi spatele, 1-a privit câteva clipe şi a întrebat:
- Ai fost acolo?
- Da, am fost.
- Şi... ai văzut şi focul?
- Nu, n-am văzut niciun foc, dar... am văzut oamenii.
- Ahaa, dădu din cap mecanicul, dar să ştii că am văzut focul.
- Bine, bine, dar ce ştiţi de oameni?
- Nu mai ştiu nimic, întrebaţi-i pe ei! (Şi arătă cu capul spre ceferiştii care descărcau bagajele.)
Luca s-a întors spre lucrători, i-a cercetat căutând să întrebe pe cel mai potrivit.
- Domnilor, aş vrea să vorbesc cu cel care a fost însoţitorul vagonului.
Lucrătorii se opriră, privindu-1 cu respect datorită uniformei militare.
- Da, eu sunt - răspunse o voce din partea întunecată a vagonu-lui, de acolo de unde erau aduse ultimele colete.
- Aş putea să schimb două vorbe cu dumneata?
- Imediat, termin acum cu ultimele pachete.
Peste mai puţin de două minute, ceferistul sări pe peron, scutu-rându-şi hainele.
- Care-i baiul, domnule ofiţer?
- Poţi să-mi spui ce s-a întâmplat cu cei trei răniţi găsiţi pe calea ferată?
-Aaa... jidanii?
- Da, cam aşa ceva.
- Domnule, lucru curios s-a întâmplat!
- Ce anume? întrebă Luca.
- Păi, să vedeţi dumneavoastră. După ce a plecat trenul, pentru că răniţii zăceau mai

departe aşa cum fuseseră aduşi, m-am culcat .şi eu niţel, că, de!, ştiţi şi dumneavoastră cum e cu trenul: ţaca, ţaca, ţaca! Te prinde somnul.
- Bine, bine, dar ce s-a întâmplat cu oamenii?
- Eu am adormit şi, la un moment dat, cineva s-a atins de mine.
- Cum adică s-a atins de dumneata?
- Adică m-a... mişcat, m-a zgâlţâit, şi m-am trezit. Când am < I eschis ochii - să mor nu altceva! -, în lumina bleaga din vagon, am văzut trei uriaşi care priveau la mine. Să pic jos, nu alta.
- Păi, unde să pici daca erai culcat, că doar nu dormi în picioare?
- Da, eram culcat, dar... era să pic în dambla, ştiţi dumneavoastră...
- Da, da, da, zi mai departe!
- Şi atunci, unul mi-a zis: „Cum de am ajuns în trenul acesta, domnule?" M-am dezmeticit şi le-am înşirat povestea lor. Ei m-au ascultat şi mi-au cerut să le deschid uşa la prima staţie. Aşa că la Chitila au coborât, mi-au mulţumit şi i-a înghiţit noaptea.

- Curios, zise gânditor ofiţerul. Nu i-ai întrebat şi dumneata cine sunt, de unde vin, de ce li s-a întâmplat ce li s-a întâmplat? N-ai întrebat nimic?
- Domnule, n-am întrebat, pentru că...
- Pentru că ce?
- Pentru că... n-am întrebat. Dumneata crezi că eu, în toiul nopţii, pun întrebări aşa...
- Bine, bine, eu îţi mulţumesc şi pentru atât, încheie ofiţerul discuţia.
Dar, după ce făcu doi paşi, se întoarse şi-1 întrebă:
- Domnule, dar erau răniţi, plini de sânge, cum arătau?
- Domnule, luat aşa pe nepusă-masă, nici n-am mai văzut, dar se mişcau ca şi când n-ar mai fi avut dureri.
- Bine, mersi!
- Să trăiţi!
în gară se mai potolise forfota. Se scursese pe străzi şi spre cartiere îndepărtate. Luca însă căută în zadar un militar de la care să afle direcţia adresei din ordin. Se hotărî să aştepte o patrulă. între timp, cercetă amănunţit ieşirile, sălile de aşteptare şi peroanele. în cele din urmă, chemă un birjar care i se păru mai isteţ, se urcă în birjă şi comandă:
- La comandamentul garnizoanei Bucureşti.
Birjarul dădu bice cailor, semn că îi era cunoscută adresa. Brişcă porni în galop, ocolind gropile mari, iar pe cele mici lăsându-le în voia arcurilor. Luca privea cu interes casele cenuşii şi îngheţate.
Din loc în loc, linia cafenie a străzii era întreruptă de lampioane galben-fumurii. De ele se ţineau să nu cadă bărbaţi mai bine sau mai prost îmbrăcaţi. Birja trecea dintr-o stradă în alta, fără ca ofiţerul să ia seama. „Am timp să cunosc toate măruntaiele acestui colţ de lume", căci i se părea atât de departe de locurile natale. Toată curiozitatea i se stinse într-o uşoară frământare legată de amintirea convorbirii din tren cu domnul Paulini. Rememora adresa oferită de pastor. Scoase un carneţel şi îşi notă cu litere întărite: Vasile Lascăr, 87 - Domnul Paulini. „Ciudat om", îşi zise ofiţerul, „vorbirea lui seamănă atât de mult cu a Hagiului".

Şi gândurile îl purtară înapoi peste ani, la iarna în care trăise nai multe miracole alături de Hagiu şi tovarăşii lui arestaţi. De multe ori dorise să mai afle veşti despre oamenii aceia. Nu mai ştia ce se întâmplase cu ei. îl urmăriseră cuvintele Hagiului şi felul lui de credincioşie. Nu înţelesese niciodată cum e posibil să pui convin-jţi'rile religioase mai presus de viaţa ta. în timp ce raţiunea respingea sacrificiul arestaţilor

adventişti, cu inima şi-ar fi dorit să aibă liguranţa şi pacea lăuntrică pe care le văzuse la arestaţi.
De când începuse să se gândească mai serios la datoriile lui religioase, privea la cei din jur cu mai multă îngăduinţă şi respect. Când era asaltat de situaţii fără ieşire, se pomenea rugându-se şi (Icscărcându-se de povară în mâna lui Dumnezeu, pe care-L ştia mai mult decât îl simţea. Odată se gândise la cum ar fi să fie unul dintre &ceia. „Oricum", gândea ofiţerul, „cariera mea mă va proiecta într-o lume superioară, de unde nu voi mai rămâne legat de aceşti oameni decât prin compasiunea mea."
Brusc, gândurile i-au fost întrerupte de oprirea violentă a birjei. 111 faţa cailor, năvălise dintr-o casă ale cărei ferestre şi uşi se deschideau direct în stradă o femeie ţipând, cu părul despletit şi basmaua <;i/.ută pe un umăr. Din spusele ei, se înţelegea că tocmai atunci îi murise flăcăul. Birjarul sărise din capră şi încerca să înţeleagă ce are femeia. Luca aşteptă un timp, apoi coborî, curios şi el să afle ce se în-l .1 mpla. Apropiindu-se de femeie, observă că aceasta ţinea în mână o bonetă ostăşească. Ofiţerul o întrebă pe îndurerată:
- Era ostaş?
Femeia, în loc de răspuns, mişcă capul în semn de aprobare. Luca simţi o tulburare bruscă şi se întoarse la brişcă, după ce, mai întâi, o conduse cu delicateţe pe femeie până la intrarea în casă. Brişcă porni m galop mai departe. Ofiţerului i se părea că dura cam mult drumul până la garnizoană. în freamătul de noapte al oraşului, auzi limpede rântatul unui cocoş. Bănui că se apropia de miezul nopţii. Pe cer, câr-«luri de nori învolburaţi arătau că, pe deasupra, curenţii de aer erau nai iuţi decât se simţeau pe străzi. Privindu-i din leagănul birjei, i ae părură aşa de mulţi şi copleşitori încât închise ochii şi se întrebă: „Cine a făcut toate acestea? Şi cine oare le poate ţine socoteala?"

Noaptea doborâse agitaţia oraşului. Puţinii întârziaţi se strecurau pe străzile oarbe. Birja urca o pantă pustie. Doar ici-colo câte un câine lătra alene. Mirosul de cărbune ars acrise aerul rece şi înţepător. O cucuvea cobea în beznă, din vârful unei clopotniţe. Ţipetele ei ascuţite şi fioroase pluteau peste liniştea nopţii...
în poarta garnizoanei, fu întâmpinat de santinele. După ce îi verificară actele, îl conduseră într-un dormitor rezervat ofiţerilor. Rămas singur într-un spaţiu cu trei paturi, cercetă împrejurimile. Constată că erau condiţii mai bune decât cele din locurile prin care îşi petrecuse ultimii ani.
„Nu degeaba-i capitală", îşi zise Luca. Simţi un ghiont în stomac şi-şi aduse aminte că nu prea mâncase în ultimele zile. în dormitor era frig. Un braţ de lemne zăcea lângă perete. Cu îndemânare, aprinse focul şi înfundă soba cu lemne, ca să dezmorţească aerul camerei spre ziuă, când frigul avea să se iuţească. Grăbit, adună păturile de la celelalte paturi şi alcătui o învelitoare straşnică, sub care se şi strecură. Era hotărât să nu se lase biruit de patul rece. Suflând să încălzească aerul de sub pătură, simţea cum căldura îi mângâie trupul şi mai ales genunchii reci.
Gândurile îi alergau neliniştite peste întâmplările zilei trecute, în cele din urmă, se opriră la vorbele misteriosului pasager Paulini. Ţignalul unei sentinele fu ultimul sunet pe care îl mai percepu în lumea amorţită sub scoarţa de întuneric şi frig.

CAPITOLUL 3

Dimineaţa veni cu paşi agale, aşezându-se peste oraş; era rece, covârşită de tristeţe şi îmbâcsită de miresme tari. Cerul avea culori de pâclă, vântul îşi trimitea şuierul peste acoperişuri, iar în aer plutea o durere fără chip, ca în vecinătatea războiului. Chiar dacă pe obrajii soldaţilor zâmbetul îngheţa subit, dimineaţa era binevenită. Ca

întotdeauna, primele ei fapte erau să scoată la iveală feţele lumii, să arate cărările, să descopere înfundăturile şi să facă să lucească lacrima şi să înflorească zâmbetul.
în curtea garnizoanei răpăiau bocancii cazoni, purtând în ei picioare tinere de flăcăi. Comandanţii mitraliau ordine, împlinite de soldaţii amorţiţi de frig. Din capetele proaspăt tunse şi feţele roşii ca racul, se ridicau vălugi de abur, amestecându-se cu ceaţa lăptoasă. Dincolo de ziduri, clocotea înăbuşit zgomotul marelui oraş.
Ofiţerul Luca Sabin se trezise. înţelegând că nu-i încă la ordin, încerca să se reculeagă şi să-şi facă ordine în gânduri, mai ales între cele legate de ziua ce-i stătea în cale. întâlnirea cu comandantul garnizoanei, noua slujbă sau misiune, putinţa de a-şi continua studiile juridice erau doar o parte din necunoscutul ce-1 avea de înfruntat. Şi-apoi, mai era şi războiul. Şi el îşi azvârlea otrava către hotarele ţării. De unde să mai furi linişte pentru suflet?
în cameră, aerul era călduţ ca şi soba. Focul se stinsese, dar urmele trecerii lui încă se mai simţeau. Aşa că ofiţerului nu-i fu greu să sară în bocanci. Spălătorul oferea tot ce trebuia ca să te primeneşti bine.

Peste patul aranjat cu grijă îşi ridică geamantanul maroniu din piele scumpă. în el îşi purtase, peste locuri şi ani, cele mai de preţ lucruri. Cercetându-şi bunurile, rămase un timp cu o carte în mână, murmurându-i titlul ca şi când o vedea întâia oară: *Timpul nostru în lumina profeţiei.* O privi dând din cap, în timp ce-şi aducea aminte convorbirea din tren. încercă să se rupă de amintire, dar simţi că n-are putere. Cu ochii închişi, revedea în tablouri succesive chipul lui Paulini, apoi pe al Hagiului şi al tovarăşilor săi; auzea vorbele lor ca pe nişte chemări din adâncurile înaltului.
încet, se lăsă pe genunchi lângă pat şi, după un timp de tăcere, şopti cu glas doar de el auzit: „Doamne, am vrut să-ţi spun o rugăciune, aşa cum am auzit la Hagiu, dar am uitat-o. Te rog, ai milă de mine şi ajută-mă să-mi împlinesc datoria!" Rămase mai departe aşteptând. Liniştea camerei şi zgomotele de afară se amestecau cadenţat, încordările sufletului se înmuiau, topindu-se într-o mare de linişte şi mulţumire profundă. Deschise ochii după ce avu simţământul că nu-i singur în cameră. Privi de jur împrejur, căutând cel puţin un trup, dar nu văzu pe nimeni. „Şi... cu toate acestea, ştiu că nu-s singur aici. Oare Tu ai venit până la mine?" se întreba ofiţerul. Se îndreptă liniştit spre fereastră, cercetând curtea. Privea în depărtare peticul de cer cafeniu, fără să vadă ceva. Silueta unui soldat fulgeră prin faţa ferestrei. îl trezi din visare. Ca o migrenă, se abătu peste sufletul liniştit umbra unor puteri lăuntrice. „Nu, nu trebuie să mă las pradă unor astfel de amintiri! Lasă-1 pe Hagiu cu lumea lui de neînţeles şi urmăreşte-ţi destinul carierei tale, nu fi slab! Eşti soldat, nu muiere bisericoasă." I se cutremurară temeliile fiinţei.
Se întoarse spre geamantan şi-şi aruncă mânios lucrurile. Când simţi căldura lacrimii pe obraz, se opri. Căzu aproape extenuat pe pat.
Privind tavanul, întrebă mai mult cu suspin: „De ce, Doamne? De ce nu mă laşi?"
Atenţia îi fu atrasă de convorbirea a doi ofiţeri care intraseră în spălător.
- Domnule căpitan, de la arestarea lui Codreanu, în fruntea mişcării legionare a rămas Horia Sima.
- Cine-i Sima ăsta, domnule?
- Nu-i decât un profesor. Un profesor bănăţean, care a intrat în mişcare cu planuri personale. A făcut destulă vâlvă printre ai lui, iar acum, fiind urmărit de poliţie, a venit în Bucureşti, crezând că Siguranţa nu-1 cunoaşte şi nu-1 va dibui.
- Şi de când a devenit şef?
- Nu de mult. După arestarea lui Codreanu, a fost ales, cu încă trei şefi, în

comandament. Dar ceilalţi trei au fost arestaţi. Acum doar Sima e liber. Radu Mironovici şi Ion Belgea sunt în arest, iar Papanace a dispărut.
- Şi... ce vrea Sima ăsta?
- Ei, ce să vrea?! Se face că nu cunoaşte cifrul mesajelor trimise de Codreanu şi împinge mişcarea spre agresiune.
- Hm, da' ce vrea? Să provoace uciderea Căpitanului şi să rămână şef? Cred că e bolnav!
- Poate că nu, dar e stăpânit de un spirit romantic revoluţionar şi o exaltare ciudată. Un fel de neastâmpăr nervos şi obraznic.
- Măi, Mihai, eu nu ştiu cum a apărut mişcarea asta şi ce vrea, dar...
- Domnule căpitan, eu am auzit mai multe variante... una ar fi că... naşterea gărzii a fost provocată de răspândirea unor manifeste bolşevice, care chemau populaţia la revolta roşie.
- Cum aşa, domnule?
- Aşa s-a întâmplat, domn' căpitan. în noaptea de 21 spre 22 iulie 1919, bolşevicii au răspândit manifeste prin Iaşi. O parte a populaţiei a fost deranjată şi s-a format un grup contra bolşevicilor, mai mult dintre muncitori.
- Stai puţin, vrei să spui că, la început, nucleul gărzii a fost muncitoresc?
- Da, domnule căpitan, aşa a fost. Mai târziu s-au ataşat studenţii.
- Cine mai poate înţelege şi tinerimea de azi?!
- Domnule căpitan, în mare parte au şi tinerii dreptate. Ei văd că oamenii politici au scăpat frâiele şi nu mai pot asigura ziua de

mâine pentru tânăra generaţie. Aşa că tineretul în căutare s-a îndreptat spre legionarism. Cu bună credinţă, bineînţeles, sperând să găsească o soluţie salvatoare.
- în ce, domnule, în legionarism? Ei au crezut promisiunile Legiunii?
- Pentru ei, la început, aceste promisiuni au însemnat speranţă. Li s-a propovăduit spiritul voiniciei haiduceşti, eroismul de jertfă, o nouă Românie fără străini şi valori împrumutate. Şi toate acestea, bazate pe valorile creştine ale ortodoxiei.
- Am văzut că au destui preoţi între ei.
- Oho, încă de la începuturi au venit între ei păstorii bisericii. Au venit dornici de luptă. Se simţeau atacaţi din afară de bolşevici, iar dinăuntru de noile credinţe.
- Care credinţe, măi Mihai? întrebă căpitanul.
- Păi, într-un timp, preoţimea a folosit garda legionară pentru combaterea prozelitismului adventist.
- Ei, chiar aşa?
- Aşa a fost, domn' căpitan. N-aţi auzit de marea procesiune organizată de Sfânta Cuvioasa Paraschiva, la 14 octombrie 1919, în Iaşi?
- E greu de crezut, măi Mihai. Au ajuns aşa de periculoşi adventiştii încât trebuie să orientezi împotriva lor o mişcare cum este cea legionară?
- Nu ştiu, domn' căpitan.
- Cum să nu ştii, măi Mihai, doar eşti acolo, lângă depozitul celor mai secrete ştiri. Adventist parcă era şi locotenentul ţinut în arestul regimentului vizitat de noi luna trecută.
- Da, adventist a zis că este. Generalul ţinea să-1 condamne neapărat.
- Dar... ce rău fac oamenii ăştia, măi Mihai, că doar nu-s bolşevici?
- Se spune că răspândesc noua credinţă printre soldaţi, încât propaganda lor a devenit mai abitir decât cea bolşevică.
Luca încremenise ascultând dialogul din spălător. Se mişcă abia când cei doi ofiţeri s-

au depărtat. Era mirat de modul cum îl
urmăreşte imaginea acestor adventişti. Se simţea urmărit peste tot. Lăuntrul lui devenea neliniştit şi deranjat de noua preocupare, ce îl depărta mult de ţintele lui viitoare. începuse să lupte împotriva gândurilor ce se năşteau din amintirea arestaţilor adventişti. I se părea o abdicare de la datoria sacră să te adânceşti în astfel de dulcegării sufleteşti când, în afară, de jur împrejur, fierbeau atâtea probleme sociale. Dictatura, războiul şi părăsirea Basarabiei potopiseră armata cu atâtea necazuri.
Privi grăbit ceasul de buzunar, speriat că a întârziat. Zăbovi câteva clipe cu lanţul argintiu în mână, pendulând cadranul, străfulgerat de imaginea ceasului domnului Paulini, tovarăşul de călătorie din seara trecută. Fusese primul lucru pe care îl observase la omul acesta ciudat. în timp ce mai privi o dată prin cameră, asigurându-se că n-a uitat nimic, se întrebă: „Ce adresă a zis că are domnul Paulini? Parcă Vasile Lascăr, 87, nu?"
Dimineaţa era rece şi mohorâtă. Vântul se schimba, bătând când de la miazăzi, când de la miazănoapte. Ghemotoace mari de nori alergau fără direcţie, lăsând între ele petice de cer albăstrui. Acolo vedeai soarele plutind ca un gălbenuş de ou. Pe lângă ziduri mirosea a mucegai îngheţat.
Luca Sabin se prezentă la ofiţerul de serviciu, îi arătă ordinul de chemare, după care primi instrucţiunile necesare ajungerii la destinaţie. Pe când era să plece, fu strigat să aştepte. Peste câteva minute apăru un sergent isteţ. îl anunţă că a primit ordin să-1 conducă până la Academia Militară. O pală de vânt îngheţat îl izbi făcându-1 să-şi ferească faţa de săgeţile invizibile.
Trotuarele se aglomerau văzând cu ochii. De prin unghere, curţi şi scări, ţâşneau bărbaţi şi femei grăbiţi spre ţinte secrete. Privirile posomorâte arătau că în fiecare mocnea o durere, o altă ţintă, o altă bucurie ascunsă. Ochii trădau felul cum au petrecut noaptea şi cum întâmpinau ziua ce sta să vină. Soarele izbucnea vesel de după nori şi lumina feţele, scoţând din umbră ridurile, zâmbetul sau tinereţea gândurilor. Unii veneau, iar alţii se duceau; era o plasă de direcţii.

Luca se simţea stingher şi străin, strâns ca într-un cleşte de coloanele dus-întors. Simţea mirosul fără identitate ce se strecura odată cu respiraţia. La fiecare pas, întâlnea o altă faţă, mii şi mii de feţe ale aceluiaşi necunoscut. „Câţi oameni are Dumnezeu!" gândea Luca. „De ce-o fi dat pe om, omului? Ca să simtă că-i singur? Cu cât se strâng mai mulţi oameni la un loc, cu atât sunt mai singuri, în târguşorul meu îi ştiu pe toţi şi toţi mă ştiu. Aşa, copilandru cum eram, mă salutau toţi - şi civili, şi soldaţi." Aici din mers se încrucişau priviri, aparent nepăsătoare, dar ascuţite în colţuri.
La o intersecţie mai importantă, lumea se opri pe trotuare. Automobilele îşi încetiniră mersul suplu. Din ele, necunoscuţi răsturnaţi pe perne, alături de superbi câini de rasă, la fel de imobili ca şi stăpânii lor, ţinteau cu ochii trişti, prin ferestre, aiurea. Se auzea un cântec ostăşesc ale cărui cuvinte păreau a fi religioase.
- Sunt legionarii, zise scurt sergentul.
Nu apucă să ceară lămuriri, că Luca se pomeni cu o revistă în mână. I-o dăduse, mai mult pe tăcute, un tinerel, care se strecura printre oameni, profitând că aceştia erau opriţi la trecere. Luca dori să-i vadă faţa, dar acesta dispăruse deja, înghiţit de mulţime. Privi revista.
- *Semnele timpului,* îngână ofiţerul. Căută adresa şi editura.
- Adventiştii, iar adventiştii! Mă urmăresc ca o umbră. Dar... hai să recunosc că nu-mi fac rău. Te pomeneşti că m-o fi legat destinul de ei!
Peste capetele oamenilor, zări coloana ce mărşăluia pe bulevardul Academiei.

- Cine ai zis că sunt ăştia, sergent? întrebă ofiţerul.
- Legionarii lui Codreanu. Merg la cărămizi.
- Unde?
- La o cărămidărie în Giuleşti. Au pregătit acolo cărămizi ca să ajute la construirea de biserici, diguri şi poduri. Am auzit că lucrează deja la ridicarea unei Case verzi. Au chiar o tabără de muncă la Carmen Silva, unde au început construirea unui drum spre Mănăstirea Arnota.

- Ce au tinerii aceştia frumoşi cu biserica? întrebă, mirându-se, Luca.
- Legionarii sunt cavaleri ai dreptăţii şi credinţei, ei sunt mesa-jţerii adevăratei ortodoxii, şi pentru asemenea ţeluri merită să lupţi, zise sergentul.
- Care ţeluri? întrebă Luca.
- Ţelurile credinţei noastre ortodoxe.
- Care sunt acestea? insistă locotenentul.
- Păi... ce se vede... adică... reîntregirea ţării, pâine la oameni şi... nişte conducători cinstiţi, unii care să dea afară mafia jidănească şi pe rumânii jidăniţi.
- Care sunt rumânii jidăniţi? întrebă Luca.
- Păi... ăştia pe care îi ţineţi în mână, făcând semn către mâna ofiţerului.
Luca privi surprins spre revistă.
- Cine zici tu că sunt ăştia?
- Sâmbătarii, cine? Ei ţin sâmbăta jidanilor şi citesc Biblia lor.
- Păi, noi nu citim aceeaşi Biblie? întrebă Luca.
- Nu, Biblia noastră are cruce şi e creştină.
- E aceeaşi Biblie, domnule... sergent.
- Nu e, domn' locotenent, mi-a spus mie un popă.
- Te-a minţit.
Sergentul privi curios şi uimit la ofiţer.
- Tocmai dumneavoastră, domn' locotenent, tocmai dumneavoastră că... doar... n-oţi fi...
- Ce să fiu?
- Că n-oţi fi de-al lor?
- De-al cui?
- De-al sâmbătarilor, jidanilor?
- Mai ştii, măi sergent?!
- Glumiţi, domnule locotenent, ştiu eu că mă puneţi la încercare, am mai păţit eu din astea. Să ştiţi că eu ţin la credinţa mea ortodoxă, alta mai frumoasă şi mai scumpă ca ea nu-i.
- Cum e frumoasă şi scumpă?

- Aşa... cum e ea frumoasă. N-aţi văzut la înmormântare ce frumos cântă preotul şi ce frumos e îmbrăcat?
- Am văzut, măi sergent, am văzut! Dacă tu crezi că adevărul unei credinţe stă în straiele popii, atunci am văzut.
- Păi, în ce să stea, domn' locotenent?
- în suflet, sergent, în inimă.
- Şi... inima şi sufletul nu-s în... straie?
- Aşa e, sergent, răspunse zâmbind Luca.
„Nu de prost ai ajuns tu sergent, gândea ofiţerul. Dacă tu şi mulţi ca tine zidiţi ortodoxia, nu mă mir că au dreptate sâmbătarii, care spun că religia adevărată uneşte oamenii, nu-i separă. Credinţa adevărată nu se confundă cu spiritul de turmă, pe care

îl au fricoşii şi animalele. Suntem oare atât de primitivi încât ne incităm la ură contra celor care nu ne seamănă?" se frământa Luca.
Academia se înălţa impunătoare pe vârful unui deal. Soldaţii şi ofiţerii în uniforme de diferite culori mişunau ca albinele în fagure, în poartă, sergentul salută respectuos şi făcu cale-ntoarsă. Luca Sabin se oprise şi cerceta locul. Apoi se prezentă la ghişeul de informaţii. Ofiţerul de serviciu ceru documentele şi îl rugă să aştepte puţin. După o aşteptare scurtă, îl conduse tăcut într-o încăpere.
Salonul de aşteptare era potrivit pentru a cugeta în linişte şi a rândui gândurile ce urmau să fie comunicate superiorilor. Deşi Luca privea aparent liniştit tot ce era înjur, pe cei ce intrau şi ieşeau, în suflet se lupta cu îngrijorarea, aşteptarea şi nesiguranţa. Putea fi oprit la comandant sau trimis în Moldova, pe graniţă. Şi-ar fi dorit mult să-şi termine studiile juridice, ceea ce ar fi cerut însă rămânerea lui în Bucureşti sau în apropiere. Un an de studii şi ar fi putut îmbrăca roba de jurist. Poate aşa avea să evite frontul. Auzise că generalul Antonescu era interesat de ofiţerii şcoliţi.
Gândurile i-au fost întrerupte de salutul milităresc, dar discret al unui ofiţer, şi el locotenent major. Uniforma arăta că vine din aviaţie. Acesta se aşeză pe canapeaua alăturată şi, după câteva minute, zise.
- E cald aici, faţă de..., şi privea insistent la Luca, de parcă aştepta un răspuns.
- Da, în cameră, da! în suflet, însă...
- Aveţi emoţii?
- Un ofiţer n-are emoţii, ci misiune de împlinit...
- Noi ăştia de trăim mai mult pe sus, avem şi emoţii. Chiar venind încoace, mi-a fost teamă că întârzii şi ajung în urma generalului. Legionarii au oprit circulaţia, făcând demonstraţii de eroism. Cum s-o sfârşi cu ăştia, nu ştiu, zise aviatorul.
- în caz de război, vor fi eroii neamului.
- Mă îndoiesc, deoarece am văzut prea multe sutane. Ei nu trag cu arma, doar binecuvântează armele care trag.
Luca simţea că devine agasant subiectul legionarilor, aşa că alese să nu colaboreze la discuţia despre legionari. Aviatorul înţelese şi scoase din buzunar, împăturită, revista *Semnele Timpului.* O primise şi el la colţul străzii în timp ce aştepta să treacă legionarii. Se uită la ea curios şi apoi se adânci în lecturarea primului articol: „Veţi auzi de războaie şi veşti de războaie". Tocmai atunci, un locotenent ieşi dintr-un birou şi îl invită pe Luca Sabin în faţa colonelului Elef-terescu. Era un birou auster, dar dotat cu tot ce-i trebuie. Plafonul **era** frumos pictat. Rafturi înalte, cât peretele, erau pline cu cărţi, cele mai multe legate în piele. Colonelul ţinea nişte hârtii în mână, pe care le citea. Zărindu-1 pe locotenent, îi întinse mâna şi spuse:
- Ţi-am citit dosarul, ştiu câte ceva despre dumneata, vreau să te am lângă mine. Ştiu că mai ai de făcut un an la Drept, am să te ajut să termini! Vei fi sub comanda mea directă. Ai să primeşti o cameră de locuit şi vei mânca la popota Academiei. Acum, du-te şi aranjează-te, iar mâine la şapte, te prezinţi la mine!
Colonelul vru să mai zică ceva, dar telefonul târâi strident. Elef-terescu ridică receptorul.
- Alo! Da, domnule. Cine? Unde? în Vasile Lascăr, 87? Cine e, domnule? Paulini? Şi ce are cu el? Lăsaţi-1 în pace! Ăla nu-i periculos! Nu-i evreu... Cine vrea să-1 lovească? Hei, asta ne mai trebuie acum? împiedică-i şi ţine-mă la curent!
Colonelul lăsă receptorul şi zise mânios:
- Imbecilii, în loc să se ţină de lucruri serioase, caută misiuni ieftine. Măi... cum ai zis că te cheamă?

- Luca Sabin, domnule colonel.
- Ai înţeles ce ai de făcut, nu?
- Da, domnule colonel.
- Te duci, te primeneşti, te odihneşti şi vezi că ai cearcăne la ochi. Mâine să nu mai vii cu ele! Te prezinţi în uniformă nouă, avem treburi importante. Uite aici o împuternicire ca să-ţi procuri cele necesare! Liber!
Luca salută milităreşte şi se lăsă condus de ordonanţă până la cameră, apoi la magazia cu efecte.
Camera în care avea să locuiască nu era prea mare, dar era cât îi trebuia. Era în afara garnizoanei, într-un corp de clădiri civile rechiziţionate de armată. Se vedea că sunt case boiereşti.
După câteva priviri, se apucă de treabă, ca tot omul care, atunci când ajunge într-un loc care nu-i este familiar, începe să-şi construiască un cadru intim. îşi aşează obiectele cum era obişnuit, îşi scoase fotografii, cărţi, bibelouri semnificative, ca să le aibă sub ochi şi să se simtă ca în trecutul lui. Luca nu avea prea multe care să-1 lege de trecut, dar cele pe care le avea le aranja după un ritual numai de el ştiut.
Masa, baia, lenjeria curată îi aţâţară somnul şi se trezi abia spre seară. După ce înţelese unde se află şi ce-i cu el, se bucură. Tensiunea ultimelor zile dispăruse. Se simţea bine. Ridicându-se de pe pat, văzu pe masă cartea *Timpul nostru în lumina profeţiei.* Cu oarecare îndoieli, o apucă şi o răsfoi, ca şi când ar fi căutat ceva anume. în cele din urmă, se opri asupra primei file, citind ca şi când ar fi trebuit să asculte şi altcineva: „în toate veacurile, oamenii s-au întrebat asupra destinului lor şi al lumii întregi. Trăim azi într-un timp când mulţi îşi pun întrebarea: 'Care este sensul acestor evenimente?' şi 'Unde vom ajunge?' Asemenea unui puternic reflector, care aruncă raze peste toate veacurile, cuvântul profeţiilor dumnezeieşti aduce lumină şi asupra timpului nostru. Numai în această lumină putem înţelege însemnătatea evenimentelor de azi şi cele care au să vină peste lume. Cuvântul lui Dumnezeu a fost totdeauna şi este şi azi călăuză pe calea vieţii."
- Iarăşi religie! îşi zise Luca, închizând cartea şi privind într-un colţ al camerei. O să devin obsedat de religie! Tocmai acum, când
Dumnezeu Se vede cel mai puţin, căci altfel nu s-ar întâmpla ce se întâmplă, mie-mi apare mereu în cale.
Aruncă pe noptieră cartea şi începu să se plimbe prin cameră.
„E ciudat, gândea Luca, toată lumea vorbeşte de Dumnezeu, de morală, puritate, bisericile sunt pline, lumânările ard sub troiţe, preoţii nu mai fac faţă spovedaniilor şi, cu toate astea, Dumnezeu Se depărtează lot mai mult, lăsând loc războiului, haosului şi dezordinii. Bolşevicii se înmulţesc, muncitorii se revoltă şi clerul face politica gărzii. într-adevăr (iu ştiu ce se întâmplă." Simţea nevoia să iasă în stradă, dar în acelaşi timp ar fi vrut să revizuiască dosarul cu acte pentru facultate.
Aşezându-se la masă, văzu chipul mamei înrămat în auriu cum îl privea cu blândeţe. O căldură duioasă se strecură în sufletul lui când cercetă tabloul. Rămase un timp cu ochii pironiţi în ochii mamei, în timp ce vremuri de demult, cu amintiri purificate de noi evenimente, îi umpleau sufletul.
Anul când îi murise mama fusese măreţ în înfricoşarea lui. Bogată în soare fusese vara şi mândră în omăt iarna. Repede sosise decembrie, înfăşurat în promoroaca-i albă şi pufoasă. Era în plină iarnă când sicriul gălbui, cu trupul neînsufleţit al mamei sale, fusese purtat peste dealuri, către cimitir.
Până atunci crescuse alături de fratele şi sora mai mare în casa cu numărul 25, de pe povârnişul peşterii... Deseori ascultase, ascuns 111 dosul sobei calde, versurile lui Coşbuc, rostite iubitor de mama, în torsul lânii. Aşa şi-o amintea. într-o zi s-a întors

acasă de la stâna unchiului, fratele mamei, şi a găsit-o pe pat, slăbită, cu răsuflarea întretăiată. Ea s-a agăţat de braţul lui şi 1-a privit lung şi fix. El a început să plângă, speriat şi neputincios. Când i-a mai trecut plânsul, mama 1-a strâns de mână şi i-a spus:
- Să trăiţi cu toţii în bună înţelegere, în pace şi să vă iubiţi între voi, căci lumea nu vă va cruţa!
Dar cum să trăieşti în pace când eşti în mijlocul războiului, iar viaţa ţi se zdruncină tocmai când dai în floare?
Abia se sfârşise înmormântarea, că se şi pornise viforniţa. Se năpustea şi se zbuciuma întruna, fără pic de astâmpăr. Când s-a potolit

puţin şi au început să se vadă colinele dinspre miazănoapte, fratele cel mare, George, acum absolvent de medicină, a plecat la Cluj. La câteva luni, sora s-a măritat cu un căpitan de cavalerie.
Curând, casa aceea de pe colina peşterii a devenit rece şi goală. Nu înţelegea de ce tatăl construise o casă aşa mare, dacă avea de gând să-i părăsească plecând în lumea celor morţi, în tăria vârstei.
După un timp, fiind singurul rămas acasă, a plecat, ajutat de cumnatul lui, şi s-a făcut copil de trupă într-un regiment de infanterişti. Mai înainte de a pleca, s-a dus la părintele Sofronie şi i-a spus:
- Sunt tare necăjit, părinte. N-o pot uita pe mama. Când ne-a părăsit tata, eram prea mic şi nu mi-1 amintesc, dar pe mama... n-o pot uita. Apoi au venit şi vremurile astea grele. Am crezut că o să ne rostuim cumva viaţa, dar... acum am rămas singur...
Tăcut, cuprins de umbrele înserării, a căzut pe gânduri şi aştepta răspunsul preotului. Privea îndurerat în peticul de zare ce se strecura prin fereastra camerei.
- Să nu te laşi cuprins de amărăciune, rosti sfios preotul, dar cu o deosebită convingere. Mai este puţină vreme şi vine sfârşitul. Ne aşteaptă încă multe încercări, nişte încercări cumplite. în ultima vreme, tot stau şi răsfoiesc prin cărţi, cărţi duhovniceşti, bineînţeles, procurate de la ivantişti!
A înălţat cartea în aşa fel încât ultimele resturi de lumină, scăpate prin fereastră, au căzut peste pagini şi a putut citi titlul: *Marea Luptă.* Apoi s-a aşternut un timp de linişte.
- Dacă va fi o „mare luptă", e bine să fiu un ofiţer bine instruit, zise cu voce tare băiatul.
Şi aşa a început cariera lui militară. Părăsise casa preotului urmărit de tăcerea şi blândeţea acestuia. Aşteptase ani în şir „marea luptă".
Se făcuse noapte. Luca şedea nemişcat pe scaun, privind chipul din fotografie. Umbra trupului său acoperea o parte din cameră. Deschise fereastra. Strada era pustie, cufundată în beznă. în câteva minute camera se aerisi. în timp ce închidea fereastra, simţi cum fulgii de nea i se topeau pe mână. Sub lumina gălbuie a becului cerceta minunea cristalină ascunsă în mărgelele de apă. Porni să se plimbe
prin cameră... Parcă dorea să ridice, pentru o clipă, un colţ din perdeaua neagră a necunoscutului. Misterul 1-a tulburat întotdeauna. Se întinse pe pat şi stătu un timp culcat, privind cu încordare în negura ca o vată cenuşie. Deodată, şi-o aminti pe Zina. Zilele petrecute pe lângă şi în casa colonelului Oprea, imaginea fetei şi amintirile de (xlinioară îl prinseră în căldura molatecă a bucuriei.
îi plăcea să se gândească la vremurile acelea. Se tot gândi aşa până ce visul îl făcu să se simtă atunci şi acolo.

CAPITOLUL 4

Se scurgeau săptămânile ca sângele din rană. Era grea şi dureroasă acomodarea. Luca Sabin simţea că bate pasul pe loc. Parcă nu-şi găsea rostul. îşi pierduse pasiunea. Nu ştia ce se întâmplă cu el. Nimeni nu-1 mai socotea venit de curând.

Era o dimineaţă rece şi ţâfnoasă. Nu-i venea să plece de acasă, dar trebuia. Păşi îndrăzneţ pe trotuar. Purta cu el un iz de iasomie, izvorât de sub manta şi din faţa proaspăt bărbierită. în câteva clipe, fu înghiţit de stradă. Un furnicar cenuşiu clocotea în jurul lui. Entuziasmul nu contamina pe nimeni. Atmosfera era grea, chipurile erau plumburii şi gândurile, cenuşii. în aerul proaspăt al dimineţii, oamenii se interiorizau îngrijoraţi. Privind peste mulţime, simţeai nostalgia căminului cald. Omul era vesel acasă, lângă ceaiul aburind. Dar când se pregătea să plece şi să iasă în stradă, devenea deodată îngândurat şi taciturn. Mergea obosit la masa aceloraşi obligaţii şi tabieturi zi după zi. Acelaşi birou, acelaşi atelier, aceeaşi maşină, aceeaşi uzină. Aceleaşi asprimi şi aceleaşi duioşii trăite zi după zi. Asta îl nefericea cu timpul.

Luca cerceta fiecare chip ce-i cădea sub privire şi încerca să-i ghicească simţirile. Domolise pasul, constatând că are destulă vreme. Observase că, dimineaţa, şeful vine mai târziu la birou. După colţul unei străzi, îi apăru în faţă o piaţă. Uşile deschise ale unei ceainării, prin care ieşea aburul mirosind a tei, îl ademeniră şi intră.

în timp ce privea fuiorul aburului ţâşnind din ceşcuţa cu ceai de tei, auzi o larmă supărătoare în stradă. îşi luă ceaşca şi se apropie de
fereastră. Cercetă piaţa. în partea opusă se înălţa falnică o biserică **ale** cărei turle ţintuiau cerul. Avea crucile ascunse în nori.

Fără veste, pâcla dintre cupole crăpă în două, iar prin negura **tulbure** se ivi, pe neaşteptate, soarele. Cercul solar părea atât de roşu cum nu-1 mai văzuse Luca niciodată. Era ca sângele curat. Cupola cea mare părea vopsită în roşu, iar peste întinderea pieţei se aşternu
0 umbră roşie şi frântă printre capetele oamenilor. Luca vru să se
1 nloarcă la masa lui, dar un ţipăt răsună dinspre spatele bisericii.

- Prindeţi-1! se auzeau voci.

Trecătorii priveau curioşi în toate părţile, căutând să vadă despre ce-i vorba. Un foc de armă se auzi lângă peretele bisericii. Lăsând ceaşca I «■ o masă, Luca ajunse lângă biserică în acelaşi timp cu un grup de şase **bărbaţi** îmbrăcaţi în verde, comandaţi de unul în straie preoţeşti.

Un om prins se zbătea în mâinile lor.

- Ce-i? Ce se petrece aici? întrebă destul de poruncitor Luca. Preotul îl privi încruntat, apoi răspunse rece:
- Este ivantist bolşevic.
- Ce este, părinte? replică aspru Luca.
- Este eretic şi răspândeşte manifeste împotriva sfintei Biserici ()itodoxe!
- Ce fel de manifeste?
- Priveşte!

Luca privi în mâna preotului revista *Semnele Timpului.*

- Asta este o revistă, nu-s manifeste, părinte...
- Este o erezie americană, care stă împotriva bisericii neamului. L-am prins împărţind oamenilor asemenea otravă. Loviţi-1, băieţi! se adresă preotul însoţitorilor lui.
- Ticălosule, otrăveşti sufletele oamenilor cu aventismul tău! **Pocniţi-1,** băieţi, cotonogiţi-1, să-i piară pofta de răspândit minciuni! zbiera preotul, repezindu-se şi lovind faţa celui prins.

Era un tânăr cam de cincisprezece ani, îmbrăcat subţire şi sărăcăcios. Faţa lui arăta

rău, dar cu toate acestea nu exprima nici Iiică, nici teamă. Se uita liniştit, lăsându-se lovit şi trântit de atacatorii lui. Preotul fierbea de furie, ca şi tovarăşii săi verzi ce-i legau mâinile şi-1 loveau unde nimereau.

- Cine eşti? striga preotul, fără să se mai poată stăpâni. Prinsul ridică fruntea liniştită şi buzele se strânseră uşor pe faţa
de o albeaţă tulbure, încercând să spună ceva, dar, în locul vorbelor, ţâşni un şuvoi subţire de sânge, care lunecă pe obraz şi se strecură pe gât, până sub cămaşă.
- Cine eşti? îl zgâlţâia turbat preotul.
în jur se formase un cerc gros de oameni. Privitorii erau tăcuţi. Unii, după ce întrebau ce-a făcut, plecau mai departe, ca şi când n-ar fi văzut nimic.
- Ardeţi-1! urlau bătăuşii.
Luca, parcă trezit dintr-o visare, se repezi la preot.
- Părinte! Cum îngăduiţi una ca asta? Nu se poate aşa ceva! E un copil! Ce faceţi?
Preotul însă nu-1 auzea şi nu-1 vedea.
Cu o mişcare rapidă, Luca scoase pistolul şi-1 îndreptă spre bătăuşi, poruncindu-le să înceteze. Privitorii se speriară la vederea pistolului întins şi începură să se retragă şi să dispară.
Bătăuşii se opriră privind la ofiţer. Acesta trăsese un foc de avertisment. Unul dintre ei, beat de furie, ignorând somaţia, mai izbi cu cizma în pieptul celui doborât. Se auzi o pârâitură surdă.
- Căraţi-vă de aici! porunci Luca bătăuşilor.
Unul dintre ei scăpă o înjurătură la adresa ofiţerului, încercând să-şi scoată pistolul.
- Taci, criminalule, şi lasă arma acolo! Dacă mai încerci, te împuşc!
„Verzii" băteau în retragere. Luca, într-o supremă zvâcnire a voinţei, îşi desprinse degetul de pe trăgaci. Rămase în picioare, privind în urma agresorilor, care dispărură în spatele uşilor de la intrarea în biserică. Se apropiară doi bărbaţi care încercau să-1 ridice pe tânărul rănit.
- Duceţi-1 la spital! le porunci Luca. Căutaţi o birjă!
- Aşa facem, răspunse binevoitor unul dintre cei doi. Vă mulţumim, domnule ofiţer!
Luca nu le răspunse, cu toate că se întreba cine sunt şi de unde apăruseră oamenii aceştia. Nu-i observase mai înainte în mulţime.
Tot atunci văzu o brişcă aşteptând. Rămase privind cum cei doi bărbaţi, cu destul de multă uşurinţă, purtau victima spre trăsură. Rănitul, fără să mişte picioarele, sprijinit pe sub braţe de cei doi, se clătina buimac. Capul spart şi plin de sânge se bălăbănea, prăvălin-(lu-se pe spate, între umerii colţuroşi şi ridicaţi. Trăsura porni în grabă spre colţul străzii.
- Cine erau oamenii aceia? îl întrebă Luca pe cel pe care îl simţea lângă el.
- Fii bun, conaşule, şi dă-mi şi mie o para...
Cerşetorul îl privea în ochi, simţind că starea sufletească a ofiţerului e tocmai potrivită pentru a băga mâna în buzunar. Dar când îi văzu pistolul în mână, o rupse la fugă.
Aproape ţeapăn, Luca mergea încet pe marginea dreaptă a trotuarului, surprinzând, din când în când, privirile respectuoase ale Ilocatorilor. Se simţea oarecum stânjenit şi-şi repeta întruna: „De ce te amesteci, băiatule, unde nu-ţi fierbe oala? Dacă te împuşcau legionarii?" Dar, în cele din urmă, îşi spuse că unui ofiţer n-are de ce să-i fie frică şi nici ruşine că lua apărarea unui prigonit, indiferent de poziţia lui religioasă.
Pe trotuar cădeau pete de umbră îngheţată, cernută încet prin pânzele de nor cafeniu ce defila prin faţa unui soare roşu-portocaliu. Petele de pe trotuar se mişcau şi săreau, lunecând pe sub încălţările urele de iarnă.

încercă să-şi analizeze simţămintele, să le descopere izvoarele. Ajunse uşor la concluzia că totul se explică prin faptul că peripeţiile prin care trecuse şi întâlnirea tot mai frecventă cu „adevărul biblic" îi răscoliseră izvodirile sufletului. „Fie ce-o fi", îşi zise după un timp |nivindu-şi din mers ceasul.
Constatând că a întârziat, iuţi pasul speriat. Aproape că alerga... în faţa Academiei, urcă încet treptele spre intrare. Obrajii îi tremurau, iar ochii îi lăcrimau de la aerul tare de afară. Ajuns pe palierul de la etajul întâi, se opri, îşi verifică ţinuta şi intră în antecameră. N u întâlni pe nimeni. Auzi vorbă şi mişcare în camera colonelului Klefterescu. După ce bătu la uşă, fu invitat să intre. îi era ruşine că a sosit în urma şefului, aşa că salută destul de îngrijorat.

- Domnule colonel, vă rog...
- Nu-i nimic, dragul meu, de-acum înainte tu o să fii primul. Acum să trecem la treabă. Peste două ore ne mutăm biroul.
- Unde, domnule colonel?
- La Palatul Preşedinţiei Consiliului de Miniştri de la Şosea. Mutarea se produse rapid. în câteva ore erau instalaţi în noile
birouri. Ofiţerii şi soldaţii mişunau pe lângă colonel, privind chiorâş spre Luca. Era străin pentru toţi. Din când în când, unii şuşoteau înciudaţi şi plini de gelozie. Pe seară, află că şeful lui, colonelul Mihai Elefterescu, a fost numit şeful de cabinet al Mareşalului Antonescu. Viaţa devenea interesantă. O altă lume. Lumea cea mai de sus.
Trecuseră câteva luni şi multe lucruri erau stresante, dar şi plăcute.
Prieteniile adânci se legau destul de greu. Fiorii reci pe care îi simţea când îl întâlnea pe Mareşal se mai cuminţiseră. Colonelul Elefterescu părea mulţumit de colaborarea lor. Din când în când îl mai chestiona cu privire la ce vorbise cu unul sau cu altul dintre cei ce îşi petreceau zilele prin împrejurimi. „...Fereşte-te de germani! Păzeşte-te de ruşi! Nu discuta cu românii! Nu-ţi fă niciun prieten!" îl avertiza mereu colonelul, în loc de bună ziua.
Doar când vorbea cu stenograful Mareşalului, nu zicea nimic... Acesta era omul tuturor tainelor, chiar şi al celor din gândurile Mareşalului... în afara convorbirilor oficiale, stenograful nu mai vorbea cu nimeni decât cu Luca. Amândoi se bucurau de amiciţia lor.
într-o seară, pe când răsfoia presa, se pomeni întrebat:
- Tu eşti religios?
Luca îl privi surprins, dar nu răspunse.
- Eu sunt, dar nu ştiu prea multe despre religia mea...
- Ce credinţă ai? întrebă scurt Luca.
- Păi... ca toată lumea...
- Cum adică?! Ortodox, catolic, protestant, evanghelic, sâmbă-tar... ce?
- Nu ştiu, rămase dus pe gânduri stenograful.
- Crezi că aici unde suntem noi ne putem permite să fim religioşi? întrebă Luca.
- Da. De ce nu?! întrebă mirat stenograful. Mareşalul e un om credincios.
- Ai discutat tu cu el despre credinţă?
- Hei, nu chiar. Ce mă crezi tu? Duhovnicul lui?
- Păi... atunci de unde ştii?
- Eu aud şi notez tot ce se discută în şedinţele guvernului...
- Chiar? Auzi tot?
- Da, aud tot şi văd care-i atitudinea şefului faţă de biserică.

- Cum e?
- Cum să fie! şi aşa, şi aşa - depinde de situaţie. Dar văd că te interesează subiectul... Prietene, nu am pe nimeni care să-mi vadă sufletul. Eşti tu prietenul meu cel mai bun?
- Nici eu nu te am decât pe tine! încredere pe încredere. Eşti de acord? ceru zâmbind Luca.
- Bate palma! zise stenograful. -Bine!... S-afăcut!
- Tu ce religie ai? întrebă stenograful.
- încă nu ştiu, dar îmi place să aud despre Dumnezeu.
- Ai un loc sau un preot care te povăţuieşte în ale religiei?
- Nu. Ce apuc pe ici, pe colo. Dar nu mi-ai spus ce zice Mareşalul.
- Păi, în şedinţa de ieri zicea că...
- în cât am fost ieri, în 7?
- Da, în 7, azi suntem în 8.
- Aşa, ce zicea?
- Păi, zicea că biserica trebuie curăţată, trebuie pusă pe baze sănătoase!
- Despre ce biserică vorbea Mareşalul? întrebă Luca.
- De biserica de stat, cea Ortodoxă...
- Serios? Aşa zicea Mareşalu'?
- Da, aşa zicea, că... ea nu trebuie să servească de tribună politică şi nici de negustorie, ci de altar de închinăciune şi smerenie în faţa Forţei Supreme.

- Despre preoţi ce zicea? insistă Luca.
- Despre ei, zicea că trebuie să dea slujitorilor altarului posibilitatea să trăiască...
- Cine să le dea?
- Nu ştiu cine...
- Dar... despre sectanţi nu l-ai auzit nimic pe Mareşal?
- Despre ce...? întrebă surprins stenograful, sărind puţin pe scaun. Asta-1 sperie pe Luca şi îşi ascunse bine gândurile.
- Despre sâmbătari! Ştii ce-s ăştia, nu? Stenograful îl privea fix şi insistent.
- Tu mă spionezi?
- Nu, deloc, dar... n-am cum să-ţi dovedesc...
- I-ai cunoscut? întrebă scurt stenograful.
- într-o ocazie nefericită...
- De ce nefericită?
- Dacă aşa a fost...
- Vrei să-mi povesteşti?
- Profiţi de prietenia mea? întrebă râzând Luca.
- Prietenia nu se exploatează, domnilor, se auzi vocea voioasă a colonelului Elefterescu, ce tocmai intra pe uşă şi îşi cerea în felul ăsta scuze că deranjează o siestă de suflet.
Locotenenţii săriră în picioare, gata de serviciu. Colonelul îşi luă un clasor din Bibliotecă şi dădu câteva ordine urgente. Stenograful plecă.
Trecuseră mai mult de două săptămâni de la discuţia dintre Luca şi stenograf. Se mai întâlniseră pe coridoare, îşi zâmbeau, se salutau, dar nu mai găseau un prilej de taifas.
- Vii pe la mine diseară? îi zise stenograful într-o după-amiază, pe când unul venea şi altul pleca de la popotă.
- încerc, răspunse Luca.
- Am ceva ce-o să te intereseze...
- „Să nu minţi" este o poruncă, prietene!

- „Nu te teme, crede numai!" este tot o poruncă pe care Isus a dat-o unui locotenent roman.
- Unde scrie?
- Marcu 5,36.
Luca rămăsese înţepenit în mijlocul coridorului, privind în urma .stenografului.
Seara veni încet. Era atâta isterie peste tot încât îţi venea să iei câmpii.
Luca aşteptă să plece şeful şi să se facă linişte pe holuri. Se îndreptă **ipre** secretariat, când se întâlni cu profesorul Traian Brăileanu. îl salută milităreşte. Acesta îi răspunse zâmbitor. Era ministru secretar de stat la Educaţie, Culte şi Arte. Era un politician popular.
Luca simţi că se făcuse linişte pe hol, doar paşii profesorului se mai auzeau în spatele lui. întoarse capul. în întâmpinarea profesorului, venea Mareşalul.
- Aţi citit directivele date de mine? zise Mareşalul. Sunteţi de acord cu ele, domnule Brăileanu?
- Da! Doar pasajul cu Straja Ţării, care spune că va fi utilizată... Se opriră. Holurile se goliseră. Luca intră în prima încăpere - un
fel de vestiar. Nu era nimeni acolo. îşi făcu de lucru căutând într-un teanc de dosare ce erau aruncate pe un raft. Conţineau inventarele clădirii. Asculta cu atenţie ce vorbea Mareşalul cu prof. Brăileanu.
- Tocmai plecam, domnule Mareşal, zise Brăileanu.
- Bine, dar să ştii că, aşa cum am scris, Straja Ţării cu premilitarii şi legionarii va intra sub o direcţie unică. începem să facem spirit naţional şi disciplină naţională.
- Ce urmărim de fapt, domnule Mareşal?
- Să crească sentimentul patriotic şi aptitudinile de muncă ale naţiunii. De aici trebuie să ne ocupăm de copil până intră în cadrul urmatei.
- Sunt de acord, domnule Mareşal!
- Trebuie insuflate copilului credinţă maximă, sentiment de cinste, dorinţa de a servi patria şi instrucţie militară.
- Şi cum vă gândiţi să accelerăm procesul acesta?
- Straja Ţării, legionarii şi cu premilitarii vor forma educaţia copiilor.
- Am discutat cu domnul Horia Sima, domnule Mareşal...
- Am stabilit principiile de organizare. Straja Ţării nu mai iese clin cadrul şcolii, se ocupă de educaţia fizică, patriotică, sportivă şi

morală. Acesta e principiul, zise Mareşalul, nelăsându-1 pe profesor să termine discuţia despre Sima, căci nu prea îl avea la suflet pe Sima.
Cei doi se îndepărtară discutând de locul în care era Luca, iar acesta nu mai auzi nimic.
Luca aşteptă puţin şi se întoarse în birou. Când sosi stenograful, încă nu-şi revenise din frământarea celor auzite. în schimb, stenograful era liniştit, chiar voios. Se aşeză pe scaunul liber şi începu să povestească cu destul patos câte ceva din păţaniile care i se păruseră mai amuzante sau absurde. Luca se prefăcea că-1 ascultă, dar nu-i piereau din minte cele auzite între prof. Brăileanu şi Mareşalul.
- Hei, Luca, tu mă urmăreşti? aproape strigă la el stenograful.
- Da, spune, spune! Că sunt aici...
- Ai probleme? Ce-i cu tine?
- Nimic, mă, nimic! ripostă râzând Luca.
Băgă mâna în vestă şi scoase câteva coli de hârtie pline cu semne scrise ciudat.
- Ţi-am adus o surpriză...

- Ce este? întrebă curios Luca.
- Ascultă!
- Cu amândouă urechile...
Generalul a zis: *Problema cultelor am pus-o sub Ministerul Educaţiei. Nu sunt încă orientat complet în această problemă.*
Brăileanu Tr.: *Avem şi chestiunea sectelor.*
I. Antonescu: *Nu numai atât, dar este şi problema bisericii noastre româneşti. S-a pierdut credinţa din cauza preoţilor. Ţăranul este credincios; este dornic să meargă la biserică, dacă vede exemplu în biserică. Dar, dacă exemplul din biserică este aşa de rău, noipierdem credinţa şi, dacă pierdem credinţa, pierdem Neamul Românesc. Aşa că trebuie să înţelegi importanţa pe care o dau eu acestei probleme. Să opunem biserica noastră românească cultelor străine.*
Tr. Brăileanu: *Dar sectele?*
I. Antonescu: *Sectele, ciupercile astea născute, vor dispărea singure, dacă punem problema cultului românesc aşa cum trebuie.*
Tr. Brăileanu: *Este o problemă aceea a preoţilor, a solidarităţii lor, a mijloacelor lor de existenţă.*
I. Antonescu: *Numaidecât să te gândeşti să dai o dispoziţie în toată ţara ca preoţii să nu mai facă din datoria lor un mijloc de îmbogăţire...*
Tr. *Brăileanu: Ce vrea să spună domnul general?*
I. Antonescu: *Sunt ţărani care nu pot să-şi plătească botezul unui copil şi nici o înmormântare şi rămân cu mortul în casă până îşi dau ultima velinţă ca să aibă cu ce plăti. Deci, dispoziţii categorice în această privinţă.*
Tr. Brăileanu: *S-au dat dispoziţii nenumărate, dar dacă nu pornesc de la patriarhi...*
Un zgomot de găleată căzută pe mozaic răsună strident. Ascultară atenţi urmarea. în stradă, scârţâiau roţile unui tramvai..
- Ce înseamnă ceea ce mi-ai citit? întrebă Luca.
- Este o parte din stenograma şedinţei de guvern din 18 septembrie.
- Şi... de ce mi-ai citit-o mie?
- Nu m-ai întrebat tu ce zice şeful despre problema religiei?
- Da, te-am întrebat, dar credeam că ai uitat...
- Nu ştiu ce să fac cu viaţa mea religioasă...
- Hei, ce-ţi trece prin minte?
- Prin minte nimic, dar prin faţă - războiul! Ţie nu-ţi e teamă? Luca, după o tăcere curată, răspunse:
- Eu, eu sunt asigurat.
- Cine te-a asigurat.
- Vârsta.
- Vârsta nu-ţi asigură nicio secundă, prietene... Ce religie ai zis că ai tu?
- N-am zis în niciun fel... Dar, oricum, îţi mulţumesc că mă pui şi pe mine la curent cu problemele de genul ăsta. Mă interesează cum gândesc guvernanţii despre religie!
- Când văd cât de grav vorbeşti despre asta, nu m-ar mira să te descopăr legionar sau sectant, râse cu hohot stenograful.
- Legionar? De ce ai zis legionar? insistă Luca.
- Pentru că ăştia se dau în vânt cu arhanghelul şi crucea de fier... Asta nu-i religie?

- Arăt eu ca unul dintre ăia?
- Nu ştiu, dar am auzit că mulţi sunt infiltraţi printre noi. Luca îl privi atent şi gânditor.

- De ce te miri? Sunt prietenii Mareşalului, nu?
- Aşa şi aşa, zise stenograful. Urmă o tăcere.
- Cum „aşa şi aşa"? reluă Luca.
- într-o şedinţă, lunile trecute, generalul a zis: *Noi am transformat Statul într-un Stat Naţional Legionar. Eu sunt şeful regimului Legionar, iar domnul Horia Sima este comandantul mişcării legionare. în guvernare însă, partidul nu se amestecă; nu se amestecă decât domnul Horia Sima, prin raporturile pe care le am cu Domnia Sa şi, împreună, căutăm să dirijăm statul în direcţia cutare şi cutare. Acestea sunt raporturile noastre..."*
- Când a spus asta?
- Cred că în a doua parte a lunii septembrie. însă nu sunt chiar aşa prieteni cum par, mai ales după...
- După ce? insistă Luca.
- Păi, după ce... legionarii fac ce fac...
- Adică?
- Te faci că nu eşti informat? Toată lumea ştie că ei au masacrat cei 60 de deţinuţi foşti demnitari, judecaţi pentru „masacrul de la Jilava" sau pentru uciderea lui Virgil Madgearu în pădurea Snago-vului. Pe Nicolae Iorga cine crezi că 1-a aruncat la Strejnic? Tot legionarii. Pentru asta, Generalul nu-i iartă.
- Ce-o să le facă?
- Nu ştiu, dar... când a trecut la colaborare cu mişcarea legionară, a crezut că şi aceasta îl înţelege şi-i urmează directivele, dispoziţiile şi ordinele. Domnul Mareşal Antonescu a rămas intransigent. Părăsind şedinţa, a spus că nu are epoleţi de închiriat şi nu primeşte să ducă mai departe Statul în alte condiţii decât cele puse de el.
- Să nu uităm că, printre legionari, sunt mulţi preoţi şi oameni ai bisericii.
- Ei dau autoritate credinţei legionarilor! zise stenograful.
- Eu nu ştiu de ce oamenii bisericii se dau în vânt să stăpânească ţara când ei au de stăpânit cerul! zise Luca.
- La asta mă gândeam şi eu, răspunse repede stenograful.
- E o taină aici!
- Şi eu cred. Chiar am citit de curând un articol dintr-o revistă.
- Ce scria acolo? întrebă Luca tresărind.
- Nu-mi amintesc amănunte, dar aşa, ca idee, îţi zic.
- Mă interesează mult. Stenograful se uită la el surprins.
- Măi, Luca, tu îmi ascunzi ceva?
- Nu, dar am un interes legat de cercetările mele speciale.
- Bine. Când crezi, ai să-mi spui tu!
- Sigur. Dar... ia, zi-mi ce ai citit.
- Mai întâi era o publicaţie adventistă, iar articolul era al unui profesor de istorie.
- Nu-i ştii numele?
- Acum nu. Dar îl aflăm noi.
- Spune!
- Cică mişcarea legionară n-ar fi ajuns ce este azi dacă adventişti ar fi predicat Evanghelia, aşa cum i-a însărcinat Dumnezeu pe credincioşi.
- Nu înţeleg.
- Lasă-mă să-ţi explic!
- Gata, te ascult.
- După războiul de la 1918, românii au fost foarte dornici să cunoască Biblia şi să facă o reînnoire morală, iar adventiştii au pierdut ocazia să le predice Evanghelia şi morala lor.

- De ce?
- Pentru că între ei s-a pornit un război.
- Şi care e problema? întrebă nerăbdător Luca.
- Păi, în acest timp, poporul român, mai ales tânăra generaţie, în căutare de ideal moral, spiritual şi etic, a fost prins în mrejele mişcării legionare. Aceasta promite, sub stindardul crucii, reînvio-rare morală.
- Deci autorul susţinea că poporul român trebuia să primească reforma religioasă adventistă?
-Da.

- N-ar fi fost rău, zise Luca, în timp ce căuta să ia o carte din bibliotecă. Să ştii că mi se pare interesant şi aş dori şi eu articolul.
Se auzi o bătaie în uşă. Intră un locotenent de la Interne. După ce salută, ceru stenografului tabla de şah. Acesta, făcându-i un semn discret lui Luca, plecă spre birou.
- Mai vorbim! zise Luca.
- Pe curând, amice!

CAPITOLUL S

De opt zile, Luca nu mai fusese acasă. Biroul însemna pentru el şi dormitor, şi masă, şi zonă de recreere. Situaţia era tare încordată. Zi şi noapte, primea şi împlinea sarcini. Dormea mire două ordine, mânca între două fraze şi se ridica de la birou în-
I ic două cuvinte. Veştile erau abundente şi alarmante. Pe biroul larg, de stejar, alături de maşina de scris, stăteau aruncate într-o anumită ordine titlurile marilor ştiri. Le privea şi trebuia să le trieze, după
I1 n | >ortanţa lor pentru ţară.
Ziua de ieri însemnase pentru el zi de panică. Zvonurile îl 11A i iciseră. Se vorbea că regele l-ar fi întâlnit pe Horthz; alţii susţineau că pe Goring; alţii, pe principele Paul. Toţi şopteau despre un atac **asupra** Ungariei. Iar azi, altă zi de coşmar, plină de spaime şi de mizerii. Veneau camarazi din alte birouri şi întrebau şoptit: „Şi cu noi ce va fi, Luca?" El nu le mai răspundea, ci doar ridica din umeri. De când fusese avansat la gradul de locotenent major, muncea ca 1111 rob. Era aşa de concentrat cu prezentul încât uitase complet tre-**OUtul.** în cele câteva luni de când se mutase la şosea, trăise aşa de **Intens** încât uitase complet de frământările lui de conştiinţă. Avea momente când îşi amintea cu mare plăcere festivitatea avansării la ■**radul** de locotenent major, când generalul, personal, îl felicitase:
- A pus Dumnezeu ochii pe tine, băiete, nu ştiu ce are de gând, ■**şa** că... fii atent!
L-au tulburat vorbele generalului. Nu înţelegea ce-a vrut să spună. l>ni când în când, se pomenea gândindu-se la taina asta. Avea

unele temeri că generalul a făcut referire la sporadicele lui aprecieri pentru năpăstuiţii adventişti. Aşa că, în ultima vreme, căuta să evite orice contact cu Evanghelia lor. Seara îl găsi într-o stare de nelinişte profundă. Nu-şi dădea seama de ce. Simţea ameninţări nelămurite. Parcă uşa nu era bine închisă, obloanele scârţâiau prea sinistru, o cucuvea se văita în apropiere vestind ameninţarea; se opri o clipă, ciuli urechea, aşteptând să năvălească de afară nu ştiu ce primejdii. îi era ciudă pe simţămintele lui. Cu senzaţia că-i plesneşte capul, se ridică de la masă şi măsură cu pasul spaţiul liber dintre uşă şi birou; căuta să se mai dezmorţească. Ascultă cu atenţie. în celelalte camere era linişte. Ştia că-n fiecare birou se află cineva ca el, care lucrează şi aşteaptă zi şi noapte. La câteva uşi de el, se afla prietenul său, stenograful. De la el primea cele

mai reale ştiri. în el avea cea mai mare încredere. Din când în când, îi lectura stenogramele. în trei săptămâni învăţase şi el tainele stenografiei. Se auzi o bătaie în uşă.
- Intră! îndemnă Luca.
în prag apăru un locotenent.
- Să trăiţi, domnule locotenent major! Permiteţi să raportez?
- Ce e, mă? întrebă Luca morocănos.
- într-unui dintre birouri, mai mulţi ofiţeri au o întâlnire conspirativă.
- Ce întâlnire?
- Locotenentul Alexe Constantin, de la biroul administrativ, le vorbeşte celorlalţi despre religie.
- Şi? De când e interzis să vorbeşti despre religie?
- Nu e interzis, domnule locotenent major, dar... vorbeşte jidăneşte.
- în ivrit?
- A, nu! Da' locotenentul Alexe este sâmbătar, ca jidanii... După un timp de gândire, Luca zise:
- Du-te înapoi, nu spune nimic! Am să vin eu în control!
- Da, să trăiţi, domn' locotenent major!
Luca rămase un timp gânditor, plimbându-se prin birou, apoi, hotărât, se îndreptă spre cuierul în care îşi avea chipiul şi plecă spre locul indicat de locotenentul turnător.

Uşa biroului în care erau adunaţi ofiţerii era întredeschisă. Se auzea tot ce vorbeau. Erau aşezaţi pe unde apucaseră. Locotenentul Constantin Alexe vorbea liniştit, cald şi convingător, citând dintr-o Biblie. Luca se opri pe coridor, lângă uşă, ascultând ce spunea Alexe. Din când în când, vorbirea era întreruptă de întrebări.
- Care este totuşi legea care guvernează această istorie? întrebă un locotenent.
Alexe închise Biblia şi privi pe rând la camarazii săi. Văzându-i serioşi şi interesaţi, zise:
- în ciuda faptului că au dorit cu tot dinadinsul să cunoască acea lege tainică ce guvernează istoria, oamenii n-au aflat-o niciodată - ei s-au înşelat totdeauna crezând că au descoperit-o.
- De ce? interveni un alt ofiţer.
- Pentru că nu există o lege a progresului şi a stabilităţii. Există un singur destin al omenirii, destinul ei sinucigaş. Omenirea se sinucide, domnilor. E un adevăr pe care îl constatăm cu ochiul liber. Nu e nevoie de o demonstraţie filozofică; priviţi înjur!
- Adică ce vrei să spui? Nu te înţeleg prea bine, zise un locotenent.
- Nu mă înţelegi? Nu vezi că tot ce face omul face spre distrugerea lui? Mănâncă spre distrugerea lui, bea spre distrugerea lui, se poartă şi îi împinge şi pe ceilalţi spre pieire, distruge natura şi provoacă războaie.
- Domnilor, întrerupse un alt locotenent, eu am citit în Biblia bunicii mele că vine apocalipsa, vine armaghedonul, vine prăpădul! Până în 2000, se prăbuşeşte totul.
- Aşa este, mă Alexe, că tu cunoşti chestiile astea? Alexe tăcu un timp şi apoi se adresă celorlalţi:
- Domnilor, e adevărat că există în Biblie cartea Apocalipsa, dar ea nu e sperietoare pentru lume. Apocalipsa ne descoperă efortul Creatorului de a răscumpăra omul din această istorie nenorocită. Acum avem nevoie de cele spuse în această carte ca să rămânem alături de Dumnezeu, în acest timp de strâmtorare. Ceea ce spune Cartea Sfântă este că nu mai avem ce aştepta de la această lume. Singura speranţă vine din afara acestei lumi, prin revenirea Domnului

Isus Hristos. Ştiu că unii nu cred în revenirea lui Isus, nu e la modă! E greu de acceptat pentru mulţi, dar acesta este adevărul.
Luca asculta în dosul uşii. Ar fi dorit să intre, dar se temea că va întrerupe discuţia. în acelaşi timp, nu se simţea bine nici în postura de trăgător cu urechea. îi era chiar jenă să fie surprins acolo. Aşa că, în cele din urmă, se hotărî să intre.
La apariţia lui, ceilalţi tăcură, privindu-se cu vinovăţie unii pe alţii. Luca trase un scaun şi le făcu semn să continue. Alexe era puţin stânjenit, nu ştia ce să facă. Luca îl privi fix şi îi ceru să vorbească fără teamă. Unul dintre ofiţeri prinse curaj şi zise:
- Măi Alexe, despre ce vorbeşte cartea Apocalipsa?
- Nu e atât de simplă ca să o pot explica în câteva minute. Domnul locotenent major cred că are treabă cu noi.
Toţi se uitară la Luca. Acesta fu surprins. Simţindu-se acuzat, se dezvinovăţi:
- Nu, nu, eu... am venit să ascult, mă interesează ce spune locotenentul Alexe. Continuă, te rog!
Alexe deschise Biblia şi începu să vorbească:
- Domnilor, Dumnezeu îi iubeşte în egală măsură pe toţi oamenii, de aceea El ne trimite Evanghelia Sa, care ne învaţă să ne păzim de învăţăturile şi ispitele diavolului. Ea ne arată cum să trăim corect şi profund, orientându-ne după cele Zece Porunci. în legătură cu trecutul nostru, ne spune că Isus Hristos a murit pentru păcatele noastre şi El poate să ne ierte, dacă îi cerem asta. Mai mult decât atât, Isus doreşte să devină prietenul nostru, să ne ajute să trăim o viaţă cu folos, pregătindu-ne pentru cea de-a doua Lui venire.
- Alexe, acum ai început să vorbeşti ca un adventist, zise, în glumă, un locotenent.
- N-am cum să vorbesc altfel decât cum spune Biblia.
- Bine, spune cum zice Biblia! zise un altul.
- Predicarea Evangheliei împarte lumea în două. îi face pe unii să asculte şi să devină copii credincioşi ai lui Dumnezeu, prieteni ai lui Isus, iar pe alţii, cei care întorc spatele Evangheliei, să devină duşmani ai lui Isus.
- Măi Alexe, zise un locotenent, aici exagerezi puţin! N-am văzut pe nimeni care să spună că este adversarul lui Isus. Cine se poate
încumeta să lovească în Isus? El este un Dumnezeu. Cum să loveşti în El? Până şi bolşevicii spun că nu există, dar nu lovesc în El.
- Am să-ţi arăt cum, răspunse Alexe. Cei care resping Evanghelia, pentru că nu-L pot atinge pe Isus personal, lovesc şi-i persecută pe copiii Lui.
- Cine sunt copiii Lui? întrebă cu seriozitate un locotenent.
- Cei care-L iubesc, răspunse Alexe.
- Toată lumea îl iubeşte pe Isus şi-I sărută icoana.
- A-L iubi pe Isus nu înseamnă a-I săruta icoana.
- Cum adică? A săruta icoana sfântă nu înseamnă a-L iubi pe Isus? întrebă un ofiţer puţin ofensat.
- Nu, nu asta am spus, zise hotărât Alexe.
- Dar ce înseamnă? interveni Luca, şi el iritat.
- Păi... este posibil ca cineva care sărută icoana să aibă simţăminte speciale pentru Dumnezeu, dar nu aceasta este dovada că cineva îl iubeşte pe Isus. Nu orice sărut înseamnă şi iubire, amintiţi-vă ce a însemnat sărutul lui Iuda pe obrazul sfânt al Mântuitorului.
Se făcu linişte. Ofiţerii se gândeau. Unul rupse tăcerea.
- Totuşi, Alexe, explică-ne ce înseamnă a-L iubi pe Isus.
- N-am ce să explic eu, pentru că Isus a explicat clar în Evanghelia după Ioan 14,15.21: *„Dacă Mă iubiţi, păziţi poruncile Mele. Cine are poruncile Mele şi le*

păzeşte acela Mă iubeşte şi cine Mă iubeşte va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi şi Mă voi arăta lui."
- Domnilor, e clar. Dacă Isus în persoană a spus asta, atunci aşa este, conchise un locotenent.
- Da, da, aprobară câţiva.
- Adică vreţi să spuneţi că ăsta e sfârşitul lumii?
- Cum spune acolo, Alexe? întrebă un alt ofiţer.
- Domnilor, înainte ca lumea să-şi consume destinul ei sinucigaş, Dumnezeu mai face o ultimă intervenţie disperată.
- Ce face? întrebă un ascultător, văzând că vorbitorul s-a oprit puţin.
- încearcă să mai amâne sfârşitul pentru un timp scurt.
- De ce face asta? întrebă un ascultător.
- Pentru că Dumnezeu vrea să-i salveze pe toţi cei ascultători. El vrea ca, înainte să apară ultimele dictaturi sângeroase şi ultimul

conflict, fiecare om să poată să decidă liniştit de ce parte va trece: a lui Dumnezeu sau împotriva Lui; căci, domnilor, dacă suntem aici încă liniştiţi, dacă vom ajunge acasă fără să ne dea cineva în cap sau să ne împuşte, ar trebui să-I mulţumim lui Dumnezeu ai cărui îngeri ţin vânturile. Dacă mâine dimineaţă ne vom trezi liniştiţi, dacă cei mici încă se întorc acasă cuminţi, dacă mai trăim şi simţăminte de bucurie, dacă ţara noastră nu e în ruine, asta se datorează numai şi numai îngerilor lui Dumnezeu, care mai ţin vânturile.
- Degeaba încerci tu, Alexe, să-L aperi pe Dumnezeu, căci lumea e plină de lucruri rele şi dureroase, de care cred că Dumnezeu nu e străin.
- Să înţeleg că tu îl socoteşti pe Dumnezeu vinovat de ce se întâmplă în lume?
- Asta am vrut să înţelegi!
- Eu cred, pe baza celor scrise în Scripturi, că nu Dumnezeu distruge această lume. Aţi privit scenele din Polonia, Cehia, Ungaria? Ce se petrece acum în Basarabia şi Ucraina? Dumnezeu a inventat obuzele, tancurile, avioanele de război, armele, în general? El produce exploziile? El acoperă lumea de ruine, gaze şi miasme otrăvitoare? El sugerează măcelurile şi devastările? Nu. Dumnezeu nu vrea să semene ruina şi moartea nicăieri!
- Aşa este, zise Luca, iar ceilalţi nu îndrăzniră să-1 contrazică. Toate elementele distrugerii sunt pregătite. însă am o întrebare, Alexe: Prin ce opreşte sau cum împiedică Dumnezeu aceste elemente ale distrugerii, ca să mai lungească timpul, aşa cum ai afirmat? Cum o face? Prin îngeri? Prin intervenţii miraculoase? Cum?
După un timp de tăcere, Alexe răspunse:
- Este adevărat că Dumnezeu totdeauna a intervenit în istorie, dar nu în sensul de a forţa lucrurile împotriva firii lor, ci El a lucrat, în primul rând, prin Evanghelie. Predicarea Evangheliei a fost principalul instrument al lui Dumnezeu de a opri răul. Aş putea spune că binele şi prosperitatea unui popor sunt urmarea atitudinii faţă de Evanghelie.
- Vrei să spui că rezistenţa lui Dumnezeu la forţele răului se realizează prin răspândirea şi cunoaşterea Scripturilor şi păzirea celor Zece Porunci? întrebă Luca.
- Da, şi mă bucur că aţi înţeles lucrul acesta! Pe plan personal, viaţa unui om este cu atât mai luminoasă, cu cât Evanghelia este mai prezentă în preocupările lui zilnice.
- Şi tu crezi că aceasta este soluţia pentru mine - să fiu un bun creştin? întrebă Luca.
- în aceste zile, când toate lucrurile se prăbuşesc şi îngerii ţin vânturile ca să nu se declanşeze Armaghedonul, o nouă solie, o nouă lumină începe să răsară încetul cu

încetul asupra planetei, pentru această generaţie de oameni. în această solie, se află răspunsul la problemele acestei generaţii.
- Sugerezi că trebuie să căutăm o altă credinţă? Vrei să spui că ortodoxia noastră şi crezul strămoşilor noştri nu mai sunt bune? De ce vorbeşti despre o altă credinţă, sau solie, cum îi zici tu? Nu şi ce am crezut până acum vine de la Dumnezeu?
- Departe de mine gândul de a sugera cuiva să arunce peste bord zestrea lui spirituală şi morală moştenită de la părinţi. Dar ce trebuie să ştim noi e că Dumnezeu face un ultim efort pentru salvarea mea şi a voastră, camarazii mei, printr-o chemare la Evanghelie, nu la o credinţă populară strămoşească. Asta înseamnă că nu trebuie să căutăm soluţii la problemele vremii în răspunsurile vechi.
- Cum adică: ce au crezut părinţii noştri nu mai e bun? întrebă supărat un locotenent.
- E bine să avem respect pentru strămoşii noştrii şi pentru credinţa lor! însă ce au înţeles părinţii noştri prin creştinismul primit de ei, prin tradiţia din tată în fiu, nu este de ajuns ca să înţelegi vremurile actuale. Avem nevoie de o lumină nouă, de un plus de lumină.
- Adică să ne facem sectari, să primim erezii americăneşti şi jidăneşti, nu? întrebă acelaşi locotenent supărat.
- Nu sugerez să acceptaţi teoriile stranii ale vreunei secte sau ale vreunui profet sau cine ştie ce teozof oriental sau american. Eu vorbesc despre Biblie. Despre o reîntoarcere la Biblie, o redescoperire a Evangheliei şi a Legii lui Dumnezeu. Noi trăim zilele vestite aici, în Biblie. Lumea noastră se va prăbuşi. în aer plutește pieirea ei. Rasa umană este bolnavă şi degenerată. Nu mai găsim leacul pentru bo-

Iile prea multe. Lumea îşi împlineşte destinul ei sinucigaş. Doar un efort al lui Dumnezeu o mai ţine în picioare, prin cei patru îngeri.
- Ne sperii degeaba, măi Alexe, căci nu-i chiar aşa. Trăim totuşi un timp de relativă liniște; nu suntem chiar pe marginea prăpastiei.
- Ai dreptate, dar în faţa noastră e un timp de criză teribilă! Acum trăim un moment de liniște pe care îl datorăm lui Dumnezeu. Ne mirăm şi noi cum de avem pace, dar o avem ca să primim solia revenirii lui Isus şi să ne ataşăm celor ce se pregătesc să-L întâmpine!
- Şi... care-i solia asta nouă, pentru care trebuie să părăsim credinţa creştină a părinţilor noştri? întrebă cu ironie un locotenent, nemulţumit. Nu cumva aceste aluzii ne atrag spre bolşevism?
- Este o solie biblică şi asta înseamnă că-i religioasă. Ea are puterea să-i aducă pe ascultătorii ei la o asemănare deplină cu Isus, a accentuat Alexe, neluând în seamă aluziile răutăcioase şi deformate. Vânturile care vor veni, chiar dacă vor distruge planeta, vor arăta însă că un creştin adevărat nu poate fi smuls din credinţa lui, oricât de tare ar lovi ele.
- Domnilor, se ridică locotenentul supărat, nu vedeţi că acest camarad îşi bate joc de noi şi ne ia drept fraieri, vrând să batjocorească ce avem mai scump de la moşi-strămoşi, credinţa noastră ortodoxă, şi să ne atragă la rătăcirea bolşevică, din răsărit? Voi nu vedeţi?
- Visezi bolşevism, măi Tănase? ripostă un locotenent ce se părea că-1 cunoaşte bine pe nemulţumit. Ai auzit tu pe careva pronunţând cuvântul ăsta?
- Domnilor, se ridică Tănase, nemulţumitul, am să vă arăt că Alexe vrea să vă atragă la rătăcirea bolşevică.
- Hai să vedem! săriră câţiva ascultători.
- Bine! A spus că se ridică o solie de la răsărit?

- Da, ziseră ceilalţi.
- Cine este la răsăritul nostru? Cred că ştiţi şi voi că cei ce s-au ridicat la răsărit sunt bolşevicii, cu noua lor învăţătură ateistă.
- Este adevărat?
- Este, răspunse unul dintre ascultători.
- Vedeţi? Apoi cine strigă împotriva războiului, acum după ce au atacat Polonia şi ne-au luat Basarabia, nu ei? Ei strigă să se oprească războiul! Vedeţi, domnilor? Alexe este un bolşevic.
Se făcuse linişte. Luca asculta aşteptând să vadă cum iese Alexe din încurcătură. Toţi îşi îndreptaseră privirea spre Alexe. Aşteptau un răspuns. Alexe, cu un zâmbet în colţul gurii, îi privea pe rând.
- Domnilor, zise el, un bolşevic are încredere în Dumnezeu? Se roagă? Merge la biserică şi citeşte altora din Biblie?
- Nu, răspunseră aproape în cor ceilalţi.
- Atunci cum pot fi eu un bolşevic?
- Domnilor, cred că Tănase e obosit, lăsaţi-1 cu fabulaţiile lui, ceru îngăduinţă un locotenent.
- Locotenent Alexe, care este totuşi solia despre care vorbeşti şi cum o putem cunoaşte? întrebă Luca.
- Domnule locotenent major, când te duci să cumperi ceva de la prăvălie, nu cauţi să vezi pe ambalaj marca obiectului respectiv?
- Da, zise Luca.
- Solia pe care o căutăm are marca lui Dumnezeu, sigiliul Său, semnul Său, sigla Sa. întotdeauna, sigiliul sau marca este în exterior. Aşa se întâmplă şi cu o scrisoare sau cu un document. în cazul nostru, sigiliul lui Dumnezeu este pus pe solia cea nouă.
- Bine, bine, dar care este semnul acesta de recunoaştere? întrebă insistent Luca.
- Semnul acesta ne este recomandat în Ezechiel 20,12.20, unde se spune: *„Le-am dat şi Sabatele Mele, să fie ca un semn între Mine şi ei, pentru ca să ştie că Eu sunt Domnul, care-i sfinţesc. Sfinţiţi Sabatele Mele, căci ele sunt un semn între Mine şi voi, ca să ştiţi că Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru!"* Vedeţi, Sabatul este singurul semn despre care Biblia spune că este sigiliul lui Dumnezeu. El este un semn de recunoaştere a credincioşilor lui Dumnezeu. El este semnul care arată că o învăţătură religioasă vine de la Dumnezeu.
- Ce vrei să spui cu Sabatul acesta, Alexe? întrebă un ofiţer.
- Vreau să spun că adevăraţii creştini, plăcuţi lui Dumnezeu, sunt cei care au ca zi de odihnă Sabatul, adică sâmbăta.
Se lăsase tăcere. Luca simţea că discuţia a ajuns într-un punct periculos. Nu ştia ce să facă. Tăcerea o rupse locotenentul Tănase.
- V-am spus eu că e jidov, v-am spus? Jidovii trebuie... Ei sunt cu bolşevicii sovietici!

- Taci, locotenente, că altfel te dau afară! zise serios Luca.
- Domnilor, Sabatul nu e al jidovilor, zise Alexe.
- Ştiu, locotenente, dar nu înţeleg de ce insistaţi voi aşa de mult asupra lui, tocmai în aceste vremuri tulburi? întrebă calm Luca.
- El este semnul celor ce aşteaptă acum revenirea lui Isus, care va avea loc curând.
- Da' de ce tocmai Sabatul? Puteaţi lua şi voi un semn care să nu vă aducă atâtea probleme.
- După cum aţi văzut, Dumnezeu a stabilit acest semn.
- De ce tocmai pe acesta?

- Pentru că este singura poruncă pentru care n-ai alt motiv s-o ţii decât că-L iubeşti pe Dumnezeu şi că aşa a zis El. De aceea, Sabatul este „semnul", căci el scoate în evidenţă ascultarea ta faţă de Dumnezeu. Iar cuvântul acesta în limba originală înseamnă şi „semn al Tatălui", adică semnul lui Dumnezeu.
- Toţi cei ce ţin această zi sunt sfinţi?
- Nu vreau să spun că orice păzitor formal al Sabatului este un sfânt sau că păzirea Sabatului te mântuieşte! Nu! Cei care au gândirea lui Hristos, cei care se comportă ca El în viaţa de zi cu zi, cei care mărturisesc adevărul ca El şi au o legătură spirituală cu Dumnezeu ca El - aceştia au ca zi de odihnă sâmbăta. Ei au o înţelegere deplină a Legii şi Evangheliei. Aceasta îi face în caracter asemenea lui Isus Hristos.
- Vrei să spui că nu poţi înţelege corect Evanghelia dacă nu ţii sâmbăta? întrebă Luca.
- Am spus că Sabatul este semnul de recunoaştere a celei mai adânci înţelegeri şi interpretări a Evangheliei. Această cunoaştere profundă a Scripturilor are ca semn exterior păzirea Sabatului. Mântuirea nu-i prin Sabat, ci prin Hristos, dar păzirea sâmbetei este semnul ce arată că adevărul pe care-1 trăieşti este al lui Dumnezeu.
- Locotenente, zise Luca, generaţiile părinţilor noştri care n-au ţinut sâmbăta şi n-au înţeles aşa cum spui dumneata Biblia sunt pierdute? Adică au fost creştini degeaba?
- Nu pot spune asta, domnule locotenent major. Generaţiile părinţilor noştri au găsit în Biblie resurse care să-i motiveze a sluji
lui Dumnezeu, să spere şi să creadă că Dumnezeu este la cârma istoriei. Chiar dacă n-au înţeles tot, atât cât au priceput i-a ţinut în picioare în faţa încercărilor vieţii. Dar, pentru generaţia noastră, Dumnezeu are o lumină specială, singura care ne va ajuta pe noi să trecem cu bine încercările ce ne stau în faţă.
- Daţi-mi voie să-i pun o întrebare lui Alexe, ceru un ofiţer, care nu zisese nimic.
- Poftim, încuviinţă Luca.
- Dacă Dumnezeu e aşa bun cum spune Alexe, ce are cu noi? De ce ne aduce pe cap atâtea nenorociri şi războaie, şi cataclisme, şi tot felul de rele? De ce, Alexe?
Era o linişte deplină. Toţi îl priveau încordaţi pe Alexe. întrebarea era complicată şi credeau că Alexe o să cedeze. Luca se gândea să pună o altă întrebare. Dar până să se hotărască, Alexe a luat cuvântul.
- Domnilor, nu Dumnezeu aduce nenorocirile peste lume. Ceea ce aduce Dumnezeu în lume este Evanghelia, Vestea Bună a Mântuirii. Dar respingerea Evangheliei de către lume aduce după sine dezastru şi război. De exemplu, în cartea Apocalipsa din Biblie, oamenii citesc despre nenorocirile care or să vină peste lume. Şi ei cred că Dumnezeu a hotărât aceste rele. Nu aşa stă scris aici. Biblia spune că Dumnezeu, prin jertfa Fiului Său, vrea să răscumpere lumea şi istoria. El ne-a spus mai dinainte ce a făcut şi face ca să ne salveze, dar, în acelaşi timp, ne-a spus şi ce se va întâmpla dacă noi nu vom primi soluţiile Lui.
- E clar, zise un ascultător, dacă nu-L ascultăm, ne dă în cap, asta e. Degeaba îi iei apărarea, Alexe.
- Nu este aşa! Dumnezeu ştie că, dacă nu primeşte Evanghelia, lumea devine mai rea. Ceea ce împiedică lumea să devină rea este primirea Evangheliei. De exemplu: dacă Hitler ar fi fost un bun creştin, care să-1 iubească pe aproapele său aşa cum a spus Isus, ar mai fi pornit războiul? Sau Stalin, dacă ar fi fost un bun creştin, s-ar fi unit cu Hitler să declanşeze urgia acestui război?
- Nu cred, zise un locotenent.
- Deci răspunsul la întrebarea: „De ce au loc războaie, nenorociri şi tot felul de rele?" este... Care este? Spuneţi voi!

Toţi tăceau şi se uitau unii la alţii. După un timp, Luca răspunse:
- E clar! Motivul este respingerea Evangheliei.
- Aşa este, domnule locotenent major. Respingerea Evangheliei are ca rezultat, direct sau indirect, catastrofe, războaie şi nenorociri. Oamenii nu prea văd totdeauna viitorul, dar Dumnezeu îl descoperă în Biblie.
- Deci este tot ce am zis eu! Dacă nu-L ascultăm, ne pocneşte, reveni cel ce pusese întrebarea.
- Nu, locotenente, El nu ne loveşte.
- Atunci ce se întâmplă?
- Am să explic ce spune Biblia că se întâmplă.
- Hai, explică-ne, izbucniră câţiva.
- Dumnezeu este Creatorul a tot ce este în jurul nostru. El a făcut soarele, marea, râurile, animalele şi oamenii, tot ce este în jurul nostru. El le-a creat şi le susţine. Ele n-ar putea să se menţină dacă El nu le-ar susţine. Pe măsură ce Dumnezeu este respins, El îşi retrage mâna care susţine natura şi pe om. Şi când El îşi retrage mâna, lumea începe să se ducă de râpă. Puterea care a creat marea o şi menţine, dar, dacă îşi retrage mâna, şi marea moare sau o ia razna şi provoacă nenorociri. Dacă Puterea care a creat soarele Se retrage, soarele o ia razna şi începe să dogorească sau se stinge. Când omul se răzvrăteşte, Puterea care 1-a creat Se retrage, iar omul o ia razna şi aduce nenorocirile pe care le vedem. Omul, care nu acceptă Evanghelia, devine un instrument al demonilor pentru distrugerea planetei.
- Orice ai spune, Alexe, ce ne este scris să ni se întâmple aia ni se întâmplă, oricine ai fi şi indiferent dacă eşti sau nu credincios.
- Uneori aşa gândim, cum zici tu. Privim necazurile care vin ca o fatalitate. Dar nu e aşa. Dacă lumea ar primi Evanghelia, nu am fi confruntaţi cu necazurile actuale. Acceptarea chiar formală a Evangheliei constituie un mijloc de protecţie. Este o legătură directă între predicarea Evangheliei şi starea actuală a lucrurilor. Vreţi să fim fericiţi, domnilor? Vreţi să avem familii liniştite şi fericite? Vreţi să fie linişte în ţară? Vreţi să avem un viitor asigurat? Vreţi?
- Sigur că vrem, răspunse un ofiţer.
- Atunci, să primim Evanghelia lui Isus Hristos, să facem legământ cu Dumnezeu prin credinţă şi prin ascultare de cele Zece Porunci. Abia atunci nu avem a ne teme de nimeni şi de nimic.
- Domnule locotenent major, sunteţi chemat de urgenţă la telefon, raportă milităreşte un sergent.
Luca se ridică, îşi potrivi vestonul şi ordonă:
- Domnilor, s-a încheiat discuţia. Să meargă fiecare în biroul lui. Vă sugerez să nu mai aveţi astfel de întâlniri.
Ofiţerii salutară şi fiecare se îndreptă spre locul lui. Luca, după convorbirea cu colonelul, se închise în birou. Era frământat. Simţea o nelinişte şi un gol sufletesc. O senzaţie de teamă îl apăsa. Se gândea la ce-i spusese colonelul. „Ce vor şi legionarii ăştia?", se întreba singur. A fost întrerupt de un locotenent din biroul vecin. Venea din oraş.
- Domnule locotenent major Luca, e revoluţie. E lovitură de stat. Luca îl privea pierdut, ca, după un timp, să-1 întrebe:
- Ce zici că e?
- Un maior german a fost asasinat pe Bulevardul Brătianu. Nu se ştie dacă e atentat sau întâmplare. Dacă, aşa cum se zice, cel care a tras nu e un oarecare, ci fostul campion de box Axiotti, atunci probabil că e la mijloc o ceartă, un scandal, un incident. Poate... o afacere de „inimă".

- Nu ştiu ce se întâmplă cu lumea asta, zise Luca, măsurând camera în lung şi-n lat. Se opri şi-şi zise: „Are dreptate Alexe."
- N-am înţeles bine, domnule!
- Ce să înţelegi locotenente, ce să înţelegi, crezi că mai înţelege cineva ceva?
- Am înţeles, domnule.
- N-ai înţeles nimic, locotenente, n-ai înţeles nimic!
Luca tăcu, apropiindu-se de fereastră. Se auzea un vuiet înfundat de glasuri. Undeva, departe, cazanul lumii fierbea ura şi revolta unor oameni fără viitor.
- Sunt legionarii, defilează pe Calea Victoriei.
- Da? De când au început?
- De pe la ora io, aseară.

- Ce vor?
- Strigă: „Jos Roşianu! Vrem guvern legionar! Jos masonii din guvern!"
- Du-te, te rog, la administrativ, caută-l pe locotenentul Alexe şi trimite-l la mine!
- Am înţeles, domn' locotenent major!
Luca privi pe fereastră. Se auzi o detunătură de armă. Pe sub pervaz, trecea lume buimăcită. Tot oraşul era în întuneric. Dădu drumul aparatului de radio. Era ora io şi 15 minute, o voce anunţă că Legiunea va fi victorioasă, că, la Craiova, mare parte din armată e cu revoluţia legionară, la fel şi la Tecuci şi la Constanţa. Vocea ţipa isteric, ameninţând că miniştrii jidoviţi, cum ar fi: Mihai Antonescu, Canciov, Mareş, împreună cu Dimitriuc, vor plăti curând. „Aşadar postul de radio e în mâna legionarilor", gândi Luca. Abia atunci îl observă pe Alexe, care stătea în poziţie de onor.
- Alexe, lasă protocolul, vorbeşte-mi ca unui prieten! Ce se întâmplă cu lumea asta şi cum îţi explici că am ajuns aici?
- Pot să am încredere în dumneavoastră, domnule?
- Sunt un om de onoare, locotenente.
- Am înţeles, domnule.
- Atunci, ce se întâmplă cu lumea asta? repetă întrebarea.
- îşi urmează destinul sinucigaş, domnule.
- Cum e posibil? Ştii ce înseamnă să cădem pe mâna legionarilor?
- Şi a naziştilor.
- Exact, şi a naziştilor!
- Domnule, am spus şi mai înainte, dacă Evanghelia ar fi fost primită, nu s-ar fi întâmplat ceea ce vedem că se întâmplă.
- Poţi să fii mai explicit?
- Dacă ar fi primit Evanghelia vestită de primii creştini, iar pe cea pe care a primit-o n-ar fi alterat-o, Imperiul Roman de Apus nu s-ar fi prăbuşit sub invazia barbarilor. Dacă n-ar fi pervertit învăţătura apostolilor şi n-ar fi impus cultul idolatru al icoanelor şi vrăjitoriilor, Imperiul Roman de Răsărit n-ar fi pierit. Dar, pentru că n-au ascultat de Dumnezeu, El şi-a retras mâna ocrotitoare şi au venit mai
întâi arabii, apoi turcii şi au luat tot. Unde sunt azi creştinii vechiului Bizanţ? Cât a lucrat apostolul Pavel în Asia, iar azi, domneşte acolo Mahomed!
- Aşa este.
- Creştinătatea Apuseană n-a primit Reforma. Să ne gândim la Franţa, la Noaptea Sfântului Bartolomeu, când mii şi mii de credincioşi au fost ucişi pentru singurul motiv că doreau să primească solia lui Dumnezeu şi să-i fie credincioşi. Pentru că au făcut asta, francezii au primit mai târziu Revoluţia şi de aici a urmat tot şirul de

revolte, în a doua jumătate a secolului XIX, Dumnezeu a trimis omenirii vestea revenirii Sale. A vestit oamenilor un timp de pregătire pentru a-L aştepta să vină şi să pună capăt păcatului pe această planetă. Oamenii n-au luat în seamă mesajul Său. Doar câţiva l-au ascultat. în schimb cei mai mulţi au primit, ca pe-o plăcintă proaspăt scoasă din cuptor, „teoria Darwinistă". Marile universităţi apusene, pe la începutul secolului, au respins creaţionismul arătat în porunca a IV-a şi au respins solia adventă. Şi care a fost rezultatul? Un prim război mondial, al doilea bate la uşă, ateismul şi nazismul care înflăcărează azi mişcarea legionară. Asta este cauza, domnule locotenent major.
- Şi crezi că Dumnezeu chiar a abandonat lumea noastră?
- Nu ştiu, dar de indivizi în parte încă se mai ocupă, şi acum se ocupă chiar de mine şi de dumneavoastră.
Brusc uşa biroului se deschise şi în golul ei apăru capul colonelului Elefterescu.
- Luca, te aştept în biroul meu! şi dispăru până să apuce Luca să răspundă.
Alexe a înţeles că trebuie să plece.
- Mai vorbim noi, zise Luca, făcându-i prietenos semn să plece. După aproape o săptămână de izolare, află în sfârşit de la colonel
despre evenimentele de afară:
- Generalul Antonescu lansează peste un sfert de oră un nou manifest, în care anunţă că, în faţa atacurilor rebele ale legionarilor asupra guvernului şi altor instituţii, aparatul de stat şi armata vor intra automat în acţiune. Până la noi ordine, rămâi aici şi apără instituţia!

- Am înţeles, domnule colonel.
- Eu rămân aici peste noapte, iar mâine vom mai vedea. Toată noaptea a vegheat atent la zgomotele oraşului. Era frământat de spusele lui Alexe.
Dimineaţa era ceţoasă ca toamna. Lume puţină pe străzi. Din loc în loc se formau grupuri placide de curioşi care discutau. Pe Calea Victoriei se auzea zgomot de maşini grele, amestecat cu strigătele manifestanţilor. Luca intră într-un magazin să facă nişte cumpărături. Ici-colo, feţe îngândurate, ridicări din umeri. „Numai de-ar fi linişte..., numai de s-ar potoli", se şoptea în stânga şi în dreapta. După cumpărături, s-a grăbit repede spre birou. Nu ştia unde să lase ce cumpărase. Ieşise mai mult să miroase şi să simtă ce-i pe afară. S-a întors repede la birou. Nu putea să-1 părăsească mai mult de câteva minute. Era a douăsprezecea zi de când nu mai trecuse prin camera lui. Era obosit. Deschise cu silă ziarul şi rămase cu ochii pironiţi într-un articol cu multe cifre „... încă se mai vorbeşte de peste 6.000 de morţi evrei. Probabil că cifra nu poate fi exactă. Poate nu o vom cunoaşte niciodată. Un mare număr de evrei au fost ucişi în pădurea Băneasa şi aruncaţi, cei mai mulţi goi, acolo. Se spune că un alt lot a fost executat la abator, la Străuleşti. Oamenii, înainte de a fi ucişi, au fost groaznic mutilaţi. Sunt şi câteva cazuri de scăpare miraculoasă. Mircea Beiner, avocat, a fost luat de pe stradă marţi dimineaţa, dus la Băneasa şi împuşcat în ceafă. A fost lăsat acolo, în plină noapte, pe zăpadă, mort, pentru ca, spre dimineaţă, să se trezească pe frig, în mijlocul câtorva sute de cadavre, între care doar el şi încă trei fuseseră 'incomplet' ucişi. Fantastic, pur şi simplu."
Lăsă să-i scape jurnalul din mână. Mai auzea doar croncănitul unui corb. Se sperie când fu anunţat că-1 cheamă colonelul. îşi aranja uniforma şi se prezentă. Colonelul vorbea la telefon.
- Domnule, striga colonelul în receptor, ceea ce te încremeneşte este ferocitatea absolut bestială cu care s-au petrecut lucrurile. Ce se povesteşte e cutremurător,

domnule. Acum se dă ca absolut sigur că evreii măcelăriţi la abatorul din Străuleşti au fost atârnaţi de beregată în cârligele abatorului, în locul vitelor tăiate. Pe fiecare cadavru era lipită o hârtie: „carne cuşer". Cât despre cei asasinaţi în pădurea Jilava, ei au fost mai întâi despuiaţi şi pe urmă împuşcaţi şi aruncaţi unul peste celălalt.
Un timp, vorbi cel de la celălalt capăt, iar colonelul ascultă, ca apoi să izbucnească:
- Domnule, aceştia nu sunt evrei, chiar dacă ţin ei sâmbăta, sunt români, domnule, ca toţi românii, lăsaţi-i în plata Domnului. Şeful lor este pastorul Paulini, îl cunoşti tu... Nu ştii că vine mereu la domnul ministru? Sunt adventişti, nu jidani, te rog să-i laşi în pace!
Luca era ochi şi urechi. Numele lui Paulini îl făcu să tresară. Aproape îl uitase. Era îngrijorat. Dorea să afle ce se pune la cale împotriva adventiştilor, dar nu avea curaj să întrebe.
- A venit timpul să te odihneşti câteva zile, Luca, zise şeful. Du-te acasă şi fă ce vrei, odihneşte-te, citeşte! Ai liber o săptămână de la mine. Nu poţi părăsi capitala şi trebuie să te pot găsi oricând am nevoie de tine. Dar înainte de a pleca, studiază plângerea asta sau ce e şi formulează un răspuns!
Luca luă plicul din mâna colonelului. Din fugă, citi pe el numele lui Rabin Moses Rosen. „Evreu!", gândi Luca. Deveni şi mai curios de conţinutul plicului.
- Domnule colonel, aţi putea să-mi daţi o recomandare pentru Universitate, ca să pot să susţin şi eu examenele ultimului an la Facultatea de Ştiinţe Juridice?
- Cu plăcere, sunt mândru de tine. Ai în faţă un viitor mare.
- Viitorul e în mâna lui Dumnezeu, domnule colonel.
- O, foarte bine că eşti şi religios, dar ai grijă până unde te aventurezi.
- Am înţeles, domnule colonel.
în timp ce îşi lua câteva cărţi şi câteva rufe murdare, plănuia să treacă pe la locotenentul Alexe, să-1 avertizeze cu privire la cele auzite în discuţia telefonică. Nu-1 mai văzuse de câteva zile pe locotenent.
Când pătrunse în biroul administrativ, întâlni un alt locotenent. Acesta ridică spre locotenent major o privire întrebătoare şi salută politicos.
- îl caut pe locotenentul Alexe.

- Nu-i aici, domnule locotenent major Luca.
- Da unde-i?
- A fost transferat.
- Unde?
- Am auzit că în Moldova...
- De când?
- De ieri.
- Pentru ce anume a fost transferat? Locotenentul privi înjur şi şopti căpitanului:
- A fost turnat că făcea propagandă bolşevică şi jidănească.
- Şi tu crezi?
- Eu nu cred decât ce mi se ordonă, domnule locotenent major.
- Ai să ajungi mare, locotenente, dacă aşa gândeşti.
- Am înţeles, să trăiţi, domnule locotenent major!
Luca era înfuriat. Dar nu putea spune nimic... Afară, un vânti-cel rece mătura ultimele smocuri de ceaţă. Se limpezea zarea. Ceaţa se strecura printre crăpături, ca un şarpe vânăt şi fără cap. Soarele alerga slobod pe câmpiile cerului. în el, nu se putea trage cu tunul.

CAPITOLUL 6

In plină noapte, Luca se trezi aproape speriat. Cercetă cu atenţie camera palid luminată de privirea nopţii, apoi se apropie de fereastră. Razele sticloase, argintii ale lunii se cerneau prin storurile înălţate pe jumătate.
„Cât o fi ceasul?" se întrebă. Afară era o linişte îngheţată. O pasăre de noapte ţipa în depărtare, peste oraş. I se făcu frig. Căută grăbit ceasul, dar nu-l găsi. Nemulţumit, abandonă. Intrat sub pătură, îşi înveli picioarele şi se strâmbă de frig. „Cât oi fi dormit? Şi ce zi o fi?" îşi aminti că era amiază când s-a culcat. Dar a câta noapte era, nu avea habar. Ar fi vrut să adoarmă iarăşi. încerca să nu se mai gândească la nimic. Un timp, rămase încordat în izgonirea gândurilor, însă simţea cum fuge somnul. Deodată, îi veni în minte chipul locotenentului Alexe. Nu-i trecuse supărarea din cauza lui. Deci a fost trimis pe graniţă pentru crezul lui. „Asta nu-i drept, îşi zise Luca. Ce-a făcut rău? Pe cine a deranjat? Aflu eu care-i trădătorul şi nu mă las până nu-l trimit pe urmele lui Alexe. Şi generalul... cu cine ţine oare? Care o fi sufletul cel adevărat al conducătorului?"
încetul cu încetul se linişti. „De ce-i iau eu apărarea lui Alexe?", se întrebă într-un târziu. „Dumnezeu mă urmăreşte. Nu mă lasă. în fiecare zi îmi vâră în minte adevăruri despre care nu ştiu nimic. încep să înţeleg lucruri despre care nu bănuiam că există... asta este, mă urmăreşte..."
Luca încerca să se împotrivească. Dar îşi amintea de pledoaria lui Alexe, de seninătatea şi curajul Hagiului. Se simţea de parcă se

balansa între două lumi. I se părea că pluteşte pe o mare înfuriată, cu un picior într-o barcă şi cu unul în alta. Tindea să se sfâşie pe din două sau să treacă definitiv într-o parte. „Dar care-i cea adevărată? Urăsc fanatismul!"
Luna îi zâmbea prietenoasă prin fereastră. Lumina ei lăptoasă îi cădea chiar pe faţă şi piept. O privi un timp, aducându-şi aminte de Paulini. Revăzu toate semnele petrecute în noaptea aceea. îşi amintea întrebările domnului Paulini, din cale afară de simple, dar adânci. Era nevoit să-i dea dreptate în tot ce spusese.
Faptul cel mai neliniştitor pentru el era că, în adâncul sufletului, ştia că adventiştii au dreptate. Nu le putea ridica nicio împotrivire inteligentă. Luca începu să întrezărească înspăimântat că aceste întâlniri cu „mesagerii lui Dumnezeu" îi nimiceau treptat, dar sigur, întregul lui fel de a gândi, credinţa lui într-un viitor strălucit, într-o carieră militară faimoasă şi chiar în datoriile ostăşeşti. Simţea că temeliile pe care se rezema conştiinţa lui se fărâmiţau. Temeri cu privire la viitor îl rodeau şi-i apăsau sufletul simplu. Se frământa, căuta o ieşire, o dezlegare a problemei care-i depăşea puterile şi o găsea cu satisfacţie doar în vorbele de neuitat ale lui Paulini şi ale tânărului locotenent Alexe.
Spre zori, Luca a adormit, dar a avut parte de un somn zbuciumat. S-a trezit spre prânz. Şi-a amintit că trebuie să se ducă la Universitate, dar nu ştia ce zi este. Avea să afle deschizând radioul. Era tocmai finalul unei simfonii. în timp ce se îmbrăca, prinse un buletin de ştiri. Fu surprins să audă că era luni, io februarie.
Au urmat ştirile: „Azi, legaţia britanică a plecat din România. Ambasadorul Reginald Hoore a prezentat o notă de protest, care motivează faptul plecării. Este posibil ca evenimentul să reprezinte ruperea raporturilor diplomatice cu Marea Britanic.. De azi înainte măsurile de stingere a luminilor pe timpul nopţii vor fi riguroase. Se aşteaptă un atac aerian englez..." îl enervau aceste ştiri aproximative...
Luca se aplecă să oprească radioul în timp ce, din difuzoare, se auzea vocea unui crainic prezentând oferta sezonului: „Voiajul către Ţara Sfântă la bordul vasului STRUMA". „Oricum, zise el, am dor-

mit trei zile". Se simţea refăcut. Avea chef de plimbare. Se hotărî să mănânce în oraş, apoi să caute facultatea şi să vadă ce-i de făcut.
Oraşul îl întâmpină, ca de obicei, cu răceală. Oamenii încercau să ocolească nămeţii de zăpadă şi să se ferească de lunecuşuri. Păreau trişti şi flămânzi. O tăcere stranie apăsa forfota străzii. Luca traversă Calea Văcăreştilor şi, după ce merse pe jos cale de o staţie, se urcă în tramvai.
- Aici n-a rămas casă, n-a rămas cocioabă care să nu fi fost spartă, jefuită, arsă, povestea un călător care era aşezat pe un scaun mai în spate.
- Am auzit că şi pe Dudeşti e la fel, spuse un al doilea.
- Poţi să-ţi imaginezi cartierul arzând noaptea, în timp ce bandele de huligani împuşcau oameni nevinovaţi, înnebuniţi de groază?
- Ce fel de huligani erau? întrebă unul dintre vorbitori.
- Ei, parcă tu nu ştii, ăia în „verde", cine?
- Am înţeles, dar mi-e greu să cred. Tocmai ei, care mărturisesc despre credinţă, despre cruce şi morală, ei să ucidă cu atâta cruzime?
- Nu te mira! Religia lor e... politica.
- Hei, uite că n-a fost dărâmat tot.
într-adevăr, Luca observă trei prăvălii rămase în picioare printre dărâmături.
- Dar... observi că toate au nume româneşti?
- Aşae.
- Domnilor, dacă priviţi cu atenţie, nu totdeauna hârtia salvatoare „magazin românesc" pusă în vitrină sau lipită pe pereţi a reuşit să oprească devastarea.
Cei doi cetăţeni priviră la cel care vorbise. Era şi el un călător. Părea om subţire, se vedea după haine. După o scurtă pauză, omul reluă:
- Sunt destule case şi magazine distruse care poartă totuşi, ca o tristă ironie, semnul care trebuia să le apere: „proprietate creştină", „casă românească", „proprietar român".
Luca asculta cu interes dialogul şi privea pe furiş la cel de-al treilea care intervenise în discuţie.

- Dacă nu sunt jidovi şi sunt creştini, de ce le-ar fi distrus? întrebă unul dintre ei.
- Or fi ei creştini, dar dacă or fi de ăia jidăniţi...
- Cum adică „jidăniţi"?
- N-ai auzit că se înmulţesc acum nişte creştini care ţin sâmbăta, ca jidanii, nu mănâncă porc, nu beau tărie; ce mai, ca jidanii! Atât că jidanii beau de sting.
- Doamne, mare e grădina Domnului! De unde au mai scos rumânii ăştia asemenea prostii?
- Din Biblie, răspunse cel ce intrase ultimul în discuţie.
- Din Biblie...?
- Da, din Biblie.
- Da', ce, Biblia ţine cu jidovii?
- Nu, ea ţine cu Dumnezeu.
- Păi, şi-atunci de ce vorbeşte jidăneşte?
- Nu, ea vorbeşte dumnezeieşte.
- Adică... spune Biblia aceste lucruri?
- Da, spune, zise cu hotărâre ultimul vorbitor.
- Am acasă o Biblie; dacă aşa spune acolo..., înseamnă că lumea asta e pe marginea gropii.
Luca privea înmărmurit peisajul. Mizerie, calicime, necazuri, pe care nimeni nu le

poate explica. Lângă o grămadă de ruine, era o femeie bătrână cu un copil aproape dezbrăcat, plângând şi aşteptând.
- Ştiţi câţi oameni aşteaptă la rând în faţa morgii? auzi o întrebare în spatele lui.
- Câţi? întrebă altul.
- Sute, sute, domnule. E atâta lume dispărută de acasă!
- Am auzit că sunt sute de cadavre neidentificate, aşa e?
- Nu ştiu, dar *Universul* de azi e plin cu anunţuri mortuare.
- Am auzit că militarii ucişi au fost înmormântaţi ieri.
- Am fost şi eu la înmormântare.
- Câţi au fost?
- Cred că şaptesprezece.
- Am înţeles că şi în tabăra legionarilor au murit destui.
- Se zice că vreo şase mii.
- E absurd.
- Nu, nu se poate. Vor să pozeze în victime!
- Domnule, e de necrezut ca legionarii să facă aşa prăpăd!
- De ce te miri?
- Pentru că ei au ca deviză crucea, biserica. Mulţi dintre preoţii noştri sunt între ei...
- Ei şi ce altceva aşteptaţi? Crezi că preoţii nu sunt soldaţi?
- Domnilor, Evanghelia nu se propovăduieşte cu biciul sau cu pistolul.
- Aşa e, domnule, totuşi, cu sfânta cruce în faţă, cum să faci aşa ceva?
- Tocmai de aceea au crucea în faţă, ca să-i răstignească pe...
- Cred că e bine să tăcem, că uite se apropie un preot de noi şi... Tramvaiul înainta încet spre Cheiul Dâmboviţei. Oamenii fără
poftă de viaţă urcau şi coborau tăcuţi. Iar cei care vorbeau o făceau în şoaptă. Erau speriaţi.
- De ce ne-a pedepsit Dumnezeu în felul ăsta? întrebă cu glas tare, ca pentru sine, o bătrână în timp ce trăgea după ea, printre scaunele tramvaiului şi picioarele călătorilor, un braţ de surcele legate cu un cordon de palton.
Luca încerca să răspundă în mintea lui la întrebarea bătrânei. Când ajunse la o concluzie, îşi zise: „Are dreptate Alexe când spune că lumea se sinucide!"
Tramvaiul frână brusc, făcându-i pe călători să se aplece înainte ca un val. Era staţie. Erau chiar în faţa Patriarhiei. Clopotele începuseră să bată pe „colinele sacre". „Ce sărbătoare o fi mâine? A ruinelor?", gândi Luca în timp ce păşea în trotuarul plin de zăpadă murdară. în faţa unor dughene, neaua era curăţată, dar porţiunea liberă era un veritabil gheţuş. Locurile acestea erau o adevărată spaimă pentru bătrâni. Citise cu ceva ani în urmă despre moartea unui mare dansator, care alunecase într-o zi pe un astfel de gheţuş. Era de neînţeles cum fusese posibil un astfel de accident... mai ales în cazul unuia cu trupul ca arcul! Oamenii vorbeau de soartă. Luca însă gândea altfel. Dacă ar fi analizat mai bine drumul din faţa lui, poate nu s-ar fi întâmplat. Păşind cu atenţie, ajunse lângă parcul

Carol. Privea atent la pomii împodobiţi de zăpadă. Puţinii oameni de pe aleile parcului se îndreptau spre ieşire. în faţa lui, la douăzeci de metri, păşeau doi oameni. Unul înalt şi spătos, iar celălalt mai mărunt şi subţirel. Şi, pentru că cel mic purta după sine o geantă mare şi grea, părea că merge pe sub streaşină celuilalt.
Luca înainta liniştit în urma lor. Deodată auzi o buşitură. în faţa lui, în picioare, era doar tânărul cu geanta. Celuilalt i se vedea printre nămeţi doar vârful capului. Luca n-auzea ce vorbeau cei doi, dar vedea cum cel care căzuse se ridică încet, ţinându-se de

mijloc, apoi, ca un apucat, se repede cu pumnii asupra tânărului. Acesta se rezemă de peretele prăvăliei şi, într-o poziţie de apărare, aşteptă ca celuilalt să-i treacă furia. Luca deveni curios şi puţin iritat. Se apropie precaut de ei. Cu cât era mai aproape, cu atât devenea mai mirat. Bănui că-i o joacă, dar îndârjirea agresorului spunea o altă poveste.
- Te omor, nenorocitule, rămân olog din pricina ta! Na, na, na! zicea gâfâind şi lovea jandarmul.
- Dar... nu v-am făcut nimic, domnule, răspunse tânărul, încercând să se apere.
Luca era uluit. Nu ştia ce să creadă. îl vedea pe omul solid lovind cu toată puterea, îi vedea pumnii izbind cu tărie, dar, în acelaşi timp, pumnii se opreau la o palmă distanţă de faţa celuilalt. Nicio lovitură nu-i atingea trupul. Era o minune. Se mai adunaseră alţi câţiva trecători. Aceştia, văzând scena, începură să râdă şi să comenteze.
în timp ce bătăuşul îşi trăgea răsuflarea, un privitor îl întrebă:
- De la ce circ sunteţi, domnule? Rareori vezi o prefăcătorie aşa de reuşită. Buni artişti.
Bătăuşul se holbă la el o clipă, apoi se repezi la faţa celuilalt. Mâinile îi înconjuraseră gâtul şi strângeau cu putere, zgâlţâindu-1 la câteva degete depărtare de trup.
- Te omor, nemernicule, şi niciodată n-o să mai împrăştii rătăcirea ta nenorocită.
în clipa aceea, un jandarm de stradă îl prinse de umăr pe bătăuş zicând:
- Hei, ia terminaţi cu scamatoriile, că aici nu-i circ! Hai, mişca-ţi-vă de aici! Hai, hai, toată lumea să plece!

Agresorul întoarse capul şi, cu ochii injectaţi de ură, îl ţintui pe jandarm cu o privire. Acesta se trase speriat înapoi, ducând mâna la armă.
- Lasă arma, sergent! Sunt comisarul Manolache.
- Să... să trăiţi, domn' comisar, eu... eu...
- Lasă, lasă, ia-1 pe bolşevicul ăsta şi du-1 la chestură. Ştii tu, bagă-1 la „neagra" până vin eu.
Brusc s-a întors şi a plecat, lăsându-i pe toţi cu gura căscată.
- Cum?... Nu-i o prefăcătorie? întrebă un bătrânel care asistase şi el la scenă.
- Hai, hai, pleacă de aici, zise ţâfnos jandarmul, în timp ce îl prinse de umăr pe tânărul arestat şi-1 împinse înainte.
După ce merseră câţiva paşi, îl întrebă:
- Cum te cheamă, bă?
- Pisică, domnule jandarm.
- Bă, tu râzi de mine? şi-i trase un pumn zdravăn după ceafă. Tânărul păşi înainte, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Luca îi
urmărea la câţiva paşi mai în spate. Auzea şi vedea tot. Simţea că se întâmplă ceva neobişnuit.
- Cum te cheamă, bă? repetă iarăşi jandarmul.
- Pisică, domnule jandarm.
- Mă, tu vrei să te pocnesc iar?
- Nu, domnule, dar aşa mă cheamă...
- Ai acte? -Da.
- De ce te-a arestat domn' comisar?
- Nu ştiu.
- A, nu ştii? Las' că-ţi aduc eu aminte, şi ridică pumnul lovindu-1 după ceafă, ca să-1 doboare.
Tocmai treceau peste un loc fără zăpadă. Din cauza loviturii pe care-o dăduse,

jandarmul alunecă şi căzu, acoperind gheţuşul cu trupul său masiv. începu să-njure şi se ridică mânios, repezindu-se asupra tânărului. Curgeau loviturile ca ploaia. Luca vru să intervină, dar observă că tânărul nu era atins. Toţi pumnii se opreau la o palmă de trupul celui bătut. Jandarmul, în furia lui, nu observă, dar deveni

şi mai rău, văzându-şi victima în picioare. Acesta nu scoase niciun ţipăt sau urlet. După un timp, Luca se apropie de el şi îi zise:
- Nu te mai omorî degeaba, jandarmule, nu vezi că dai în vânt? Jandarmul se opri brusc şi privi la Luca.
- Cine eşti dumneata, domnule?
- Sunt locotenent major, Luca Sabin.
- Să trăiţi, duc infractorul la chestură!
- Nu prea văd că-l duci. Se pare că vrei să scuturi praful de pe el. Ce-a făcut de l-ai arestat?
- Nu ştiu, domn' căpitan, că nu eu...
- Cum nu ştii? Atunci de ce îl baţi?
- îl bat că... m-a atacat şi m-a trântit jos.
- Cine te-a atacat? Omuleţul ăsta, care mai poartă după el şi geanta aia pe care abia poate s-o ducă?
- Da, ştiţi..., ăştia mici fac zarvă mare! „Buturuga mică răstoarnă carul mare."
- Ce zarvă a făcut ăsta?
- Nu ştiu. Comisarul Manolache ştie!
- Dă-mi voie să-l întreb câte ceva.
- Da, sigur, domnule.
Luca se întoarse spre tânăr şi-l întrebă:
- Cum zici că te cheamă?
- Pisică, domnule.
- De ce te-au arestat?
- Pentru că... am vândut nişte reviste.
- Ce fel de reviste?
- Reviste de sănătate şi... unele religioase.
- Ia spune-mi, eşti adventist?
- Da, răspunse tânărul, sunt colportor adventist.
- înţeleg.
- A..., tu eşti dintre ăia care au sucit minţile soacră-mi, de s-a lăsat de porc şi de rachiu? Acum, chiar că nu te las până nu te închid la „neagra", cum a zis domn' comisar, se repezi în vorbă jandarmul.
- Lasă-l în pace! zise Luca.

- Cum să-l las, domn' locotenent major, ăştia ne strică ortodoxia. Şi-apoi, avem ordin să-i stârpim!
- Cine v-a dat ordin?
- Nu ştiu, şefii ăi mari...
- Dă-i drumul, că ăsta e nevinovat!
- Nu pot, domnule, că mă execută comisarul: îmi pierd slujba!
- Dar n-are nicio vină.
- N-o avea, dar... eu respect ordinele...
După colţul primei străzi, era chestura. Luca rămase pe trotuar, privind cum jandarmul şi arestatul intrau în clădire. Cercetă în susul şi în josul drumului. Vântul se zbenguia pe stradă, ridicând valuri de pulbere albă şi fină. Zăpada trosnea sub

picioare. Printre nori, galopa, ca un călăreţ, chipul galben al soarelui. Luca privi la ceas şi porni spre centru. După câţiva paşi, se opri o clipă pe gânduri. Apoi, dând din umeri, porni hotărât înainte. în mintea lui rămăsese chipul colportorului. Avea atâta blândeţe întipărită pe obrajii palizi! „De unde oare? De unde?" se întreba Luca.
îi mocneau în suflet hotărâri nedefinite. Dospeau în el nelămuriri şi întrebări fără răspuns. Peste tot, îl urmărea prezenţa adventiştilor. Presimţea hotărâri mari pentru viaţa lui; începuse chiar să şi le dorească, doar, doar, să scape de nesiguranţa ce se rotea în jurul lui ca un nagâţ deasupra apei. Mereu îşi amintea cuvintele lui Paulini, ale lui Alexe. înţelese că-I e dator lui Dumnezeu. Se opri să citească de pe un stâlp „legea chiriilor"; era o lege antisemită. I se păru umilitoare şi întristătoare, mai umilitoare decât bătăile sau decât spargerea geamurilor.
Lumina înserării îşi pierdea puterea. Chipurile oamenilor deveneau mai întunecate. Se apropia de piaţa Sf. Gheorghe. în faţa unei prăvălii, un copil până-n zece ani striga cu vocea răguşită: „Ia *Cuvântul",* „Ia *Cuvântul!"* Avea o rugăminte dureroasă în strigarea lui. Luca s-a oprit să-1 privească. Obrajii îi erau îmbujoraţi de frig. Copilul îi întinse ziarul. Luca aştepta, privind cu duioşie copilul.
- Ce vinzi, băiatule? întrebă Luca, mirându-se de întrebarea lui stupidă; se auzea aşa de clar strigarea băiatului.
- *Cuvântul,* domnule, răspunse băiatul, e ultimul să ştiţi.

- Ultimul *Cuvânt?* întrebă rar şi apăsat Luca.
- Da, domnule, ultimul *Cuvânt* al meu.
- Crezi că tu ai ultimul *Cuvânt,* copile?
- Nu, domnule, dacă vreţi să auziţi pe Cel ce are ultimul cuvânt, trebuie să mergeţi în altă parte...
- Unde ar trebui să merg? insistă complice Luca. Copilul îl privea cercetător.
- Sunteţi poliţai?
Luca fu surprins de întrebare. După câteva clipe în care se cercetară atent unul pe altul, Luca întrebă:
- Nu cumva eşti un mic bolşevic?
- Nicidecum, domnule, crezul meu e mult mai înalt decât cel bolşevic.
- Ce crez ai tu, mă, pui de om?
- Spuneaţi că vă interesează ultimul *Cuvânt,* domnule?
- Să zicem că... da.
- Atunci nu-1 găsiţi la mine.
Şi se întoarse într-o parte, strigând: *„Cuvântul, Cuvântul,* ia *Cuvântul.* Ultimul *Cuvânt,* domnule!"
Luca era uluit. în trupul acela mărunţel şi zgribulit se ascundea un suflet matur şi încercat. Copilul îl urmărea cu coada ochiului şi îşi lansa chemarea cumpărătorilor de ziare. Luca porni mai departe zâmbind şi dând din cap, uitând că n-a cumpărat ziarul. După ce se depărtase opt-zece paşi, simţi că cineva îl trage de mânecă. Era vânzătorul de ziare.
- Domnule, chiar nu sunteţi poliţai sau... comisar?
- Nu sunt, răspunse scurt şi rece Luca.
- Vă mai interesează „Ultimul Cuvânt"?
- De ce crezi că m-ar interesa?
- Ştiu eu, poate pentru că...
- Pentru că ce? întrebă Luca.
- Pentru că... păreţi un om bun, care... iubiţi viaţa.
- Cum? De unde ştii tu că iubesc viaţa?

- Păi, am văzut cum priveaţi la mine.
- Cum priveam la tine?

- Ştiţi, eu cred că cei care se opresc să privească în ochii mei şi îmi zâmbesc iubesc viaţa şi sunt aleşi de..., şi-i arătă cu degetul în sus.
- De unde ştii tu că sunt aleşi de...?
- Aşa m-am rugat eu, şi-i puse în mâna lui Luca un petic de hârtie, ca un bileţel pătrat, şi-o rupse la fugă spre prăvălie, acolo unde era locul strigării lui.
Luca rămase privind în urma copilului. Când vru să citească biletul, constată că se lăsase de-a binelea seara. Apropiind hârtia de ochi, citi aproape cu glas: *„Dacă vrei să afli de unde venim, cine suntem şi spre unde ne îndreptăm, dacă vrei să ştii ce ne va aduce ziua de mâine şi care este viitorul tău, vino să participi la dezvăluirile cărţii Apocalipsa, în conferinţele prezentate de pastorul Petre Pau-lini. Sunteţi aşteptat în fiecare vineri, duminică, luni şi miercuri seara, la orele optsprezece, în strada Vasile Lascăr, numărul 87."*
Luca simţi o undă de tulburare. Privi cerul acoperit de umbra înserării. Aerul rece îi aducea din josul străzii ecoul chemării spre „Ultimul Cuvânt", lansat de micul vânzător de ziare. „ De când, oare, vând îngerii ziare?", se întrebă Luca. Şi-aduse aminte că, de mai multe ori, se hotărâse să meargă în strada Vasile Lascăr. Simţi că trebuie să dea curs acestei chemări din adâncuri. Porni spre staţia de tramvai. îşi privi ceasul; mai avea o jumătate de oră până la începerea programului. Avea emoţii. Nu ştia de ce, dar le avea. încercă să-şi amintească în amănunt scena primei întâlniri cu domnul Pau-lini. Curând, a sosit tramvaiul cu uşile deschise, invitându-1 să urce. Vagonul era aproape gol. Pe un scaun se legăna un jurnal. îşi dădu seama că a uitat să cumpere ziarul. Se aşeză pe scaun, ridicând gazeta uitată. Paginile erau pline cu titluri mari, scrise cu un negru mânios. „Războiul de primăvară stă să înceapă", „Mari bombardamente la Londra şi Berlin în aceeaşi noapte", „Legea Roosevelt pentru ajutorarea Angliei a intrat în vigoare de trei zile", „Surdă enervare la Berlin", „Evreii sunt vinovaţi". Mai în josul paginii erau două scrisori ale unui legionar, ofiţer concentrat. Luca deveni curios: *Ofiţerul Scânteie Ion s-a sinucis ieri. Fiu de plugari din Copăceni - Ilfov, scrie şi plăteşte cu viaţa o pagină care poate sta oriunde*

în *Dostoievski. A lăsat două scrisori. Una era adresată Mărioarei, iubita lui: „Vei şti, Mărioară, că am luat parte la aşa-zisa rebeliune. Ţie pot să-ţi fac mărturisiri sincere. Cred că eu sunt autorul la cel puţin jumătate din numărul total al morţilor pe care l-a avut armata. Deci merit să mor şi am făcut asta nu pentru că aş fi dorit o întronare a regimului legionar, pe care nu l-am crezut capabil de o reală conducere, ci pentru că niciodată nu am avut încredere în nimeni şi în nimic. Nici în armată, care n-a avut eroi decât creaţi de alţii. Şi, dacă ajungi să nu mai crezi în ceea ce faci cu jertfă şi închinare, nu-ţi mai rămâne decât moartea."*
A doua scrisoare era adresată părinţilor: „Eu nu v-am iubit niciodată. Nici nu v-aţi luat timp să-mi arătaţi cum s-ofac. Mi-aţi fost aşa de străini! Nu v-am considerat niciodată părinţii mei, ci doar o lume în mijlocul căreia m-am trezit şi de care mă simţeam legat ca de ceva care-mi poate oferi un adăpost. Atât, şi nimic mai mult. Să nu daţi nimănui de pomană pentru mine.
Dacă auziţi că sunt mort, să nu veniţi să mă scoateţi. Nu vreau să fiu dus nici în biserică şi nici îngropat în cimitir. Ce a făcut biserica pentru mine până acum, în afară de faptul că m-a învăţat să caut motive şi scuze urii mele împotriva altora...? Să fiu ars şi cenuşa să fie luată de vânt. Ştiu c-o să spuneţi că sunt nebun. Dar nu sunt

mai mult decât voi, ci doar mai cinstit cu viaţa mea, care nu ştiu de unde vine, unde se duce şi ce să fac cu ea. A, da, ştiu, o să se găsească vreun deştept care să-mi spună că trebuie s-o trăiesc. Dar credeţi că voi o trăiţi? Nu, nu, doar o minţiţi şi o batjocoriţi, mânjind-o cu tot felul de nelegiuiri, cum am făcut şi eu. Aşa că, dacă vreţi să aveţi copii, învăţaţi să fiţi părinţi!..."
N-apucă să citească mai departe, că se pomeni aruncat cu capul înainte în scaunul din faţă. Tramvaiul scrâşni şi scârţâi din toate încheieturile. Cei câţiva călători din vagon erau pe jos. Tot aşa de brusc se făcu linişte. Luca îşi pipăi fruntea şi constată că locul care îl durea era uscat. Privi înjur. Ceilalţi călători încercau să se ridice. Priveau buimaci şi speriaţi. Unul încercă să deschidă uşa. Se blocase. Asta îi speria şi mai tare. Vagonul sărise de pe şine. Afară se auzeau zgomote şi glasuri. în cele din urmă se stinse panica. Nu mai

aveau lumină în vagon şi asta îi ajuta să vadă mai bine ce se întâmplă afară. Veni un mecanic cu o rangă şi forţă uşa, deschizând-o.
- Ce se întâmplă, domnule? întrebă Luca, sărind primul în zăpada glonţuroasă.
- Am deraiat.
- Păi cum?
- E ceva pe linie, o grindă grea. Hai s-o dăm în lături.
Nu era numai o grindă. Era un zid întreg. Dincolo de dărâmături era o intersecţie. Lumea începuse să se adune. Ieşiseră şi vânzătoarele din farmacia de pe colţ. Trecătorii se opreau şi întrebau ce este. Oamenii priveau înjur şi se mirau, apreciind că-i bine că n-a fost omorât careva. între timp se deschisese şi uşa ultimului vagon. Ocupanţii coborau speriaţi. Ultimul era un amărât, un nebun care umbla din tramvai în tramvai cu o nuia şi un fluier, dând imaginare semnale de plecare şi oprire.
- Ce s-a întâmplat cu adevărat, domnule? întrebă Luca pe mecanic.
- Era aici un zid rămas de la o casă dărâmată şi probabil că vibraţiile provocate de trecerea tramvaiului l-au slăbit şi... a căzut acum, când ne-am apropiat noi. N-am avut timp să frânez mai încet.
- L-ai văzut căzând?
- Da, dar eram prea aproape şi n-am putut frâna.
- Deci... nu-i altceva?
- Nu, domnule. Ce să fie?
Luca se depărta apropiindu-se de un grup. Oamenii ascultau cum nebunul, bâlbâitul, gesticula, trasând arcuri prin aer cu nuiaua, spunea că „o jidoavcă a pus o grenadă şi a aruncat în aer peste stradă şi tramvai o mândreţe de casă, a nu ştiu cărui prinţ." Da, cu scopul vădit de a-i ucide pe creştinii rumâni din tramvai.
Un domn mai în vârstă, care atunci se apropie de grup, ascultând cu o ureche întrebă:
- O jidoavcă, domnule?
- Da, o jidoavcă şi-o ţigancă, răspunse o femeie destul de înfuriată.
- Şi nu i-a făcut nimeni nimic? Unde-i?

- Cum să nu? Au arestat-o. Au dus-o, răspunse nebunul, şarjând aerul cu nuiaua lui şi plecând spre alt grup.
Luca se uita la oameni cum îl ascultau pe cretin. Nu era unul care să nu creadă. Niciunul nu părea că se îndoieşte de spusele nebunului. Luca se gândi să intervină şi să le spună că-i o absolută prostie ce spune bâlbâitul. Dar la ce bun? Cine l-ar fi ascultat. Oamenii aveau nevoie să li se spună ce voiau să audă. Se simţeau bine să se înfurie pe duşmanii imaginari.
Se îndreptă spre un alt grup, la ultimul vagon. în spate, se mai opriseră două vagoane

şi lumea cobora întrebând ce s-a întâmplat. Când se apropie de ultimul grup, oamenii ascultau înfierbântaţi şi discutau acelaşi lucru. Dar, de astă dată, nu mai era vorba de o „jidoavcă", ci de un arab păgân. Nu mai era vorba de o grenadă, ci de o bombă sau un proiectil tras dintr-un tanc furat de jidovi. Luca a privit un timp cum vestea se lăţea, apoi, scârbit, îl întrebă pe-un domn mai potolit şi bine îmbrăcat:
- Domnule, e departe strada Vasile Lascăr, nr. 87? Bătrânul îl privi un timp, îl măsură de sus până jos şi spuse:
- Nu, e aproape, aici după colţ, pe dreapta puţin mai înainte. Te văd destul de tânăr şi pari un om educat, ce cauţi dumneata acolo?
- Caut pe cineva, domnule.
- Da, da, ştiu eu ce cauţi, vrei să-ţi schimbi sângele?
- Ce sânge, domnule?
- Las' că ştiu eu, doar... am fost şi eu tânăr, nu?
- Nu înţeleg ce spuneţi, domnule!
- Las' c-ai să înţelegi dumneata, dar mă mir când... sunt atâtea femei în ortodoxia noastră.
Luca privea în urma omului, întrebându-se ce-o vrea să spună. Porni prudent în căutarea adresei. Când văzu că era în întârziere, grăbi pasul.
La numărul 87 din strada Vasile Lascăr, poarta era deschisă. în apropiere, un tânăr, curat îmbrăcat, părea că aşteaptă pe cineva. Când Luca se opri în poartă, cercetând bine adresa, tânărul se apropie de el.
- Poftiţi, domnule!
- Aici este numărul 87?
- Da, aici, sunteţi aşteptat, poftiţi! Abia a început programul. Luca se lăsă dus de tânăr pe un gang, apoi intră într-un hol larg,
unde fu invitat să lase paltonul la garderobă.
Sala era plină de lume. Cei ce nu aveau loc pe scaun umpleau culoarele şi spaţiul liber de pe lângă pereţi. în faţă, pe o mică tribună, trei bărbaţi stăteau pe scaune, iar la tribună un domn trecut de şaizeci de ani vorbea cu îndârjire.
- La 303 d.Hr., începe timpul textului din Apocalipsa 2,10: perioada necazului de zece zile! A început cea mai dură persecuţie din istorie împotriva creştinilor. Persecuţiile anterioare acesteia erau zonale şi pe perioade scurte. Adică atunci când într-o parte a imperiului era tulburare pentru creştini, în cealaltă era linişte. Aşa că se retrăgeau acolo unde puteau să aibă tihnă. Purtau în mintea lor sfatul Domnului Isus din Matei 10,22.23: *„Veţi fi urâţi de toţi din pricina Numelui Meu, dar cine va lupta până la sfârşit va fi mântuit. Când vă vor prigoni într-o cetate, să fugiţi în alta!"*
- De ce a fost aşa de teribilă? a întrebat un tânăr ce era aşezat în primul rând, foarte aproape de vorbitor.
Luca 1-a privit cercetător pe tânăr, admirând interesul lui pentru cele spuse.
- Pentru că a fost totală. întregul imperiu a luat foc de ură împotriva creştinilor. Mulţi, nespus de mulţi creştini, au murit atunci. Unde mai puteau să fugă? Ei erau obişnuiţi să scape fugind în zonele liniştite. Repede s-a dus vestea printre cei din partea de nord a imperiului că, dincolo de Dunăre, este un loc minunat pentru a scăpa de moarte. Aveau mai multe căi de trecere. Pe de o parte era podul lui Apolodor de la Turnu-Severin, era podul de la Celei şi multe alte mijloace de trecut Dunărea, cu bărcile şi bacurile. Aşa că cei mai bravi creştini, cei care preferau mai bine să moară decât să calce Legea Domnului, au trecut apa pe malul de nord, unde aveau tot ce le trebuia, fără persecuţii. Aveau acolo limbă romană, civilizaţie romană, confort latin, drumuri şi societate romană. Domnul pregătise din timp această regiune parcă anume pentru aceste vremuri grele. în timp ce în imperiu curgeau şuvoaie de sânge creştin, la nord

de

Dunăre era linişte. Dumnezeu începuse pregătirea acestor locuri cu două sute de ani înainte. El totdeauna pregăteşte din timp soluţiile pentru salvarea copiilor Lui.

- Pe ce argumente vă bazaţi, domnule profesor? întrebă un ascultător din mijlocul sălii.

Luca urmări locul de unde se întrebase, dar privirea-i se opri asupra unui domn cu alură de agent, a cărui figură i se păru că o mai văzuse. Era îmbrăcat civil.

- Arheologii noştri sunt miraţi când descoperă o mulţime de elemente creştine în fosta Dacie Romană, datând imediat după retragerea romană. De asemenea, avem o listă impresionantă de martiri la sud de Dunăre, în Sciţia Minor, adică Dobrogea de azi, în timp ce nu avem niciunul la nord de Dunăre. Aşa se face că Dacia Romană a fost populată cu cei mai buni creştini ai imperiului, aducând cu ei evlavia lui Hristos, trăind liniştit cu iubitorii de glie care nu plecaseră cu romanii, iar acum vedeau în aceşti romani paşnici şi spirituali năzuinţele lor spirituale şi religioase, visate din bătrâni. Erau uimiţi băştinaşii din Carpaţi, descoperind la aceşti noi romani, care-şi zic creştini, obiceiuri asemănătoare cu acelea învăţate de ei de la Deceneus. Erau uimiţi să vadă că aceşti creştini se închină la un Dumnezeu care nu este chip cioplit, ci El locuieşte undeva în ceruri, ca şi bătrânul lor Denzis. Creştinii aveau a şaptea zi pentru odihnă, aşa cum arăta templul al şaptelea din Sarmisegetuza. Obiceiurile lor de la Deceneus, în ce priveşte mâncarea, băutura, cumpătarea şi interesul pentru cele sufleteşti, se asemănau cu ale creştinilor. Era de dorit să trăiască împreună cu creştinii. Aşa s-a format la nord de Dunăre un foarte puternic centru creştin, cu o liturghie apostolică, aşa cum fusese lăsată de Hristos.

- Dar de ce a făcut Domnul această mişcare de forţe creştine? întrebă o tânără din rândul doi.

Luca se miră de îndrăzneala fetei. Se vedea de departe că e studentă.

- Bună întrebare, zise profesorul Dumitriu. Aş răspunde în felul următor: Pentru că El este interesat de soarta tuturor popoarelor. Paralel cu interesul pe care 1-a avut pentru poporul Israel, Domnul

S-a ocupat şi de celelalte popoare. De exemplu în Amos 9,7 se spune: *„JSfu sunteţi voi oare pentru Mine ca şi copiii etiopienilor, copii ai lui Israel? zice Domnul. N-am scos Eu pe Israel din ţara Egiptului, ca şi pe filisteni din Caftor şi pe sirieni din Chir?"*

Deci Domnul arată că El este grijuliu cu etiopienii şi filistenii, la fel cum este cu evreii, înţelegem că, aşa cum Dumnezeu a urmărit mântuirea lui Israel, a urmărit şi mântuirea celorlalte naţiuni. în cazul nostru, după Cin-cizecime, Domnul i-a trimis pe apostoli la popoarele imperiului, la cei ce locuiau în perimetrul lumii civilizate. Şi aceşti mesageri ai lui Dumnezeu au făcut lucruri incredibile ca să împlinească misiunea lor. Dar în acelaşi timp, în nordul Asiei se năştea un grup de popoare necunoscute, cu origini iafetite şi semite. în primele două secole, au devenit popoare puternice, ajungând în faza migraţiei. Domnul avea în atenţie aceste popoare la fel de sălbatice ca şi cei din Ninive de pe vremuri. El dorea să salveze tot ce era bun la ele, aşa că a provocat ceea ce noi numim „migraţia popoarelor barbare". Ele au fost aduse în apropierea lumii creştine. Dar, înainte de a intra în mijlocul imperiului ce devenea mai creştin cu fiecare zi, i-a adus în contact cu ce avea mai bun în creştinism, cu creştinii cei mai buni şi cei mai viteji. Aceştia fuseseră adunaţi de persecuţia lui

Diocleţian, în Dacia Romană, acum liberă şi ascunsă în marele codru carpatic. Rând pe rând, migratoarele s-au oprit aici în jurul Carpaţilor, trăind în pace cu băştinaşii, dar primind creştinismul curat apostolic.
- Domnule profesor, să înţelegem că se putea convieţui cu barbarii? Nu erau chiar aşa de sălbatici cum se crede? Erau aşa de dispuşi la colaborare încât să asculte mesajul creştin? întrebă un domn.
Profesorul îl ascultă cu seriozitate, apoi răspunse:
- Nu-i de mirare deci când găsim la scriitorul antic Salvianus următorul pasaj: „într-un glas se roagă ţăranii romani să-i lase a trăi cu barbarii... Şi-apoi să ne mirăm că nu pot fi învinşi goţii când sătenii sunt mai bucuroşi să fie cu ei decât cu noi?". De altfel, chiar armata care trebuia să-i apere de barbari implica asemenea sarcini şi asemenea obligaţii pentru locuitorii provinciilor ameninţate încât aceşti locuitori preferau „o năvălire a barbarilor, unei staţionări în mijlocul lor a armatei imperiale".

- Şi cum s-a descurcat populaţia creştină din Dacia Romană, domnule profesor?
- Aşa cum spune profesorul Giurăscu: „Dacii, romanizaţi acum, au continuat să are şi să semene, să crească vite, să cultive viţă-de-vie, să scoată sare şi aur din pământ, să pescuiască şi să-şi facă singuri uneltele şi armele necesare, aşa cum făcuseră şi mai înainte, şi sub sciţi, şi sub celţi, şi sub romani.
Deodată, sala fu zguduită de bubuitul geamurilor, care se făcură ţăndări, căzând peste capetele celor din apropiere. Se mai auziră câteva focuri de armă şi se lăsă liniştea. Cei adunaţi parcă se treziră brusc şi începu forfota. Profesorul făcea apel la calm şi linişte. Mulţi se luptau să iasă cât mai repede afară. Alţii se întrebau ce-a fost.
Când mulţimea s-a mai potolit, s-a propus o rugăciune pentru încheiere. Credincioşii şi oaspeţii au îngenuncheat să se roage. Luca, de ruşine, a închis ochii. Se lupta să-i ţină închişi. Nu era obişnuit şi îi era teamă. Ruşinea a fost învinsă. Unul dintre bărbaţii de pe amvon se ruga. Luca urmărea cuvintele rugătorului. Acesta s-a oprit brusc. Luca a aşteptat câteva clipe, apoi a deschis ochii. Profesorul şi cei ce-l însoţeau la amvon erau înconjuraţi de poliţai. Lumea se ridică de la rugăciune. Până să se înţeleagă ce-a fost, poliţaii, îm-pingându-i cu armele pe cei cinci adventişti, au dispărut pe uşa prin care se ieşea de la amvon. Ascultătorii erau tăcuţi. în cele din urmă, începură să se retragă, întocmai ca după un car mortuar. Nimeni nu vorbea. în uşa de la ieşire, era un domn care-i saluta pe oaspeţi.
- Domnule, am fi onoraţi dacă mâine seară, la aceeaşi oră, veţi fi oaspetele nostru.
- Unde, domnule?
- Chiar aici, domnule.
- Va fi prezent şi domnul profesor?
- Cu siguranţă, domnule.
- Bine, dar... am văzut că l-au arestat.
- Până mâine seară va fi liber, domnule.
- Sunteţi aşa de sigur?
- Eu mă încred în Dumnezeu, domnule.
- Veţi repara şi geamurile până mâine seară?

- Facem tot ce putem, domnule!
- Sunt foarte mirat! Cred c-o să vin!
- Noapte bună!
- Să trăiţi, domnule!
Rătăci un timp fără ţintă. într-un timp, i se păru că e urmărit. Prinse un tramvai şi rămase în centru, unde aglomeraţia era mai mare. Se pierdu în mulţime. Când ajunse

acasă, era târziu în noapte. O mulţime de gânduri îl frământau. Nu putea să dea uitării simţământul că a fost urmărit. S-a hotărât să se culce repede, sperând să scape de asaltul lor. A reuşit într-un târziu. Ţignalul unui tren îi stărui în simţuri până se afundă în visare.
Noaptea sorbea fuioarele de fum ce se ridicau din hornuri şi acreau aerul nopţii. Luna rănită îşi pierduse în drumul ei o parte din trup, oferind pământului ultima ei masă de lumină. Copacii trosneau de ger, iar strada era pustie.

CAPITOLUL 7

Lunile de iarnă se scurseră încet şi greoi, epuizând toate rezervele pentru iarnă. Când se arătară zorii primăverii, oamenii răsuflară uşuraţi. încet, încet, li se aprinse pofta de viaţă. Luca, sperând că a scăpat de urmăririle discrete, dori să reia legătura cu domnul Paulini.
Când ajunse în strada Vasile Lascăr, sala era arhiplină şi programul începuse. La intrare, Luca se opri şi întrebă un supraveghetor dacă profesorul Dumitriu fusese eliberat. „Ce să facă Siguranţa cu un îmbătrânit de zile?", îi replică supraveghetorul. După ce îşi găsi un locşor confortabil, Luca se concentra asupra spuselor domnului Paulini. Acesta cuvânta cu un deosebit tact.
- Mă bucur nespus de mult că în seara aceasta am ocazia să studiez împreună cu dumneavoastră capitolul zece din cartea Apoca-lipsa. Am spus „împreună", deoarece Biblia promite că, acolo unde mai mulţi oameni adunaţi laolaltă caută să înţeleagă voia Domnului, Duhul Sfânt oferă această înţelegere. Mă bucur că aţi venit să studiem împreună. Aşa cum am observat din studiile noastre anterioare, Apocalipsa are o structură bazată pe cifra şapte. Sunt şapte solii, şapte peceţi, şapte trâmbiţe, şapte tunete, şapte urgii, şapte sfeşnice. Unii comentatori cred că motivul de bază al acestei structuri îl constituie cele şapte zile ale Creaţiei. „Care dintre cele şapte zile ale Creaţiei este cea mai importantă?", m-a întrebat cineva. Unii ar spune că ziua a şaptea. Dar momentul de cumpănă al săptămânii

Creaţiei a fost ziua a şasea, atunci când a fost creat omul. Atunci s-au luat marile decizii. De fapt, odată cu apariţia omului, a început istoria, căci nu există istorie fără om. Pornind de la această constatare, descoperim că, şi în Apocalipsa, istoria sfârşitului începe cu solia a şasea, pecetea a şasea şi trâmbiţa a şasea. Abia în acest punct începe istoria Apocalipsei. Principalul element al trâmbiţei a şasea se află în capitolul io, cu versetele 1-11 - ceea ce studiem şi încercăm să înţelegem în această seară.
Expunerea fu răpitoare pentru Luca. Timp de peste o jumătate de oră nu mişcă. După terminarea expunerii, sosi vremea întrebărilor. Paulini îi îndemnă pe ascultători să pună întrebări pentru o înţelegere mai bună a celor auzite. Nu insistă mult, că şi apăru prima întrebare. Un ascultător, chiar din primul rând, ceru drept să întrebe ceva. Era un om robust. Se sprijinea pe un baston scump şi avea o figură de patriarh.
- Domnule Paulini, există o prejudecată în lumea creştină. Se spune în anumite cercuri de literaţi că cine studiază cartea lui Daniel şi Apocalipsa ar fi sectant. Ce aveţi de spus?
- Eu studiez aceste cărţi şi bănuiţi ce aş avea de spus. Este adevărat că „teologii", când studiază aceste cărţi, au un talent deosebit de a dilua conţinutul şi neutralizează orice mesaj care ar putea să şocheze. Este foarte ciudat că „teologii" creştini nu sunt îngrijoraţi de faptul că lumea crede în Nostradamus, că bunii creştini vin de la biserică şi apoi îşi cercetează zodiacul, că pot să meargă şi la biserică, şi la ghicitori în acelaşi

timp. Nu-i deranjează scenariile fantastice despre sfârşitul lumii din izvoarele oculte. Pe teologi îi deranjează un singur lucru: nu cumva cineva să spună că Daniel şi Apocalipsa au ceva de spus despre criza societăţii noastre. Ei sunt deranjaţi dacă cineva spune că Dumnezeu a fost prevăzător, încât a putut să avertizeze lumea şi să-i ofere o soluţie la criza în care se află.
- Frate Paulini, de ce ne numesc „sectanţi"? întrebă o femeie care stătea undeva în spatele sălii.
- Ei nu vor să credem că Isus a fost atât de înţelept încât a ştiut că noi vom ajunge la un punct de prăbuşire în abis şi că, în acest punct, El vine cu mâna întinsă să ne tragă din această prăbuşire.

- Atunci, ce vor ei, domnule Paulini? întrerupse un tânăr.
- Teologii bisericilor creştine vor ca toată lumea să creadă că Dumnezeu gândeşte la nivelul secolului I şi rămâne la acest nivel, iar noi, oamenii secolului XX, să ne rezolvăm singuri problemele. însă Biblia, în acest capitol zece din Apocalipsa, ne atrage atenţia că, dacă este vorba să găsim o soluţie pentru omenire, o putem găsi doar cu Daniel şi Apocalipsa în mână.
Deodată se ridică în picioare un domn şi, zâmbind zeflemitor şi gesticulând ironic, întrebă:
- Domnule... Paulini, puteţi să prevedeţi ce se va întâmpla cu bisericile care nu pun aşa preţ pe cele două cărţi, cum sugerezi dumneata?
- Nu e nevoie de prevedere, căci se vede. Se poate observa clar că toate bisericile care neglijează aceste două cărţi au căzut în capcana Evangheliei diluate şi sentimentale. Mesajul lor se reduce la: „Domnul ne iubeşte!", „Suntem copiii lui Isus!", „El ne iubeşte, nu vă temeţi!", „Nu vă faceţi probleme, sunteţi mântuiţi!", „Voi sunteţi creştini de aproape două mii de ani". Şi, în timp ce totul se degradează, ei spun: „Ce lege? Mergeţi înainte, suntem mântuiţi!" Ca şi în cazul ucenicilor, singura soluţie este: vreţi să pricepeţi, citiţi Daniel şi Apocalipsa.
- Domnule pastor, ca să putem înţelege mai bine, vă rugăm să repetaţi pe înţelesul nostru ce spun aceste cărţi profetice!
Cel care vorbise era un domn în jur de patruzeci de ani. Luca îl privi şi avu simţământul că e agent al Siguranţei.
- Deci aceste cărţi profetice ne spun că, la începuturile vremurilor moderne, a apărut o mişcare religioasă ca urmare a studiului cărţii lui Daniel. Această mişcare religioasă a fost iniţiată direct de Dumnezeu. Ea are un caracter mondial. Puterea de propovăduire a acestei mişcări religioase vine din solia acestor cărţi. Pentru o bună înţelegere a acestei probleme, vă recomand cartea *Marea Luptă,* pe care o găsiţi la standul de cărţi aşezat la ieşirea din sală. Fraţi creştini, de multe ori ne întrebăm de ce Dumnezeu nu ne dă soluţii la problemele noastre politice, filozofice şi tehnice. El ne-a dat soluţia salvării, ea se găseşte în...

Un zgomot puternic zgudui sala. Trei pietroaie mari trecuseră prin trei ferestre şi se opriseră unul între pervaze, altul în spatele unui ascultător, iar cel de al treilea în faţa vorbitorului. Brusc izbucni agitaţia. Câţiva copii plângeau speriaţi. Vorbitorul se oprise şi apela la linişte şi calm. Când se restabili atmosfera, intrară jandarmii. Susţineau că au fost chemaţi de organizatorii adunării. Cereau vehement suspendarea întâlnirii. Domnul Paulini fu invitat să meargă afară cu un sergent. Luca înţelese că cel mai bine pentru el era să se retragă discret. Zis şi făcut. Se pomeni rugându-se în inima sa.
Mergea pe lângă parc. Simţea deja parfumul îmbătător al pomilor în floare. îşi

propuse ca, la prima intrare, să caute o bancă. întâlnise câteva, dar erau ocupate. După câţiva paşi se întrevedea o poartă. Când ajunse, observă doi oameni stând de vorbă chiar în faţa intrării. Cel mai scund purta o servietă. Lumina felinarului din poartă îl ajută să vadă mai bine. îl cunoştea pe tânărul cu geanta. Sigur îl mai văzuse în ultimul timp. Se opri în apropriere. Nu deslușea toate cuvintele, dar a înţeles că era vorba despre cărţi. îşi aminti ocazia în care îl văzuse pe tânărul cu geanta. Gândul îi zbură la rugăciunea pe care o rostise mai devreme. „Eşti aşa de grăbit să-mi răspunzi la rugăciune când e vorba să mă întâlnesc cu ei! Aş vrea să-mi răspunzi la fel şi în alte probleme", comenta Luca în sinea lui.
După câteva minute, cei doi păreau pregătiţi să se despartă. Luca simţi îndemnul să se îndrepte spre ei, dar alese să aştepte. Când tânărul cu geanta se apropie, Luca făcu câţiva paşi şi-i ieşi înainte, zicându-i:
- Bună seara, domnule. Pot să vă reţin câteva clipe? îmi păreţi cunoscut şi sunt tare doritor să aflu cine sunteţi.
Celălalt rămăsese ca paralizat în faţa ofiţerului. îl cerceta atent şi-şi muşca buzele. După un timp, îşi reveni şi răspunse.
- Să trăiţi, domnule, aţi putea să-mi explicaţi mai întâi motivul acestei acostări?
- Nu, nu mă înţelege greşit, nu-i vorba de o acostare, chiar dacă aparenţele ar susţine lucrul acesta. Pur şi simplu te-am recunoscut şi vreau să stau de vorbă cu dumneata, binenţeles, dacă eşti de acord.
Tânărul îl cerceta şi părea a se lăsa convins.

- Sunteţi din poliţie sau din Siguranţă?
- Nu, n-am nicio legătură cu cei de care te temi dumneata. Vreau doar...
- Da, cu ce v-aş putea fi de folos? întreabă tânărul, deodată nebănuit de sprinten şi voios.
- Vreau să... discutăm despre dumneata şi credinţa dumitale.
- Sunteţi un prieten?
- D... aa!
- Atunci, mă numesc Pisică Ionel şi sunt ostaş în slujba Regelui regilor, care este Domnul Isus Hristos, Creatorul cerurilor şi al pământului. El este Tatăl meu şi, dacă-mi permiteţi, Tatăl dumneavoastră. Actualmente împărtăşesc oamenilor Cuvântul Său, descoperit în Scriptură şi în alte cărţi aducătoare de alinare sufletească şi de speranţă într-o lume care şi-a pierdut cârma şi busola şi-i ameninţată de foamete, războaie şi nenorociri naturale.
Băgase deja mâna în geantă să scoată câteva cărţi, trăgându-se mai aproape de felinar.
- O clipă, domnule Pisică! Eu doresc să discut cu dumneata lucruri mai profunde, legate de credinţa dumitale şi chiar despre... domnul Paulini.
- Domnule, eu sunt colportor şi asta-i pasiunea mea, în alte lucruri n-ar fi cuviincios să mă amestec. Sunt venit de puţin timp în Bucureşti. Aşa că, despre credinţă vorbim ce ştiu, dar despre domnul Paulini, n-am ce să vă spun.
Luca fu străbătut de simţământul că n-a nimerit omul de care avea nevoie. Dar se hotărî să mai insiste. Şi... tânărul i se părea chiar simpatic. De comun acord, aleseră o bancă şi se aşezară pe ea. Urmară o serie de amabilităţi, ca la început. Luca punea întrebări generale, de învăluire, şi încerca să-1 atragă pe celălalt într-o discuţie liberă... Asculta cu atenţie, din ce în ce mai atras de vorbirea curată şi curgătoare a tânărului. Auzea lucruri care-i prindeau sufletul, învăluindu-1 într-o pace adâncă.
- Şi cum ai primit credinţa aceasta pentru care văd că eşti în stare să şi mori?

- O, asta ar însemna să mă întorc puţin în trecutul copilăriei mele, dar... eu aş vrea să

vorbesc mai mult despre iubirea Mântuitorului meu.
- Şi nu crezi că El te-a iubit şi atunci când ţi-a făcut cunoscută această credinţă?
- Ba da.
- Atunci, povesteşte-mi! Dacă vrei, bineînţeles!
- Nu fac o necuviinţă răpindu-vă timpul?
- Nu, e plăcerea mea. Uite, eu cred că e o putere divină, o forţă care nu-ţi dă pace până nu apuci pe calea asta. De aceea, vreau să văd cum a procedat cu tine.
- Eram un copil când s-a întâmplat.
- Nici acum n-arăţi mai în vârstă.
- Da, poate! Dar... pe dinăuntru sunt mult mai bătrân. M-am născut într-o familie de credincioşi ortodocşi. Părinţii mei ţineau credinţa aşa cum au pomenit-o, dar cu multă temere şi grijă.
- Adică o ţineau aşa cum îi învăţase preotul, nu?
- Nu, mai mult. Prin satul nostru trecuse un misionar ortodox, pe nume Marin Ţăranu. El i-a învăţat pe credincioşii ortodocşi să fie evlavioşi şi credincioşi în păzirea duminicii, să păstreze cu grijă rânduielile bisericii şi să-i cinstească pe preoţi. Lucrarea acestui om a avut o mare influenţă asupra mea. Mergeam la biserică în fiecare duminică şi, cu multă evlavie, mă închinam la toate icoanele din faţa altarului. Duminica după masă, împreună cu alte persoane din sat, ne adunam într-o casă, cercetam Biblia, ne rugam şi învăţam cântări aduse de Marin Ţăranu. Doi ani am urmat la această grupare ortodoxă, care se numea „Oastea Domnului".
- Da, am auzit de gruparea asta, dar eu ştiam că sunt cam habotnici şi... nu sunt văzuţi prea bine de preoţii ortodocşi.
- Nu ştiu, domnule, astea-s treburile dumnealor... şi-apoi eu eram doar un copil.
- Bine, bine şi... aşa copil, te ţineai de toate slujbele cele?
- Da, cu mare grija chiar. Cu multă atenţie, ţineam toate posturile, mă spovedeam şi făceam cu reverenţă toate mătăniile pe care mi le dădea părintele să le fac. Odată, preotul a uitat să-mi precizeze

numărul mătăniilor, iar eu, ca să nu greşesc sau să fac mai puţine, am făcut o sută cincizeci. îmi înţepenise mijlocul şi nu mă mai puteam ridica de jos.
- Tu chiar credeai că-ţi ajută lucrurile astea?
- Aşa credeam atunci.
- Ceilalţi ce ziceau când te vedeau aşa religios?
- Mă priveau bine. De exemplu, preotul mă lua cu el în altar, ca să pregătesc cădelniţa cu foc şi tămâie. Apoi îmi dădea acasă *Psaltirea* s-o citesc, ca apoi să mă poată folosi la strană.
- Aveai mulţumire sufletească în urma a ceea ce făceai?
- Da, eram fericit şi mândru pentru ce făceam. Simţeam că sunt mai bun decât ceilalţi şi chiar mai sfânt. Aveam un simţământ de mărire faţă de ceilalţi, chiar şi faţă de pocăiţi.
- Aveaţi în satul vostru pocăiţi?
- Aveam adventişti chiar pe uliţa noastră. Adunarea lor era faţă în faţă cu casa noastră.
- Bine, bine şi în cazul acesta nu ţi se părea că ei au mai multă dreptate decât ortodocşii?
- Nu, nicidecum. Pentru familia mea, adventiştii erau nişte oameni de nimic. Nişte rătăciţi, eretici, care, uniţi cu diavolul, doreau să facă rău Bisericii Ortodoxe. Nu stăteam de vorbă cu ei şi nu credeam că au dreptate în vreo privinţă. Tata îi ura de moarte. Asta s-a întâmplat până într-o zi.
- Ce s-a întâmplat în ziua aceea?

- Era o zi de şcoală, aveam ora de religie. Preotul ne era învăţător. Lecţia de zi vorbea despre cele Zece Porunci. Preotul le-a explicat pe rând. Când a ajuns la porunca a patra, a spus, arătându-ne din Scriptură, că ziua de odihnă după poruncă este sâmbăta. Am rămas uluit. L-am întrebat dacă nu cumva a greşit, dar el a insistat spunând că sâmbăta este ziua a şaptea, poruncită de Dumnezeu ca zi de odihnă. Am rămas pe gânduri. *Să aibă cumva adventiştii dreptate?* M-a frământat foarte mult lucrul acesta.
- Ai povestit alor tăi, acasă?
- Nu, tata n-ar fi suportat să audă că adventiştii au dreptate, chiar dacă o spunea preotul. Atunci mi-a venit în minte gândul că ar trebui să studiez personal Biblia.

- Aveaţi o Biblie în casă?
- Nu, la început n-aveam. Mi-aş fi dorit, mai ales când vedeam că mai toţi adventiştii aveau Biblii, de parcă ar fi fost toţi preoţi. Aşa că, într-o zi, tata s-a îndurat şi a cumpărat o Biblie. Eu ştiam că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu şi că tot ce este scris în ea este adevărat. Cu multă sete, am început să citesc Cartea Sfântă. într-o zi, când citeam în Isaia, capitolul 44, de la versetul 13-19, am înţeles că acolo vorbeşte despre icoane. Am citit şi recitit, şi, în cele din urmă, am înţeles că nu trebuie să ne închinăm la ele.
- Chiar aşa scrie?
- Da, aşa scrie. Eram uluit. Eu adoram icoanele. Am citit de mai multe ori textele biblice, până am rămas convins că acela era adevărul. îmi era ciudă că va trebui să le dau dreptate adventiştilor. Dar nu puteam să refuz adevărul lui Dumnezeu, aşa că m-am hotărât să cer sfat de la altcineva. în timp ce eu reciteam pasajul acesta, tata a intrat la mine în cameră, şi l-am rugat să-mi explice el pasajul. Puţin contrariat de întrebarea mea, mi-a spus: „Nu-i treaba ta să ştii ce scrie acolo!" Tulburat de răspunsul lui, am înţeles că adventiştii, care nu se închină la icoane, au dreptate. Iar eu îi consideram rătăciţi şi vrăjmaşi credinţei noastre ortodoxe.
- Şi ai început să le dai dreptate dintr-odată?
- Nu, dar am început să cercetez credinţa lor, în toate punctele în care se deosebeau de ortodoxie. Doi ani am cercetat împreună cu un prieten toate susţinerile adventiste, până când am înţeles că au dreptate şi că aceasta este credinţa lăsată de Dumnezeu.
- Şi... tatăl tău n-a zis nimic?
- Tata era un om paşnic, liniştit, dar îi ura pe adventişti, aşa că nu i-am spus de la început. Şi, pentru că ştiam că este împotrivă, am început să merg la adunare doar vineri seara.
- Şi el chiar n-a aflat?
- La început nu, dar, după un timp, a aflat, aşa că, întotdeauna luni sau marţi seara, mă chema şi mă întreba: „Unde ai fost vineri seara, ai fost la adunare, da?" Şi începea să mă bată crud şi sălbatic, fără milă - o bătaie greu de suportat. Mama, bunica şi ceilalţi fraţi, căci eram şase copii, priveau înspăimântaţi la această scenă.

- Şi mama nu intervenea pentru dumneata?
- Ba da, dar dacă mama îndrăznea să spună un cuvânt, mă lăsa pe mine şi o lua pe ea la bătaie.
- Dacă aşa stăteau lucrurile, nu înţeleg de ce nu te opreai să mai mergi la adventişti?
- Când am văzut ce se petrece în familie, câtva timp n-am mai mers. Dar n-am rezistat mult şi a trebuit să mă duc.
- Cine te-a obligat?
- Nimeni, dar... simţeam o nevoie lăuntrică.
- Şi tatăl tău?

- A aflat şi... iarăşi bătaie. A durat aşa, din bătaie în bătaie, doi ani.
- Cum, şi te bătea întruna?
- Da. într-una dintre zile, s-a drăcuit că mă omoară şi a zis că nu era nevoie să vină să-1 aresteze pentru că se predă singur la poliţie. „Dar ştiu că am scăpat de diavolul", a zis tata.
- Vorbea serios?
- Cred că da.
- Şi ce ai făcut?
- După doi ani de bătăi, am luat hotărârea ca, începând de vineri seara următoare, să pornesc pregătirea pentru botez.
- Nu cred că ai luat o hotărâre înţeleaptă. Dar oricum ce s-a întâmplat?
- în vinerea aceea, a trebuit să-1 însoţesc pe tata într-o călătorie de 30 kilometri cu o sanie trasă de boi. Pe drum, am căutat un moment prielnic şi am îndrăznit să-1 întreb de ce nu mă lasă să mă fac adventist.
- Cum!!! Şi... ce-a zis?
- I s-a întunecat privirea şi, surprins de întrebare, a ridicat mâna şi a spus: „Cât voi mişca eu din deget, adventist în casa mea nu va fi!" Am tăcut. Domnul ne-a ajutat de am ajuns cu bine înainte de apusul soarelui.
- Se pare că era neînduplecat, dar şi tu păreai destul de hotărât...
- Da. Pe atunci, eu aveam şaisprezece ani şi jumătate. La apusul soarelui, am intrat singur într-o cameră şi m-am rugat lui Dumne-

zeu, aşa cum făceau adventiştii când începea Sabatul. Masa era gata şi ne-am aşezat cu toţii în jurul ei. Cu ocazia aceea, mama a adus vin la masă. Am făcut rugăciunea, însă eu nu am mai făcut semnul crucii, cum făceam altădată la sfârşitul rugăciunii.
- Şi ce au zis ai tăi?
- Lucrul acesta a trecut neobservat. Dar apoi, mama a pus vinul în pahare, inclusiv într-al meu. Când toate paharele au fost golite, cu excepţia celui din faţa mea, mama mi-a zis: „Ionele, ia şi tu de bea, maică!" Atunci am spus: „Mămico, eu din seara aceasta nu mai folosesc vin, iar partea mea i-o dau lui tata." El era la dreapta mea. Eu am luat paharul şi l-am pus în dreptul lui. Dar el s-a înfuriat, de parcă era o fiară sălbatică, şi a răcnit: „Stai, că mi-a spus el astăzi ceva pe drum..." în clipa aceea, spaima i-a cuprins pe toţi. Tata s-a ridicat de la masă, s-a dus în bucătărie, a luat cuţitul şi a venit la mine. Mama, văzând primejdia, s-a postat în uşă şi, cu toată puterea, s-a împotrivit: „Nu-1 omorî, nu-1 omorî, mai bine alungă-1 de acasă!" Aceste cuvinte parcă au pus stăpânire pe el. A dus cuţitul la loc, a venit la mine, m-a descălţat de bocanci, spunându-mi că nu mai merit să îi port şi apoi mi-a dat nişte tenişi rupţi. Mama a adus un pachet cu lenjeria mea, iar tata mi 1-a pus în braţe, spunându-mi: „Bagă de seamă, din seara aceasta tu nu mai eşti copilul nostru. Du-te! Să-ţi poarte Dumnezeu de grijă! S-aud de bine, să fii fericit, îngerul lui Dumnezeu să fii... nu-mi pare rău, dar să ştii că nu mai eşti copilul nostru." M-a apucat de mână şi m-a împins afară. Am mai aruncat o privire în camera de care acum ştiam că mă despart.
- Stai puţin, că nu-mi vine să cred! Ion a tăcut un timp, apoi a continuat.
- Se înnoptase, era întuneric, m-a scos în curte, apoi în uliţă şi la poartă mi-a spus: „Bagă de seamă... cu 'bună ziua' să nu-mi dai, scrisori să nu-mi scrii şi înapoi să nu mai vii. Dacă ai să vii înapoi, atunci nu sunt vinovat de sângele tău." Pe mine m-a lăsat în uliţă, iar el a intrat în casă.
- De necrezut!
Urmară câteva minute de tăcere.
- în final, ce-ai făcut?

- Biserica Adventistă era peste drum de casa noastră. Lumina era aprinsă, nu se terminase slujba de vineri seara. Am intrat. Când m-au văzut fraţii, au înţeles că s-a întâmplat ceva cu mine. După terminarea slujbei le-am povestit toată păţania. Mi-au spus să fiu liniştit, pentru că Domnul va lucra mai departe.
- Bine, dar te-au ajutat aşa... în mod concret?
- Da, după ce au chibzuit bine, s-au rugat şi au hotărât ca, în noaptea aceea, să rămân la unul dintre ei. A doua zi, împreună cu vecinul Petre Soreaţă am mers la Biserica Adventistă din comuna Pârlita, la 8 kilometri depărtare. Trebuia să rămân un timp acolo, până aveau să se liniştească apele. Aceasta era o comunitate mare, veche, cu un trecut frumos, cu mulţi bătrâni sfetnici şi credincioşi; avea mulţi tineri şi un cor renumit.
- De ce te-au dus în altă localitate? Se temeau de tatăl tău?
- în această comunitate erau fraţi ai mamei mele şi rude apropiate. A fost o călătorie grea. Zăpada era mare până la genunchi şi pârtia, acoperită cu ninsoare proaspătă. Nu pot uita această călătorie. Cu mare greutate am răzbit. Am trecut prin Bogdana, Broşteanca şi, în sfârşit, dimineaţa am ajuns la biserică. începuseră să vină credincioşii la slujbă. Rudele mele au rămas mirate când au aflat de hotărârea mea, dar s-au bucurat.
- Nu-i aşa că nu se prea înţelegeau cu tatăl tău?
- Mai bine zis, tata nu mai voia să ştie de ei de când deveniseră adventişti.
- Când s-a terminat programul religios, comitetul bisericii şi unele dintre rudele mele s-au sfătuit ce să facă pentru mine. Au fost destui care s-au oferit, vădit bucuroşi, să mă ia la ei, dar unul dintre unchii mei le-a spus că voi sta la el. Le-am povestit ce s-a întâmplat cu mine. M-au încurajat şi m-au sfătuit să mă încred în Domnul. Legea cerea ca cel care mergea în altă localitate, chiar şi la rude, şi stătea mai mult de o zi să anunţe postul de jandarmi. A doua zi, duminică, a venit şeful de post să facă o percheziţie la unchiu' şi, când m-a văzut, m-a întrebat cine sunt şi ce este cu mine acolo. Unchiu' i-a spus că sunt un nepot al lui şi că stau la el. Şeful de post a întors

privirea către mine şi mi-a spus: „Dacă mâine dimineaţă nu te duci acasă, te arestez!" Pe unchiu' 1-a avertizat că, dacă mai rămân la el, va suporta rigorile legii.
- Chiar aşa? îl avertizase cineva?
- Nu ştiu.
- Mă miră promtitudinea poliţistului.
- A doua zi, luni dimineaţă, unchiu' m-a luat ca să merg împreună cu el la mine acasă. La mine în comună se dusese vestea izgonirii mele şi sătenii discutau despre părinţii mei şi despre mine - unii în favoarea mea, alţii contra. Când am ajuns acasă, vecinii au ieşit la poartă şi priveau curioşi să vadă ce are să se întâmple. Unchiu' a intrat în curte, iar eu am rămas afară, pe pârtia de zăpadă. Când 1-a văzut pe unchiu' şi apoi pe mine, tata a început un adevărat scandal - ţipa şi urla de parcă era turbat. Apoi s-a repezit şi 1-a lovit pe unchiu'.
- A dat şi unchiul tău?
- Nu, era un om înţelept. Mama pregătea masa. După ce au mâncat şi s-au împăcat, unchiu' a trebuit să plece.
- Ai mâncat şi dumneata?
- Eu stăteam afară, pe pârtia de zăpadă, şi am rămas un timp acolo, în stradă. Toţi vecinii stăteau şi priveau. Pentru mine, a fost un moment greu de închipuit şi de exprimat! Am închis ochii şi am spus: *Doamne, la cine să mă duc, la cine să merg?* Nu pot să vă explic ce simţăminte mă încercau şi ce emoţii trăiam în clipele acelea!

încotro? Unde să merg? Domnul mi-a pus în minte să merg la fratele Mitică Ploşceanu, cel care se ocupase de mine pe când cercetam Cuvântul lui Dumnezeu. Mama lui nu era adventistă, dar mă iubea, era rudă cu părinţii mei. Când am ajuns la ei, au fost foarte miraţi: „Ionele, ce s-a întâmplat cu tine?!" Le-am explicat ce s-a întâmplat şi mi-au spus să rămân la ei şi să fiu liniştit. A doua zi, a venit preotul cu botezul pentru mama lor şi, când m-a văzut, acesta m-a întrebat: „Ce faci tu aici, fine?" Eram rudă, eu purtam numele soţiei lui. La întrebarea lui, a răspuns fratele Mitică: „Părinte, crucea pe care o aveţi în mână este frumoasă, dar nu este grea, însă crucea pe care o are Ionel este foarte grea." Preotul nu a răspuns şi a plecat. Eu am rămas

la ei şi, cu multă înţelegere, dragoste duioasă şi dăruire sfântă, au împlinit nevoile mele. Un timp, am lucrat la un om din comună, la rotărie şi dulgherie, pentru că învăţasem la el această meserie, şi a fost bucuros să mă primească. Am început să lucrez cu el. Cu banii pe care îi primeam, mă descurcam cât de cât. Dar această bucurie nu a durat mult, pentru că tata nu a putut suporta ideea că am unde lucra şi că mă pot întreţine.

- Cum adică?! Ce a mai făcut?
- L-a ameninţat pe omul la care lucram că îi pune foc la gospodărie dacă mă mai primeşte la lucru. Şi, din această cauză, omul mi-a spus că îi este teamă de tata.
- Ce ai făcut mai departe?
- Altă cale nu era decât să lucrez cu ziua la boierul din comună. Acolo munceau doar ţiganii şi oamenii săraci. Am lucrat cu ziua la prăşit porumbul şi alte munci. Bani îmi dădea foarte puţini, pentru că mă considera copil. Câteva zile am lucrat la primarul comunei şi treceam chiar prin faţa casei noastre. Parcă îl văd şi acum pe tata cum mă privea din curte, cu un zâmbet de satisfacţie. După un timp, m-am întors la boier. îi cunoşteam pe toţi argaţii care lucrau pe moşie. într-o seară, am întâlnit un tânăr pe care nu-l mai văzusem până atunci. El căra apă cu sacaua, un fel de butoi mare, la curtea boierului. Mi-a atras atenţia faptul că era străin şi, mai ales, că, de fiecare dată, era trist şi gânditor. Tristeţea lui m-a atras şi am simţit nevoia să intru în vorbă cu el. Mi-a spus că este dintr-o comună din Oltenia şi că avea un conflict cu părinţii. De fiecare dată când intram în vorbă cu el, căutam să-i spun cuvinte de mângâiere.
- în situaţia dumitale găseai timp şi pentru alţii?
- îmi făcea bine lucrul acesta. Mai ales că şi el era tânăr şi trăia cam aceleaşi dureri ca mine.
- Era credincios? -Nu.
- Cum îl chema?
- Apostol Chelbegeanu.

Urmă o pauză, după care Luca zise:

- Şi ce s-a mai întâmplat?

- într-un Sabat, cei din comitetul bisericii m-au invitat la o discuţie. Mi-au pus unele întrebări în legătură cu doctrina biblică, iar la sfârşit m-au întrebat dacă doresc să primesc botezul. Mi-aş fi dorit mult, dar nu se putea.
- Care era cauza?
- Eram urmăriţi de jandarmi. A doua zi dimineaţă, prezbiterul bisericii a venit la mine şi mi-a spus că trebuie să mergem împreună pentru o lucrare. Fericite au fost pentru mine călătoria şi discuţia pe care am avut-o! Departe de comună, am ajuns la un lac. Am coborât la malul apei. Acolo am aflat scopul acelei călătorii. Urma să fiu botezat. Avea cu el toate cele necesare pentru această lucrare. Departe de orice privire

omenească, cât mai tainic posibil - aşa s-a făcut botezul meu.
- De ce aşa în secret?
- Autorităţile le interziceau adventiştilor să se boteze. Parcă şi acum simt solemnitatea acelui moment.
- Probabil s-au temut şi de tatăl tău, nu?
- Poate. După botez, pastorul bisericii a vorbit despre mine unui frate constructor din Poroschia, Ilie Constantin. Lucra zidărie, dulgherie - era un meseriaş renumit. Auzind de situaţia mea, i-a cerut pastorului Traşcă să mă ducă să lucrez la el, pentru că voia să mă plătească şi să se îngrijească de nevoile mele. în scurt timp, urma să ajung, prin Alexandria, la Poroschia.
- Ce s-a întâmplat mai departe, ai scăpat de necazuri?
- Nu, n-a fost uşor... A trebuit să iau tot ce aveam într-o valiză de lemn şi, cu valiza în braţe, am plecat de la Furculeşti la Alexandria, 18 kilometri. Zi de vară, căldură mare, cu multă oboseală, dar în sfârşit am ajuns. Nu m-am putut duce cu autobuzul pentru că era prea scump şi nu aveam bani. Când am ajuns, soţia lui, care mă aştepta, s-a bucurat. Ei plecaseră dimineaţa la lucru, dar l-au lăsat pe fiul lor, Niculae, să mă călăuzească spre locul unde lucrau. Dimineaţa, ne-am trezit din timp pentru că drumul era lung. N-am mâncat. Ne-am rugat şi am plecat la drum. Se luminase. Soarele se înălţase destul de mult când am ajuns pe lângă linia ferată în dreptul comunei Brânceni. Acolo trebuia să o luăm la dreapta, pe o potecă

între vii, şi să urcăm un deal. Niculae mergea înainte şi eu după el. Simţeam o foame puternică. Am început să mă rog cu o încredere de copil. Am cerut ca Domnul să îmi dea să mănânc. „Doamne, pe Tine te am. Tu ştii că îmi este foame şi nu am la cine să cer... Te rog, dă-mi să mănânc!" Citisem că Domnul 1-a hrănit pe Ilie în pustie şi că, ori de câte ori este nevoie, El face lucrul acesta pentru cei credincioşi. Am urcat dealul şi am luat-o la stânga pe drumul care ducea la comuna unde mergeam. Am aruncat o privire şi, nu departe, am văzut în mijlocul drumului un punct negru. Am ţinut privirea fixă pentru a putea vedea ce este.
- Ce era?
- O traistă plină cu pâine... Cu adâncă emoţie şi foarte mişcat în inima mea, am luat-o şi I-am mulţumit Domnului.
- Nu scorneşti de la tine? întrebă Luca.
- Nu! Am ajuns în comună şi mare a fost bucuria pentru întâlnirea pe care am avut-o cu nenea Ilie şi cu toţi ceilalţi lucrători.
- Mai ales că le duceaţi şi pâine proaspătă!
- Nu de aia! Nenea Ilie avea pe inimă lucrarea lui Dumnezeu şi avea un spirit misionar. îi plăcea să vorbească, să încurajeze şi să îmbărbăteze oamenii. într-o zi, mi-a vorbit despre lucrarea de colportaj, cum se merge cu cărţi din casă în casă, cum se vesteşte Cuvântul lui Dumnezeu şi se câştigă suflete pentru mântuire. Apoi, mi-a făcut cunoscut că, la Bucureşti, există o grupă de tineri care face această lucrare. M-a întrebat dacă nu doresc şi eu să fac colportaj. Simţeam că inima îmi clocotea când îmi vorbea despre această lucrare. I-am răspuns că doresc să fac colportaj, doar să fiu primit. Mi-a spus că, săptămâna următoare, va merge la Bucureşti să cumpere materiale şi că va trece pe la tipografia adventistă şi va vorbi pentru mine. Au început să mă frământe gândul şi dorinţa de a face colportaj. Aşteptam cu nerăbdare răspunsul de la Bucureşti. Mare a fost bucuria când nenea Ilie mi-a spus: „Frate Ionele, am vorbit despre tine cu şeful colportorilor de la Conferinţă şi mi-a spus că te primeşte şi că poţi să te duci oricând." Am început să mă întreb foarte serios dacă sunt pregătit să încep această lucrare şi de ce aş mai avea nevoie. Haine curate nu aveam: un singur

costum pentru

Sabat; apoi m-am gândit la cămăşi şi încălţăminte. Aşteptam să îmi vină în minte ceea ce aveam nevoie. într-o zi, mergeam pe câmp, printre lanurile de porumb. Mă gândeam la ce-mi mai trebuie. Mi-am adus aminte că nu am prosop. Şi tot gândindu-mă la aceasta, iată că văd în faţa mea, în mijlocul drumului, un prosop întins. Am rămas uimit. Acolo, în mijlocul câmpului, Domnul a răspuns la această nevoie a mea. Am plâns şi I-am mulţumit Domnului. Aşa de minunat împlinea El nevoile mele.
- Ştii că mi se pare destul de greu să cred ce spui dumneata?
- Ştiu că e greu, şi mie mi-a fost!
- Aşa ai plecat la Bucureşti, nu?
- Trecuseră luna octombrie, noiembrie... Eram în decembrie şi, în sfârşit, plin de emoţii, în ultimele zile ale lunii am plecat la Bucureşti. Am ajuns acolo unde erau colportorii. Când m-am prezentat şi am spus cine sunt, s-au bucurat şi s-au strâns în jurul meu. Eram cel mai mic dintre ei, aveam şaptesprezece ani.
- Ce-ai făcut mai departe?
- M-am făcut colportor.
- Spune-mi ce face un colportor şi de ce face ceea ce face?
Ion privi cerul, stelele. începuse să se lase răcoarea nopţii. în inima parcului, se auziră ţignalele gardienilor. Trecătorii erau din ce în ce mai rari. Prin minte îi fulgeră o întrebare: „Ce caut eu cu omul acesta aici şi de ce-i spun toate acestea?" Tăcu un timp. Apoi se hotărî să răspundă la întrebarea ofiţerului.
- Colportajul este lucrarea de prim rang în biserică. Colportorii sunt deschizători de drumuri în lucrarea lui Dumnezeu.
- Aveţi o deviză, o ţintă, un regulament ceva?
- Avem o deviză: nicio casă nelucrată, niciun suflet neavertizat. Şi avem şi o cântare preferată: „Noi azi plecăm în lucrare, cu drag noi vom predica."
- Cu entuziasmul acesta, nu mă mir că îi câştigi pe oameni de partea ta. Dar nu înţeleg cum de nu vă temeţi şi nu realizaţi că totuşi există o lege ce vă interzice şi de care trebuie să ascultaţi!
- Domnule ofiţer, suntem într-o situaţie grea. Pe de o parte, Dumnezeu ne spune: „Mergeţi şi predicaţi!"; pe de altă parte, oamenii ne

spun: „Nu mai mergeţi să predicaţi!" Pe cine se cade să ascultăm noi oare? Pe oameni sau pe Dumnezeu?
- Nu ştiu, domnule, dar povestea ta pare incredibilă! Oricum continuă, te rog!
- în aceste împrejurări am început să lucrez colportaj şi aveam şaptesprezece ani, aşa cum am mai spus.
- Nu ştiu cum gândesc şefii voştri, dar a trimite minori singuri într-o lucrare aşa de periculoasă îmi dă de gândit.
- La început, şeful colportorilor m-a repartizat să lucrez împreună cu cineva cu experienţă. După un timp de lucru în doi, am simţit că pot lucra şi singur. A fost alegerea mea, domnule.
- Alegerea ta e alegerea ta, dar tot un puşti erai...
- Asta a fost alegerea mea, aşa că nu voi uita niciodată prima mea zi de colportaj.
- Cum a fost?
- Am pregătit servieta de seara. Dimineaţa m-am rugat şi m-am încredinţat în mâna Domnului. Am rânduit să încep cu strada Maica Domnului. Lucram pe partea stângă a străzii. După un timp, am ajuns în faţa unei clădiri mari, care avea o firmă mare, pe

care scria „Circumscripţia de poliţie". M-am oprit şi am privit-o. Am stat şi m-am gândit ce înseamnă aceasta. Nu înţelegeam sensul cuvântului „circumscripţie" şi nici pe cel al cuvântului „poliţie". Părea a fi cum este la ţară postul de jandarmi. Dacă este aşa, am să intru. Şi am intrat. Era un hol mare şi gol. Dintr-un birou a ieşit o persoană care m-a întrebat ce caut. „Cine este mai mare aici?" am întrebat eu. „Domnul comisar-şef." „Cu el vreau să vorbesc." „Dar nu este aici, este la masă!" „în lipsa dânsului, cu cine aş putea vorbi?" „Cu mine", a răspuns persoana. A venit la mine, mi-a întins mâna, i-am spus pentru ce am venit, i-am prezentat o carte, m-a ascultat cu plăcere, apoi mi-a răspuns: „Văd că este o carte bună, mă bucur de lucrarea pe care o faci."
Am plecat de acolo foarte încurajat şi înflăcărat. Am continuat lucrul şi, după puţin timp, am terminat toate cărţile. Servieta era goală. Am plecat acasă foarte entuziasmat. Când treceam peste podul Grant, parcă pluteam de bucurie. Seara, colportorii, m-au încon-

jurat şi m-au întrebat: „Cum a fost?" Eu i-am întrebat: „Ce înseamnă *Circumscripţia de poliţie?"* Când au auzit această întrebare, toţi au început să râdă şi m-au întrebat: „Ai fost acolo?" Când le-am explicat, râsul a fost şi mai mare. „Ştii unde ai fost? Ai fost... unde ne duc pe noi când ne arestează." Atunci am înţeles că Dumnezeu m-a ocrotit şi m-a păzit de poliţie.
Luca asculta, dar, în acelaşi timp, urmărea o echipă de jandarmi, care încerca să-i spioneze de pe o alee paralelă.
- Continuă, a şoptit Luca, simţind că tânărul tace.
La scurt timp, a fost întrerupt de cei doi jandarmi, care se opriseră în faţa băncii lor.
- Bună seara, domnilor. Putem vedea şi noi actele dumneavoastră? întrebă politicos unul dintre ei, impresionat de gradul militar al lui Luca.
în timp ce ofiţerul a întins mâna cu actele, jandarmul s-a scuzat:
- O, nu, domnule locotenent major, nu-i vorba de dumneavoastră, ci de dânsul! Şi arătă spre Ion colportorul.
- Dar ce aveţi cu dânsul, atâta timp cât e cu mine?
- Ştiţi... are semnalmentele unuia de pe lista noastră de urmăriri.
- Vă înţeleg, domnilor, dar atunci când un „urmărit", cum îi ziceţi voi, se află în slujba armatei, pe cine slujiţi voi, nu pe Generalul Antonescu?
- Da, să trăiţi, domnule, ne iertaţi neobrăzarea, saluta cel ce părea şeful patrulei.
Şi plecară. Se aşternură câteva clipe de linişte. Aerul răcoros al serii foşnea printre crengile copacilor. în depărtare, se auzea forfota oraşului. Câinii lătrau unii la alţii peste străzi. Cei doi priveau tăcuţi şi atenţi printre vârfurile copacilor. în zare, se ridica, din alte tărâmuri, o lumină vie, arzând ca o torţă. Era un oval rotund de flăcări, care se desprindea de linia orizontului. Se reflecta peste tot ce părea lucios. Era luna care răsărea. Luca îi privi chipul, în luciul frunzelor proaspete şi al mugurilor gata să se deschidă.
- Acum câteva luni, ai avut probleme cu un comisar de poliţie care te bătea pe stradă şi te-a dus la secţie?

- Eu am probleme cu poliţia în fiecare zi, n-aţi văzut? Şi-acu' era să am probleme. Dacă nu eraţi dumneavoastră...
- Şi-acum cine te-a scăpat, tot Dumnezeu?
- O, bineînţeles că da. Numai că v-a folosit pe dumneavoastră.
- Bine! Pe lângă Parcul Carol, ai avut cam prin februarie o problemă?
- Da, lucram în cartierul Belu, pe una dintre străzile... nu mai îmi amintesc numele.

Lucram pe partea dreaptă a străzii şi mai aveam câteva case să termin. Era în jurul orei unu. Am intrat într-o curte cu două corpuri de casă, una la stradă şi cealaltă mai înăuntru. Am mers întâi la aceea dinăuntru şi am sunat; răspunsul a întârziat puţin, dar am aşteptat... S-a deschis uşa şi a apărut o fetiţă cam de doisprezece ani. Am întrebat-o dacă tăticul ei este acasă şi mi-a răspuns că da. „Aş putea să vorbesc puţin cu el?" am întrebat-o eu. „Da, puteţi", a spus fetiţa. A închis uşa şi a plecat. Am aşteptat puţin, până ce uşa s-a deschis din nou. A apărut un domn îmbrăcat în pijama, înţelegând că l-am deranjat, mi-am cerut scuze. Mi-a răspuns amabil, am dat mâna cu el şi m-am recomandat, apoi binevoitor m-a invitat în casă. I-am spus că am o carte foarte importantă, care merită să fie în fiecare bibliotecă şi am avut dorinţa să îl pot servi cu ea. I-am prezentat cartea *Cum putem trăi sănătos şi ieftin.* în timp ce îi prezentam cartea, m-a fixat cu privirea şi m-a întrebat dacă nu cumva sunt adventist. „Nu are legătură cartea cu ceea ce sunt", i-am răspuns! „Bine, bine, dar eşti adventist?" „Domnule, cred că ar trebui să vă intereseze cartea pe care v-am adus-o, nu ce sunt eu! Este o carte bună, de care aveţi nevoie. Dumneavoastră, dacă mergeţi la piaţă şi vreţi să procuraţi roşii bune, le cumpăraţi fără să vă intereseze ce este persoana care le vinde. Aşa este şi în cazul de faţă! Chiar dacă eu sunt adventist, pe dumneavoastră vă interesează cartea, nu ce sunt eu." El s-a supărat şi, pe un ton aspru, mi-a spus: „Care va să zică dumneavoastră, cu toate că sunteţi desfiinţaţi, încă faceţi propagandă şi vă introduceţi cu cărţi în casele oamenilor!" Era agent de poliţie. A dezbrăcat pijamaua, şi-a îmbrăcat hainele, a luat pistolul şi mi-a spus: „Acum, mergi cu mine!" Când am ajuns la poartă,

am încercat să intervin şi i-am spus: „Pentru ca dumneavoastră să vă convingeţi că fac o lucrare bună, vă las această carte de la mine doar pentru a putea vedea că nu merită să faceţi ceea ce vreţi să faceţi." El însă nu a vrut să accepte. Mergând împreună către poliţie, am întâlnit sergentul de stradă care făcea serviciul în sector. Sergentul, când l-a văzut pe domnul care era cu mine, l-a salutat. Ne-am oprit, l-a chemat pe sergent şi, foarte agitat, i-a spus: „îl vezi pe individul ăsta?" Este adventist şi, cu toate că este oprit, continuă să facă propagandă şi merge din casă în casă cu cărţi". Apoi, cu privirea tulburată, cu faţa întunecată şi încruntată, cu vorbe greu de pronunţat şi foarte îndârjit, a încleştat pumnii şi s-a năpustit asupra mea. Dădea cât putea, însă loviturile se opreau la o palmă distanţă de trupul meu, nu m-au atins. Pumnii lui loveau în gol. Eu stăteam nemişcat, priveam la el şi mă gândeam în mintea mea: „Doamne, ştiu că stă scris că îngerul Tău tabără în jurul celor ce se tem de Tine, dar chiar aşa? Să se întâmple cu mine acest lucru?!!" în timp ce mă rugam pentru el, mi-a zis: „Domnule, stai mai departe de mine, că nu pot să te lovesc", apoi a scos pistolul din buzunar, l-a întins spre mine şi a strigat: „Te împuşc! Te împuşc!" Dar n-a tras. Când a terminat, ruşinat, m-a predat jandarmului. A scris numărul matricol al sergentului de stradă, m-a încredinţat lui şi i-a spus: „Ia-l şi ştii unde să îl duci? La rece." Pe drum, sergentul m-a bătut, m-a înjurat şi s-a purtat urât cu mine. Când am ajuns la Circumscripţia de poliţie, eu am intrat înainte şi poliţaiul după mine. Domnul comisar-şef tocmai ieşea dintr-un birou. El a privit spre mine, eu l-am salutat şi, din priviri, s-a creat o deschidere. S-a apropiat de mine şi mi-a întins mâna. Sergentul a început să raporteze, însă cuvintele lui n-au mai avut influenţă... Comisarul i-a spus să plece şi m-a invitat în birou. M-a întrebat ce s-a întâmplat. I-am spus că este vorba de nişte cărţi bune, aprobate de cenzură, iar eu mă ocup cu vânzarea lor. în timpul acesta, o doamnă şi ceilalţi din birou s-au strâns în jurul meu şi au dorit să ştie despre ce cărţi este vorba. Am scos cartea *Cum putem trăi sănătos şi ieftin,* le-am explicat conţinutul şi le-a plăcut. Doamna m-a rugat să îi dau şi ei una şi a cumpărat-o. Am scos apoi cartea

Arta de a trăi. Ei priveau cu admiraţie conţinutul, iar eu

am spus, privind la domnul comisar: „Este o artă să trăieşti, când alţii nu te lasă să mişti!" Toţi au început să râdă. La dorinţa lor, am arătat şi celelalte cărţi: în *umbra sticlei,* contra alcoolului, O *lume în fum.* „Toate sunt cărţi bune", au spus ei. „Mai ai vreuna?" Am scos cartea *Iubire, curtenie, căsătorie.* „Asta este şi mai bună", au observat ei. „Domnule, a spus domnul comisar-şef, ai cărţi bune. Ai vreo autorizaţie pentru ele?" Aveam o simplă adeverinţă că puteam vinde revista *Sfetnicul Vieţii.* S-a uitat la ea şi m-a întrebat: „Atunci pentru ce te-a adus aici?" L-am privit în ochii, am înălţat din umeri şi am spus: .Apreciaţi şi dumneavoastră". „Instituţia aceasta la care lucrezi are telefon?" „Da". „Numărul îl ştii?" „Nu", i-am răspuns eu. „Cum îi spune instituţiei?" *Cuvântul Evangheliei.* A căutat într-un registru cam ponosit, apoi a dat telefon la editură. A răspuns şeful colportorilor pe Uniune şi 1-a întrebat dacă mă cunoaşte şi dacă sunt angajatul instituţiei. Domnul comisar mi-a spus că a vorbit la telefon cu domnul Gheorghiţă, care a recunoscut că sunt angajat al instituţiei şi că va veni el la secţie. Cât am stat acolo, a venit la poliţie unul plin de sânge, tăiat, cu capul spart şi alţii cu diferite probleme. Toate acestea confirmau importanţa cărţilor pe care le aveam. Toţi cei veniţi trebuiau să dea câte o declaraţie, însă, pentru că unii nu ştiau să scrie, cel care avea această răspundere, fiind foarte ocupat, mi-a spus: „Domnule Pisică, fiindcă tot sunteţi aici, daţi-mi o mână de ajutor, veniţi şi scrieţi dumneavoastră tot ce vă spune." Şi aşa am trecut la birou şi am început să scriu declaraţii. Atunci am văzut iarăşi cum lucrează Domnul: în loc să fiu „la rece", cum spusese agentul, eram la birou şi luam declaraţii.

Urmă un timp de linişte. Luca privea undeva în cer, printre stele. Ca trezit, s-a întors spre colportor şi i-a zis:

- Să ştii că o parte din această păţanie a dumitale am văzut-o şi eu.
- Dumneata în persoană?
- Da, eu în persoană. Din întâmplare treceam pe lângă parc.
- Şi ai văzut totul?
- Nu de la început, dar te-am urmărit până la secţia de poliţie şi mă întrebam cum ai scăpat de acolo.

- Domnul are grijă.
- Totuşi a fost o minune reală sau o mimare?
- Cum adică mimare?
- De ce să fi fost Dumnezeu interesat să facă minunea? Ce, dacă luai câţiva pumni, mureai?
- Nu, dar poate mă descurajam! Eram la început. Dumnezeu a urmărit să-mi întărească încrederea în El. Probabil în viitor o să îngăduie să fiu şi bătut, aşa cum a fost El în zilele judecăţii.
- Poate. Dar nu înţeleg de ce ai trecut prin toate astea?
- Pentru credinţă!
- Doar pentru o credinţă? Credinţă aveai şi înainte, tu mi-ai spus-o.
- Da, dar era ortodoxă.
- Chiar crezi că pe Dumnezeu îl interesează ce nume dăm noi credinţei?

Colportorul 1-a privit fix şi 1-a întrebat:

- Domnule, ce urmăriţi cu mulţimea asta de întrebări?
- Nu urmăresc nimic, dar toate câte ai spus, doar pentru o credinţă?
- Dar... pentru ce atunci?
- Nu ştiu, n-ai întrebat şi tu pe domnul Paulini?

- Nu-1 cunosc aşa de aproape ca să-i pun astfel de întrebări! Şi-apoi, în mintea mea n-au venit astfel de frământări.
- înţeleg, pentru tine credinţa e legată acum de câte cărţi vinzi şi cum scapi de poliţişti!
- Nu înţeleg ce spuneţi.
- Adică, atunci când vinzi cărţi multe şi nu te vânează jandarmii, Dumnezeu a fost cu tine, a făcut minuni, dar, dacă nu vinzi cărţi şi te mai arestează şi jandarmii, atunci unde a fost Dumnezeu şi care e credinţa?
- Domnule, în cazul acesta este tot aşa de bine!
- Cum adică este tot aşa de bine?
- Păi, eu cred că n-am vândut cărţi pentru că am întâlnit persoane care nu erau interesate.

- Sau nu te-a ajutat Dumnezeu să le trezeşti interesul...
- Dumneavoastră vedeţi lucrurile într-un mod ciudat.
- Poate, aşa vede mintea mea. Dar ia spune, cum „e tot aşa de bine"?
- Aşa cum v-am spus: dacă nu vând cărţi, înseamnă că nu trebuia să vând!
- De ce?
- Domnul ştie de ce! Iar dacă mă arestează jandarmul, înseamnă că trebuia să le vorbesc şi lor despre Isus, altfel m-ar fi scăpat Domnul, cum a făcut-o de atâtea ori.
- Tu crezi asta?
- Asta e credinţa mea. Vedeţi, asta nu credeam când eram ortodox.
- Da, da, poate... zise Luca, pomenindu-se cu patru jandarmi în faţa lor.
- Bună seara, domnule căpitan, zise unul dintre ei. Erau alţii.
- Bună seara. Care este problema, domnilor?
- Este foarte târziu, domnule, şi parcul se închide. Astea-s ordinele!
- Da! Este chiar aşa de târziu? N-am observat. îndată vom pleca.
- Să trăiţi, domnule, o seară bună!
Cei doi se ridicară de pe bancă, îndreptându-se spre ieşire.
- Domnule locotenent major, zise Ion Pisică, vă invit mâine seară la o conferinţă a domnului Paulini.
- Mulţumesc, dar... nu sunt sigur că pot veni.
- Dacă puteţi, veniţi?
- Să văd.
- Domnul Paulini ar putea să vă răspundă la toate întrebările, dânsu-i om înţelept.
După câţiva paşi, dincolo de porţi, s-au despărţit. Unul a luat-o în stânga, spre centru, celălalt spre Gara de Nord - fiecare cu frământările lui.
Luca era răvăşit. Valuri de gânduri îi asaltau ţărmurile minţii. Nu ştia de care să se prindă. îl urmărea cu durere o întrebare. N-avea

răspuns. Se opri pe loc şi, strângându-se cu o mână de cealaltă, întrebă: „De ce, domnule Luca, te-ai oprit să vorbeşti cu tânărul acesta? De ce? De ce? Ce-ai vrut să afli?"
O pasăre de noapte săgeta întunericul prin faţa lui, slobozind un ţipăt ascuţit. Apoi se înălţă spre cerul presărat cu stele. Luca o urmări speriat, uitând de frământările lui. „Ce-a fost asta?" se întrebă el. Castanii foşniră îndelung, lăsând să le picure lacrimi din muguri.

CAPITOLUL 8

Zorile băteau în porţile unei noi zile. Era una dintre multele dimineţi aşteptate de Luca să-i aducă izbăvire şi uşurare. Aproape chiar sub fereastră, un cocoş bătrân bătea din

aripi, anunţând răguşit deşteptarea. Nu i se stinse bine glasul, că alţi confraţi începură a-i răspunde până departe, peste cartier. „Nu credeam că-s aşa de mulţi cocoşi într-un oraş", gândi Luca, trezindu-se.
Dând la o parte perdeaua, observă pătrunderea timidă a dimineţii, cu clipiri de stele încă.
în vecini, necheza un cal. Se auzea cum sforăie şi arunca pe nări aerul rece al sfârşitului de noapte.
Luca se destinse şi slobozi un murmur de cântec. îl dureau oasele şi simţea încă febră în muşchii picioarelor, dar sufletul îi era odihnit şi înviorat. Se hotărî să mai rămână sub pătura caldă. Obişnuia să se gândească la ultimele întâmplări.
Trecuse o perioadă grea. De la vizita de seară în strada Vasile Lascăr trecuseră trei luni şi mai bine. întrerupsese orice legătură după ce colonelul îl avertizase serios să sisteze orice legătură cu adventiştii, cel puţin pentru o vreme. De atunci, nu mai ştia nimic de ei.
Cum se aşeza în patul moale şi cald, începeau să-1 pişte şi să-1 frământe remuşcări şi amintiri. Ştia că ceva persista suspendat în conştiinţă, aşteptând dezlegarea. Deseori, dimineaţa se scula obosit şi cu capul greoi. Confruntarea cu sine şi viitorul rămânea amânată.

Iar nopţile, ca şi zilele, se târau unele după altele, lipsite de viitor, încleştate ca-n ajunul unei judecăţi. Zilnic, în amintiri, se întâlnea cu diferite chipuri, cu imaginea lui Paulini sau a Hagiului, ori a lui Alexe. Alteori, aceştia se iveau prin somn şi vis şi-i şopteau în ureche adevăruri şi chemări, la care nu dorea să se mai gândească singur. Acum, chinurile acestea se mai sfârşiseră. Nu se mai întâlnise în ultimele luni cu adventiştii şi nici cu urmele lor. Aproape că uitase de ei. Uneori, îşi reproşa că i-a luat în serios şi şi-a făcut atâtea probleme, îi venea să râdă când îşi amintea cât de singur şi nevrednic se simţea în faţa lor. Dar se părea că totul trecuse. Se simţea din ce în ce mai bine printre colegii de facultate. Petrecea din ce în ce mai mult timp în tribunalul militar. Acolo îi urmărea la lucru pe oamenii legii şi făcea rapoarte de constatare. Avea prietene printre colege, iar una dintre studente îl atrăgea cum nu i se întâmplase de mulţi ani. La birou, colonelul se purta prietenește cu el. Discreţia şi aerul rezervat pe care le afişa îl ajutaseră să câştige încrederea superiorilor.
Ziua căpăta văpaia răsăritului. Luca porni a se pregăti de plecare. Era vesel. Deschise fereastra şi prin ea năvăli în cameră, ca un abur, aerul rece şi acidulat al dimineţii. îşi aduse aminte că are pe undeva o vestă pe care n-o mai îmbrăcase de mult. Se hotărî s-o caute. Băgă mâna în geamantan la locul unde-o ştia pusă şi o trase. I se păru grea, prea grea. Ceva era înfăşurat în ea. Dar ce? O desfăcu şi rămase cu Biblia în mână. El o ascunsese acolo, să n-o mai vadă mereu printre lucruri. încercă s-o arunce, dar n-avu putere; parcă i se lipise de mâini. Se înfurie. O puse pe masă. Cartea rămase deschisă peste o cămaşă. Luca întoarse spatele, ca şi când s-ar fi ferit de cineva. Trebuia să ia cămaşa de sub Biblie. Ezită. „Ia uite am ajuns şi mistic", zise el cu glas tare. „Şi ce dacă e cartea Ta, Doamne?" Se apropie de masă. Privi peste filele deschise. Prinse câteva fraze înainte de a se hotărî să nu mai citească. *„Vă sfătuiesc dar, eu cel întemniţat pentru Domnul, să vă purtaţi într-un chip vrednic de chemarea pe care aţi primit-o, cu toată smerenia şi blândeţea."*
„Nu ai primit nicio chemare." „Ba, ai primit-o!", se lupta în el cugetul. „Măi, Luca, ia stai niţel jos să stăm de vorbă, că nu merge aşa ca până acum! Ce vrei să negi? Că te-a chemat Dumnezeu? Da, te-a

chemat. Şi... ce dacă te-a chemat? Asta-i treaba Lui. De-asta e Dumnezeu, nu? Uite ce

zic eu. Tu nu trebuie să fugi nici de Dumnezeu, nici de Scriptură, nici de adventişti. E bine să mai afli câte ceva de la ei! Ceea ce trebuie să faci e să fii realist şi matur. Crezi că Dumnezeu nu-i caută şi pe ceilalţi oameni? Ba da, dar... ei îşi văd de treaba lor şi nu iau în serios chestiile astea. A, nu, nu; ba le iau, dar... toate la vremea lor. Doar în Biblie scrie: 'Toate îşi au vremea lor', aşa că nu mai fi copil! Uite cum stă problema: da, e adevărat şi important tot ce ai auzit la adventişti; ei au adevărul şi credinţa adevărată; e aşa cum spun ei. Când va veni vremea să te ocupi şi de religie, să ştii că asta-i cea adevărată! Nu trebuie să te amăgeşti cu alte credinţe, însă nu acum e timpul să te ocupi de Dumnezeu! Mai târziu, va veni şi rândul credinţei. Fii tu om serios, cinstit, cuviincios, dar nu cred că trebuie să devii habotnic, ştii tu ca cine! Asta e! Nu mai fugi, nu te mai ascunde, totul este adevărat, dar acum ai în faţă o viaţă, o carieră şi un viitor. Va veni o vreme când să stai şi cu Dumnezeu mai mult de vorbă; acum... trăieşte-ţi viaţa!"
Se scutură ca de ceva rău, oftă şi-şi umflă pieptul cu aerul rece. Era supărat de atacul neaşteptat al amintirilor. „Trebuie să fii bărbat adevărat!" îşi impuse el. încercă să-şi regăsească veselia de la început. Se prinse a fluiera o melodie, dar se opri surprins de liniştea din jur. îi trebuia o sforţare ca să poată gândi calm. „Fii liniştit, băiete!" Dar ce mai dorea el era să discute cu nepăsare despre chemările Domnului, despre... lucrurile cele mai firești! Ascultă un timp liniştea din jur. I se părea că toate împrejurimile îi ascultă hărmălaia sufletului, îşi aminti de inconştienţa cu care bolnavii fac proiecte de viitor în preziua agoniei. Iar acalmia îl neliniştea ca o tăcere vicleană, în care se pregătesc furtunile ucigătoare. Când tace vântul, când încremenesc frunzele, când se ascund păsările cerului şi îşi ciulesc urechile animalele, încep dezlănţuirile. Simţământul acesta îl trăia Luca Sabin. Ca un răspuns la gândurile lui, porniră dinspre aeroport sirenele ce anunţau alarmă. Urmară câteva salve ale antiaerienei de la Băneasa. După un timp, se aşternu iarăşi tăcerea.
îşi pierdu aproape toată dimineaţa la birou, aşteptându-1 pe colonel. Primise înştiinţarea că va porni în misiune.

Colonelul sosi vesel, frecându-şi mâinile.
- Nu mai pleci nicăieri, căpitane!
- Să trăiţi, dom' colonel!
- Ai scăpat de-o poveste încâlcită...
- Mă bucur, domnule, dar...
- Nu-mi cere nimic, pentru că avem mult de lucru azi, poate şi la noapte.
Se lăsa după-amiaza când colonelul intră în biroul lui Luca şi-i aruncă pe masă un plic, spunându-i:
- Căpitane, e un plic cu documente secrete, trebuie să îl predai diseară la nouă. Ai mare grijă!
- Am înţeles, domnule colonel! Nu vă faceţi probleme!
- Ai citit proclamaţia germană anunţând războiul contra Iugoslaviei?
- Nu, domnule.
- Seamănă cu proclamaţia dată Poloniei înainte de invazie. Colonelul avea chef de vorbă. îşi trase un scaun şi se aşeză la birou.
- Când o să se publice oficial?
- Cât de curând.
- Pe mine altceva m-a şocat, domnule colonel! Legea dată vineri, cu privire la exproprierea evreilor. N-aţi observat că mai toate ziarele au publicat pe prima pagină, cu titluri mari, noutatea? Altădată, sub legionari, legile antisemite păreau bestiale şi în afara bunului simţ, şi, măcar de formă, puteai apela la autoritatea de stat. Acum, şi

sentimentul unei justiţii oficiale e pierdut. Ce să mai spun de povestea asta incredibilă a celor de pe vasul Struma!
Colonelul privea la el cu ochii mari şi uimit.
- Spune drept, eşti jidan sau ceva de felul ăsta? Luca amuţi, privind şi el uimit la colonel.
- Nu, domnule colonel, n-am nicio legătură cu ei.
- Păi atunci, de ce-i aperi? Ce te doare pe tine de evrei?
Luca înghiţi în sec de câteva ori. Simţi cum i se usucă rapid gura.
- Aveţi dreptate, domnule, nu ştiu de ce! Poate din simţul dreptăţii!

- A... înţeleg: juristul din tine scoate capul, dar... vezi să nu-1 scoată unde nu trebuie.
- Sper şi eu lucrul acesta, dom' colonel.
- Ai grijă, băiete! înjur pândesc destule hiene...
- Ştiu, domnule.
- Cu studiile cum mai stai?
- Bine, domnule, mai am două examene şi termin. Am debutat în două procese, de partea apărării; asistat bineînţeles.
-Şi...?
- Am primit aprecieri.
- Au ajuns şi la noi, să ştii...
- Era normal, doar...
- Nu, nu, nu trebuie să te sperii! Noi urmărim băieţii deştepţi şi cu posibilităţi. Sper că ai terminat-o cu... sectanţii ăia cu care te întâlneai mereu! Mai aveai puţin şi deveneai adeptul domnului Paulini.
Luca încremeni. Gândul că se ştia la comandament toată această taină a lui îl năucea.
- Domnule colonel, a fost doar o...
- Sper că a fost o joacă.
- Da, da..., bâigui Luca.
- Puţin a lipsit să fii trimis pe linia frontului. Chiar şi generalul ştie povestea ta!
Colonelul se ridică brusc, salută milităreşte şi plecă.
Luca rămase un timp înţepenit în scaun. După o vreme constată că e singur. Măsură cu privirea întreaga încăpere. Lumina ce se strecura prin storuri era de culoarea chihlimbarului. Străbătea o singură bandă îngustă de soare. în fâşia de lumină juca o pulbere fină, aproape imaterială, o pulbere de lumină. Simţea de la distanţă căldura razei de soare, deşi n-o atingea.
„Va să zică sunt urmărit în ce fac, ce gândesc, cu cine mă întâlnesc şi pe cine înjur? Viaţa mea nu mai este a mea? Dacă nu-I dau voie lui Dumnezeu să-mi stăpânească viaţa, mi-o stăpânesc alţii? Aşa va să zică! Nu, n-o dau nici oamenilor!" Deodată se simţi rău.
Cu figura împietrită de pustiirea din el, aşteptă. Trase sertarul. Fotografia Anei ieşise pe jumătate dintr-un carnet. O luă şi o întoarse

cu faţa la el. Ana îl privea blândă, parcă cerându-i să aibă curaj. Luca închise ochii, se lăsă în spătar şi-ncepu să se gândească la Ana. O moleşeală dulceagă îi înfăşură trupul şi, mai ales, mintea. Câteodată se întreba dacă o iubea cu adevărat. Se gândea cu plăcere la ce s-a întâmplat. Trecuse ceva timp şi dorea tot mai mult prezenţa ei. Cu ea, uita de toate, râdea, spunea lucruri copilăreşti. Era fericit s-o ştie aproape. Era singura fiinţă de care se simţea atras în acest Bucureşti mare. Socotea că e singurul lucru bun din viaţa lui.
O văzuse pe Ana printre colegii de facultate. De la început îi plăcuse cum arăta.

Răspândea în jurul ei o voioşie contagioasă. Totdeauna avea ceva drăguţ de povestit. Luca se simţea bine ascultând-o, într-una dintre pauze, li se întâlniseră privirile. După câteva minute, s-a pomenit cu Ana lângă el.
- Eşti cam străin pe-aici colega, nu?
Luca îşi pierduse graiul. în loc să răspundă, a dat afirmativ din cap, privind fix în ochii fetei.
- Şi cum te simţi?
- Bine, bine, a răspuns Luca, în revenire.
- N-ai prieteni?
- Nu prea.
- Nu e bine să n-ai prieteni aici!
- Dar nu e bine nici să ai prea mulţi, a răspuns Luca.
- Ăsta-i un sfat înţelept. îmi permiţi să mă recomand? Fata a întins mâna şi a zâmbit:
- Ana mă strigă cei din preajmă - cunoscuţii, bineînţeles!
- Luca, Luca Sabin, a spus el, şi n-a mai comentat nimic.
- Oho, ai nume de sfânt.
- Ce sfânt?
- Păi, sfântul ăla care a scris Evanghelia.
- Aha, dar acela era doctor, eu sunt sau voi fi jurist.
Cineva o strigase pe Ana, anunţând-o că a intrat profesorul la curs. Fata a zbughit-o, făcând un semn prietenesc. Era răvăşit. Simţea dorinţa de a alerga după ea, dar se împotrivi cu mintea. „Nu se poate, domnule! Ce-i în capul dumitale, alergi aşa după... prima fustiţă?" Şi a intrat la cursuri, încercând să uite întâmplarea.

La sfârşitul ultimei ore, a mai zăbovit puţin, punându-şi în ordine câteva cursuri. Colegii plecaseră. Era sfârşit de februarie. Seara era senină, dar rece. Abia ieşise în stradă, când s-a pomenit însoţit. Era Ana.
- Ai spus că eşti liber în seara asta?
- Am spus asta?
- Am înţeles eu greşit?
- A, nu, nu, ai înţeles bine.
Minţea. Ar fi vrut să mai treacă prin faţa sălii din Vasile Lascăr, să vadă ce se mai întâmplă. Nu avea de gând să intre şi nici să caute pe cineva. Doar o recunoaştere. Dar acum se ivise Ana. *O să mă duc mai târziu,* şi-a zis încurcat.
Fata a început să-i povestească. Era la curent cu toate. Avea informaţii de ultima oră în toate domeniile. Luca era ca răpit. Deodată, se pomeni întrebându-se: „Cine-i fata asta, domnule? Prea multe ştie!"
- Ana, scuză-mi indiscreţia, dar povesteşte-mi despre tine!
- Eu aş fi vrut să-ţi povestesc despre tine.
- Despre mine? Ce ştii tu despre mine?
- Cam... ce ai vrea să ştii tu despre mine...
- Nu înţeleg.
- Ba înţelegi... Uite ce, te deranjez?
- Nu, nicidecum.
- Atunci, te rog, hai să ne petrecem frumos timpul, fără să ne iscodim viaţa şi trecutul unul altuia! Eşti de acord?
- Da, da, răspunse destul de îndoielnic Luca.
Ana începu să comenteze mai departe acţiunile sârbilor şi războiul sârbesc, ca apoi să ajungă la evreii abandonaţi în Marea Neagră. Luca începuse să se teamă de fata asta surpriză. Ştia prea multe şi prea bine pentru o fată de rând. Se despărţiră tot aşa de

brusc, cum se cunoscuseră. Luca era tulburat. Din seara aceea, a început să-i placă să meargă la cursuri. Nu mai lipsea. Prietenia cu Ana se întărea în fiecare zi. într-o seară, înainte de a se despărţi în fugă, cum obişnuia, Ana a sărit ca un arc, i-a atins cu buzele obrazul şi a zbughit-o. Luca a privit mult în urma ei. După câteva săptămâni,

un coleg, Ştefan, i-a spus că Ana este fata lui Eugen Cristescu, un şef mare în guvernul generalului. Când a auzit, Luca a îngheţat. Ana era un agent? îi venea greu să gândească aşa. Au urmat câteva nopţi de coşmar. în zilele alea n-a vrut s-o mai vadă. S-a ferit de ea. Până la urmă 1-a încolţit.
- Ce-i cu tine, dragule? 1-a întrebat Ana.
Nu ştia ce să-i răspundă... în seara aceea, 1-a sărutat ca pe un iubit. După sărut, a întrebat-o:
- Eşti fata domnului Eugen Cristescu, directorul Serviciului Special de Informaţii?
Ana 1-a privit fix un timp şi a replicat:
- Iar tu, dragul şi inofensivul meu iubitei, eşti domnul locotenent major Luca Sabin, secretarul şefului de cabinet al generalului Antonescu? Hai să nu stricăm pacea, arătând cât de puternic bubuie tunurile noastre.
Luca a capitulat. S-au hotărât ca el să fie Luca, iar ea, Ana şi-apoi să lase iubirea să crească slobodă şi naivă.
Iubirea i-a adus o încetineală în viaţă, în muncă. Au urmat câteva greşeli, apoi o doză mai mare de neatenţie, lipsă de concentrare şi şefii au sesizat.
- Te degradez şi te trimit pe front, a spus scurt colonelul.
Luca s-a speriat rău. Nu ştia ce să spună şi n-a spus nimic. Dar a înţeles că-1 pândeşte o primejdie. Pentru libertatea lui în viaţă, pentru viitorul lui pe care dorea să-1 cucerească îndârjit, ca pe o redută ocupată de duşmani, iubirea lui cu Ana nu făgăduia nimic bun. Câteva săptămâni, a umblat aiurea, luptând să n-o vadă şi să nu-i răspundă la semnale. Dar dragostea-i mai tare ca focul, ca apa, ca banul şi ca visul. Când a cedat hotărârii, dorinţa revederii le-a fost şi mai înfocată.
Luca tresări. Pe pervazul ferestrei, se aşezase un guguştiuc şi lovea cu ciocul în geam. Parcă-1 chema în zborurile înalte. De pe birou, îi surâdea chipul Anei. Surprindea liniile moi şi transparente, care dădeau portretului un aer îndepărtat, străin de apatia ce domnea în jur. Ana era doar viaţă şi chipul ei înrămat păstra ceva din flacăra zvăpăiată a ochilor. Aşeză fotografia mai în lumină. „Cu Ana,

într-adevăr, viaţa se poate strecura printre taine şi tristeţi" gândi Luca.
Uşa biroului s-a deschis brusc. Apăru capul colonelului.
- Luca, fă-mi, te rog, rost de jurnalele dimineţii!
- Mă duc să le cumpăr, domn' colonel.
- Trimite un soldat!
- Aş vrea să ies eu, mă doare puţin capul. -Cum vrei!
Traversă strada. Când a ajuns pe trotuar, s-a pomenit în spatele lui cu o stropitoare de stradă, care îngroşa asfaltul ca o urzeală lichidă. Luca abia a avut timp să se ferească lipindu-se de perete. Câţiva copii îşi îmbăiau picioarele goale în duşul străzii. în urma stropitoarei, te simţeai învăluit de-o boare răcoroasă. Soarele primăverii era învăluit de nori alburii şi subţiri.
- Ia *Cuvântul,* domnule, i se adresă un ţigănuş, întinzându-i ziarul. A apărut „ediţia", a apărut!
Puse banul în gură cât căută restul, apoi o porni în goană mai departe.
- *Cuvântull* „Ediţiaaa"! A apărut... „ediţia"!
Luca Sabin îşi aruncă ochii din mers asupra titlurilor: „Războiul din Serbia", ‚A căzut

Salonicul", „Belgradul, un morman de ruine" „Moartea a înghiţit vasul Struma". Aceleaşi poveşti de câteva zile încoace. Războiul devenise un fapt obişnuit. Afară era cald, poate prea cald pentru o zi de aprilie. Trecătorii înaintau moleşiţi pe sub corturile vărgate ale vitrinelor. Tot mai multe femei trecuseră deja la rochii subţiri. Bărbaţii, cu pălăriile în mână, îşi tamponau fruntea cu batistele.
O tânără trecu pe lângă el privindu-1 în treacăt şi zâmbindu-i discret. I se păru că o mai văzuse undeva. „Sunt multe figuri pe care le recunosc, dar... sunt nişte chipuri fără nume, întâlnite pe stradă", gândi Luca. „A rămas imaginea lor ascunsă pe undeva, iar acum tresare la viaţă. Atâţia câţi trec pe lângă mine! Fără să-i cunosc!... De fapt, adevărul e că nimeni nu vrea să cunoască pe nimeni; nimeni nu vrea să înţeleagă pe nimeni. Trăim unii lângă alţii şi nu avem curiozitatea să ne cunoaştem nici cât avem pentru o vietate sau... un

fapt oarecare. Şi aşa străini, unii lângă alţii, alcătuim un oraş, chiar
0 ţară. Nimic nu ne mai leagă şi nu ne mai răscoleşte frăgezimea vieţii", gândea Luca şi rătăcea pe străzi.
După un timp, se hotărî să se întoarcă. Parcă nu-1 mai durea capul. La un colţ de stradă, văzu o tânără întinzând o revistă unui trecător care se oprise în dreptul ei. Luca s-a îndreptat din instinct spre fată. Fata a prins sacoşa şi a dat să plece. Se temea de hainele lui militare. însă Luca a ajuns-o.
- Domnişoară, pot avea şi eu o revistă?
- Vă interesează, domnule?
- Cu siguranţă.
Luca s-a oprit, întrebându-se ce nevoie are de revista fetei. Vru să renunţe şi se întoarse să plece.
- Domnule, dacă sunteţi de bunăcredinţă, vă pot împrumuta revista mea. Aveţi acolo adresa unde mă găsiţi şi orele potrivite. Poftiţi!
Se sperie. „Vai de mine am ajuns să alerg după femei necunoscute. Nu, nu, nu, asta nu-i o femeie de stradă." Se opri şi se întoarse spre fată. Privindu-1, i-a întins nevinovată revista.
Luca n-a putut s-o refuze. îi era ciudă că s-a oprit. Acum avea revista, iar fata dispăruse. *Semnele Timpului.* Mai citise astfel de reviste; erau adventiste. Căută adresa fetei: „Vasile Lascăr, 87", iar orele potrivite erau cele de la conferinţele domnului Paulini. Peste două zile era prima conferinţă. începu să se gândească la domnul Paulini. Cu cât se gândea mai mult, cu atât se liniştea apele sufletului. Amintirile îi fuseră întrerupte când fu obligat să coboare de pe trotuar şi să ocolească mulţimea îmbulzită în faţa unei vitrine. După ce se înălţă pe vârfuri, observă o hartă uriaşă, cu steguleţe colorate în vârf. Arăta linia fronturilor după ultimele comunicate. Alături, grupuri de vârstnici în toată puterea comentau zgomotos politica zilei şi pronosticau câştigătorii războiului. Şiragul maşinilor şi al trăsurilor se încrucişau necurmat. Luca le privi un timp. „Prin viaţă se trece ca şi pe stradă", gândea el. Simţi o dorinţa bruscă să o întâlnească pe Ana. Tresări de câteva ori, crezând c-o vede în chipul fetelor ce se pierdeau grăbite în mulţime. înşelat şi supărat, privi văzduhul, care 1 se părea dureros de limpede, străveziu şi ameţitor.

în birouri, găsi linişte, poate prea multă linişte. Atunci constată că rătăcise aproape trei ceasuri pe străzi. Colonelul plecase. Se simţi vinovat şi înţelese că iar a călcat în strâchini. „Cât o ţine bunătatea şefului cu mine?", se întrebă Luca. Intră în birou şi se aruncă în scaun, aşteptând ora douăzeci şi unu. Dădu drumul la radio. îndată camera

se umplu de ultimele acorduri din *Simfonia a IX-a,* transmisă de la Londra. Urmă apoi *Concertul pentru vioară,* de Beethoven. Stătea nemişcat, privind înainte, spre colţul biroului. Nu asculta. Nu picotea. Nici nu se gândea. Mintea îi era pustie, afară de momentele în care amintiri nechemate jucau în forme şi culori chiar sub pleoapele lui. Vedea şi auzea totul, vag, ca prin vis, dar nu dormea. O singură dată s-a ridicat şi s-a uitat la ceas. Era abia opt. Nu avea chef să facă altceva şi era prea devreme ca să plece. Apoi, mintea i se goli din nou. Auzi din depărtări molcome chemări. I se părea că e vocea plină şi melodioasă a domnului Paulini. Nu înţelegea cuvintele, dar simţea în ele un reproş iubitor. Apoi i se părea că Dumnezeu îi vorbeşte şi-l cheamă. I s-a făcut frică şi s-a ridicat brusc. „O să înnebunesc", îşi zise el. Pe hol, o găleată căzuse pe ciment, trezind întreaga clădire. S-a hotărât să plece.
Ziua se stingea. O linişte de aprilie, paşnică, dulce se legăna în văzduh. Străzile încă forfoteau de oameni. Unii păreau proaspeţi la mers, alţii trăgeau după ei poveri adunate peste zi. Fete cochete şi vesele comentau în faţa vitrinelor, având pe lângă ele câte un domn mai tânăr sau mai în vârstă. „Unde-or fi flăcăii buni pentru fetele astea?", se întrebă Luca. Ştia el unde sunt şi asta îl întrista. Era pradă unor gânduri tulburi. De câteva ori tresări părându-i-se c-o vede pe Ana. Constatând că s-a înşelat, era cuprins iarăşi de tulburarea lui. încerca să-şi adune crâmpeie vagi şi fugare din lucrurile frumoase ale trecutului, dar nu izbutea. Ar fi dorit să se gândească la ceva frumos şi liniştitor, dar era năpădit de-un gol interior, ce-l lăsa parcă atârnat deasupra unei prăpăstii întunecoase.
Ajuns la destinaţie, fu întâmpinat de sentinele. Actele lui arătau că trebuie lăsat să intre. O a doua gardă îl opri la intrarea în salonul de aşteptare. Aici, câţiva ofiţeri care purtau semnele diferitelor armate ale oştirii române se plimbau nervoşi, semn că aşteptau de
mult. Nu trecură câteva minute, că se auzi strigat. Procedura predării actelor dură puţin.
Ajuns în stradă, se simţi eliberat, dar nu ştia de ce. Nu-i plăcea gândul că trebuie să meargă acasă. Ar fi dorit să intre într-un restaurant bun. După ce ezită câteva clipe pe trotuar sub lumina porţii, se îndreptă spre o santinelă să întrebe încotro se află cel mai apropiat restaurant. Tocmai atunci opri în faţa porţii o maşină de protocol. Deveni interesat să vadă cine coboară. Nu cobora nimeni. Şoferul părea că aşteaptă.
în timp ce aştepta răspunsul locotenentului de gardă, din clădire veneau spre poartă doi bărbaţi, un colonel în haină militară şi un civil. Garda luă poziţia de onor. Luca fu obligat s-o facă şi el. Când civilul trecu prin faţa lui, i se păru că are o vedenie.
- Nu se poate, şopti Luca.
- Aţi spus ceva? întrebă santinela.
Luca bâigui ceva neînţeles. Privea uimit cum civilul urcă în maşina ministerială. După ce vehiculul dădu colţul străzii, colonelul se întoarse în clădire. Luca încercă să intre în vorbă cu locotenentul. Acesta nu ştia prea multe sau se făcea că nu ştie.
Considerând că nu mai are de ce să întârzie, Luca plecă. îi pierise tulburarea din suflet. Era stăpânit de o curiozitate mortală. „Ce să caute el aici?" se întreba mereu Luca. „Pe oricine m-aş fi aşteptat să văd aici, numai pe dumnealui, nu! Nu părea arestat sau adus cu forţa. Atenţia ce i se dăduse arăta că e apreciat şi preţuit. Cu siguranţă că era oaspete aici."
Uitase de restaurant. Se opri în poarta unui parc. Atât de mult ar fi dorit să dezlege misterul încât ar fi discutat cu oricine. Pentru prima dată, după mult timp, se pomeni rugându-se: „Doamne, n-am pace şi linişte până nu aflu! Ajută-mă şi scoate-mi în cale pe cineva cu care să stau de vorbă." Se miră şi el de rugăciunea lui. Simţea totuşi un reproş că iar se lasă ameţit de gânduri religioase. Dar, până la urmă, încetă să se mai

lupte cu sine. Cine ştie de unde îi veni gândul că ar trebui să meargă în strada Vasile Lascăr, poate găseşte pe cineva la Biserica Adventistă. Hotărât, porni spre tramvai. I se păru că a ajuns într-o clipă. Curtea era pustie şi doar o fereastră era luminată. Când se pregătea să bată în uşa de la intrarea principală,

auzi cum se deschide poarta de la cea de-a doua intrare. Se retrase şi aşteptă să vadă ce se întâmplă. Curând ieşiră la vedere doi bărbaţi. Unul era chiar domnul Paulini, iar celălalt, puţin mai scund şi mai gras, părea cineva de nivelul lui.
- Ştefane, zise Paulini, rămâne ca mâine să scriem o circulară către biserică, să-i încurajăm pe fraţi şi să-i avertizăm de planurile rele ale duşmanilor. Am înţeles clar că ne aşteaptă vremuri grele.
- Dumnezeu ştie, Petre, ce se va întâmpla.
îşi dădură strâns mâna, urându-şi de bine, şi se despărţiră, luând-o unul la dreapta, altul la stânga. Luca porni în urma domnului Paulini. Se grăbi să-1 ajungă de teamă să nu urce în vreo maşină sau să sară în vreun tramvai. Paulini fu surprins, dar îl recunoscu imediat.
- Ce surpriză plăcută, domnule Luca!
- Şi eu mă bucur că v-am întâlnit, domnule Paulini!
- M-ai întâlnit sau mă aşteptai?
- Şi una, şi alta, domnule.
- Nu te-am mai văzut de ceva timp, zise Paulini.
- Ocupat cu treburile noastre, ale armatei. Sunt vremuri tulburi.
- Trăim timpuri expirate, domnule Luca.
- Cum adică expirate, domnule Paulini?
- Depăşite de valabilitate.
- Parcă Dumnezeu ne-a lăsat la întâmplare.
- Aşa pare, dar El totdeauna S-a interesat şi S-a ocupat de noi. Ba încă din moşi-strămoşi ne urmăreşte.
Ajunseră la un colţ de stradă. Paulini se opri şi aşteptă ca Luca să spună ce are în plan. înţelegând, ofiţerul zise:
- Dacă nu vă deranjez şi mergeţi pe jos, aş putea să vă însoţesc o bucata de drum?
- îmi face plăcere, zise domnul Paulini.
- Se poate să continuaţi ideea cu interesul lui Dumnezeu? întrebă Luca. La ce v-aţi referit când aţi spus „din moşi-strămoşi"?
- La daci, zise scurt Paulini.
- Dacii erau păgâni, răspunse Luca.
- Da, erau, dar asta nu are a face cu religia lor. Azi sunt mulţi creştini veritabili care locuiesc la sate.
- Nu pricep ce vreţi să spuneţi, zise liniştit Luca.
- Uite, spuse la fel de liniştit şi îngăduitor Paulini, „păgâni" vine din latinescul *paganus,* care înseamnă „locuitor al satelor, al câmpiei".
- Nu la acest sens mă aşteptam eu, zise Luca râzând.
- A fost o încercare de a destinde atmosfera, răspunse Paulini. întorcându-ne la problema în discuţie, legată de religia strămoşilor noştri, s-au descoperit lucruri care ne umplu de uimire sfântă.
- Aş fi fericit să cunosc şi eu câte ceva, zise Luca.
- încep cu afirmaţia că cel mai vechi creştinism pe teritoriul ţării noastre este cel adventist.
Luca râse liber încurajat şi de buna dispoziţie a domnului Paulini.

- Ascult, căci trebuie să fie iarăşi o glumă de-a dumneavoastră.
- Acum nu glumesc, zise Paulini.
Era atât de serios încât Luca îşi curmă pe loc buna dispoziţie.
- Cum aşa? Toată lumea ştie că ortodoxia ocupă acest loc.
- Pentru că nimeni nu a studiat problema cu seriozitate. Dar, dacă ne uităm în istorie, vom vedea că dacii au primit creştinismul apostolic, şi nu pe cel ortodox. Ortodoxia a apărut pe la anul 1050 d.H., iar poporul român e creştin de 2000 de ani. Sunteţi de acord?
- Da, dar toţi cred că...
- Dacă vrem să cunoaştem adevărul, trebuie să lăsăm deoparte ce ştie toată lumea şi să cercetăm lucrurile, deoarece în multe probleme vom ajunge la concluzii opuse crezului popular. Şi cred că ceea ce trebuie să ne călăuzească în final este adevărul şi doar adevărul.
Paulini făcu o pauză. Privi la Luca. Acesta era gânditor.
- Sunt de acord, aprobă Luca. Şi cum rămâne cu adventismul?
- Ceea ce defineşte o religie este doctrina ei, nu neapărat numele ei. Sunteţi de acord?
- Da, răspunse repede şi hotărât Luca.
- Atunci ţin să afirm că doctrina creştinismului primar era cea a Bibliei, aceeaşi cu a adventismului de azi. Adică cea a apostolilor.

Atunci când au venit, apostolul Pavel, Andrei şi alţii au adus ce au învăţat de la Hristos. Ştiţi ce îi deosebeşte pe adventişti de ceilalţi creştini?
- Păi, ar fi ziua de odihnă, liturghia, dieta, spiritul de propovăduire, citirea Bibliei. Poate şi altele, dar nu mai ştiu eu!
- E bine, dar aş vrea să vă spun că toate aceste particularităţi le întâlnim şi la apostoli. Şi apostolii aveau ca zi de odihnă sâmbăta, liturghia era compusă din rugăciune, cântare şi predicare, aceeaşi dietă o păstrau şi ei, adică nu se atingeau de mâncăruri necurate şi nu foloseau băuturi tari, studiau Scripturile zilnic şi se duceau la templu. Erau misionari până la moarte. Şi, dincolo de toate acestea, aşteptau cu înfocare ca Isus să vină a doua oară. în fiecare eveniment vedeau un semn al întoarcerii Sale.
- Bine, dar... creştinii români de la început aveau aceleaşi principii?
- Dar cum puteţi să credeţi că apostolul Andrei, care a predicat în aceste părţi, îi învăţa pe daci şi sciţi altă credinţă decât aceea pe care o ţinea el? Ce alt creştinism mai cunoştea el? Ortodoxismul apare abia după 1000 de ani.
- Foarte interesant! Nu m-am gândit la asta.
între timp, în spatele lui Luca se oprise o patrulă militară. Pau-lini se opri şi privi insistent la soldaţii din patrulă.
- Domnule Luca, vă dau o lecţie de studiu până ne revedem. Citiţi acasă textul din Coloseni, capitolul trei, cu versetul unsprezece. Şi apoi să-mi spuneţi cine este scitul şi cine este barbarul din textul lui Pavel. Când ne revedem, vom discuta despre aceste lucruri. Acum vă doresc o noapte bună!
Când ajunse acasă, de la intrare avu senzaţia că cineva era în camera sa. Intră cu atenţie şi controla peste tot. Deşi lucrurile păreau nemişcate, avea o presimţire puternică a unei prezenţe străine. Cu greu se linişti şi îşi reluă cursul normal şi mai cu greu adormi. Noaptea îl sfida cu nepăsarea ei.

CAPITOLUL 9

I Pe

***JI*d€**

ntr-o dimineaţă, puţin înainte de ora opt, când intră pe poartă, pe Luca îl întâmpină ofiţerul de gardă, anunţându-l că-l aşteaptă iegrabă colonelul. Instinctiv, Luca s-a

uitat la ceas şi a constatat că nu întârziase. întinzând pasul, a prins repede un lift. Pe când îşi scotea cheia să descuie biroul, dintr-o altă încăpere a ieşit, venind spre el, colonelul Elefterescu.
- Hai, domnule, că te caut de-un ceas!
- Dar, domnule colonel, după ceasul meu, n-am întârziat!
- Lasă, lasă! Vino după mine! Avem o problemă urgentă. Ajunşi în birou, colonelul scoase un ordin scris şi zise:
- Mareşalul e plecat pe linia Prutului, iar dumneata trebuie să pleci imediat împreună cu căpitanul Magherescu. Luaţi avionul şi poposiţi la Galaţi! Veţi duce un plic cu conţinut strict secret; a sosit acum un ceas de la Ambasada Germană. Din aeroport, un ofiţer de Stat Major vă va duce la general. Veţi preda plicul doar în mâna domnului general. Veghează la tot ce se întâmplă!
Cu repeziciune ostăşească, Luca se pregăti de drum. Maşina îl duse repede la aeroport, unde-1 aştepta Magherescu. Nu-1 cunoştea. De la început i se păru un tip simpatic. Curând, se purtau unul cu altul de parcă s-ar fi cunoscut de când lumea. Căpitanul purta mapa secretă.
în zborul liniştit al avionului pilotat de un locotenent, cei doi mesageri priveau Bărăganul îngheţat. Singura mişcare o simţeau

în fuioarele de fum care se ridicau ici şi colo din hornurile caselor risipite peste marea întindere. Pământul părea o planetă pustie, pe deasupra căreia plutea o pasăre de fier.
- Pustiu, ca la... facerea lumii, sparse tăcerea căpitanul.
- Credeţi în Creaţie, domnule căpitan?
- Fii mai explicit, locotenente!
- Adică... sunteţi religios?
- Mă interoghezi?
- O, nu...
- Cum să nu cred? Nu-i asta moda? Vrei să fiu bănuit a fi bolşevic?
- Eu întreb serios, domnule căpitan.
- Şi eu răspund serios, domnule locotenent major.
- Vă place „verdele", domnule?
- Verdele e culoarea cea mai accesibilă psihicului uman. Are chiar un efect terapeutic asupra sistemului nervos şi sporeşte relaxarea sufletească. De aceea, Dumnezeu a colorat natura într-o proporţie mai mare cu verde. Dar... dumneata m-ai întrebat de verdele politic!
- Cred că da, zise Luca.
- La asta nu pot şi nici nu-mi face plăcere să-ţi răspund.
- înţeleg, zise Luca. Dar, domnule căpitan, aţi putea să-mi demonstraţi ştiinţific că pământul ăsta, cu viaţa de pe el, a fost creat de un Dumnezeu, care s-a folosit în mod special de culoarea verde?
- Nu sunt teolog, domnule!
- Ştiu asta, domn' căpitan, dar aşa... din crezul dumneavoastră.
- Din crezul meu? -Da.
- Păi... nu ştiu dacă am un crez aşa puternic, dar am mai citit câte ceva din domeniul acesta.
- Aş fi curios, domnule căpitan. Cam ce aţi citit?
- Oho! Multe, chiar acum citesc ceva de soiul ăsta.
Şi căpitanul începu a se uita după servieta în care îşi purta efectele personale. Din ea scoase o carte învelită în copertă neagră şi o agendă.

Nu i se vedea titlul. începu să urmărească anumite paragrafe însemnate cu creion roşu.
- Ce spune acolo, domnule?
- Multe! Ascultă: „Ştiinţa modernă admite că materia este doar o formă de energie. Atomii sunt formaţi practic din spaţii goale. Materia se aseamănă unui balon umflat, în care 99,999% din spaţiu este gol, doar 0,001% fiind ocupat de particule materiale. Dacă s-ar comprima întreaga omenire, miliardele de oameni ar încăpea într-un degetar, pământul ar încăpea într-o sferă cu raza de 100 m, soarele într-una de 3 km. Ceea ce percep oamenii drept materie nu reprezintă altceva decât palparea orbitelor electronilor ce se rotesc în jurul nucleelor atomice. Dacă electronii s-ar roti cu ceva mai încet, ochiul nu ar putea percepe nimic din lumea înconjurătoare. Fenomenul este similar cu cel al rotirii elicei de avion." Ia priveşte la elicea avionului nostru! La o rotire obişnuită, elicea nu se vede. Dacă se roteşte mai repede, elicea se vede din nou. „Raportată la dimensiunea universului, galaxia noastră are dimensiunea unui grăunte de nisip cu diametrul de 0,1 mm, într-un cub cu latura de 20 m. Reducând galaxia noastră, Calea Lactee, la dimensiunea unui continent, sistemul nostru solar, Soarele şi planetele ar avea dimensiunea de 2 cm. Dozarea câmpurilor energetice în univers s-a făcut conform cerinţelor de existenţă ale materiei şi vieţii." Cineva trebuie să fi planificat în chip inteligent această dozare, concluziona el.
- Şi credeţi că Dumnezeu a făcut toate acestea?
- în prima carte a Bibliei, „Genesis", găsim raportul simplu al lucrărilor lui Dumnezeu. Acolo ni se descoperă tot ce a făcut El în prima săptămână a lumii.
- Domnule Magherescu, credeţi că toată pleiada asta a oamenilor de ştiinţă n-a citit raportul Bibliei? De ce nu s-a mulţumit cu el?
- Pentru impunerea evoluţionismului se urmăreşte, în primul rând, imperativul excluderii lui Dumnezeu din existenţa noastră, le-gitimându-se astfel unica formulă acceptabilă de explicare a lumii: materialismul absolut.
- E o acuzaţie cam dură, domnule căpitan.

- De curând, am citit afirmaţia unui genetician evoluţionist, care zicea: „Noi ţinem partea ştiinţei, în ciuda absurdităţii evidente a unora dintre explicaţiile ei, în ciuda eşecului, în ciuda tolerării de către comunitatea ştiinţifică a unor poveşti inconsistente luate ca atare, fiindcă ne-am luat un angajament prioritar, un angajament faţă de materialism. Nu descoperirile ştiinţifice ne constrâng să acceptăm explicaţia materialistă a lumii fenomenale, ci, dimpotrivă, aderenţa noastră apriorică la filozofia materialistă ne obligă să creăm un aparat de investigare cât se poate de ştiinţific şi un set de concepte ce produc explicaţii materialiste, indiferent cât de potrivnice intuiţiei, indiferent cât de mistificatoare sunt. Cei mai mulţi dintre adepţii noştri sunt neiniţiaţi. Mai mult, materialismul este absolut, căci nu putem să acceptăm ca un Picior Divin să ni se pună în prag."
- Mă uimiţi, domnule căpitan! Câtă necinste! Pentru ce această bătălie pierdută?
- Cu toate că evoluţionismul este prezentat exclusiv ca încununare a eforturilor ştiinţifice de a descifra tainele lumii, este în mod fundamental o filozofie atee ce pretinde un act de credinţă aprioric, un angajament efectiv faţă de ideologia materialistă, ce vrea să-L alunge pe Dumnezeu din orice teorie a originii şi sensului cosmosului.
- Cum de reuşesc aceştia totuşi să ducă în eroare lumea ştiinţifică, din ţări cu tradiţie creştină?
- Prin uzul şi abuzul unor postulate ascunse, al unor îndrăzneţe, şi adesea neîntemeiate, extrapolări, s-a creat o pseudo-ştiinţă. Ea prinde rădăcini în chiar miezul biologiei, făcând să rătăcească numeroşi biochimişti şi biologi, ce cred în mod sincer

că acurateţea conceptelor fundamentale a fost demonstrată cinstit, ceea ce este departe de realitate.
- Am un coleg de facultate, domnule căpitan, care mi-a povestit că, la întâlnirile Criterionului, a audiat o conferinţă despre evoluţie şi a rămas impresionat!
- Nu-i de mirare, locotenente. Citind lucrările apologetice ale lui Darwin, vei sesiza magia discursurilor din aceste lucrări, bazate nu atât pe argumente ştiinţifice, cât pe butade retorice, însoţite de

amănunte de specialitate pentru impresionarea marelui public, necunoscător al detaliilor biologice.
- în această bătălie, ce dovadă oferă creaţioniştii?
- Pe lângă minunile descoperite zilnic de către ştiinţă, ni se oferă Revelaţia specială, concentrată în Biblie. Şi-apoi, domnule locotenent major, Dumnezeu nu trebuie justificat, dovedit. Statutul de fiinţă cere să-ţi recunoşti Creatorul. Să lăsăm credinţei drepturile ei şi să nu se mai amestece impostura în treburile sufletului! Cine vrea cunoaştere în acest domeniu să meargă la Biblie. Ea este singura carte, în care se vede luciditatea gândirii divine, concretizată printr-o argumentaţie temeinică în contrast cu discursul retoric şi alambicat al darwiniştilor.
- Sunteţi un apărător înfocat al creaţionismului, domnule căpitan, dar, pentru mine, limbajul biblic nu-i aşa de simplu.
- Domnule, limbajul biblic este şi simbolic, de aceea în multe cazuri trebuie să se apeleze la specialişti.
- Dumneavoastră aşa aţi procedat?
- Da. Apoi am citit Biblia de multe ori, până am înţeles aceste lucruri care îmi încălzesc sufletul.
- De exemplu? întrebă scurt Luca.
- De exemplu, în problema din discuţia noastră, eu am înţeles că Dumnezeu este Autorul începutului în acest sector al Universului. Dumnezeu a pregătit spaţiul şi materia, condiţiile necesare fiinţelor vii: „La început Dumnezeu a făcut cerurile şi pământul" (Geneza 1,1). Deci Dumnezeu este Creatorul galaxiilor şi sistemelor solare. Toate acestea au fost puse de Dumnezeu în interacţiune cu sistemul nostru solar.
- Da, dar... după câte ştim, pe-acolo nu prea e viaţă.
- Este adevărat că viaţa umană nu se poate dezvolta în spaţiul interplanetar, de aceea a fost necesar ca pe pământ să fie create condiţii speciale de viaţă, ceea ce face ca pământul să se deosebească de celelalte planete.
- Poate că aceste deosebiri au fost create de evoluţie şi condiţiile atmosferice.
- Asta ar însemna cam aşa, locotenente: când arunci apă peste două haine cu aceeaşi textură, una se udă, iar alta se arde - de la aceeaşi apă. E posibil?

- Nu, răspunse nedumerit Luca.
- Vezi, în timp ce aceleaşi condiţii astronomice bântuiau sistemul solar, n-avea cum să evolueze aici un sistem biologic, fără condiţii speciale.
- Cine şi cum a făcut toate acestea? întrebă Luca.
- Uite ce zice în Biblie!
Scoase din veston o Biblie de buzunar.
- în Geneza 1,2 se spune că Dumnezeirea s-a ocupat în mod special de planeta Pământ: „Duhul Domnului Se mişca pe deasupra apelor". El a creat condiţiile „astronomice" necesare existenţei şi dezvoltării vieţii pe Pământ. O planetă, cum este Pământul, trebuie să aibă anumiţi parametrii structurali şi de poziţie. Prin urmare, există anumiţi parametri astronomici şi fizici, există anumite limite între care să fie

cuprinse valorile lor, ca să facă din Pământ o planetă locuibilă. Ori aceste limite nu se puteau stabili de la sine, locotenente.
- Poate că s-au determinat unele pe altele, zise Luca.
- Nu, deoarece sunt foarte diferite structural.
- Cunoaşteţi aceşti... parametri. Cum i-aţi numit?
- Nu-i ţin minte, dar sunt aici, în carte! îi găsesc eu, zise căpitanul.
- Văd că aveţi mare încredere în cartea asta.
- După cum vezi, da. Uite că am găsit, ascultă: „Ca o planetă să fie locuibilă, aşa cum este Pământul, masa planetei trebuie să se încadreze între anumite limite, cum ar fi între 0,4 mase terestre şi 2,35 mase terestre. Punctul ideal este cel al Pământului."
- Scuzaţi-mă, domnule căpitan, dar nu-mi amintesc bine, ce înseamnă „masa unui corp"?
- Păi... înseamnă cantitatea de materie care formează un corp fizic.
- Da, da. Şi de ce este aşa de importantă „masa" bine determinată?
- Pentru că de ea depinde păstrarea apei pe suprafaţa planetei, ea determină densitatea atmosferică. Dacă Pământul nu ar avea masa pe care o are, atunci am fi asfixiaţi cu oxigen sau cu azot. Masa planetei determină compoziţia atmosferică.

- Sunt uimit! Cineva a cântărit *exact* Pământul acesta.
- Cu siguranţă, uite aici e dat un text biblic - Iov 38,1-5: *„Unde erai tu când am întemeiat Pământul? Spune, dacă ai pricepere. Cine i-a hotărât măsurile, ştii? Sau cine a întins frânghia de măsurat peste el?"*
- Deci consideraţi că întâmplarea nu are niciun amestec?
- Cu siguranţă, nu. Dacă vrei, haide să discutăm ştiinţific. Ori, în ştiinţă, noţiuni ca „din întâmplare", „hazardul", „norocul" nu-şi au locul.
- Deci, pentru Dumnezeu, planeta noastră este un lucru măsurabil?
- Aşa se spune, răspunse căpitanul, în timp ce răsfoia mai departe prin carte, ca şi când ar fi căutat ceva anume.
Luca privea de câteva clipe pe fereastra avionului. Lunecau pe sub cerul murdar, lăsând în urmă un fuior de fum. Motorul torcea nervos, parcă trăgând furios să iasă la mal.
- Aţi mai găsit şi altceva, domnule căpitan?
- Chiar mai multe, răspunse Magherescu. Uite, un alt parametru exact, calculat cu precizie, cuprins în limite exacte şi de nemodificat este „rotaţia axială". Ea determină acceleraţia gravitaţională, influenţează variaţiile ciclice ale temperaturii, determină viteza vântului, controlează câmpul magnetic.
- Ce s-ar întâmpla dacă rotaţia axială ar fi mai mare sau mai mică?
- Dacă ar fi mai mare, suprafaţa planetei ar fi pustiită de uragane nimicitoare, de furtuni magnetice şi tot biosistemul ar fi perturbat. Dacă ar fi mai mic, am îngheţa sau am fi prăjiţi de Soare.
- Să înţeleg că Dumnezeu a calculat această viteză de rotaţie astfel încât să facă posibilă viaţa?
- Eu cred lucrul acesta; şi vă citez două texte biblice. în Iov 38,12 zice aşa: *„De când eşti, ai poruncit tu dimineţii? Ai arătat zorilor locul lor?"* Iar în Isaia 40,22 zice: *„El sade deasupra cercului Pământului, şi locuitorii lui sunt ca nişte lăcuste înaintea Lui; El întinde cerurile ca o maramă subţire şi le lăţeşte ca un cort, ca să locuiască în el."*

- Sunt uimit când constat că cei ce au scris Biblia cunoşteau lucruri cu care noi ne confruntăm azi. Ei ştiau că Pământul e rotund, ca orice corp în rotire, şi că, priviţi de sus, părem zburând ca lăcustele.

- Un alt paragraf biblic vorbeşte despre „rotaţia orbitală"! El se află în Iov 38:31-33: *„Poţi să înnozi tu legăturile Găinuşei sau să dezlegi frânghiile Orionului? Tu faci să iasă la vremea lor semnele zodiacului şi Tu cârmuieşti Ursul-Mare cu puii lui? Cunoşti tu legile cerului? Sau tu îi orânduieşti stăpânirea pe pământ?"*
- Dar care este secretul acestei rotaţii orbitale?
- Aici scrie: „Planetele care au o rotaţie orbitală mai mică sau mai mare decât a Pământului nu sunt favorabile vieţii datorită variaţiei mari de temperatură. Viteza de deplasare a planetei pe orbită este calculată şi stabilită în limitele posibile vieţii pe Pământ. Ea dă timp ca ciclul vieţii să treacă prin toate etapele creşterii şi maturizării."
- Da, este adevărat că doar Dumnezeu putea să imprime o viteză de zbor potrivită pentru planeta noastră, zise gânditor Luca.
- Apoi ce să mai vorbim despre „dimensiunea planetei".
- Ce-i cu asta? întrebă surprins locotenentul.
- Dimensiunea planetei este determinată pentru întreţinerea vieţii. Ascultă cum zice Biblia în Iov 38,4.5: *„Unde erai tu când am întemeiat Pământul? Spune, dacă ai pricepere. Cine i-a hotărât măsurile, ştii? Sau cine a întins frânghia de măsurat peste el?"* Dacă Pământul ar avea alte dimensiuni, cantitatea prea mare de hidrogen ar ucide viaţa. Actuala dimensiune a Pământului face ca hidrogenul să rămână în proporţii accesibile vieţii actuale. Deci prezenţa echilibrată a hidrogenului depinde de dimensiunea planetei.
- Fantastic! se miră locotenentul Luca Sabin. Nu mi-am imaginat că Biblia vorbeşte despre astfel de lucruri.
- Vezi, locotenente, aceste condiţii astronomice ale planetei noastre nu puteau fi urmarea întâmplării, cum spun unii. în toate astea, se vede clar planul unui Creator, care a calculat totul cu exactitate. Vezi de ce spune textul din Geneza 1,2: *„Duhul Domnului Se mişca pe deasupra apelor"?* Aceasta înseamnă în termenii noştri că plănuia, calcula, măsura şi executa.

Se aşternu liniştea. Luca privea tăcut spre cerul tot mai posomorât. Privirea lui semăna a rugă. în minte, îi apăru chipul domnului Paulini, care vorbise tot atât de însufleţit despre Dumnezeul care lupta să-i cucerească acum mintea lui, după ce-i prinsese sufletul. După câteva minute, parcă venit dintr-o călătorie sufletească, zise:
- Ce mai zice cartea, domnule căpitan?
- Hm, zice că Dumnezeu a stabilit la Creaţie, în afară de parametrii astronomici, şi anumite condiţii fizice, fără de care viaţa n-ar fi posibilă!
- Cum ar fi? întreabă scurt locotenentul.
- Aceste condiţii fizice, necesare vieţii, nu le întâlnim pe celelalte planete ale sistemului solar, deci nu sunt urmarea unui proces natural global, ci ele au fost create în mod special pe această planetă. Şi... sunt enumerate aici mai multe, cum ar fi lumina.
- Lumina?
- Da, lumina.
- Bine, dar vreţi să spuneţi că pe celelalte planete nu este lumină? Asta nu ţine, domnule căpitan.
- Un moment, locotenente, aici nu-i vorba de prezenţa luminii, ci de intensitatea şi durata ei.
- Cum adică? întrebă nerăbdător Luca.

Ar fi dorit, măcar o dată, să prindă „adevărul" în flagrant. Ceva nedefinit se lupta în fiinţa sa. „Trebuie, îşi zicea el, ca Dumnezeul care mă urmăreşte de atâta timp să aibă o fisură în adevărurile Sale."
- Citez locotenente: „Cantitatea de lumină trebuie să fie cuprinsă între anumite limite.

Dacă e prea slabă, lumea nici nu se poate dezvolta la dimensiunile actuale. Dacă este prea mare, atunci apare insolaţia şi ce e viu piere. Diapazonul luminii suportabile este cuprins între 0,22 şi 30 lumeni pe cm^2. Dumnezeu a calculat şi ne-a oferit lumina atât cât putem suporta." Şi Biblia vorbeşte despre aceasta în Iov 36,30: *„Iată, El îşi întinde lumina în jurul Lui şi acoperă adâncimile mării".* Şi un al doilea text în Iov 38,24: *„Pe ce cale se împarte lumina?"* Vezi cum a împărţit Dumnezeu lumina, atât cât a trebuit, pentru menţinerea vieţii pe Pământ?
- La problema aceasta ar fi de discutat. Odată ce există Soare, trebuie să fie şi lumină, aşa că..., îşi lăsă fraza neterminată locotenentul.

- Bine, bine, zise căpitanul, aici nu-i vorba de prezenţa luminii, ci de faptul că pământul primeşte lumină exact atât cât îi trebuie, ca să menţină viaţa pe el, în timp ce pe celelalte planete ale sistemului solar, lumina are altă densitate. Soarele, despre care vorbeşti tu, putea fi mai aproape sau mai departe. Şi... ce să mai spun despre atmosferă, despre apă şi alte forme de viaţă.
- Ce am putea zice despre atmosferă?
- Un moment, să-mi verific centura!
- Domnule căpitan, dumneavoastră chiar credeţi?
- Măi, locotenent, asta-i ştiinţă, mă, cum să nu crezi?
- Cred, domnule, cred, dar... cum să cred ce nu cunosc?
- Asta aşa-i! De aceea, ascultă: .Atmosfera determină menţinerea vieţii pe Pământ. O atmosferă respirabilă nu se află pe celelalte planete ale sistemului solar."
- Poate că planeta noastră a nimerit aşa, într-un balon de gaze, şi acum călătoreşte odată cu Pământul, formând atmosfera lui, zise Luca.
- Să zicem, dar cum se face că atmosfera are o compoziţie de gaze exact cum îi trebuie lumii vii de pe planetă? Se vede clar că cineva ori a creat lumea vie în aşa fel încât să poată trăi în compoziţia actuală a atmosferei, ori a stabilit proporţia gazelor atmosferice după cum cerea lumea vie.
- S-ar putea ca unele să le fi determinat pe altele, zise locotenentul, privind peste întinderile cenuşii ale Bărăganului.
- Cine să fi determinat limitele exacte ale oxigenului de respirat?
- Cum adică, întrebă locotenentul, privind tot prin fereastra avionului.
- Calitatea atmosferei este bine determinată şi cantitatea gazelor este strict păstrată între anumite limite. Componentele respiratorii principale sunt oxigenul şi o mică doză de vapori de apă. Presiunea oxigenului de respirat este cuprinsă între două limite exacte. Dacă prezenţa oxigenului scade sub limita inferioară, apare hipooxigena-rea, adică sufocarea, dacă oxigenul trece de limita superioară apare intoxicarea cu oxigen.

- Da, dar în atmosferă sunt prezente şi alte gaze.
- Aşa este, de exemplu azotul necesar plantelor, dar în limite care nu dăunează celorlalte forme de viaţă. Cât de precis au fost calculate aceste limite! Creatorul a stabilit cu precizie atât cât trebuie fiecăruia.
- Nu înţeleg, zise locotenentul, privindu-1 pe căpitan care răsfoia paginile cărţii.
- De exemplu noi, prin respiraţie, reţinem oxigen şi expirăm bioxidul de carbon, iar plantele reţin bioxidul de carbon şi elimină pentru noi oxigenul. Depindem unii de alţii. în cazul apariţiei lumii prin întâmplare sau evoluţie, legea aceasta a interdependenţei nu-şi are locul. Ascultă ce zice Biblia citată aici, din cartea lui Iov 38,36: *„Cine a pus înţelepciunea în negura norilor sau cine a dat pricepere întocmirii văzduhului?"* Cine altcineva decât Dumnezeu, cu înţelepciunea Lui?

- Domnule căpitan, parcă aţi amintit ceva şi despre apă. Cum este cu apa?
- Fără apă, viaţa ar fi imposibilă. Să privim cât de uniform este circuitul apei în natură. Să ne imaginăm că s-ar strica echilibrul acestui circuit şi toată apa ar fi lichidă sau doar sub formă de abur ori de gheaţă! Ar fi imposibilă viaţa fără circuitul apei prin cele trei stări ale ei: lichidă, gazoasă şi solidă. Acest echilibru al apei între cele trei stări ne ajută să trăim. Cine a stabilit acest echilibru?
- Este clar, domnule căpitan, zise Luca.
- Şi-apoi, ca omul să poată trăi, sunt necesare şi celelalte forme de viaţă: plantele şi animalele. Conform Genezei, Dumnezeu a creat toate formele de viaţă.
- Toate deodată? întrebă Luca.
- Ascultă ce scrie aici: „La început densitatea formelor deviată a fost mult mai mare. Paleontologii spun că în „cambrian" au apărut brusc un mare număr de forme de viaţă, care se explică doar prin crearea simultană de către Dumnezeu." Asta o spune un om de ştiinţă care, din păcate, este materialist.
Urmă un timp de linişte. Luca era frământat şi supărat că provocase o astfel de discuţie. Se simţea urmărit. Ar fi vrut să scape de

tot ceea ce îi aducea aminte de Isus. „Bine, bine, există, Tu eşti Creatorul; bolşevicii sunt nişte..., dar... vreau să pleci din viaţa mea. Lasă-mă să-mi făuresc drumul vieţii cum vreau eu! Sunt tânăr şi nu cred că am nevoie de Tine acum. Mai târziu, la bătrâneţe, Te voi căuta eu. Nu vreau să mai aud nici de oamenii Tăi. Pleacă, Te rog!", murmura în sinea lui Luca.
Se întinse cât putu în scaunul fix. Era prăpădit de osteneală şi de nesomn, căci toată noaptea se zvârcolise, dar acum sufletul i se uşurase, parcă ar fi scăpat dintr-o cameră de tortură şi parcă toate zbuciumările ar fi rămas acolo, în dosarele din arhivă. îşi fixă privirea pe fereastră. Sub bolta noroasă, un cerc de lumină contura vag marginile orizontului. Căpitanul stătea nemişcat, cu ochii închişi, rezemat de spătarul scaunului. Luca auzea ploaia monotonă, plicticoasă, adormitoare şi se bucura că în creieri îi furnicau, ca şi altădată, tablouri legate de ce-i spusese Magherescu. Căpitanul îl făcea să-şi reamintească întâlnirea cu trecutul, cu Hagiul, cu Paulini. Deodată, tresări auzind vocea căpitanului în care se simţea o sinceritate caldă.
- Eşti credincios, locotenente?
- Cum? Păi...
Căpitanul nu mai întrebă nimic. Privea pe fereastră ca şi când ar fi numărat stropii care loveau fuselajul. Curând ieşiră din zona ploii.
Luca, după ce iscodi de câteva ori chipul blând şi liniştit al căpitanului, încercă să tuşească, în speranţa că-i atrage atenţia. Acesta se adâncise în lectura cărţii şi părea că vrea să fie lăsat în pace. Luca închise ochii. Ar fi dorit să adoarmă. încerca să se gândească la viitor, cu ochii închişi. De altminteri, trecutul i se părea
mort şi se ferea să-1 dezgroape. Mai mult îl preocupa viitorul, care-i mijea ca o aurora strălucitoare, după o noapte vijelioasă. Nu-1 vedea încă lămurit, dar ceaţa care-1 aburea avea sclipiri trandafirii... Inima îi era plină de un simţământ mângâietor.
„De acum încep o viaţă nouă!", se gândea cu bucurie. „Mi-am găsit calea, în sfârşit. Au trecut şovăirile şi îndoielile! De acum înainte, nu vreau să-mi mai aduc aminte de adventişti!" Simţi în
piept o poftă de viaţă vajnică. îşi imagina că poartă uniforma celui mai înalt grad de ofiţer, că locuieşte într-una dintre vilele de prin preajma palatului, că are ordonanţă la fiecare uşă şi frecventează cluburile cele mai selecte.
După un timp, se scutură de imaginea aceasta şi încercă să se vadă în roba unui

magistrat temut, lângă o nevastă tânără şi frumoasă, având la îndemână tot ce şi-ar fi dorit. Trăia simţămintele viitorului, ducând până în obraji căldura satisfacţiei. „Ce bine e să fii tânăr, deştept şi să ştii ce vrei", gândi Luca, zâmbind cu ochii deschişi. Privi pe sub sprâncene la pilot. I se păru cam încruntat. îşi plimba nervos privirile peste bord. Privi şi la căpitan. Acesta părea impasibil în scaunul său. Simţi un fior de nelinişte. încercă să se calmeze, închizând ochii. După câteva clipe, îi deschise şi-1 văzu pe pilot murmurând şi vorbind singur. Pe pilot îl urmărea şi căpitanul.
- Domnule căpitan, ce boscorodeşte pilotul?
Căpitanul nu răspunse, dar săltă din umeri, apoi închise ochii şi se adânci în scaunul său. Parcă se ruga. Luca rămase singur cu neliniştea sa. Ca să nu se mai gândească la ceva rău, prefera să converseze. Se hotărî să-1 provoace pe căpitan. Căuta un subiect de provocare. Până să se hotărască, îl auzi pe căpitan întrebând:
- Ce înseamnă „a boscorodi"? Căpitanul ţinea încă ochii închişi.
- La o definiţie vă referiţi sau...?
- Da, dar şi la istoria cuvântului. Ştii că are o istorie interesantă?
- îmi pare rău, dar nu prea sunt în temă cu subiectul.
- Dar te interesează?
- Bazându-mă pe constatarea că tot ce spuneţi dumneavoastră este totdeauna foarte interesant, sunt convins că şi chestia asta va fi.
Avionul icni de câteva ori, apoi se linişti. Ofiţerii îşi reveniră şi se pregătiră să reia discuţia.
- Dicţionarul spune că „a boscorodi" vine de la cuvântul ucraini-an *boskorodity* şi înseamnă „a vorbi singur", adică a spune cuvinte neînţelese, „a bodogăni".
Pentru că motorul iarăşi tuşi de câteva ori, urmă o tăcere de câteva clipe.

- Şi ce ar fi de spus în legătură cu istoria cuvântului? întrebă, calm şi aparent impasibil, Luca.
- Aş începe cu a spune că a existat în istoria noastră o perioadă care a fost numită „perioada bolboroselii" sau „a boscorodirii". Alţii au mai numit-o şi „Evul mediu al culturii româneşti".
- Să înţeleg că e vorba de o perioadă nedorită? întrebă Luca.
- Da, aşa se pare.
- Ce s-a întâmplat?
- Prin anii 900 d.Hr., în urma unor neînţelegeri, Bizanţul, împreună cu Roma, după cum ne spune o cronică bulgară, i-a incitat pe bulgari, de curând creştinaţi, să cucerească Valahiile. Teofilact, venind de la Ohri-da, a ajuns patriarh la Târnov şi a curăţat Bulgaria de tot ce nu era pe placul celor două centre creştine. După aceea, 1-a invitat pe împăratul Asan să treacă în Valahia, să o cucerească şi să o cureţe de erezii.
- Ce fel de erezii? se miră Luca.
- Asan s-a dus, a adus amândouă Valahiile sub stăpânirea sa şi i-a silit pe valahi să lase mărturisirea românească şi să nu mai citească în limba română, care era o limbă latină, ci în cea chirilică. Şi a poruncit ca celui ce va citi în limba română să i se taie limba. Şi de atunci valahii au început a boscorodi. Dimitrie Cantemir, în opera sa, menţionează procedeul de tăiere a limbii celor care nu vor folosi limba slavonă. Deci metoda de înlocuire a limbii române cu limba slavonă a fost făcută cu o extremă violenţă. Preoţii care nu cunoşteau limba slavonă au început a imita prin sunete asemănătoare, pe care nici cei ce ascultau nu le înţelegeau. Deci s-a produs un fenomen unic în lume şi nemaiîntâlnit în istorie -„boscorodirea".
- Domnule căpitan, să înţeleg că vorbirea clară şi cu înţeles a frumoasei noastre limbi

aducea cu sine pedeapsa tăierii limbii?
- Iar schimonosirea, bolborosirea unor cuvinte, fără de înţeles, pe care sufletul şi conştiinţa le detestă, erau dovadă de conformism. Aşa ne-a fost fatalul destin al istoriei.
Căpitanul făcu o pauză. Tocmai când Luca se pregătea să-1 îndemne a continua, căpitanul vorbi:
- Apoi să ne mai mirăm că suntem un popor... aşa cum suntem! Ce cultură să aibă un popor care nu se mai poate hrăni din Scriptură,

care nu se mai poate închina inteligibil şi nu mai poate face misiune pentru Isus? Nu-i de mirare că suntem singurul popor din Europa care îşi înjură credinţa, Dumnezeul şi tot ce are mai sfânt, nu-i de mirare după o asemenea perioadă de secetă religioasă. De aceea, am pierdut simţământul sacralităţii şi ne mulţumim cu câteva ceremonii care nu au nicio susţinere biblică. Bietul popor român! Dureroasă drama lui spirituală, drama boscorodelii... Dumnezeu ştie unde am fi fost dacă am fi ştiut să ocolim acest pustiu spiritual şi religios! Căci e mare pericol, domnule locotenent, să neglijezi să-ţi hrăneşti sufletul din Cuvântul lui Dumnezeu. Ajungi să trăieşti o viaţă pustie şi să ai parte de un viitor pustiu.
Luca era mut de uimire şi nu-i venea să creadă că un ofiţer superior putea să-i spună aceste lucruri. După ce se mai dumiri puţin, privi la căpitan şi-i zise:
- Domnule căpitan nu mă aşteptam să-mi spuneţi asemenea lucruri, seamănă cu ale predicatorilor adventişti.
Căpitanul întoarse capul spre el şi-1 fixă cu privirea.
- Aşa vorbesc adventiştii?
- Da, cam aşa...
- Atunci Dumnezeu chiar vrea să salveze poporul român. Sunt fericit să aud vestea aceasta!
Brusc, motorul avionului începu să icnească şi să scoată un zgomot ţăcănitor. Cei doi ofiţeri priveau îngrijoraţi către pilot. Acesta trăgea manetele şi împingea butoanele înfiorător de repede. Locotenentul se uită zăpăcit în ochii căpitanului.
Acesta, purtând masca unei linişti profunde, privea prin carlingă faţa pământie a cerului. Buzele i se mişcau rar, ca şi când ar fi silabisit o rugă.
Pierdeau înălţime. Motoarele suspinau tot mai des şi îngrijorarea ofiţerilor creştea. Simţământul fatalităţii le scrijelea sufletul. Priveau descumpăniţi faţa speriată a pilotului. El încerca din răsputeri să păstreze înălţimea şi motoarele mergând.
- Ce se întâmplă? întrebă strigând căpitanul.
- Nu ştiu, răspunse săltând din umeri pilotul.

Deodată se lăsa o mare linişte. Motoarele se opriseră. Pilotul a prins brusc maneta, încercând să micşoreze unghiul de incidenţă, înălţimea scădea vertiginos. Avionul nu mai avea mult de stat în aer. în faţă, se vedea clar marginea unui sat. Vântul şuiera ascuţit în aripi. Sub ei, se întindea un islaz presărat cu copaci rămaşi dintr-o veche pădure, printre care se mişcau câteva pâlcuri de oi. Pilotul ţinea strâns maneta în speranţa că nu mai pierde înălţime. Căuta disperat un loc viran. Ofiţerii încremeniseră în scaune, cu ochii holbaţi în faţă. Nu aveau timp să se mai gândească la ce va urma. în cele din urmă, printre copaci se întrezări un loc mai larg. Pasărea de fier, bolnavă, plutea într-o linişte mortală. Pilotul pregătea aterizarea. Marginea poieniţei era în faţa lor. Mai aveau de trecut vârfurile a câtorva copaci.
O zguduitură puternică îi scutură, prinzându-i într-un vârtej uluitor. Urmară câteva buşituri şi totul se afundă într-o linişte brutală.

CAPITOLUL 10

Ise părea că aude ecoul unor cuvinte izvorâte din adâncurile neînţelese. Avea senzaţia unei căderi line, parcă plutind. Trăia un amestec de vis şi conştientă. îi plăcea plutirea amorţită şi calmă. Sufletul îi tresărea din când în când, dând să se trezească, dar se lăsa apoi şi mai obosit, învăluit de răceala căderii fără sfârşit. Ecoul i se părea mai aproape şi mai proaspăt. Uneori, reţinea cuvinte. Simţea la cap o durere ascuţită. Şoaptele se apropiau şi se depărtau de urechea lui. Un gând îi sparse încrâncenarea: „Sunt viu, dar unde sunt?"

în faţa ochilor, îi apăru o pată mare, albă şi ameninţătoare. „Parcă... era un cer şi un pământ! Avionul, sunt în avion? Dar... de ce nu văd nimic?" Nu mai simţea plutirea. Mâna lui atinse ceva dur şi rece. Simţea un deget mişcându-se. „Nu sunt mort, gândi. Dar de ce nu pot deschide ochii?" Se vedea pe un coridor, deschizând în grabă uşile încăperilor gândirii, aproape ţipând: „Cum se pot deschide ochii?" Fiecare încăpere era plină cu forme asemenea unor umeri ridicaţi a „nu ştiu". După o uşă, se izbi de un perete sticlos; scânci de durerea ce i se înşurubase în frunte.

Trupul i se zgudui spasmodic. Simţea de-a binelea patul, dar nu vedea nimic. Rămase nemişcat, căutând să înţeleagă ce se întâmpla în jur. în stânga lui, aproape şoptit, se depăna un dialog. Asculta cu încordare.

- Maestre, nu înţeleg aversiunea oamenilor faţă de şarpe. Eu am studiat oarecum acest animal şi mi s-a părut destul de misterios.

Luca simţi un fior în şira spinării la auzul întrebării. Avea el o amintire urâtă legată de şarpe. îi apăru în minte imaginea Ginei, verişoara lui, zbătându-se în agonia morţii în urma unei întâlniri cu o viperă. De atunci, ura până şi numele acestei vietăţi. Se strădui să alunge amintirile şi se linişti, ascultând mai departe.

- Creştinismul îl consideră unealta diavolului.

- Totuşi şarpele are în el ceva misterios, subtil, vătămător sau „punicieux", cum zice franţuzul, adăugă cel care deschisese vorba despre şarpe.

- E adevărat că, dacă îl urmăreşti, îţi lasă această impresie de mister, de neînţeles, aprobă maestrul.

- Mişcările lui se deosebesc de ale tuturor celorlalte animale. E greu să spui unde se află punctul său forte, pentru că nu are nici picioare, nici înotătoare, nici aripi, şi totuşi fuge ca o umbră, se ascunde şi iarăşi apare unde nu te aştepţi.

Mai mulţi bărbaţi începură să râdă.

- Şi ce mai are? întrebă râzând unul.

- Deodată se încolăceşte, apoi azvârle cu limba un foc veninos. Acum merge drept, apoi brusc se aşază în vârful cozii, vrăjind victimele. Se aruncă în cerc, se strecoară printre pietre în spirală, îşi aruncă înainte trupul ca o undă, urcă pe crengile copacilor, se strecoară prin tină sau alunecă pe oglinda apelor. Culorile îi sunt la fel de greu de desluşit ca şi umbletul.

Luca devenea atras de discuţia celor din jur, deşi nu vedea câţi participau la conversaţie. Că erau oameni cultivaţi îi era clar.

- Asta ca asta, maestre, dar mai face ceva uimitor.

- La ce te referi?

- Păi, ca şi omul, ştie să-şi lepede straiele pătate de sânge.

- Da, dar cu toată şiretenia şi cruzimea lui, ştie să şi iubească?

- Da, îşi iubeşte odraslele. Când sunt în pericol, le ascunde chiar în propria guşă până trece pericolul.

- Răul se ocroteşte pe sine. Când îl descoperi dormitând cu lunile printre morminte, alcătuind otrăvuri care te îngheaţă, sau când îl vezi ridicându-se, şuierând

ameninţător, ca un vultur de munte, uiţi de iubirea lui, rămâi doar cu încreţiturile din şira spinării.

- Ştiţi că şi el se lasă fermecat? interveni o a treia voce.
- Te referi la sunetele duioase ale fluierului? întrebă maestrul. -Da.
- Am fost martor la o scenă de asta.
- Serios? se miră unul dintre ei. Ai fost cumva în India?
- Nu, dar pe când eram cam de şaisprezece ani, tatăl meu avea câteva vaci de rasă, pe care le îngrijea cu atenţie. Le ţinea într-un ţarc aparte. într-o zi de vară, tot trebăluind în jurul ţarcului, s-a pomenit în faţa unei vipere. A încercat s-o omoare, dar reptila ageră i-a scăpat, lunecând în ţarcul vacilor. S-a oprit în faţa unei vaci care rumega liniştită. Era culcată. în câteva clipe, vipera s-a ridicat şuierând şi a ţintit cu privirea ochii vacii. Tata era îngrozit. Ştia ce avea să urmeze. Nu ştiu de unde a apărut bunicul. Ţinea în mână un clarinet. Era un pasionat al clarinetului. Deseori, mă ducea lângă fântâna de lângă lac, o fântână cu buduroiul larg, şi cânta de răsuna valea. Eu adormeam ascultându-1. Când obosea, şi asta nu se întâmpla până nu cădea rouă, mă lua pe braţe şi mă ducea în cerdac. îl iubeam mult pe bunicul, cu „flaşneta" lui. Aşa că, atunci, toţi încremeniserăm pe gard, urmărind cum vipera prindea vaca în vraja ei. încet, bunicul a deschis poarta ţarcului, a făcut doi-trei paşi uşori, ca o umbră, apoi a început să cânte o melodie duioasă şi liniştită. Se apropia de viperă. După câteva clipe, şarpele a făcut o mişcare de uimire, şi-a tras capul şi s-a întors spre bunicul. Pe măsură ce melodia se depăna, poziţia şarpelui îşi pierdea din asprime. Vibraţiile cozii încetineau, iar şuieratul devenea mai slab şi se stingea treptat-treptat. Trupul lung, înălţat perpendicular, încetul cu încetul se lăsa la pământ în cercuri concentrice, până la cap. Corpul solzos se liniştise, iar capul stătea nemişcat, într-o poziţie de atenţie şi delectare. Bunicul, cântând ceva mai tare, începu să se retragă din staul; a ieşit urmat îndeaproape de viperă. Cântecul o chema, iar vipera îl urma pe bunicul, pornind când pornea el şi oprindu-se când se oprea el. Astfel a fost scoasă vipera din ţarc, iar vaca salvată. Atunci am crezut că bunicul are puteri de vrăjitor.
- Şi ce s-a întâmplat cu şarpele?
- Bunicul nu 1-a lăsat pe tata să-1 omoare. Probabil s-a ascuns în ţarina vecinului, de unde şi venise.

Luca fusese aşa de prins de cele auzite încât credea că visează.
Se făcuse linişte. Nu se mai auzeau decât pocniturile unor încălţări pe pavajul de beton. Se chinuia să vadă, dar credea că nu poate deschide ochii. Cineva se oprise lângă patul lui.
- De când doarme? întrebă o voce liniştită, dar autoritară. Când a fost adus?
- Azi face trei zile, domnule doctor, şi nu s-a trezit deloc.
- Ce i s-a întâmplat?
- A căzut cu avionul.
- Si analizele?
- S-au făcut.
- Au venit rezultatele? -Da
- Sale văd...!
- O clipă, domnule doctor, poftiţi!
Urmă un timp de linişte. Luca asculta cu ochii închişi.
- A avut noroc ofiţeraşul nostru, zise doctorul.
- E tânăr, domnule doctor.
- Moartea nu are vârstă, Mărie. Unde s-a petrecut?

- Nu ştim, domnule doctor.
- Pe tine te-am întrebat, tinere, zise doctorul către Luca, strân-gându-1 de braţ.
Luca tresări şi spuse câteva vorbe neînţelese, ca un hoţ prins asupra faptului.
- Ne spionezi? Lucrezi la informaţii?
- Domnule doctor, acuma mi-am revenit...
- Eu ştiu cum respiră un om care doarme, domnule...
- Aşa e, domnule doctor, aveţi dreptate. Dar de ce nu văd?
- Nu vezi?
- Nu văd.
Urmă o tăcere. Doctorul îi deschise ochiul.
- Vezi? -Nu.
- Lasă că ai să vezi...
- Promiteţi?
- Numai Dumnezeu promite.

- E grav?
- Destul.
- Ce şanse am?
- Atâtea câte îţi dă Dumnezeu.
- Sunteţi preot, domnule doctor?
- Era bine să fiu...
- Cât voi sta aşa, domnule doctor?
- Nu ştiu.
- De ce nu ştiţi?
- Pentru că nu sunt Dumnezeu.
- Pentru mine, sunteţi.
- Ascultă, domnule, întreabă-L pe Cel care ţi-a salvat ţie viaţa, în timp ce tovarăşii tăi s-au făcut una cu pământul! Nu mă întreba pe mine! Dacă eşti favoritul Lui, descurcă-te cu El!
Cineva cu mâini delicate îi scoase braţul de sub pătură pentru injecţie. Nu mai zise nimic. Simţea că-1 ia ameţeala. Cu mâna liberă, se prinse de marginea patului. Capul îi devenea greu. încercă să ofteze, dar o durere îi ţinea pieptul încordat. Simţi cum lacrimile calde îi alunecau pe obraz, până spre gât. „Doamne, ce e cu mine?", gândi Luca. „Totul s-a prăbuşit, tot viitorul meu s-a dus." Asistenta terminase injecţia şi-i băgă mâna sub pătură.
- O să fie bine, băiete, o să fie bine!
- Chiar credeţi, domniţă?
- Cred, băiete, cred, că... doar credinţa ne-a mai rămas.
- Credinţa, credinţa, murmură Luca.
încet, încet, se linişti gândindu-se şi încercând să-şi amintească ce s-a întâmplat în ultimele luni. Nu erau multe. îşi aminti de călătoria cu trenul, de domnul Paulini. îi păru rău că n-a fost mai des la conferinţele lui, dar se mângâi cu scuza că nici n-a avut când. Apoi, oamenii aceia legaţi pe calea ferată! Cât se frământase să afle cine erau! Cam a treia zi, în timp ce mergea pe stradă, vârâse mâna în buzunar şi simţise o hârtie împăturită. La început a avut plăcuta senzaţie că sunt bani, dar, când a scos-o şi-a citit-o, şi-a adus aminte că era a unuia dintre răniţii găsiţi pe calea ferată. Era o adeverinţă eliberată de Biserica Adventistă către Corpul de Armată. Atunci a înţeles că răniţii erau adventişti.

Parcă îi era ciudă că aproape zilnic se întâlneşte, chiar şi în gând, cu religia acestor

oameni.
- Şi-a pierdut vederea, săracu', auzi în şoaptă vocea vecinului.
- Şi e aşa de tânăr, zise celălalt.
- Poate-şi revine!
- în sănătate, ce pierzi, e pierdut...
- Fii mai optimist!
- Sunt, dar asta nu exclude realismul.
Luca era atent. Ştia că despre el vorbeau. îl durea fiecare cuvânt. De mai multe zile se lupta să accepte noua stare. Refuza să creadă că va rămâne orb. Un simţământ anemic la început, dar din ce în ce mai puternic 1-a făcut să accepte realitatea: „Sunt orb", gândea el. „Doamne, nu se poate! Trebuie să fie o scăpare, nu pot rămâne aşa!" Cu greu, se întorcea pe-o parte şi începea să lăcrimeze în tăcere. După un timp, lacrimile secau, dar durerea zăcea mai departe în suflet. Aşa îi trecea timpul. El nu mai simţea când era ziuă şi când era noapte, decât după zgomot şi tratament.
- O, ai început să te mişti, frumosule? se auzi brusc, lângă pat, vocea asistentei, cam a treia zi de la trezire. Ia să-ţi mai fac o injecţie, ca să nu mai simtă băiatul durerea şi să doarmă liniştit. Asta o să te doară puţin, dar trece!
Luca nu zise nimic. Vru să mai întrebe ceva, dar nu avu putere. Cuvintele i se opriră în gât. Se temea de răspuns. Durerea, la început ascuţită, se potoli şi o stare de moleşeală îl cuprinse. Mai încercă de câteva ori să vadă dacă îşi controlează închiderea şi deschiderea pleoapelor. Se bucură când constată că avea control deplin asupra reflexelor. Dar nu vedea. Alături, vecinii lui începură o discuţie, la care Luca deveni atent şi curios chiar.
- Maestre, eu cred că şi simţământul ăsta e de la Dumnezeu. Chiar se vede aici un plan. Ce ziceţi dumneavoastră dacă toată lumea animală şi chiar oamenii s-ar strânge toţi la un loc, iar restul pământului ar fi pustiu.
- Păi, Biblia spune că odată, pe la începuturi, toată lumea pământului era la un loc. Se adunase în Câmpia Şinearului. Şi rezultatul a fost că au făcut un turn al răzvrătirii. Imaginează-ţi dacă ar fi

izbucnit între ei o molimă sau o catastrofă, cum ar fi nimicit întreaga specie umană şi toate animalele. Atunci, Dumnezeu i-a răspândit pe toată faţa pământului, asigurând supravieţuirea speciei umane.
- Aşa credeţi că a apărut dragostea de glie?
- Această lege, sau, cum îi zici tu, dragostea de glie, este susţinută de un miracol veşnic treaz.
- Crezi că e un miracol?
- Da. Este împotriva raţiunii şi a dorinţei noastre de bine.
- Nu înţeleg, maestre...
- Dacă n-ar avea acest instinct straniu, oamenii ar năvăli în zonele temperate, unde e mai bine şi e hrană din belşug. îţi închipui ce calamităţi ar decurge din această aglomerare?! Pentru a evita nenorociri pe care nu le bănuim, Dumnezeu ne-a legat de glie, cum zici tu. Aşa că suntem răspândiţi pe tot pământul, de la gheţurile nordice până la plajele fierbinţi ale ecuatorului. Oricât de neospitalier este un ţinut, există oameni care sunt legaţi pe viaţă de el.
- Am văzut, maestre, că şi săracul ţine la sărăcia lui, la fel ca bogatul la bogăţia lui. Am văzut că, oricât de departe te-ai duce de neamul tău şi de pământul pe care ai învăţat să mergi, le porţi pretutindeni amintirea. Şi, oricât de bine te simţi pe meleaguri străine, în clipele tale de linişte auzi chemarea străbună a gliei în care te-ai plămădit. Te cheamă graiul, turmele, căderile de apă, norii şi vânturile copilăriei.

- De multe ori am simţit şi eu nevoia să mănânc pâine din cuptorul mamei, să beau lapte de capră şi să mai aud în vale baladele strămoşilor mei. Deseori tânjesc după ţinuturile natale.
- Omul este ca o plantă, maestre, o plantă de munte, care nu poate creşte dacă rădăcina nu i se înfige în stâncă şi nu se poate dezvolta dacă nu e bătută de vânturi şi ploi. Dacă ar fi în câmpie, pământul, adăposturile şi soarele ar ucide-o.
- Aşa este. Crezi că eschimosul e mai puţin fericit în ţinuturile lui înfricoşătoare decât noi? Crezi că-i pasă lui de florile noastre când are zăpezile lui? Crezi că noi ne simţim mai bine în casele noastre largi şi luminoase decât el în bârlogul de gheaţă afumată? Ce fel de legături ne înlănţuie de locul naşterii?

- Ştiu eu...?! Poate zâmbetul mamei, al tatălui, al unei surori, poate amintirea dascălilor, a prietenilor dejoacă sau a împrejurărilor celor mai simple şi obişnuite. Poate chiar troiţa veche de la şosea, lacul plin de alion, clopotniţa bisericii, ce se ridică deasupra copacilor, cuibul rândunicii de sub fereastră, tabunul cu miros de fân proaspăt, urletul lupilor în dealul viilor, privighetoarea, care se întoarce în fiecare an în livadă.
- Da, dar aceste lucruri le întâlneşti oriunde!
- Aşa este, dar o Voinţă Supremă a poruncit ca cele de acasă să fie altfel decât toate, zise maestrul.
Brusc, se aşternu tăcerea. Luca ciuli de-a binelea urechea. Dinspre uşa de intrare, se auzea zgomot de paşi. Păreau grăbiţi. Se apropiară de patul lui, încât ar fi putut atinge cu mâna pe cei care se mişcau şi vorbeau. înţelese că au adus un nou pacient. După câteva minute, atmosfera se potoli. „Cine-o fi?" se întreba Luca.
- Mai scapă, domniţă? auzi întrebarea venind de la vecinii care vorbiseră mai înainte.
- Noi facem ce putem, răspunse asistenta, care se mişca în jurul bolnavului.
- Ce-a păţit? apăru o altă întrebare.
- Nu ştiu, dar... nu are multe şanse... însoţitorii spun că a fost bătut de...
- De cine?
- Nu mai ştiu! Sunt asistentă, nu poliţist!
- Am înţeles, zise resemnat cel strigat cu numele „maestre".
O rafală de vânt izbi cu putere una dintre ferestrele deschise ale salonului. Zgomotul îi făcu pe toţi să tresară în suferinţele lor. Luca încercă să şi-1 imagineze pe noul pacient, care-i era vecin. „Era bătut", gândea el. „Cine să-1 fi bătut în aşa hal şi de ce?" Bănuiala că aici e vorba tot de religie îi fulgeră sufletul. „Eu sunt predestinat să mă întâlnesc cu aşa ceva", gândi el. Şi încercă să alunge astfel de amintiri. Dar cu ce să le înlocuiască? Toată vederea se afla înăuntrul său, iar acolo nu erau decât amintiri. Cu cât încerca să le alunge, cu atât era mai conştient de golul său sufletesc. „Dar dacă totuşi eu am nevoie de Dumnezeu? Cine sunt de fapt şi... încotro merg? Ce înseamnă viaţa mea de până acum? Ce voi fi mai departe, fără vedere? De ce n-am murit odată cu căpitanul? De ce nu m-a lăsat Dumnezeu să mor?" Simţi o durere adâncă în stomac, care se răspândi în aproape tot corpul. Alături auzea gemetele noului venit. Dorea să doarmă, dar durerile îi săgetau aţipeala. într-un târziu, se pierdu în amintirile copilăriei, ce se transformau în vise frumoase şi pline de bucurie.
Nu ştia cât a dormit, dar se simţea puţin mai bine. I se dezmorţise trupul şi parcă era mai relaxat. îşi îndreptă atenţia de la sine spre ce se întâmpla în jurul său. în apropiere de patul său, se derula o discuţie; poate peste un pat, două de el. Cel căruia i se spunea „maestru" discuta cu alţi câţiva.
- Domnilor, eu am citit pe Lopuhin, pe Farady şi mulţi alţii în acest domeniu şi vă pot

spune că, niciodată în istoria lumii, nu s-au confruntat două puteri atât de inegale, ca păgânismul antic şi creştinismul, în tinereţea lui.
- La ce te referi şi în ce sens s-au confruntat? zise cineva din apropiere, care părea stăpân pe sine.
- Păi, de o parte, era puterea neobişnuit de mare a statului roman, dominat de păgânism, iar de cealaltă parte, creştinismul în copilăria lui, care nu dispunea de nimic. Nu avea nici ocrotire socială, nici mijloace materiale şi nici arta sau ştiinţa nu era de partea lui. Nu arăta decât ca o comunitate mică, alcătuită din oameni fără multă cultură sau ştiinţă: pescari, vameşi, împletitori de corturi, mici meseriaşi sau sclavi; ei n-aveau de oferit lumii decât vestea unui Mântuitor care a murit pe Golgota, a înviat, S-a înălţat la cer, lăsând promisiunea că Se va întoarce curând pentru ei.
- Atunci care a fost secretul victoriei, căci e limpede că a înfrânt păgânismul? Care a fost metoda lor?
- Şocul, domnilor, şocul, zise maestrul.
- Puteţi explica? întrebă cineva cu o voce mai tânără.
- Să-1 privim pe apostolul Pavel în Atena! înconjurat de ce avea mai ales şi mai slăvit Lumea Antică. Acest vajnic bărbat al lui Dumnezeu vizita cetatea şi privea cele mai frumoase realizări ale artei, uimit de sculptura lui Phidias, de splendoarea templelor, de prezenţa

altarelor şi de poporul care aducea o închinare zeloasă. Şcolile filozofice şi liceele îi aduceau aminte că se află în sanctuarul culturii, literaturii şi filozofiei. Era înconjurat de toată înţelepciunea elenă. In ciuda epicurienilor şi a stoicilor, mândri cu ştiinţa lor şi iscusiţi la vorbă, Pavel a păşit curajos şi le-a propovăduit că a sosit o nouă eră şi că are un adevăr în faţa căruia toată slava şi strălucirea lor aveau să pălească şi să se sfărâme. Acest adevăr în Isus arăta nimicnicia închinării lor la zei, iar înţelepciunea lor se dovedea a fi o nebunie.
- Dar asta scrie în Biblie, maestre! Ce vi se pare aşa nemaipomenit? întrebă cineva care se lăsa să i se vadă scepticismul.
Maestrul nu-i răspunse şi, ca şi când nu l-ar fi auzit, continuă.
- Ca să propovăduieşti acest lucru, e nevoie de o bărbăţie mai mult decât omenească, aproape o nebunie. De aceea apostolul li se adresa corintenilor cu următoarele cuvinte: *„Căci nebunia lui Dumnezeu este mai înţeleaptă decât oamenii; şi slăbiciunea lui Dumnezeu este mai tare decât oamenii"* (1 Corinteni 1,25).
- înseamnă că, de la început, creştinismul a fost conştient că va domina lumea, o va cuceri şi se va impune, completă vocea care i se părea mai tânără.
- Când le-a spus: *„Voi sunteţi sarea pământului şi lumina lumii"* şi când le-a dat porunca hotărâtoare: *„Mergeţi şi propovăduiţi Evanghelia la toate popoarele",* Isus le-a explicat misiunea lor globală. Aşa au plecat primii creştini să cucerească lumea pentru Hristos şi nu s-au îndoit deloc de victoria lor.
- Lasă, maestre, că au fost şi organizaţi paramilitar. Cine ştie ce rol or fi jucat milioanele acelea de sclavi şi ce făceau şi puneau la cale prin catacombe?! Ehe, nu ştim noi! zise cel care părea mai sceptic.
- Prietene, i se adresă cu bunătate maestrul, tot ceea ce creştinismul a putut să opună lumii păgâne a fost cuvântul mărturisirii lui Isus Hristos - o mărturisire pe care creştinii o trăiau în mod concret, zi de zi. Când predicau despre iubirea lui Dumnezeu, adevereau lucrul acesta prin relaţiile lor pline de iubire frăţească. Ei pecetluiau mărturisirea şi viaţa lor creştină adeseori cu sânge. în pustiul sterp al păgânismului, popoarele lumii îşi legau speranţa de viaţă de noua doctrină creştină, asemenea unui izvor răcoritor de apă vie.

Mulţi păgâni de marcă au trecut la creştinism, în ciuda faptului că învăţaseră la cele mai înalte şcoli filozofice şi aduseseră închinare celor mai puternici zei ai vremii.
- Domnule, un lucru îmi este neclar. Eu nu pot să înţeleg ce îi determina pe săraci, pe sclavii care trebuiau să înfrunte furia stăpânilor, să primească noua religie care le cerea să trăiască zilnic diferit? Erau într-un mare pericol, şi totuşi se făceau creştini! se miră cineva care i se păru lui Luca foarte serios.
Maestrul ceru să i se dea o mapă de pe noptiera sa şi, după o scurtă tăcere, zise:
- Una dintre particularităţile acelui timp era că numărul oamenilor săraci, asupriţi, nedreptăţiţi - în general lumea sclavilor - era foarte mare. Ei n-aveau nicio posibilitate de a se bucura de comorile şi desfătările Romei. Ei erau dispreţuiţi, călcaţi în picioare fără pic de milă, iar înţelepţii Lumii Antice, mândri de ştiinţa şi cultura lor, îi nesocoteau, nerecunoscându-le dreptul la viaţă. Asupra unor astfel de oameni, predicarea lui Isus Hristos cel sărac, care a murit de moartea unui sclav, avea mare efect. Pentru ei, se deschideau porţile împărăţiei lui Dumnezeu ce putea să-i cuprindă pe toţi, în care li se recunoştea demnitatea de om. Cuvintele Domnului *„Veniţi la Mine, toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă"* au avut o putere de atracţie cum lumea n-a mai cunoscut vreodată. Era o vreme când religiile păgâne nu mai puteau oferi linişte şi despovărare sufletească. Predicarea creştină era singura care oferea linişte sufletului.
- Ce puteau să le ofere acei sărăntoci nobililor romani şi deştepţilor din vremea aceea ca să-i atragă? întrebă cel care părea serios interesat.
Luca se gândi că şi el îşi punea aceleaşi întrebări în dreptul adventiştilor şi deveni foarte interesat de răspunsul maestrului.
- O mare influenţă asupra păgânilor le-au avut serviciile divine din micile comunităţi creştine. La romani, în timpul slujbelor se citeau şi se rosteau rugăciuni după tipare şi forme vechi şi erau neinteligibile pentru cei care le ascultau. Niciun prelat nu era interesat dacă poporul înţelege sau nu ceea ce se spunea sau dacă participă sau nu la cultul religios. Grecii se distingeau şi prin faptul că cele

mai solemne procesiuni religioase nu erau niciodată lipsite de glume şi de râs. De exemplu, când săvârşeau misterele eleusine şi iniţiaţii porneau în procesiune, la trecerea peste podul Chefis erau întâmpinaţi şi felicitaţi cu glume grosolane. De asemenea, glumele însoţeau jocurile rituale din câmpul de lângă Eleusin. Cultele orientale înfăţişau un fel de orgii, în care locul evlaviei era luat de extaz dus până la turbare. Era un contrast izbitor între acestea şi slujbele creştinilor. în bisericile creştine, sărace de altfel, nu se manifesta niciun fel de pompă sau lux, iar cultul lor era o adevărată închinare la Dumnezeu, în spirit şi adevăr.
- Domnule, dar ce fel de temple sau biserici aveau creştinii, dacă aţi spus că erau cam săraci?
- La început, creştinii se adunau în case particulare sau în vreo încăpere mai largă a unui creştin cu stare. Ei îl aşteptau pe Isus să vină a doua oară şi nu se gândeau să înalţe catedrale.
- Maestre, care a fost totuşi secretul dezvoltării creştinismului? E clar că a fost o mişcare populară şi, cu toate asta, a înfrânt religiile oficiale romane şi greceşti.
- Cea mai puternică dovadă în favoarea creştinismului era viaţa creştinilor. Istoricii amintesc că tribunalele n-au condamnat niciodată un creştin pentru un alt motiv decât acela că era creştin. Viaţa creştinilor era o viaţă uimitor de integră. Niciodată creştinul nu era altceva decât creştin şi numai creştin.
- Mă gândesc că erau tare ciudaţi pentru societate şi chiar cred că aveau probleme cu

stilul lor de viaţă. Cum se descurcau ei totuşi în viaţa socială? se interesă o voce nemaiauzită.
- Dacă ţinem cont de contextul istoric, lucrul acesta era extrem de greu, pentru că fiecare clipă, fiecare acţiune era trăită de cetăţenii imperiului în spiritul şi obiceiurile păgâne. Aproape fiecare alegere în viaţa unui creştin atrăgea după sine pericole.
- Aţi putea să ne daţi exemple? întrebă cineva care stătea mai departe de patul lui Luca.
- De exemplu, când creştinul ieşea pe uliţă, întâlnea acolo idolii păgâni, procesiunile nesfârşite, purtate zilnic în triumf, către nenumăraţii zei. Toţi trecătorii erau obligaţi să le dea respect, ceea ce

creştinul nu putea s-o facă. Dacă mergea la Senat sau la Judecătorie, acolo se aflau altarele cu jertfelnice de tămâiere şi vin. Obiceiul cerea ca oricine trecea pe lângă un asfel de jertfelnic să arunce tămâie pe el, iar creştinul nu mai putea s-o facă. Dacă mergea în vreun magazin, sau vreo prăvălie, să cumpere sau să comande ceva la atelier, creştinul pretutindeni întâlnea altare şi statuete ale zeilor, chiar mărunte, cât un deget. Dacă îşi întorcea privirea de la ele, era socotit vinovat de blasfemie.
- Ce făcea atunci când era invitat de prietenii necreştini sau de rudele păgâne la vreo sărbătoare de familie? întrebă scepticul.
- Dacă nu mergea, provoca nemulţumire, iar dacă mergea, se întâmpla la fel. La fiecare întâlnire de familie se aduceau jertfe sărbătoreşti, libaţiuni, iar mâncărurile care se serveau nu puteau fi consumate de creştin.
- Maestre, se auzi o voce cunoscută lui Luca, pe vremea aceea creştinii jurau?
- Formulele de jurământ, de asigurare, de mărturie înaintea judecăţii, saluturile şi expresiile de recunoştinţă, toate acestea cuprindeau în formularea lor amintirea zeilor păgâni. „Mă jur pe Hercule." Astfel de afirmaţii se auzeau la fiecare pas. Creştinul se ferea de ele. Trebuia, cel puţin prin tăcere, să protesteze contra lor. Când îi dădea săracului milostenie pe uliţe, acesta îi mulţumea în numele zeilor păgâni. Creştinii riguroşi nu tăceau nici măcar în asemenea împrejurări, deoarece astfel s-ar fi putut înţelege că ei acceptau binecuvântarea idolului amintit. Se credeau datori să specifice că darul l-au făcut în Numele Dumnezeului celui viu şi lui Isus I se cuvenea slava.
- Am auzit că pe atunci adevăraţii creştini nu jurau şi nu depuneau mărturie pe cer, interveni unul dintre ascultători.
- Creştinul era conştient că, dacă voia să împrumute bani, chitanţa de împrumut, pe care trebuia să o iscălească, cuprindea un jurământ către zeii păgâni. Din această pricină, el se abţinea să iscălească un astfel de act. Deci mai bine se lipsea de împrumut.
- Funcţionarul şi ostaşul, cum puteau să-şi îndeplinească îndatoririle şi, în acelaşi timp, să nu-şi nege credinţa? vru să ştie unul dintre ei.

- în primele secole, cele două erau de neîmpăcat, aşa că funcţionarul, de bunăvoie, renunţa la slujba sa, ostaşul îşi părăsea serviciul - doar pentru a rămâne creştin. Alţii, pentru ca să poată să rămână creştini, trebuia să-şi părăsească meşteşugurile, ocupaţiile prin care îşi procurau mijloacele de trai. Cei care aveau slujbe pe la temple sau erau lucrători în atelierele templelor, sculptori de statui, vânzători şi fabricanţi de tămâie, precum şi actori sau dascăli în şcolile de gladiatori nu erau admişi de biserică la botez dacă nu-şi părăseau astfel de ocupaţii. După ce deveneau creştini, dacă practicau astfel de meserii, erau excluşi din comunitate.
- Cum se căsătoreau, tot ca noi, la biserică?
- Creştinismul a oferit căsătoriei libertatea. în Antichitate, scopul familiei era de a

oferi statului cetăţeni. De aceea, fiecare cetăţean era obligat faţă de stat să contracteze căsătorie şi să ofere fii. în multe state antice, căsătoria era obligatorie şi neîmplinirea ei se pedepsea prin legi aspre. Creştinii proclamau căsătoria liberă şi cereau respectarea libertăţii personale, lăsând fiecăruia libertatea de a se căsători sau nu. Aceasta deranja statul păgân. Creştinii considerau căsătoria ca aşezământ dumnezeiesc, aşa că ei se căsătoreau cu ştirea şi învoirea bisericii. Căsătoriile în afara bisericii erau nelegitime.
- Doar cu voia preotului te puteai însura? ironiza unul, care era vădit deranjat de lucrul acesta.
- Pe vremea aceea nu apăruseră preoţii în creştinism. Conducătorii se numeau prezbiteri, răspunse numitul maestru.
- Copiii erau obligaţi să urmeze credinţa părinţilor? se auzi o voce morocănoasă.
- într-o casă bine organizată, copiii puteau creşte în curăţie şi ascultare de Domnul, avându-i ca modele pe părinţii lor. în Antichitate, copiii erau lipsiţi de orice drept. Tatăl putea dispune, după plăcere, de copiii lui. Putea să-i crească, dar putea, la fel de bine, dacă voia, să-i omoare sau să-i lepede. Legea romană a celor „douăsprezece tăbliţe" recunoştea explicit acest drept al tatălui. Nu şi al mamei, căci ea era roaba soţului. Platon şi Aristotel acceptau, cu îngăduinţă, când părinţii îşi aruncau copiii pe care nu şi-i doreau sau care nu erau de folos statului. De asemenea, cel care adopta un copil avea drept

de viaţă şi de moarte asupra lui. Astfel deci, autoritatea părintească şi cea a statului erau nelimitate asupra copiilor, extinzându-se asupra libertăţii şi robiei, asupra vieţii şi a morţii. Creştinii, conform Evangheliei, au fost primii care s-au ridicat să lupte pentru drepturile copilului. Ei i-au învăţat pe oameni să-i privească pe copii ca pe un dar al lui Dumnezeu, faţă de care erau răspunzători înaintea Cerului. în Biserica Primară se predica serios despre datoriile copiilor faţă de părinţi, dar şi despre datoriile părinţilor faţă de copii, pe care trebuia să-i crească în temere de Dumnezeu. Mari fiind, alegeau singuri dacă primesc botezul creştin.
- Maestre, am şi eu o întrebare. De unde ştiţi aceste lucruri? Aveţi pregătire în religie?
Se făcu linişte un timp. Luca aştepta cu interes răspunsul. Şi el era uimit de cunoştinţele maestrului. După un timp, veni răspunsul.
- Cu modestie vorbesc despre mine. Sunt profesor de filozofie şi istoria religiilor la Universitate. Aşa am căpătat cunoştinţele mele.
Se auzi un murmur de uimire şi se făcu linişte. Nimeni nu mai întreba nimic.
Luca deveni mai atent. Cineva se apropia de patul lui. Se oprise. I se părea cunoscut parfumul. O recunoscu imediat. Dar pentru că Ana nu zicea nimic, se temu să nu se înşele. Aştepta atent la fiecare detaliu de mişcare. Cineva îl prinse de mână.
- Hei, eroule, nu mă vezi?
Se făcuse o linişte mormântală. Ana îl zgâlţâia de braţ.
- Nu mă vezi? insista ea.
- Ba da.
Se făcu rumoare în salon.
- Te văd în sufletul meu, aici, în inimă! spuse Luca şi duse o mână la piept.
Inima îl înţepă violent. îi veni să ţipe. Prezenţa Anei îi trezea o durere cumplită. Plângea pe dinăuntru, plângea amarnic Ana plângea şi ea afară. Dar nu reuşeau să se întâlnească. După ce trecură de val, Ana începu să-1 mângâie pe frunte, pe obraji şi pe piept. Constată cu surprindere că nu mai simte nimic. Şi ce însemna pentru el mai

înainte o astfel de atingere! Acum o „privea" ca pe nişte

flori aduse unui mort. Ana îl îmbia la vorbă, cu întrebări. N-avea răspuns la niciuna. Nici nu se forţa să găsească. îşi dorea să moară. Ana insista cu întrebări, cu promisiuni şi cu dezmierdări. Simţi că se mai linişteşte şi că mai prinde curaj. îşi dorea ca Ana să mai insiste, începea să-i placă auzind-o. Când se deschise uşa cu zgomot şi intră echipa de medici la vizită, Ana îl sărută şi-i promise că se duce să-i aranjeze să-şi recapete vederea. Şi s-a dus! Aşa că n-a mai văzut-o niciodată. Mai târziu, a aflat că a dispărut fără urmă, lăsând după ea întrebări, regrete şi mai multe variante de legendă. El a adormit greu în seara aceea şi somnul i-a fost tulburat de câteva ori de coşmarul prăbuşirii. Căpitanul Magherescu îi apărea lângă pat şi, fără să spună ceva, pleca. în cele din urmă, se hotărî să se roage, aşa cum îl văzuse pe domnul Paulini. Se rugă cu disperare. Apoi simţi o oboseală totală, care-1 târî într-un somn adânc.

CAPITOLUL 11

ţ^Trecuseră câteva luni de când fusese adus în spital şi Luca nu I primise nicio speranţă că-şi va recăpăta vederea. începuse *ijk** să vadă totul cu gândul. îi vedea pe doctori, pe asistente, pe ceilalţi pacienţi; le zugrăvea chipul la fiecare, le cunoştea locul, dar nu ştia nimic despre viitorul lui. Aşteptase un timp întoarcerea Anei, dar simţea că e în zadar. Se gândea tot mai des la Dumnezeu şi chiar îi plăcea să asculte crâmpeiele de conversaţii dintre ceilalţi bolnavi, când aminteau despre El. I se făcuse dor de domnul Paulini, dar nu avea cum să-1 anunţe. De fapt, îi era dor de mai mulţi colegi şi camarazi de arme. Se gândea cu durere la moartea căpitanului Magherescu. Credea că a fost un înger al lui Dumnezeu care a dispărut în accident. Se mira că nimeni nu amintea numele lui. A întrebat de câteva ori de el, dar toţi tăceau sau spuneau că nu l-au cunoscut, îi era dor de toţi, chiar şi de necunoscuţi. însă înţelegea că el trăieşte acum într-o altă lume, unde nu puteau veni ei. Se hotărâse să se bucure de ce mai poate.

Vecinul de pat, cel adus aproape mort, domnul Eftimie, cum îl strigau ceilalţi, se trezise de-a binelea şi avea conversaţii interesante. Deşi nu-1 vedea, i se părea deosebit. Găsea în vocealui o blândeţe naturală, iar vorbele lui erau totdeauna pline de speranţă.

După plecarea ofiţerilor anchetatori, care-1 chestionaseră cu privire la cauzele accidentului lor, domnul Eftimie îi atinsese mâna, şoptindu-i:

- Domnule ofiţer, aveţi încredere în Cel care a creat ochiul omului. El poate să vă redea vederea...

Atât a spus şi a tăcut. Nici Luca n-a avut putere să-1 întrebe mai mult. Dar cuvintele acelea i s-au lipit de suflet. Se gândea mereu la ele şi se întreba: „Ar fi posibil oare?" Simţea că, de undeva, avea să-i vină ajutorul.

Şefii îl vizitau în măsura în care le permiteau timpul şi posibilităţile, însă, în ultima vreme, se răriseră dovezile de interes din partea lor. Până să recupereze mapa secretă, erau mereu în jurul lui. Acum nu mai prezenta importanţă. Din ce în ce mai des, se gândea că a devenit o amintire pentru o lume tulburată şi chinuită de spectrul războiului. Ori de câte ori gândea aşa, îl năpădeau durerea şi ameţeala. Când aţipea, visa că e atacat de monştri, iar el era disperat că nu putea să-i vadă. Bâjbâia şi se zvârcolea, luptându-se cu inamici nevăzuţi. Coşmarul ţinea până se trezea sau era trezit de vreun bolnav. Ud de sudoare şi îngrozit, bâjbâia şi prindea cu putere tot ce apuca şi nu slăbea decât atunci când realiza că e treaz şi că imaginile oribile au fost doar un coşmar.

Clipa prăbuşirii cu avionul şi minutele de groază ale agoniei căderii îi apăreau mai

ales când adormea trist. „De ce, Doamne, de ce?", se pomeni zicând şi izbucni în plâns. „De ce, Doamne?" Simţi o mângâiere pe frunte. Simţi că îşi ghemuieşte sufletul sub palma aspră de muncă, aşa cum se pitula pe vremuri la sânul cald al mamei. Se simţea aşa de singur în noaptea lui necurmată. Acum, parcă pentru prima dată, nu mai era singur. „Doamne, Tu mi-ai mai rămas!", bâigui el printre suspine. Simţi picurându-i peste obraz două picături de lichid cald. I se prelinseră până sub bărbie. în urma trecerii lor simţi o uşoară senzaţie de usturime. Gândi că erau lacrimi. Dar cine plângea pentru el? „Dumnezeu oare? Dumnezeu plânge pentru mine? Mă iubeşte, aşa cum spunea domnul Paulini?" Aşa de mult şi-ar fi dorit să-1 audă pe domnul Paulini. Ştia că doar el ar putea avea un cuvânt de mângâiere pentru unul disperat ca el.
- Ai încredere, fiule, auzi şoptindu-i-se la ureche, „încredere? Ce încredere pot găsi în bezna asta albă?" Se adânci
în sine ca într-o găoace. îi veni în minte că ar putea fi domnul Paulini,

dar se scutură şi îşi zise că aiurează. Apoi se făcu ghem şi se ascunse undeva în adâncul întunecat al fiinţei sale. Aşa stătea ore în şir, zile chiar. Nu întreba, nu cerea, nu se interesa de nimic. Foamea, setea treceau pe lângă el neputincioase. Nemişcat, se cuibărea tot timpul în întunericul lăuntric. Din când în când, cu răsuflarea oprită, pândea zgomotele şi şoaptele. Sunetele şi mişcările începeau a fi deosebite. Un pas se deosebea de altul. Niciodată nu ştiuse asta, nu observase, dar acum simţea. Un foşnet de fustă se deosebea hotărâtor de alte foşnete. Uşa scârţâia într-un anume fel când intra unul, în alt fel când intra altul. Glasurile căpătau chipuri din imaginaţia lui. Dar acesta, care îl îndemna la încredere, era cu totul special.
într-o zi, s-a trezit în zgomotul unei discuţii ce avea loc în apropierea patului lui. Auzea foarte bine ce se întreba şi ce se răspundea. Repede înţelese că cele discutate erau legate de religie. Rămase ca şi când ar fi dormit şi ascultă fiecare vorbă.
- Probabil că neamul dumitale a moştenit această credinţă, de eşti în stare să faci un astfel de sacrificiu pentru ea.
Recunoscu vocea celui căruia i se zicea „maestru", adică a profesorului.
- Nu, nu, neamul meu este creştin ortodox, răspunse Eftimie.
- Păi şi dumneata?
- Eu am îmbrăţişat singur acest „adevăr".
- Cum adică?
- Hei, e o poveste întreagă.
- Trebuie să fie interesantă.
- Toate planurile Domnului sunt interesante!
- Poţi să ne povesteşti? Haide, aşa mai trece timpul şi-apoi sunt curios cum poate un om să-şi schimbe legea în care s-a născut!
Urmară câteva clipe de tăcere, apoi Eftimie începu:
- Eu m-am născut în Vrancea, în comuna Voietin, prin luna martie 1903. Fiul lui Vasile şi Sorica Eftimie. Un neam cunoscut în locurile acelea. Deşi muncitori, părinţii mei aveau gustul cărţii. Aşa că, pe la vârsta de şase ani, am pornit la şcoală. Poate că n-am fost un geniu, dar am păstrat onoarea familiei. După terminarea celor patru clase primare, am intrat la un liceu în Râmnicul-Sărat. Cos-

turile mari pentru întreţinere şi studii m-au forţat să trec la fără frecvenţă.
- Dar în timpul ăsta eraţi ortodox?
- Cu puţină răbdare ajungem şi la punctul acela. Cam prin anul 1913, mi se pare că era toamna, am primit de la preotul local Noul Testament. L-am rugat să mă înveţe cum se cercetează Scriptura. Preotul era un om bun şi un dascăl înnăscut. împreună cu alţi

elevi, am cercetat şi am constatat că sâmbăta este ziua de odihnă, ziua a şaptea, pe care a binecuvântat-o şi a sfinţit-o Dumnezeu: „Părinte, cum e cu problema aceasta?" l-am întrebat. „Fiule", mi-a zis, „cuvintele Scripturii sunt drepte şi adevărate." „Bine, părinte, dar noi... noi respectăm duminica! Ce facem?" „în zilele din urmă, băiete, Dumnezeu îşi va pregăti un popor care să-I poarte Numele. Ia să citim la Apocalipsa 14,12. Ascultă: *'Aici este răbdarea sfinţilor, care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Isus.'"* Am rămas surprins. Tot el mi-a spus că, prin oraşele mari, sunt oameni care ţin sâmbăta ca zi de odihnă. „Părinte", i-am zis eu, „nu vrei să mergi cu mine să-i căutăm?" „Nu pot să merg, fiule, nu pot să-mi părăsesc turma." „Aşa e", l-am aprobat eu cu mintea unui copil.
- Şi ai plecat aşa, de unul singur?
- La început, m-au însoţit câţiva prieteni, dar, cu timpul, m-au părăsit. Eu tot căutam.
- Părinţii tăi ce ziceau?
- La început, au râs de mine. îmi spuneau: „Alergi după potcoave de cai morţi."
- Dar îţi dădeau bani de buzunar?
- Nu, munceam cu ziua pe ici, pe colo şi-mi mai procuram câte un ban de drum. Aşa am ajuns în Bucureşti. Aici, în 1914 l-am cunoscut pe Petre Paulini, un mare predicator al Evangheliei. Am stat mult de vorbă cu el.
Luca tresări şi brusc vru să se ridice din pat. încercă să întrebe ceva, dar gâtul nu scoase niciun sunet. Tot aşa de brusc se ruşina şi, ca un vinovat, se cuibări în umbra lui, ascultând ce se vorbea.
- Dacă era aşa mare acest Paulini, avea timp să stea de vorbă cu un puşti?

- Parcă ar fi stat de vorbă cu oamenii regelui, aşa de atent şi serios era cu mine.
Luca tresări, aproape gemând. Ar fi vrut să depună mărturie pentru Paulini. Vru să-1 oprească pe vorbitor, dar simţi că nu are putere. „Să văd ce-o să mai spună despre Paulini", îşi zise el.
- Ce studii are acest Paulini, care te-a convins? întrebă cel căruia i se zicea „maestru".
- Nu ştiu, dar are studiile unui om învăţat. El m-a pus în legătură cu un alt om, tot aşa de mare, Ştefan Demetrescu.
- Şi ce-ai făcut după ce te-ai lămurit?
- M-am dus acasă. Eram fericit.
- De ce?
- Păi... îl cunoscusem pe Domnul Isus Hristos!
- Adică?
- Adică, eram fericit să studiez Biblia. Mă simţeam aşa de liniştit când studiam. Apoi începeam să înţeleg rostul vieţii, al evenimentelor pe care le trăiam. Ştiam care va fi sfârşitul! Ştiam ce are Domnul de gând cu acest pământ. Mă simţeam prieten cu Isus şi asta mă făcea să povestesc şi altora.
- Şi alţii ce ziceau?
- Unii ascultau interesaţi, alţii mă socoteau nebun. Dar eu... îmi vedeam de bucuria mea.
- Ai avut părinţi înţelegători.
- Da, aşa este, mai ales după ce au vorbit cu preotul satului, care i-a îndemnat să mă lase în pace. Pacea asta însă a ţinut până în 1916, când, din pricina războiului, am plecat la un frate mai mare la Iaşi. După multe căutări, am găsit o biserică de-a mea, în dealul Copou-lui. Când mă întorceam liniştit acasă, cumnata mea m-a întrebat care este cauza liniştii mele, iar eu i-am povestit ce învăţasem la biserică. Ea a început să fie din ce în ce mai interesată, până a aflat frate-meu.
- Dar el nu vedea cum stau lucrurile?

- Era prea ocupat cu câştigarea pâinii, dar când a simţit că nevastă-sa e interesată de adevăr, ne-a dat câte o bătaie zdravănă şi din ziua aia a început prigonirea mea.

- Şi cumnata?
- Ea ce să facă? S-a aliat cu el şi, în cele din urmă, a devenit mai rea decât el. Nici nu-mi mai striga numele. îmi zicea „rătăcitul".
- De ce nu ai plecat?
- Pe la noi era războiul în toi. Dar n-am mai rezistat şi, în toamna lui 1917, m-am urcat într-un tren militar şi am plecat spre Mărăşeşti. Podul peste Şiret fiind distrus, am trecut apa cu doi soldaţi care mergeau pe front. Ajunşi la Mărăşeşti, ne-am pomenit în inima frontului.
- Dar de ce te-au luat soldaţii cu ei, erai doar un copil, nu?
- încă de când m-am urcat în tren la Iaşi, am început să vorbesc despre credinţă. Le-am povestit tot ce am aflat eu despre adevăr din Sfânta Scriptură. Erau foarte interesaţi să afle vestea revenirii Domnului Hristos. După câteva zile petrecute prin Mărăşeşti, am pornit cu un tren spre Râmnicul-Sărat, iar de aici, pe jos, acasă. Ce bucurie a fost în familia mea! Dar, când au aflat că nu m-am lăsat de credinţă, o umbră de întristare a apărut pe faţa părinţilor. Venise un alt preot în sat. Mi-era greu fără fraţi de credinţă în zonă. Pentru că le vorbeam consătenilor din Scriptură, devenisem o ruşine pentru părinţi. Aşa că m-au trimis la Ploieşti, să locuiesc la nişte rude, să învăţ şi să-mi găsesc o meserie. Pe vreme de război era greu să găseşti ceva de lucru. Dar, oricum, am reuşit să-mi cumpăr o Scriptură şi o carte cu imnuri creştine. Eram atât de fericit să le am! între timp, am aflat adresa unei Biserici Adventiste. Când am început să merg la programele religioase adventiste, rudele, cu acordul părinţilor, au început să mă persecute, îmi ascundeau hainele, nu-mi dădeau să mănânc, mă băteau şi mă opreau să merg la biserică. Până la urmă, mi-au luat Biblia şi cartea de cântări şi le-au distrus.
- Şi cât a durat situaţia asta? întrebă maestrul.
- Aproape până în vara lui 1920. Atunci, un frate de credinţă, pe nume Stroescu Ilie, care avea o răspundere în biserica mea, mi-a găsit o gazdă.
Luca tresări, pentru că, mai demult, găsise numele de Stroescu în arhive.
- Bine, bine, dar îţi asigurau şi mâncarea?

- La început, da, însă, în acest timp, paralel cu ultimii ani de liceu, am făcut un curs de calificare într-o fabrică de tricotaje.
- Cei la care locuiai erau de credinţa ta?
- Nu, erau chiar împotrivă, aşa că până la urmă m-au dat afară.
- Păi, de unde aveai bani pentru întreţinere?
- De la fraţii mei de credinţă.
- Erau aşa bogaţi?
- Nu, din sărăcia lor împărţeau cu mine.
- Ce se iubesc, domnule! Ce se ajută! E de mirare, nu? se adresă maestrul celorlalţi.
- Ia mai zî, domn Eftimie, că a devenit interesant! insistă un ascultător.
- într-o zi, nu-mi mai aduc aminte cu ce treabă, am pornit cu trenul spre Câmpina. în timp ce le vorbeam oamenilor despre a doua venire a lui Hristos, am făcut cunoştinţă cu doi fraţi de credinţă. Unul se numea Bârligea Constantin şi celălalt, Nistorescu Gheor-ghe. Amândoi m-au rugat să cobor la Băicoi, unde aveau o Biserică Adventistă. M-am bucurat atât de mult în mijlocul fraţilor mei din Băicoi încât am hotărât să rămân în oraş şi să lucrez împreună cu alţi fraţi, la sonde.
- Domnule Eftimie, pentru mine rămâne totuşi un mister: cum de puteaţi să vă ataşaţi

aşa de uşor de nişte oameni pe care nu-i mai văzuseţi niciodată?
- Nu e greu, maestre, ei sunt fraţii mei de credinţă! Când cineva devine adventist, capătă credit în ochii celorlalţi, interesele devin aproape comune. Când merg în casa unui frate de credinţă, nu am nicio teamă, în nicio privinţă. Nu mă tem de nimic.
- Adică deveniţi, cum spun comuniştii, „la comun"? De aceea spuneţi comunitate? Aveţi idei comuniste?
- Nicidecum, domnule, odată ce suntem fraţi de credinţă, avem respect şi apreciere pentru proprietatea celuilalt. Avem chiar două porunci în Decalog care ne interzic să ne atingem de ceea ce este al fratelui nostru.
- Ce porunci, domnule Eftimie?
- Porunca a opta şi a zecea.

- Totuşi mulţi vă confundă cu bolşevicii, am auzit eu un preot.
- Se poate, dar eu vă întreb pe dumneavoastră: Cred bolşevicii în Dumnezeu, în a doua venire, se duc ei la biserică? Ei sunt împotriva creştinismului, pe când noi vrem să propagăm adevăratul creştinism şi ortodoxism.
- Sunteţi organizaţi? Aveţi conducători?
Luca îşi aminti de Alexe. Şi el se apăra la fel când era acuzat de bolşevism. încă îi mai părea rău de locotenentul Alexe.
- Da, suntem organizaţi, avem conducători, avem biserici. De exemplu, în toamna lui 1922 cred, pastorul Petre Paulini a venit la noi în Băicoi, unde a ţinut cursuri de organizare şi conducere a unei biserici. în acelaşi timp a ţinut o serie de conferinţe biblice, la care au luat parte mulţi locuitori ai oraşului.
- Şi dumneata... eşti un fel de conducător?
- Eu sunt mai mult misionar cu cărţi religioase.
- Ce înseamnă asta? întrebă un ascultător.
- Merg prin localităţi şi ofer oamenilor cărţi religioase şi discut cu ei despre credinţă.
- Despre noua credinţă, adică adventismul, nu?
- Noua credinţă, despre care aminteşti dumneata, este credinţa cea de la început a Scripturii; nu e nimic nou în ce spun eu! Credinţa cea mai nouă e cea ortodoxă şi catolică, pentru că în aceste credinţe se adaugă mereu câte ceva nou, care nu e în Scriptură.
- Cum dovedeşti asta? întrebă puţin iritat maestrul.
- Foarte simplu. Aţi citit cu toţii în jurnalele din ultima vreme că Biserica Ortodoxă s-a mai îmbogăţit cu câţiva sfinţi canonizaţi, deci noi zile de sărbătoare, noi slujbe. Şi apoi adventismul este creştinismul de la început primit de părinţii noştri geto-daci.
- Aici cred că vă lăudaţi, dar... la câte lucruri bune aţi spus, merge şi puţină „nebunie". însă e o chestiune fundamentală cea pe care aţi atins-o, zise cel supranumit „maestru".
- Să stabilim împreună dacă e o nebunie ce spun! Să răspundem la câteva întrebări şi să tragem concluzia! zise Eftimie.
- Să rămânem pe istorie, domnule Eftimie!
- Sigur, în istorie rămânem.

Toţi cei din salon erau ochi şi urechi. Interesul îi prindea pe toţi. Luca nu se mişca în patul lui. Din întunericul trupului său se ridica în lumea luminii cu ochii minţii, încercând să vadă chipurile celor care vorbeau, după voce, după înţelepciunea vorbelor şi după mişcarea timpului lor... Era aşa de interesat de ceea ce auzea încât uitase de starea în care se afla. Despre subiectul acesta vorbise şi el cu domnul Paulini.
Din când în când, pe saloane mai răsuna zgomot de găleţi răsturnate.

- Domnule Eftimie, dumneata susţii că adventismul este mai vechi decât ortodoxia? întrebă maestrul.
- înainte de a răspunde cu „da" sau „ba", aş dori să stabilim un lucru, ceru Eftemie.
- Care? întrebă repede un ascultător.
- Ce anume defineşte „credinţa" sau „biserica": numele şi numărul celor ce o compun sau „crezul" ei, „doctrina", cum o mai numesc teologii?
Se făcuse linişte. Se părea că ceilalţi nu înţelegeau. Se uitau unii la alţii şi toţi la maestru. El era mai învăţat decât toţi.
- Hait, ne-a venit adventistul de hac, şopti unul tovarăşului său! Eftimie aştepta mărind tensiunea discuţiei, ca şi importanţa ei.
După un timp de gândire, maestrul zise:
- Eu cred că ceea ce defineşte o credinţă este „crezul" ei.
- Aşa cred şi eu, zise repede Eftimie. „Doctrina", sau „crezul", este ceea ce defineşte o religie. Cu toţii ştim cum a apărut creştinismul pe teritoriul ţării noastre. El n-a venit nici din apus, de la catolici, nici din răsărit, de la Bizanţ.
- Cum nu? se miră un ascultător.
- Da, chiar aşa, zise Eftimie, creştinismul părinţilor noştri vine direct de la apostoli.
- Aşa este! întări maestrul.
- Creştinismul la noi s-a format odată cu poporul ronân.
- Istoria demonstrează că străbunii noştri au primit creştinismul de la primii misionari apostolici, mai întâi în Dobrogea, stăpânită atunci de sciţi, de negustorii greci, care aveau colonii pe ţărmul Mării

Negre şi care primiseră creştinismul de la apostolul Pavel, precum şi de la soldaţii romani creştini ce formau legiunile trimise să apere hotarul de nord al Imperiului Roman. Aceste fapte sunt susţinute de istoricii primei biserici creştine şi de sfinţii părinţi.
Era mândru maestrul de aceste cunoştinţe şi le rostea cu mare siguranţă. Eftimie era mirat de pledoaria maestrului.
- Doresc să întăresc spusele dumneavoastră şi să arăt că, pe teritoriul ţării noastre, primii vestitori ai revenirii Domnului Isus Hris-tos a doua oară au fost misionarii bisericii apostolice. Că strămoşii noştri, geto-daco-romanii, au fost încreştinaţi chiar din vremea apostolilor, o dovedeşte apostolul Pavel în Epistola către Coloseni 3,11, vorbind despre „sciţi" care erau aşezaţi în ţinutul Dobrogei de azi, numit atunci „ţinutul sciţilor".
- Şi ce are aceasta de-a face cu vechimea adventismului? interveni unul dintre ascultători.
- Are legătură când constatăm că adventismul de azi este „creştinismul apostolic" adaptat la zilele noastre.
- Asta cred adventiştii? întrebă maestrul.
- Nu, asta arată documentele.
- Care documente?
- Păi... Noul Testament ne arată care era crezul apostolilor şi manualul de doctrină adventist ne arată crezul adventist.

- Şi... ce arată aceste documente?
- De exemplu: nu vă miraţi, Domniile Voastre, că noi, adventiştii, ne botezăm ca oameni maturi? Noi nu botezăm copii.
- Da, aşa este, ne cam mirăm.
- Biblia arată că aşa se botezau creştinii apostolici.
- Aşa este, şi eu am citit în Biblie, zise maestrul.
- Nu vă miraţi dumneavoastră că noi avem sâmbăta ca zi de odihnă?
- Da, ne mirăm că ţineţi altă zi decât noi.
- Ziua aceasta o ţineau şi creştinii apostolici, aşa cum se arată în Faptele Apostolilor 13,16.42. Apoi, de multe ori, suntem acuzaţi că nu cinstim tradiţia mai presus de Scriptură.
- Da, aşa este, tradiţia e mai importantă, se declară unul de acord.
- Asta se spune în popor, dar adventiştii cred că Scriptura este singura regulă de conduită în ce priveşte religia. Apostolul Petru, unul dintre martorii zilnici ai vieţii şi activităţii Domnului Isus spunea în a doua sa epistolă capitolul unu, cu versetul nouăsprezece: *„Şi avem cuvântul prorociei făcut şi mai tare; la care bine faceţi dacă luaţi aminte..."* Şi apoi nu trebuie să uităm ce scrie apostolul Ioan în ultimele versete ale cărţii Apocalipsa, arătând că nimeni nu poate să adauge sau să scoată nimic la regula de credinţă care este Cuvântul lui Dumnezeu. Iar Isus a respins pe faţă tradiţia, aşa cum arată în Matei 15,3.9: *„Drept răspuns, El le-a zis: 'Dar voi de ce călcaţi porunca lui Dumnezeu în folosul datinii voastre?... Degeaba Mă cinstesc ei, învăţând ca învăţături nişte porunci omeneşti.'"* Domnii mei, aş putea să vă dau multe dovezi care arată că adventismul de azi este creştinismul apostolilor.
- Domnule Eftimie, ce înseamnă „adventist"?
- îmi pare rău dacă nu am spus până acum. „Adventist" înseamnă aşteptător al celei de-a doua veniri a Iui Isus Hristos.
- Şi vreţi să spuneţi că şi apostolii îl aşteptau să vină a doua oară? întreabă un alt ascultător.
- Da. în prima Epistolă către Tesaloniceni la capitolul 4, cu versetele 15-18, apostolul Pavel arată clar că speranţa lor era legată de revenirea lui Isus. (Şi le citi textul.)
- Aşa este, am citit şi eu! întări maestrul.
- Observaţi, domnilor, că învăţăturile adventiste au format crezul primilor creştini pe teritoriul ţării noastre?

Nimeni nu răspundea. Era greu ca ei, aşa mulţi, să dea dreptate unuia singur; şi, după toate cele, mai era şi adventist.

- Atunci noi de ce suntem ortodocşi? exclamă sincer un pacient.
- Pentru că aşa te-au născut părinţii, răspunse ţâfnos un altul.
- Şi ei de ce erau ortodocşi? insistă acelaşi pacient sincer.
- Pentru că aşa i-au născut părinţii lor, răspunse râzând un altul.
- Păi, aşa ne ducem până la Adam! replică un altul.
- Nu, nu, interveni Eftimie, nu ne ducem până la Adam!

- Dar până unde? ceru explicaţii maestrul, care intuia că Eftimie are un răspuns.
- Până prin secolul al IX-lea, când peste ţara şi religia strămoşilor noştri creştini a năvălit un creştinism străin de învăţătura sănătoasă a apostolilor. A început în acele vremuri o întrecere între Constan-tinopol şi Roma în a atrage poporul român la alte ritualuri străine. Aşa am ajuns ortodocşi şi aşa unii români de-ai noştri din Ardeal sunt catolici sau greco-catolici.
- Se pare că are dreptate dânsul, spuse liniştit maestrul.
- Domnule Eftimie, pe unde mergeţi să vindeţi cărţi? întrebă un pacient.

- Şi eu vreau să vă întreb, zise un altul, aţi făcut o şcoală, ceva ucenicie?
- Da, spre sfârşitul anului 1923, în cadrul bisericii mele, un distins frate, Otto Herman, care era responsabil cu această lucrare, a venit şi ne-a instruit, pe mine şi pe alţii, în metodica acestei lucrări. După terminarea şcolarizării, am plecat împreună cu Voinea Ni-colae şi Ceauşu Dumitru la Câmpina. Aici am lucrat aproape trei zile. Am vândut mai multe cărţi şi am discutat cu multe persoane, mărturisindu-le solia revenirii lui Isus de-a doua oară.
- Nu v-a zis nimeni nimic?
- Ba da. A treia zi, spre seară, am fost arestaţi şi duşi la postul de jandarmi. Dânşii doreau să le spunem că suntem în legătură cu servicii secrete străine şi alte lucruri despre care noi nu ştiam nimic. Noi aveam adevărul nostru de mărturisit, cel care se află în Scriptură.
- Dar ei ascultau de Scriptură?
- Puţin, apoi ne luau la bătaie şi ne loveau până cădeam în necunoştinţă, după care ne apucau de câte un picior, ne târau în locul unde eram închişi şi luau un altul la rând.
- O singură dată sau de mai multe ori?
- De multe ori. Cum ne reveneam puţin, ne luau iar. Aşa am fost maltrataţi mai multe zile.
- V-au dat mâncare?
- Nu, ordinul era să nu ne dea nici apă, nici mâncare.
- Cum, n-aţi mâncat şi n-aţi băut trei zile?!

- Nu, n-am mâncat, dar apă am mai băut.
- De unde?
- Unuia dintre jandarmii de la post i s-a făcut milă de noi când ne auzea gemând de durere şi, pe ascuns, venea şi ne dădea apă.
- Dar cum de v-au dat drumul?
- Oamenii la care predicaserăm Cuvântul au auzit că suntem arestaţi. Unii erau oameni cu influenţă. Aşa că au venit la Jandarmerie şi i-au cerut şefului de post să ne elibereze. Acesta, văzând că presiunea oamenilor creşte, ne-a mai dat o bătaie zdravănă şi apoi ne-a aruncat în stradă. De acolo ne-au luat localnicii, ne-au dus la casele lor, ne-au tratat şi în câteva zile ne-am refăcut. în tot acest timp, am predicat Evanghelia.
- Cred că aţi renunţat la o astfel de activitate, pentru că n-ar avea sens. Dumnezeu, dacă ziceţi că pe El îl slujiţi, de ce a îngăduit să fiţi trataţi astfel?
Toţi erau curioşi să vadă ce va răspunde Eftimie.
- Domnilor, apostolul Pavel spune că lucrurile lui Dumnezeu sunt o nebunie pentru oameni. Eu aş răspunde printr-o întrebare: Unde era Dumnezeu când Fiul Său, Isus Hristos, era bătut şi schingiuit, apoi răstignit pe dealul Golgotei? Prin faptul că am fost schingiuiţi, am câştigat de partea adevărului oameni pe care, altfel, nu i-am fi cunoscut. Iar în ce priveşte renunţarea la a vesti Cuvântul Domnului: nici vorbă! Am început să lucram pe o altă direcţie, şi anume în localităţile Călineşti şi Măgureni. Aici am lucrat mai liniştit. în Măgureni, am lucrat mai multe zile. Era o iarnă grea, mergeam mai mulţi kilometri prin nămeţi ca să ajung până la Măgureni. Am fost foarte fericit când primele suflete au trecut de partea adevărului în urma predicării mele, şi anume fraţii Vintiloiu şi Gligoriţă cu familiile lor, împreună cu bătrânii. Până la urmă am câştigat pentru Hristos peste douăzeci de persoane.
- Cum adică „le-ai câştigat pentru Hristos"?
- Adică au început să studieze Scriptura, să urmeze sâmbăta la biserica noastră din Băicoi, apoi au fost botezate de către pastorul Petre Paulini.

- Domnule Eftimie, acolo poliţia nu v-a zis nimic?

- Acolo, la Măgureni, nu, dar cu poliţia am avut probleme în alte localităţi.
- Unde şi cum s-a întâmplat? întrebă un pacient curios.
- De la Măgureni, am plecat să lucrez în zona Câmpinei. De la Comarnic, am urcat spre Teşila. înainte de a intra în localitate, am simţit nevoia să mă rog Domnului. Şi aşa am făcut. Am îngenuncheat după un tufiş şi m-am rugat Domnului să mă ocrotească şi să-mi dea putere să vestesc Evanghelia. Când să cobor o pantă spre localitate, mi-a ieşit în faţă un bărbat înalt şi voinic: „Cu ce ocazie pe la noi?" îmi zice el. „Am o misiune din partea Domnului Isus Hristos şi am venit s-o îndeplinesc." „Ce misiune?" m-a întrebat el. „Să le aduc oamenilor vestea bună a mântuirii, descoperită în aceste cărţi."
Şi i-am arătat cărţile pe care le aveam la mine.
- Cum se numeau acele cărţi? vru să afle un pacient ascultător.
- Dacă mi-aduc bine aminte, aveam cărţile: *Speranţa lumii, A doua venire a Domnului Isus Hristos, Sfârşitul lumii,* Biblii şi nişte reviste.
- Şi ce-a zis omul? întrebă maestrul.
- După ce s-a uitat la ele, mi-a cerut autorizaţia, i-am arătat-o, a verificat, apoi mi-a dat-o înapoi, plecând drept spre secţia de jandarmi. La scurt timp, am fost arestat şi trimis între baionete la Comarnic. După ce am fost ţinut închis o noapte, fără să întrebe cineva de mine, a doua zi au început cercetările. După două zile de chestionări, am fost legat cu lanţuri la picioare şi la mâini şi m-au aruncat într-un spaţiu întunecos.
- V-au dat mâncare?
- Nu, doar apă le mai ceream jandarmilor. Eram bucuros că nu mă bătuseră decât o dată la început. După câteva zile, au primit ordin să fiu dus la Ploieşti, din post în post, legat în lanţuri. Pe drum, mă întrebau oamenii ce am făcut, iar eu le vorbeam despre revenirea lui Isus Hristos.
- Escorta te lăsa să vorbeşti?
- Da, jandarmii din escortă erau foarte interesaţi de ce spuneam. După ce am plecat din Comarnic, am luat trenul. Pe peron, mă vedeau oamenii aşa tânăr, aveam aproape nouăsprezece ani, legat în

lanţuri ca un criminal periculos, şi toţi mă întrebau ce am făcut de am ajuns aşa. în afară de doi preoţi, toţi îmi luau apărarea şi ascultau interesaţi de adevăr.
- Şi la Ploieşti, ce ţi s-a întâmplat?
- Am fost predat la compania de jandarmi. Acolo am fost preluat de un locotenent. Acesta a cercetat actele, apoi i-a întrebat pe jandarmii din escortă: „De ce arestaţi voi oameni care nu fac rău, iar hoţii şi pungaşii îşi fac de cap?" Când a văzut şi declaraţiile mai multor preoţi care mă acuzau, i-a întrebat: „De ce nu au venit şi preoţii?" A doua zi, am vândut toate cărţile şi Bibliile printre cei din compania de jandarmi. A treia zi, am fost dus la tribunal şi aruncat într-o celulă cu toţi arestaţii. Mai toţi aveau fapte grave la activ. Dar a fost un prilej să le vestesc Evanghelia. Păreau foarte interesaţi.
După trei zile, am fost vizitat de un judecător de instrucţie, care vorbise cu un frate de credinţă, Stroescu, şi cu primul procuror. Au vorbit cu mine, apoi au dat dispoziţie să fiu adus în faţa instanţei.
- Şi ce te-au întrebat la proces?
- Procesul a fost o ocazie în care am vorbit despre credinţa mea.
- Şi ei cum au ripostat?

- Au ascultat şi apoi s-au sfătuit între ei.
- Bine, dar preoţii acuzatori şi jandarmii?
- Da, era un preot acuzator, nu ştiu de unde îl luaseră, căci nu-l văzusem niciodată prin partea locului, dar, la obiecţiile lui, judecătorul a zis: „Părinte, paşteţi-vă turma cum trebuie şi apăraţi-vă cu adevărul, nu cu lanţurile şi baionetele jandarmilor." Pacienţii începură să râdă şi să comenteze între ei. Luca ascultase fiecare cuvânt. Aproape nu mai simţea nicio durere. Povestea îi aducea aminte de zilele când îi escorta pe Hagiu şi tovarăşii lui.
- Şi care a fost finalul? întrebă maestrul.
- După ce am fost audiat, am fost pus în libertate, cu recomandarea să mă las de această lucrare, căci sunt băiat tânăr şi mă omoară jandarmii şi preoţii în bătaie. Adică să ţin pentru mine această credinţă şi să n-o mai spun şi la alţii.
- Şi ai plecat acasă?
- Nu, nicidecum. Eu nu am promis instanţei că-i respect îndrumările. Aşa că, obosit, nemâncat, bătut, am pornit spre Slănic. M-am oprit în Mălăieşti. Aici, am găsit repede oameni interesaţi de adevăr şi am rămas la ei mai multe zile. într-o zi, am simţit îndemnul să plec şi să trec în localitatea Fundeni. Când am ajuns la calea ferată, m-am rugat Domnului, iar El mi-a spus să nu mă întorc pe drumul pe care venisem în Mălăieşti. M-am gândit că celălalt drum avea un ocol prea mare şi n-am ascultat îndemnul. Nu am mers prea mult, că am fost arestat de jandarmul din Mălăieşti, care mi-a zis: „De când aştept eu, rătăcitule, să te prind. Acum, nu mai scapiF'Ajuns la post, mi-a făcut proces verbal, apoi m-a bătut cu o vână de bou până a obosit, de nu mai putea ridica mâna. Nu-mi mai simţeam trupul. Eram plin de sânge, cu un ochi nu mai vedeam, iar cu o ureche n-am auzit trei luni de zile. După ce vreo trei zile m-a ţinut în bătaie şi nemâncat, a telefonat la Ploieşti, la secţia de jandarmi, cu intenţia de a mă trimite acolo. De la Ploieşti i s-a spus: „Dă-i drumul şi lasă-l în pace, că-l cunoaştem, abia acum câteva zile a fost eliberat de tribunal." M-a mai bătut o dată, a pus să mă spele, mi-a dat o supă, apoi m-a pus în libertate, zicându-mi: „Poţi să mai vii în Mălăieşti, dar să ştii că vei păţi la fel."
- Şi... aţi mai fost? îndrăzni să ceară amănunte un ascultător.
- Nu peste mult timp. Aveam acolo suflete care mă aşteptau.
- Şi... jandarmul?
- Cu jandarmul se întâmplase ceva rău. -Ce?
- Aveau în proprietatea primăriei un armăsar de prăsilă şi un taur. într-o zi, taurul a scăpat şi l-a zdrobit pe jandarm de zidul primăriei.
- Oho! L-a pedepsit Dumnezeu pentru că era rău, zise un pacient.
- Nu cred că Dumnezeu are vreun amestec în nenorocirea lui, spuse sincer Eftimie.
- Domnule Eftimie, ce ai făcut după ce şeful de post ţi-a dat drumul? Unde te-ai dus?
- Unde să mă duc? Eram flămând, obosit, aşa că am plecat din Mălăieşti spre Câmpina şi m-am oprit în localitatea Goruna. Se lăsa

noaptea. Aşa că, în marginea localităţii, am intrat într-o curte. Era acasă doar soţia proprietarului, tăia lemne. „Aţi putea să găzduiţi un călător ca mine pentru o noapte?" i-am zis eu femeii. „Am avea unde, domnule, dar soţul meu nu-i acasă. îl aştept să vină. Sunt doar eu cu soacra mea." Eu am înţeles situaţia şi am dat să plec, dar femeia m-a întrebat:
- Cu ce ocazie ai ajuns în satul nostru?
- Pricina pentru care am ajuns la dumneavoastră e o misiune sfântă.
- Ce misiune? m-a întrebat ea.
- Aceea de a vesti oamenilor iubirea Tatălui ceresc.

Femeia a devenit interesată. Apoi s-a uitat la cărţile mele şi mi-a zis:
- Vă rog, domnule, rămâneţi la noi până vine şi soţul meu, căci şi el este interesat de astfel de lucruri.
Obosit fiind, după ce am vorbit celor două femei cu privire la jertfa Domnului Isus, m-am dus să mă culc în camera de oaspeţi, gata pregătită.
- Şi... soţul n-a venit acasă?
- Aproape de miezul nopţii, m-au trezit nişte zgomote. După ce m-am dumirit bine, mi-am dat seama că în camera vecină se vorbea şi era agitaţie.
- Hait, a încasat-o biata femeie, gândi unul cu voce tare.
- Aşa-i trebuie, comentă altul. Cum să bagi om străin în curte când nu-i bărbatul acasă?!
- Băi, fraţilor, ştiţi cum e treaba, la început în curte şi apoi în casă, nu? făcu pe priceputul un alt pacient.
Eftimie tăcu. Aştepta să treacă valul uşurătăţii şi al pervertirii omului. Deodată, maestrul ceru linişte:
- Oameni buni, dacă situaţia în care suntem şi seriozitatea cu care omul acesta ne povesteşte nu ne cuminţesc şi nu ne înţelepţesc, atunci ce ar trebui să trimită Dumnezeu peste noi?
Se făcuse linişte, şi toţi priveau jenaţi unii la alţii.
- Vă rugăm, povestiţi-ne mai departe, domnule! Ce s-a întâmplat?

- Soţul, care venise noaptea, găsise cărţile mele şi se apucase să le citească împreună cu soţia lui. Citeau şi discutau asupra celor aflate. Dimineaţa, cum m-am sculat, am început discuţia şi aşa le-am descoperit Evanghelia lui Isus Hristos. Stan Preda era numele omului, iar pe nevastă o chema Lina. Nu ne-am despărţit până când nu le-am făgăduit că-i voi mai vizita.
- Şi... au trecut la credinţa dumneavoastră?
- A doua oară când am sosit, am găsit casa plină de rude, prieteni şi vecini. Dar nici n-am apucat bine să începem, că ne-am pomenit la poartă cu preotul, dascălul şi alţi câţiva care strigau să fiu scos afară la dumnealor, ca să fiu judecat. Proprietarul i-a înfruntat şi i-a izgonit din curtea lui. Am plecat de acolo pe ascuns, prin pădure. Tot aşa, pe ascuns, am venit şi în celelalte ocazii, până ce douăsprezece suflete au mers cu mine la Băicoi, ca să fie botezate.
- Cât timp lucraţi într-o localitate? întrebă maestrul.
- Până se converteau câteva suflete. De la Goruna, de exemplu, am trecut prin pădure, la Vâlcăneşti, şi am luat legătura cu un localnic căruia îi vândusem nişte cărţi. A fost bucuros să mă revadă şi să discute cu mine. La a doua întâlnire, avea casa plină. După câteva luni, primele opt suflete din Vâlcăneşti au fost botezate la Băicoi.
Uşa de la salon se izbi brusc de perete şi intră vijelioasă o asistentă, strigând:
- Fiecare la patul lui! începe vizita.
Bolnavii îşi aranjau paturile şi lucrurile personale. Nu după mult timp, sosi echipa medicilor, care trecea câte puţin pe la fiecare pat. în jurul lui Luca medicii zăboviră mai mult. Discutau între ei, în şoaptă.
- Dacă într-o săptămână n-apare vreo schimbare, îl operăm, zise cel care părea a fi şef.
- Nu mai are şanse, domn' doctor, îşi spuse opinia un altul.
- S-ar putea, răspunse şeful, în timp ce se muta la alt pat.
Luca nu înţelegea şuşotelile doctorilor, dar simţea că nu au veşti bune pentru el. Aşa că se posomori şi se înghesui în pernă. Parcă îi trecuse deznădejdea de la început, nu ca şi când ar fi găsit o scăpare, ci începea să se resemneze! Şi-aşa toată furia de la început se dove-

dise în van. Răzvrătirea cu care primise orbirea se potolise acum. Ce va urma, nu bănuia şi nici nu mai părea interesat. Trăia acum o oarecare spaimă pentru ce nu vedea şi nu cunoştea. îi era frică să părăsească patul; îi era teamă să coboare, să bage în gură ce nu vede; se temea uneori să se mişte, ca să nu se izbească de zidul cenuşiu, tot ce mai rămăsese din universul lui. Se simţea bine în nemişcare, într-o picoteală continuă, ca o amorţire.
Uneori, îi era ruşine să se mişte, să ceară ceva. Se simţea umilit pentru neputinţa lui, dispreţuit, ocolit de oameni. Alteori, şi-aducea aminte cum privea el un orb, cum îl ocolea şi de câte ori nu-şi permisese revoltă împotriva existenţei lor. „Unde am ajuns", repeta mereu printre suspine. El, fălosul de odinioară, preferatul generalului, juristul. El, stăpânul puterilor lui, era acum robul beznelor. Avea nevoie de cârmuirea altuia. Neputinţa asta îl prăbuşea. Când se liniştea, şuvoiul de viaţă din el îl îndemna să caute alte căi prin care să înlocuiască ochii pierduţi.

CAPITOLUL ÎS

Luca se simţi treaz. Nu ştia dacă a dormit sau a stat într-o lungă amorţeală între somn şi starea de veghe. îşi amintea crâmpeie dintr-o lume a fantasmelor. Chipuri şi frânturi de vorbe zburau, învălmăşindu-i mintea. Un fel de furtună, cu picături mari de ploaie, zgâlţâia fereastra, cutremura acoperişul, se prelingea pe lângă pereţi, ca să se sloboade, urlând dezlănţuită deasupra oraşului.
Luca se răsuci îndelung sub pătura aspră, căutând cearşaful, ce se făcuse ghemotoc într-o latură. Nu-i mai era somn. Asculta cum se trezeşte lumea la viaţă. Se auzeau paşi pe coridoare. Camarazii de suferinţă gemeau a trezire şi zgomotul paşilor grăbiţi pe sub ferestre se înteţea. Era atent şi urmărea cu imaginaţia tot ce se întâmpla în jur. îşi pipăia îndelung trupul, părul şi apoi întreba repede degetele ce culoare au simţit. îşi trecea mâinile peste piele, căutând să înţeleagă ce-i spun ele. Mirosul lui, odinioară pretenţios, acum îl de-prindea să cunoască izul de bărbat, de femeie, copil ori de spălat sau nespălat. Se analiza pe sine, nu din curiozitate, ci dintr-o dureroasă nevoie de a-şi alcătui o altă lume, din care lipseau ochii şi vederea.
Nu ştia ce-1 împingea la aceasta. O pornire lăuntrică îl îndemna dureros la o ascuţire de simţuri, la o lărgire a spaţiului vital. Din când în când, simţea frica pâlpâind. I se limpezea tot mai mult în minte cazna ce se pornise fără de răgaz, de a plăsmui înăuntrul lui lumea, asemenea celei pe care o vedea aievea. Ştia că-i o migală uriaşă, pentru o viaţă întreagă. S-a oprit când a simţit mişcare în juru-i. Nu dorea ca restul să-i simtă zbuciumul.
Orele dimineţii trecură greoi şi trist. Vizita doctorilor nu schimbase atmosfera posomorâtă din salon. Fiecare bolnav stătea cuminte în patul lui, rumegându-şi amintirile. După un timp, cel căruia i se zicea „maestrul" sparse monotonia, zicând:
- Domnule Eftimie, dumitale nu-ţi dau niciun tratament? Am văzut că doctorul nici nu s-a uitat la dumneata, ca şi când n-ai fi aici.
- Aşa este, dar nu cunosc motivul. L-am rugat pe doctor să-mi dea un certificat medical şi nu s-a arătat prea binevoitor. Nu ştiu ce să mai cred.
- Domnule Eftimie, vrei să ne continui povestea vieţii dumitale, de unde ai rămas acum câteva zile?
- Nu-i deranjăm pe ceilalţi?
- Nu, nu, ziseră mai multe glasuri.
- La câteva săptămâni după evenimentele pe care vi le-am relatat ultima oară, am pornit spre Valea Lungă, din judeţul Dâmboviţa. Ca de obicei, când am ajuns în marginea satului, m-am retras mai departe de drum ca să mă rog. Dacă mi-amintesc

bine, m-am oprit chiar sub un pom. M-am rugat acolo Domnului ca să-mi ofere călăuzire şi să mă ocrotească de vrăjmaşi. Când m-am ridicat de la rugăciune, am văzut un om care mă privea de la mică distanţă. „Unde călătoreşti, rumânule?" m-a întrebat el. „în toată lumea", i-am răspuns eu. „Eşti cumva geambaş de cai?" „Nu, misiunea mea e cu totul alta." „Ce misiune ai?" „Misiunea mea este aceea de a duce oamenilor o veste bună şi sfântă." „Ce veste?" „Foarte curând, lucrurile lumii acesteia se vor schimba. Pământul va primi un Oaspete ceresc." „Cine este Oaspetele acesta?" „însuşi Domnul Isus Hristos. El vine, aşa cum a promis, pentru a doua oară ca să-i ia la Sine pe cei credincioşi Lui. Şi totodată să distrugă păcatul şi pe păcătoşi." Omul părea serios şi interesat. „Şi... cum poţi fi printre credincioşii Lui?" „Crezând în jertfa Sa ispăşitoare şi păstrând cele Zece Porunci." Am vorbit cu el mai mult timp, apoi ne-am despărţit. Ajuns în Valea Lungă, chiar la intrare în localitate, am întâlnit un tânăr interesat de unele dintre cărţile mele. Până la urmă, chiar a cumpărat câteva. Toată ziua am lucrat prin localitate. Seara, m-am retras pe o uliţă

mărginaşă. Am găsit acolo o gazdă. După câteva ore de discuţii cu ei, stăpânii casei au fost binevoitori să invite şi vecinii şi rudele. Aşa că am ţinut o adunare sfântă.

- Cum adică „sfântă", a întrebat un pacient.

- Adică am vorbit din Cuvântul lui Dumnezeu. Surpriza a fost că printre musafiri se afla şi tânărul căruia îi vândusem primele cărţi în acea dimineaţă. Cuvântul Domnului a mişcat inimile ascultătorilor, aşa încât au cerut să ne întâlnim şi următoarea seară, în acelaşi loc. M-am bucurat pentru dorinţa lor.

- Nu te-a pârât nimeni la preot? întrebă repede un pacient.

- A doua seară, pe la ora şapte, mă îndreptam spre locul adunării, când mă pomenesc cu preotul satului, însoţit de dascăl şi de trei oameni, că-mi ţine calea. Toţi purtau în mâini pari rupţi dintr-un gard. Nici una, nici două, cum s-au oprit lângă mine, m-au şi luat la bătaie. Tocmai când credeam că nu mai scap, a intervenit un cetăţean voinic şi tânăr, care s-a aşezat între mine şi bătăuşi, ameninţând-i şi cerându-le să mă lase în pace. Au sărit şi alţi trecători huiduind pe popă şi pe însoţitorii lui. Aşa cum eram, murdar şi plin de sânge, m-am dus la locul întâlnirii. S-a dus zvon printre oameni cu privire la cele păţite de mine, aşa că în seara aceea s-au adunat foarte mulţi şi au ascultat cu mult interes Cuvântul lui Dumnezeu.

- Au fost oameni care au trecut de partea dumitale?

- De atunci, opt persoane au început să frecventeze Biserica Adventistă din Moreni. Printre ei, se afla unul tânăr ce purta numele de Cojocaru şi care părea foarte serios şi hotărât.

- Şi... preotul s-a potolit?

- Nu, împotrivirea s-a mărit, ceea ce m-a făcut să mă mut în localitatea Vârfurim, din judeţul Dâmboviţa. Aici, după prima zi de lucru, m-am retras seara la o gazdă. Cum am intrat în casă, omul m-a întrebat: „Nu doriţi să mâncaţi ceva? Avem destule." „Vă mulţumesc pentru bunăvoinţă, dar am mâncat pentru seară." Şi am discutat cu bărbatul casei cam vreun ceas, apoi m-am retras în odaia de dormit. N-apucasem să mă dezbrac, când am auzit un ciocănit în poartă. A ieşit gazda şi a început să le vorbească celor de la poartă. Erau jandarmii însoţiţi de preot. îi cereau gazdei noastre să scoată

oaspeţii, adică pe mine. M-am îmbrăcat şi am ieşit pe fereastră, strecurându-mă într-o plantaţie de pomi la marginea satului. Acolo am petrecut noaptea. Dimineaţa, m-am îndreptat spre şoseaua principală, pornind mai departe spre alte localităţi.

- Erai urmărit?

- După câte am aflat, preoţii alertaseră jandarmeriile din localităţile vecine cu ordin de arestare la prima întâlnire. De aceea, am schimbat ruta şi m-am dus să lucrez în localitatea Proviţa de Sus.
- Aici era mai bine?
- Da' de unde! La trei ore după apariţia mea în localitate, am fost arestat, dus la postul de jandarmi şi bătut până n-am mai mişcat. Jandarmii chiar au crezut că am murit. Când mi-am revenit, i-am văzut tare speriaţi. Şeful de post, crezând că mă prefac, s-a înfuriat şi m-a bătut şi mai rău. M-am trezit într-un loc întunecos. După câteva zile, mi-au dat drumul. Dar între timp se dusese vestea în sat. Oamenii deveniseră curioşi şi se întrebau ce fel de cărţi vrea să vândă omul acesta, de s-a înfuriat jandarmul aşa de rău. Asta a făcut ca, în ziua eliberării, mai mulţi localnici să vină după mine şi să ceară cărţile alea care l-au înfuriat atât de rău pe şeful de post. Printre cei care au cumpărat cărţi a fost şi unul Mândoianu şi încă unul Călugăru. Aceşti oameni, cu familiile lor, au fost printre primii adventişti în Proviţa.
- Cât timp ai rămas în împrejurimi?
- Puţin, deoarece în toamnă am fost luat militar.
- Cum te-ai descurcat în armată cu credinţa asta a dumitale destul de pretenţioasă? întrebă maestrul.
- Dumnezeu mi-a purtat de grija. în primăvara anului 1925, am absolvit o şcoală de cadre militare şi am fost numit comandant de grupă. După o perioadă de opt luni, am fost numit şef de aprovizionare la batalion.
- Dar cum reuşeai să-ţi ascunzi credinţa?
- Să ascund? Nicidecum. Nu pierdeam nicio ocazie să o vestesc.
- Şi nu zicea nimeni nimic?

- Ba da. Un comandant de companie şi preotul batalionului mi-au făcut raport şi au cerut retrogradarea mea pe motiv că fac propagandă printre ostaşi. Pe de altă parte, căutau ca sâmbăta să nu pot fi liber, deoarece eu în fiecare sâmbătă mergeam la biserica mea în oraş. în situaţia aceasta, a trebuit ca, de câteva ori, să părăsesc batalionul fără voie.
- Cum? Asta era ceva grav, zise un pacient.
- Spune! Spune! Ce-a urmat?
- Ce să urmeze: un proces!
- Şi-apoi?
- Şi-apoi o condamnare de cinci ani.
- Şi... ai stat cinci ani în închisoare?
- V-am spus că eu am un Dumnezeu mai mare şi mai puternic decât orice tribunal sau Curte Marţială. Pe El îl slujesc, pentru El fac ce v-am povestit.
- Hai, că-i interesant! recunoscu maestrul.
- Nu ştiu prea multe, dar ce ştiu e că unul dintre superiorii mei a intervenit; nici nu-1 cunoşteam prea bine. Mai de sus, alţi oameni ai lui Dumnezeu m-au scăpat de închisoare. Ce ştiu e că, după un an şi zece luni de armată, am fost eliberat şi trimis acasă.
- Sigur, aveai o altă misiune de îndeplinit, opina un ascultător.
- Da, aşa este. Trebuia să lucrez pentru Comandantul Universului. Şi am continuat să lucrez în localităţile din jurul Băicoiului. După armată, prin 1927, am urmat o şcoală de maiştri la Câmpina şi am absolvit cu note mari. Lucram şi îl mărturiseam pe Mântuitorul meu şi altora. Sosise însă timpul sa mă aşez la casa mea. Aşa se face că în iulie 1928 m-am căsătorit cu o tânără din oraşul Băicoi. Aici mi-am continuat lucrarea, atât în biserica locală, cât şi în împrejurimi.

- Domnule Eftimie, de unde are putere această nouă credinţă? zise maestrul.
- Credinţa mea nu e nouă, domnule, am mai spus-o şi data trecută, e cea mai veche credinţă.
- Cum? Mai veche decât ortodoxismul? întrebă un pacient venit cu o oră în urmă.
- Da. Credinţa în revenirea Domnului Isus de a doua oară au avut-o şi patriarhii care au trăit înainte de potop. A avut-o şi Avraam,

au avut-o şi profeţii din Vechiul Testament. Când a fost pe pământ, Domnul Isus a vorbit despre ea. Nu mai spun de apostoli şi urmaşii lor! Cele Zece Porunci, care trebuie respectate, au fost prezente de la începutul lumii. Sabatul zilei a şaptea, ca zi de odihnă, a fost dat la creaţiune. Animalele, curate sau necurate, erau cunoscute de pe vremea lui Noe, aşa că nu e nouă credinţa mea; este cea mai veche! în toate timpurile, credinţa mea a fost ţinută sub diferite nume. Acuza pe care ne-o aruncă unii şi alţii că ar fi apărut ieri sau alaltăieri este falsă. Crezul şi practica noastră, modul de închinare, sunt mai vechi decât orice altă biserică creştină actuală.
- Domnule Eftimie, dar... cum ai ajuns dumneata aici la spital? Nu ştii cum arătai când ai sosit! Nimeni nu credea că ai să scapi. De aceea, probabil, doctorii nici nu ţi-au dat vreun tratament. Ce s-a întâmplat cu dumneata?
- Domnilor, prea multe nu ştiu. După cum v-am spus, pe lângă lucrul din gospodăria mea, am o lucrare de făcut şi în via Domnului Isus. Auzind zilele trecute că va urma o mobilizare generală, m-am gândit să vin la Bucureşti şi să mă aprovizionez cu literatura necesară lucrării mele religioase. Aşa se face că m-am urcat în tren şi am pornit spre Bucureşti. în compartiment, a fost iniţiată o discuţie pe teme religioase. Eu am început să vorbesc despre Evanghelie. Printre ascultătorii mei erau şi doi studenţi la Teologia Ortodoxă, care s-au arătat tare nemulţumiţi de cele spuse de mine. La un moment dat, chiar m-au ameninţat. N-am răspuns provocării lor. Ajuns în Gara de Nord, mi-am luat ziua bună de la tovarăşii de călătorie şi am pornit în treaba mea. La un colţ de stradă, m-am pomenit oprit de un grup de legionari.
- Cum aţi dedus că erau din „Gardă"? întrebă maestrul.
- Erau îmbrăcaţi în verde şi aveau banderolă.
- Şi ce a urmat?
- M-au întrebat dacă sunt rătăcit. „Nu, le-am zis, îmi cunosc bine drumul." „Ce credinţă ai?" „Creştină", am răspuns. „Faci pe prostu' cu noi?" mi-au zis. „Nu, nu fac decât să răspund la întrebări." „Ce fel de creştin eşti?" „Creştin al Domnului Isus Hristos." „Nu e ăsta, bă", zise unul dintre „verzi". „Taci din gură!" ordonă şeful. „Ia zi,

în ce zi te odihneşti?" „Când apuc." „Nu-i ăsta, şefu'", zise un altul. „Nu vezi că-i păgân?" „Gura!" ţipă şeful la subalterni. „Ce zi de odihnă ţii, mă?" „Ziua Domnului Isus Hristos, poruncită de la Creaţiune." „Care-i asta?" „Păi, să numărăm, tinere!" zisei eu. „De unde începem? De la duminică, nu? A înviat Domnul în ziua întâi a săptămânii, adică duminica?" „Nu ştiu, nu mă întreba pe mine, că n-am fost eu acolo! Zî mai departe!" „Bun. Duminică - unu, luni - doi, marţi - trei, miercuri - patru, joi - cinci, vineri - şase şi sâmbătă - şapte. Deci ziua a şaptea este sâmbăta. Ia priveşte, matale, ce spune Sfânta Scriptură în Geneza capitolul 2, versetele l la 3." Legionarul a ascultat, apoi m-a oprit şi mi-a zis: „Dumneata n-ai auzit că porunca bisericii creştine este să păstrezi ziua a şaptea, duminica?" „Bine, bine, dar ziua a şaptea nu-i duminica, aşa că n-am cum s-o ţin." „Ba este duminica, aşa cum spun eu!" „Număraţi şi să vedeţi că nu cade duminica!" „Ascultă, cetăţene! îţi ordon s-o faci să cadă duminica!" „N-am cum, domnule." „Ba să pofteşti să ai cum! Acum şi aici. Hai, începi să numeri

şi să faci ca sfânta duminică să cadă în ziua a şaptea. Şi... să declari cu glas tare că duminica e ziua a şaptea!" „Nu pot, domnule!" „Ba o să poţi, pentru că îţi ordon eu." „Cum să zic eu ca dumneata, un om, când ceea ce Dumnezeul meu a zis e altfel?" „Să zici pentru că îţi poruncesc eu!" „Nu pot să ascult de poruncile dumitale, împotriva poruncilor lui Dumnezeu. Căci nu se cade să ascultăm mai mult de oameni decât de Dumnezeu." „Aşa deci, mă înfrunţi?" „Nu, domnule." „Atunci, zî!" „Ce să zic?" „Că duminica e ziua a şaptea." „Nu pot, domnule." „De ce nu poţi?" „Pentru că nu e ziua a şaptea, e prima." „Nu contează a câta este, numai zî cum vreau eu!" „Să zic, aşa... de frică?" „Da, de frică." „Dar nu mi-e frică decât de Dumnezeu." „Eu sunt Dumnezeu aici." „Şi, dacă eşti Dumnezeu, de ce nu-i dai ceva de mâncare cerşetorului orb din colţ?" Câţiva dintre legionari pufniră în râs. Şeful s-a enervat şi m-a pocnit cu o cravaşa peste faţă. Loviturile curgeau cu nemiluita peste mine, care mă ghemuisem lângă zid. Am fost conştient până m-a lovit ceva greu în cap, apoi totul s-a stins. Următoarea clipă când am deschis ochii a fost aici în patul acesta. Nu ştiu ce s-a întâmplat între timp.

- Aici te-au adus mai mult mort.
- Aşa o fi, dar acum nu mă simt prea rău.
- Domnule Eftimie, de unde ai dumneata putere să înfrunţi atâta bătaie şi să nu renunţi la misiunea dumitale? întrebă maestrul. Eşti un om cu ceva pregătire şi ai fi putut realiza nişte lucruri în viaţa asta. Cred că te-ai irosit în a propaga nişte idei religioase nepopulare. De ce faci asta totuşi?
- Domnule dragă, ai dreptate, aş fi putut face multe lucruri în lumea asta, aş fi făcut avere pentru copiii mei, dar ia priviţi ce se întâmplă cu averile oamenilor! Observaţi cum le mănâncă războiul? Ştiţi ce spune Scriptura în Epistola lui Iacov la capitolul 5. Nu am acum Scriptura, dar vă redau în cuvintele mele: *Ascultaţi acum voi, bogătaşilor. E timpul să plângeţi şi să gemeţi din pricina cumplitelor necazuri ce vă aşteaptă. De pe acum au şi început să vă putrezească averile şi veşmintele voastre alese, devenind nişte amărâte de cârpe, mâncate de molii. Valoarea aurului şi argintului vostru scade vertiginos, cu toate acestea va rămâne ca mărturie împotriva voastră şi vă va chinui - cum chinuie focul carnea trupului. Asta aţi pus deoparte să aveţi, asta veţi avea în ziua judecăţii. Căci ascultaţi şi veţi auzi ţipetele lucrătorilor pe care i-aţi jecmănit la plată. Strigătele lor au ajuns la urechile Domnului. V-aţi cheltuit anii aici pe pământ în distracţii şi în plăceri. V-aţi satisfăcut orice capriciu. Aţi osândit şi aţi ucis oameni cinstiţi care nu aveau nicio putere să se apere, de aceea a sosit ziuapieirii voastre."*
- Spune aşa în Biblie, domnule? întrebă un bolnav.
- Cu siguranţă, adeveri Eftimie. Atunci, domnilor, cum să nu mă dedic unei vieţi ce este cu adevărat de preţ? Ştiţi cât de fericit sunt când mă întâlnesc cu oamenii pentru care am suferit şi îi văd încrezători în nădejdea revenirii Domnului nostru? Ei sunt bogăţia mea. Prin adevărul vestit de mine, oameni robiţi de patimi au fost salvaţi. Au familii liniştite, copiii au părinţi, iar părinţii au copii. Viitorul nu mai reprezintă o necunoscută pentru ei. Au un scop în viaţă, o nădejde şi au pentru ce să trăiască. Ei se pregătesc în fiecare zi să-L întâlnească pe Dumnezeul lor.
- La dumneavoastră în biserică, mor oamenii?
- Da, mai mor unii.

- Şi aceştia cum îl vor mai întâlni pe Domnul lor?
- Da, da, cum îl vor vedea? săriră mai mulţi bolnavi, întrebând în cor, mulţumiţi că au găsit o astfel de întrebare.

Spre surpriza şi uimirea tuturor, din patul ofiţerului Luca Sabin se auzi întrebarea:
- Domnule, şi dacă nu vor avea ochi, cum îl vor vedea? Eftimie tăcu câteva clipe, parcă întrebând pe Cineva ascuns, doar
de el ştiut, apoi ridică privirea zâmbind şi zise:
- Domnilor, întrebarea aceasta au mai pus-o nişte oameni de bine, ca dumneavoastră. Au adresat-o apostolului Pavel. în vremea lui, creştinii de pretutindeni aşteptau revenirea Domnului Isus, la fel ca noi. împreună cu apostolii, toţi erau aşteptători şi, pentru că ziua lor de odihnă era sâmbăta, ziua a şaptea, îi putem numi adventişti de ziua a şaptea. Tocmai ei au pus această întrebare apostolului Pavel. Vedeau că timpul trecea, părinţii lor îmbătrâneau, îşi pierdeau vederea sau treceau la odihnă în ţărâna pământului. Alţii erau ucişi de prigonitori. Când au văzut astfel de lucruri, l-au întrebat şi ei pe apostol, la fel cum m-aţi întrebat şi dumneavoastră pe mine, cum se va mai împlini făgăduinţa venirii lui Isus cu ei. Aţi dori să vă redau răspunsul apostolului Pavel?
- Da, da, răspunse un cor de voci.
- Hei, îmi pare rău că nu am Scriptura. Este acolo o scrisoare a lui Pavel în care se află răspunsul. în prima scrisoare către Tesaloni-ceni, capitolul patru, el zice cam aşa:
„Fraţi iubiţi, doresc să ştiţi ce se va întâmpla cu cei dragi ai noştri, care trec la odihnă înainte de revenirea Domnului. Nu doresc să vă lăsaţi copleşiţi de durere, ca cei care nu au nădejde. Fiindcă după cum credem că Isus a murit şi apoi a înviat, avem temei să credem şi că la venirea Lui va învia pe toţi creştinii care au adormit în El. Pot să vă spun următoarele direct din partea lui Dumnezeu: noi, cei aflaţi încă în viaţă la venirea Domnului, nu ne vom întâlni cu Domnul înaintea celor morţi, aflaţi în morminte. Căci Domnul însuşi îi va chema mai întâi pe ei la viaţă, prin apelul răsunător al trâmbiţei lui Dumnezeu. Primii care vor învia sunt creştinii lui Dumnezeu, apoi noi, ceilalţi, vom fi schimbaţi, orbii vor primi vedere, şchiopii vor primi picioare,
bolnavii vor fi însănătoşiţi, cei slabi vor primi putere, toţi vom fi într-un trup nou, nesupus morţii şi îl vom întâmpina împreună pe Domnul nostru în văzduh, pentru a rămâne cu El pe vecie. Aşadar, fraţilor, mângâiaţi-vă cu această veste!"
- Chiar aşa scrie în Scriptură? Aşa de clar?
- Da, aşa scrie, răspunse ofiţerul Luca. Şi eu am citit aceste lucruri şi le-am mai auzit la un alt sfânt.
Ascultătorii rămaseră miraţi de intervenţia orbului, căci aşa începuseră să-i zică pe ascuns, ca să nu-i audă el!
- Da, aşa scrie, confirmă încă o dată Eftimie.
în acel moment, auziră vocea asistentei care băgase capul pe
uşă:
- Pregătiţi-vă pentru vizită!
întrerupseră discuţia şi fiecare îşi aranja patul şi lenjeria. Luca era impresionat de cele auzite. îi părea rău că nu dăduse mai multă atenţie aluziilor domnului Paulini de a trece de partea lui Isus. Dar, pe atunci, se gândea că asta ar fi însemnat prăbuşirea planurilor lui de viitor, se cutremura şi îi era frică să nu-1 audă măicuţa din mormânt sau din sânul lui Avraam. Nu era foarte sigur unde putea fi!
Când privea acum la viitorul lui, i se părea jalnic: pierduse tot! Trecuse ceva timp de când zăcea în întuneric şi ăsta nu părea viitor. Seara o petrecu într-o melancolie de doină bănăţeană.

CAPITOLUL 13

Uşa salonului se deschise brusc şi apăru preotul spitalului, însoţit de directorul

adjunct. Priveau încruntaţi peste paturile bolnavilor.
- Ce se întâmplă aici? întrebă directorul.
Nimeni nu răspunse. în cele din urmă, un pacient zise:
- Nimic, domn' doctor.
- Cum nimic? Avem informaţii că aici se petrec lucruri necurate!
- E adevărat, mai sunt şi lucruri necurate, că doar e spital, nu-i farmacie, rosti molcom maestrul.
- Aici se face propagandă religioasă străină, zise directorul, prefăcându-se că n-a înţeles ironia.
- Nu, domn' doctor, vorbim şi noi în necazurile noastre, se confesa maestrul.
Preotul se apropie de patul unui pacient şi i se adresă:
- Recunoşti că vi se propovăduia o religie străină?
- Nu ştiu, părinte, eu nu ştiu ce să recunosc! Ce e aia „propovăduia", că pe la noi, pe la Uţea, nu umblă aşa ceva.
- Nu ştii ce este „propovăduirea"?
- Nu ştiu, părinte.
- înseamnă a vorbi despre o religie rătăcită.
- Religie rătăcită? Cum adică „rătăcită", părinte, că doar n-oţi fi scăpat sfânta religie din altar şi-o umbla aşa, bezmetică, pe coclauri! Ce, e capră, părinte, sau oaie proastă?!

- Bă, eu cred că tu eşti prost, se enervă preotul.
- Lasă-1, părinte, că ăsta nu ştie cum îl cheamă! interveni directorul.
- Vasile, domn' doctor, aşa mă cheamă.
- Taci, mă, blegule! Uite aicea, părinte, unul care ştie mai mult. Şi se apropiau de patul lui Eftimie.
- Hei, cum e, domnule? Faci propagandă ideilor voastre rătăcite? Crezi că nu ştim cine te-a adus aici?
- Cine, domn' doctor? Că eu nu ştiu.
- Faci pă prostu'?
- Vorbesc sincer, domn' doctor.
- Hai, mărturiseşte că ai propagat idei rătăcite! ceru insistent preotul.
- N-am ce să mărturisesc, părinte.
- N-ai ce mărturisi?
- Nu ce vreţi dumneavoastră!
- Atunci ce?
- O mărturie am de făcut.
- Da?! Ia s-o auzim! Hai, spune-o să audă toţi oamenii aceştia.
- Bine, părinte, cu voia dumneavoastră, îmi voi depune mărturia de credinţă!
- Ia s-o auzim, *fiule,* pentru că, ştii tu, „fiecare pasăre pe limba ei piere".
- O fi, părinte, dar apostolul Pavel îl sfătuia pe Timotei şi-i spunea astfel: „Sd *nu-ţi fie frică şi să nu-ţifie ruşine să vorbeşti altora despre Domnul Hristos"* (2 Timotei 1,8). Aşa că am să spun... ce am de spus. înainte de toate, am să vă pun o întrebare, părinte.
- Poftește, *fiule,* văd că ai îndrăzneală sau neobrăzare!
- Luaţi-o cum vreţi, părinte, dar vă rog să spuneţi în ce sunt eu rătăcit.
- în credinţă, în ce? Vrei să spui că nu ştii în ce eşti rătăcit? Asta-i bună, dacă nu e un vicleşug!
- Ce anume e greşit în credinţa mea?
- Totul e greşit. Deexemplu, batjocoriţi icoanele, care îlreprezintă pe Domnul Isus.
Noi nu batjocorim icoanele; doar că nu ne închinăm la ele. Lucrul acesta e interzis de

Sfânta Scriptură, prin prima şi a doua poruncă.
- Nu mă interesează ce spune porunca Vechiului Testament, important este ce au stabilit apostolii, întemeietorii creştinismului!
- Mai întâi, nu apostolii sunt întemeietorii creştinismului, ci Domnul Isus. Apostolii au făcut cum au învăţat de la Isus. Apoi, cultul icoanelor n-a existat în timpul primelor biserici creştine. în locurile lor de închinare, n-a existat niciun fel de icoane, de cruci sau moaşte. Dacă studiem Noul Testament şi istoria bisericii creştine, nu vom descoperi asemenea obiceiuri în primele biserici creştine. Abia după anul 300 d.Hr. au început să apară simboluri ca viţa-de-vie, mielul, corabia, porumbelul, peştele. Dar şi atunci, doar creştinii veniţi dintre păgâni, obişnuiţi cu închinarea la idoli, au început să venereze icoanele.
- Prostii, prostii, aiureli, începu să strige preotul în timp ce se mişca nervos printre paturi. Unde scrie, de unde ai luat asemenea prostii? striga el.
- Părinte, nu sunt prostii, aceste cuvinte se găsesc scrise în *Istoria Bisericească Ortodoxă,* Voi. I, de Eusebiu Popovici. Aşa că Biserica Ortodoxă recunoaşte astfel de adevăruri. Ba, mai mult, aceeaşi carte spune că sinodul bisericesc de la Elvira a condamnat folosirea icoanelor ca obiecte de închinare, interveni în discuţie cel căruia i se zicea „maestrul", adică profesorul.
- Ia uite cine mă învaţă pe mine istorie, un... târgoveţ rătăcit!, zise preotul, întorcându-se spre profesor.
Câţiva pufniră în râs, fapt ce-1 înfurie pe preot şi mai mult.
- Voi ar trebui să fiţi stârpiţi. Aţi auzit şi voi două boabe de istorie şi faceţi pe deştepţii, ia uite...! se lamenta preotul.
- Părinte, cunosc mai mult de două boabe. Mai ştiu, de exemplu, că Eusebiu, episcopul Cezareei, recunoscut şi azi ca părinte al Bisericii Ortodoxe şi care a suferit în închisoare pe timpul persecuţiei, era hotărât împotriva icoanelor. La fel şi Epifaniu, episcop de Cipru; a fost cel mai mare duşman al icoanelor, zise şi mai hotărât profesorul.

- De unde ştii aceste lucruri? întrebă directorul spitalului.
- Din *Istoria Bisericii Ortodoxe,* domnule doctor.
- Dar... prin ce an se întâmplau toate acestea? insistă doctorul. Pentru că cel întrebat făcu o mică pauză, răspunse Eftimie:
- La peste 450 de ani după apostoli. Aşa că toate aceste adăugări sunt împotriva instrucţiunilor Scripturii, de aceea nu le putem primi.
- Da, dar după aceea biserica şi-a recunoscut greşeala şi a adoptat icoana ca obiect de închinare, declară satisfăcut preotul.
- Aşa este, părinte, dar nu Dumnezeu a cerut lucrul acesta, ci interesul bănesc al clerului, răspunse, cu blândeţe şi subînţeles, Eftimie.
- Vorbeşti prostii şi blasfemii împotriva sfinţilor părinţi, nemernicule! se înfurie preotul.
- Bine, bine, dar împotriva crucii ce aveţi, de ce o necinstiţi, când ea îl reprezintă pe Domnul nostru, Isus Hristos? interveni directorul, vrând să stingă furia preotului.
- Mai întâi, nu crucea îl reprezintă pe Domnul Isus Hristos! în Sfânta Scriptură, alte obiecte îl reprezentau pe Domnul Isus. Crucea nu L-a închipuit pe Isus, iar Scriptura nu ne cere să ne închinăm crucii.
- Asta este o nerozie, se înfurie iarăşi preotul. Când toţi creştinii se închină crucii, vin nişte coate-goale să spună altfel. Nu vă e ruşine, trădătorilor de neam şi de credinţă!
- Părinte, vrem o dezbatere cuminte şi cu dovezi, nu cu acuze, se ridică şi ceru respect maestrul.

Preotul se potoli şi îşi frecă nervos mâinile. Luca asculta cu interes şi stătea nemişcat, de frică să nu piardă vreun cuvânt. Parcă era pe vremuri, alături de Hagiu, când acesta se confrunta cu preoţii şi jandarmii. Aproape că uitase de suferinţele lui. O dorinţă nouă şi vijelioasă de a afla adevărul îl domina. Era uimit cât de frumos şi liniştit vorbea Eftimie. Cât ar fi dorit să-i vadă faţa şi să-1 privească în ochi!
- Bine, bine, zise preotul, am să vă demonstrez cât de rătăcit este omul acesta, care ameţeşte simţirile oamenilor şi se pare că v-a prins şi pe voi în ticăloşia lui!

- Salvează-ne, dumneata, părinte, căci suntem credincioşii du-mitale! zise maestrul.
- Bine! Spune, omule, i se adresă lui Eftimie, de ce voi, ivantiştii, respingeţi crucea şi nu vă închinaţi ei?
- Simplu de tot, oameni buni. Mai întâi, porunca a doua a Decalogului ne interzice, apoi Isus şi apostolii n-au folosit şi n-au recomandat crucea ca obiect de închinare. Dimpotrivă, Isus a spus în Evanghelia după Ioan, la capitolul 4, cu versetul 24 astfel: *„Dumnezeu este Duh; şi cine se închină Lui trebuie săi se închine în duh şi adevăr."Asta* e închinarea cerută de Domnul.
- Nu scrie aşa în Scriptură...!
- Părinte, cei care m-au bătut mi-au luat Biblia, dar dumneata trebuie să ai o Scriptură în biroul dumitale; trimite, rogu-te, să o aducă, să vorbim pe ce stă scris.
Ceilalţi ascultători cerură toţi în cor preotului să aducă Scriptura. Peste câteva minute, popa sosi cu o Scriptură mare şi zise:
- Dovedesc cu Scriptura că, în timpul lui Isus, crucea a fost sfinţită.
- Să auzim, să auzim, ziseră câţiva ascultători.
Preotul privea o fiţuică, apoi căuta în susul şi josul Scripturii. Se vedea că nu prea era obişnuit să caute în Biblie. în cele din urmă, zise:
- Ascultaţi, iubiţi credincioşi, vă voi arăta dovada sfinţeniei crucii! şi se fâstâci puţin, deoarece nu mai găsea textul.
în timpul vorbirii, suflul expiraţiei îi mutase pagina. Căută iar în fiţuică. Triumfător citi:
- *„Şi Iosifa cumpărat o pânză subţire de in, a dat jos pe Isus de pe cruce, l-a înfăşurat în pânza de in şi L-a pus într-un mormânt săpat în stâncă. Apoi a prăvălit o piatră la uşa mormântului".* Am citit din Evanghelia după Marcu, la capitolul 15, cu versetul 46. Aţi văzut sfinţenia sfintei cruci?
- Nu, părinte, n-am văzut-o, răspunse sincer maestrul.
- Pentru că erezia acestui om v-a orbit ochii, fiule.
- Bine, părinte, dar cele citite nu vorbesc despre sfinţenia crucii!
- Ba da, fiule, dar trebuie să ai ochi duhovniceşti. Am să vă pun câteva întrebări: Era Isus sfânt?

- Era, ziseră ceilalţi.
- Trupul Lui a fost întins pe cruce? -Da.
- S-a atins trupul Lui sfânt de lemnul crucii?
- S-a atins.
- Atunci, prin atingere, crucea a devenit sfântă şi trebuie să o considerăm sfântă şi să ne închinăm ei, că ea a purtat trupul sfânt al Domnului. Vedeţi, e clar?
- E clar, ziseră ceilalţi surprinşi.
Acum priveau spre Eftimie, aşteptând să vadă cum răspunde. Preotul, cu un zâmbet de biruinţă, i se adresă acuzatului:
- Hai să vedem cu ce nerozie vei căuta tu să te împotriveşti lui Dumnezeu!
Luca asculta cu încordare. Simţea că omul de lângă el, pe care aproape îl îndrăgise

fără să-l vadă, se afla în încurcătură.
- Şi dumneata, părinte, zici că textul acesta ne cere să ne închinăm crucii ca unui lucru sfânt?
- Cred că e clar, nu? se adresă preotul ascultătorilor.
- Da, da, e clar, confirmară aceştia.
- Dacă aşa gândiţi lucrurile, la pânză vă închinaţi, părinte?
- Cum adică să mă închin la pânză?
- Dar la scară, vă închinaţi?
- Cum să mă închin la scară, eşti nebun? Vedeţi, oameni buni, că s-a rătăcit la minte şi spune prostii. Auziţi! Să ne închinăm la scară!
- Dar la piatră vă închinaţi, părinte?
- Ce vrei să spui, omule? zise preotul, cu un aer compătimitor.
- Vreau să spun că textul pe care l-aţi citat spune că trupul lui Isus, trup sfânt, a atins şi pânza în care a fost înfăşurat, şi scara pe care a fost coborât, şi mormântul de piatră în care a fost aşezat! Mai sunt apoi oamenii care L-au ţinut în braţe când L-au coborât de pe cruce şi femeile care I-au uns trupul. Vă închinaţi şi socotiţi sfânt tot ce a atins Isus?
Preotul înţelese rostul întrebărilor şi murmura în barbă. Ceilalţi, înseninaţi la faţă, comentau şi îşi exprimau părerea in favoarea lui Eftimie. „Ce zice preotul nu-i corect", îşi spuneau ei, unul altuia.

Luca se frământa în aşternutul lui. Era bucuros că omul de lângă el a biruit. Se simţea chiar bine că-l are vecin.
- Domnule, cum este totuşi cu povestea asta a crucii? Pentru că o lume întreagă o venerează, întrebă directorul.
- El nu are studii teologice şi nu are cum să ştie, doctore, zise preotul.
- Câte ceva mai ştiu şi eu, părinte, îl contrazise politicos Eftimie. N-am Teologia, dar am studiat Scriptura şi istoria bisericii.
- Ce spune istoria? cerură să afle câţiva pacienţi. Se făcu linişte în aşteptarea răspunsului.
- Crucea era un mijloc de tortură folosit de antici, în mod special de romani, pentru a-i pedepsi, printr-o moarte lentă şi chinuitoare, pe cei consideraţi a fi cei mai răi. Moartea pe cruce era considerată cea mai ruşinoasă moarte. Isus a pătimit purtându-Şi crucea, apoi a fost răstignit pe ea din pricina păcatelor noastre. în locul nostru a suferit El cea mai ruşinoasă moarte.
- Da, zise preotul, oprindu-l pe vorbitor, de aceea trebuie să sfinţim crucea.
- De ce? întrebă Eftimie. Pentru că L-a chinuit, I-a produs dureri şi L-a umilit pe Domnul nostru? Dacă L-ar fi spânzurat pe Domnul, astăzi am fi purtat toţi creştinii câte-un ştreang la gât? Dacă L-ar fi decapitat, am fi purtat câte-o sabie?
- Oameni buni, ereticul ăsta vorbeşte necugetat împotriva Scripturii. Iată ce poruncă ne-a dat Domnul Isus Hristos la Evanghelia după Luca, capitolul 9, cu versetul 23: *„Apoi a zis tuturor: 'Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea în fiecare zi şi să Mă urmeze.'"*
- Oooooo, făcură câţiva ascultători. E clar, e clar!
- Acestea sunt, într-adevăr, cuvintele lui Isus, dar ia să vedem ce au înţeles apostolii prin aceste cuvinte. Nicidecum nu putem lua la literă aceste cuvinte, căci astfel ar trebui ca fiecare creştin să poarte în spate o cruce cu sine, zilnic, aşa cum poartă pălăria sau căciula. Nici chiar Domnul Isus n-a făcut asta, nici apostolii n-au târât după ei o cruce, nici n-au purtat-o la piept. Trebuie că un alt înţeles, unul duhovnicesc, au avut vorbele Domnului. Hai să vedem ce au înţeles

ascultătorii prin spusele lui Isus! Părinte, dă-mi, te rog, Scriptura dumitale!
Eftimie a luat Biblia şi, din câteva mişcări, a deschis-o şi a citit: - „Şrim *bine că omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, pentru ca trupul păcatului să fie dezbrăcat de puterea lui, în aşa fel ca să nu mai fim robi ai păcatului. Tot aşa şi voi, socoti-ţi-vă morţi faţă de păcat şi vii pentru Dumnezeu. Deci păcatul să nu mai domnească în trupul vostru muritor şi să nu mai ascultaţi de poftele lui".* Am citat din Romani 6,6-12. în înţelesul apostolilor, a-ţi purta crucea însemna a te lupta zilnic împotriva păcatului şi a poftelor păcătoase. Isus şi apostolii nu ne-ar cere ceea ce ei n-au făcut.
- Dar cum s-a ajuns totuşi la acest cult al crucii? întrebă doctorul, care devenea interesat.
- Da, da, şi eu vreau să ştiu, zise, pentru prima dată cu glas tare, Luca. (Nu că n-ar fi ştiut, dar dorea să afle dacă ceea ce auzise de la Hagiu este adevărat.)
Preotul se agită, prefăcându-se că e ocupat şi zise:
- Să auzim întâi varianta aventistă! Eftimie zâmbi şi zise:
- Nu există o variantă adventistă şi una ortodoxă. Adevărul istoric este unul singur şi el este arătat clar în istoria bisericii.
- Domnule, am citit că totuşi creştinii, în vremurile trecute, au obţinut biruinţe mari călăuziţi de cruce, interveni ofiţerul Luca, surprinzându-i.
- Aşa este, aşa este, zise preotul, sfântul Constantin cel Mare a biruit prin sfânta cruce, pentru că e sfântă şi adevărata.
Toţi însă aşteptau să vadă ce zice Eftimie.
- Este adevărat că unele legende creştine spun aşa, dar istoria ne arată că, la început, apostolii n-au dat nicio importanţă semnului exterior al crucii. Ei ar fi putut să recupereze şi crucea odată cu trupul Mântuitorului, dar pe nimeni n-a interesat lemnul crucii. în schimb, s-au răstignit pe ei înşişi în inimile lor, ducând o viaţă ca a lui Hristos. Credinţa în ajutorul divin aduce biruinţa. Şi turcii au biruit în numele lui Alah şi al Profetului. Nu crucea dă biruinţă, ci credinţa.

- Dacă e aşa cum spui dumneata, că pe apostoli nu i-a interesat crucea, de ce apostolul Petru a cerut să fie răstignit cu capul în jos?
- Unde scrie lucrul acesta, părinte? întrebă Eftimie.
- în Evanghelii, unde?
- în Evanghelii nu scrie aşa ceva.
- Ba scrie, se încăpăţâna preotul.
- Arătaţi-mi, vă rog!
Preotul se codea înroşindu-se. Constată că nu putea dovedi ce a afirmat.
- Arată-i, arată-i, insistă doctorul, dorind să-1 prindă pe Eftimie şi să-1 ironizeze.
Revenindu-şi, preotul zise:
- A, nu, nu, nu în Scriptură, ci în sfânta Tradiţie.
- în Tradiţie, se poate, atunci din Tradiţie vă răspund şi eu! Oricum, sentinţa era ca Petru să fie răstignit. Aşa că, socotindu-se un păcătos nevrednic să fie ucis ca şi Domnul lui, el a cerut să fie răstignit cu capul în jos. Oricum, nu din preţuire pentru cruce şi nicidecum pentru că o socotea sfântă.
- Domnule, totuşi cui i-a venit ideea să facă din cruce un obiect de închinare? întrebă insistent Luca.

- Hei, asta-i bună, cine poate şti în ce minte s-a născut năstruşnicia asta? se repezi preotul, crezând că el ar fi trebuit să răspundă.
- Daţi-mi voie să răspund eu, Cucernicia Voastră!
- Poftim, poftim, zise preotul, bucuros că a scăpat.
- Semnul crucii, ca semn de închinare, a fost preluat de către creştinii din generaţiile de mai târziu de la unele popoare păgâne. Egiptenii aveau acest semn ca simbol al soarelui. Romanii l-au preluat de la egipteni şi l-au pus pe steagurile lor. împăratul Constantin a pus pe steagul lui însemnele crucii. într-o zi, în ajunul unei bătălii, el a pretins că a văzut o cruce pe cer; de aceea a dat ordin ca pe steaguri să apară vechea cruce păgână, semn al soarelui egiptean, semnul lui Ra, care mai târziu a fost preluat ca semn al creştinismului. La romani, steagul era un obiect de închinare. Dar se ştie că împăratul acesta a fost păgân până în ceasul morţii. Aşa au început creştinii să venereze crucea, ca idol. în aceeaşi perioadă au apărut şi cultul

tămâierii, cel al lumânărilor, al candelelor şi al semnului crucii. Toate sub influenţă păgână!
- Minciuni, minciuni, protestă vehement preotul.
- Dacă nu credeţi, vă rog, cucernice, citiţi şi dumneavoastră istoria bisericii.
- Care istorie, aia rătăcită?
- Nu, cea de Eusebiu Popovici, volumul II.
Preotul murmura mânios, încercând să distrugă înţelesul celor spuse de Eftimie. Ascultătorii înţelegeau că spusele lui Eftimie se bazau pe dovezi solide. Luca simţea o bucurie ascunsă. Prezenţa şi vorbele necunoscutului îl făceau să uite de durerea lui şi să simtă o apropiere de Dumnezeul cu care se hărţuia de atâta vreme. Aştepta să vadă cum se va sfârşi această confruntare.
- Fraţi creştini, totdeauna oamenii care s-au depărtat de adevărul Scripturii au alunecat în practici şi învăţături străine. Aparent ei au rămas la fel de religioşi, chiar fanatici în împlinirea unor ritualuri, dar tot mai asemănătoare cu păgânismul. Cu cât se depărtează cineva de Sfânta Scriptură cu atât se apropie de păgânism. Tot ce nu e în Scriptură e de la păgâni.
- Domnule Eftimie, zise maestrul, în religia dumitale toate sunt
după Scriptură?
- Noi, adventiştii, punem mare preţ pe studiul Scripturii şi ne călăuzim practica după cele scrise în ea.
- Atunci, de ce o batjocoriţi pe Sfânta Fecioară, Maica Domnului, născătoare de Dumnezeu şi pururi preacurată? întrebă ţâfnos
preotul.
- Cred că este o neclaritate în mintea dumitale, cucernice. Noi, adventiştii, n-o batjocorim pe Măria, mama Domnului Isus. Noi o apreciem şi ne bucurăm de pilda ei arătată în Sfânta Scriptură. Ea a fost o femeie credincioasă, aşa încât Dumnezeu a folosit-o ca mijloc omenesc prin care a venit în lume Domnul Hristos, Fiul Său, în trup de carne. Biblia nu vorbeşte prea mult despre Măria, dar putem înţelege câteva lucruri.
- Ce scrie despre Fecioară în Biblie? întrebă doctorul.
- Aşa cum spuneau profeţii, ea este fecioara prin care S-a născut

Mesia. Chiar dacă era o tânără săracă, ea a primit cu bucurie vestea îngerului, deşi risca să fie omorâtă în cazul în care Iosif n-ar fi luat-o de soţie. Ea a fost socotită mai presus de alte femei pentru că L-a născut şi L-a educat pe Fiul lui Dumnezeu.
- Da, dar ea este născătoare de Dumnezeu, îl întrerupse preotul pe vorbitor.

- Cu toate acestea, Scriptura nu pomeneşte vreodată că Măria a fost „născătoare de Dumnezeu". Ea a fost poarta omenească prin care Cel care era din veşnicii a intrat în lumea noastră. Dacă mă vedeţi pe mine intrând în acest salon prin uşa aceasta frumoasă, mare şi albă, n-o să credeţi că această uşă e născătoare de mine. Măria însăşi s-a socotit roaba Domnului.
- Erezie, Maica Domnului este deopotrivă cu Mântuitorul, nu e o uşă de odaie...
- Să ascultăm ce zice Scriptura, cucernice! Citez din Luca 1,46-48: *„Şi Măria a zis: 'Sufletul meu măreşte pe Domnul şi mi se bucură duhul în Dumnezeu, Mântuitorul meu, pentru că a privit spre starea smerită a roabei Sale.'"* Vedeţi şi dumneavoastră că, după cum spune Scriptura, Măria se simţea roaba Mântuitorului ei. Ea este fericită pentru că a crezut şi a acceptat.
- Erezie, erezie, striga preotul. Sfânta Fecioară este mai presus de toate şi de Biblie, şi de sfinţi, de toate, de toate...
Preotul nu mai reuşea să-şi ascundă nervozitatea. Ceilalţi, care ascultau cu interes, erau nemulţumiţi de ieşirile cucernicului.
- Nu, cucernice, nu, Măria nu s-a socotit mai presus de Scriptură şi de Lege, pentru că în Evanghelia după Luca, la capitolul 2, cu versetele 22-24 [se] spune că ea a adus jertfă pentru curăţire, aşa cum cerea legea şi cum făcea orice evreică.
- Nu e adevărat, nu e adevărat, pentru că ea a fost pururea fecioară.
- Este adevărat, cucernice, că ea a fost o femeie sfântă, iar în ce priveşte fecioria ei a durat până la naştere, apoi a fost femeie, soţie normală şi mamă de copil.
- Blasfemie, blasfemie, erezie, strigă preotul înfuriat de-a binelea. Doctorul l-a privit un moment, apoi i s-a adresat calm:
- Părinte, potoleşte-te! Ascultă-1 pe om şi apoi combate-1 cu argumente, ca să înţelegem şi noi ceva.
- Cum să taci, cum să taci, când lucrarea diavolului se dă pe faţă înaintea noastră?
- Omul citeşte din Scriptura dumitale! Dacă nu-i aşa, arată-ne!
- Am să arăt, am să arăt, zicea preotul, abia stăpânindu-şi furia.
- Continuă, domnule Eftimie! A rămas Măria fecioară sau nu?
- Domnilor, eu citesc, şi dumneavoastră trageţi concluzia. Citesc în Luca 1,24.25: *„Când s-a trezit Iosif din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului şi a luat la el pe nevastă-sa. Dar n-a cunoscut-o până ce ea a născut un fiu. Şi el i-a pus numele Isus."* Expresia „n-a cunoscut-o" înseamnă că n-au avut relaţii de soţ şi soţie în intimitate. Nu înţelegeţi şi dumneavoastră că, după naşterea copilului Isus, au fost soţ şi soţie?
- După cum scrie acolo, se înţelege că, după naşterea copilului, au avut relaţii de soţ şi soţie, zise doctorul.
- Aşa credem şi noi. A fost o femeie ca toate femeile sfinte. Uneori, a greşit şi ea, ca orice om.
Preotul spumega de furie. Se ridica, se aşeza, nu-şi găsea locul. îi săgeta pe toţi cu o ură înverşunată. în cele din urmă, răbufni:
- Este o nebunie să spui că Sfânta Fecioară a greşit! Dovedeşte-o, altfel meriţi să fii ucis cu pietre!
- Da, cucernice, am să dovedesc. Deşi Măria...
- Sfânta Fecioară, nu Măria, îl întrerupse preotul.
- Cum vrei dumneata, cucernice. Deşi era o credincioasă, greşea şi ea uneori, ca toate mamele.
- Dovedeşte, dovedeşte!
- Ai puţină răbdare şi lasă omul să vorbească, părinte, zise împăciuitor doctorul.
- Greşea prin faptul că ea uita că El e Fiul lui Dumnezeu şi că trebuia să I se supună

Lui. Ea ar fi vrut ca Isus să nu-i iasă din cuvânt. Aşa că, atunci când El Şi-a început lucrarea, ea nu era de acord şi chiar a mers până acolo că şi-a luat ajutoare şi s-a dus să-L aducă acasă cu forţa. Ea nu-I înţelegea lucrarea şi era împotriva Lui, la fel ca duşmanii lui Isus. Relaţiile erau atât de încordate încât Isus

a refuzat s-o mai numească „mamă". El a spus că „mama" şi „fraţii" Lui sunt cei care fac voia Tatălui Său, şi nu cei care se credeau, respectiv Măria şi fraţii Lui vitregi. Nu îmi place să spun, dar Isus i-a pus pe Măria, mama Sa, şi pe fraţii Săi în rândul celor care nu fac voia Tatălui.
- Unde scrie aşa? întrebă preotul, abia stăpânindu-şi furia.
- Am să citesc! Am şi găsit locul. Citez de la Matei 12,46-50: *„Pe când vorbea încă Isus noroadelor, iată că mama şi fraţii Lui stăteau afară şi căutau să vorbească cu El. Atunci cineva I-a zis: 'Iată, mama Ta şi fraţii Tăi stau afară şi caută să vorbească cu Tine.' Dar Isus a răspuns celui ce-i adusese ştirea aceasta: 'Cine este mama Mea şi care sunt fraţii Mei?'Apoi Şi-a întins mâna spre ucenicii Săi şi a zis: 'Iată mama Mea şi fraţii Mei! Căci oricine face voia Tatălui Meu care este în ceruri acela îmi este frate, soră şi mamă.'"* Oameni buni, am interpretat greşit aceste texte?
- Nuuuu, e aşa cum ai spus! răspunseră oamenii, din ce în ce mai uimiţi de cele aflate. Luca era de-a dreptul fericit. Se simţea aşa de bine ascultând. Ar fi dorit mult să-1 poată vedea pe vorbitor. Parcă era Hagiul. „Acesta este adevărul", îşi zise el.
- Măria a mai greşit când L-a pierdut pe Isus, la vârsta de 12 ani. Atunci ea şi soţul ei l-au căutat trei zile, ca nişte părinţi oarecare. Aşa stă scris în Luca 2,41-52.
- Sunt preot bătrân, am în spate mulţi ani de slujire, am întâlnit o mulţime de rătăciţi, dar până azi n-am auzit pe vreunul zicând că Isus S-a lepădat de mama Sa.
- Nu asta am spus, cucernice. Eu am arătat că Măria era o credincioasă, doar că şi ea făcea greşeli ca oricare om. Eu vreau să spun că n-a fost o zeiţă, cum o consideri dumneata.
- Da, este o zeiţă, da, este zeiţa Domnului Isus Hristos.
- Cât priveşte atitudinea lui Isus, o cunoaştem bine. El a iubit-o mult pe mama Sa. La cruce a dat-o în grija lui Ioan. Apoi, pe Măria o găsim printre cei care au primit Duhul Sfânt împreună cu apostolii, aşa cum ni se arată în Faptele Apostolilor 1,12-14: *Atunci ei s-au întors în Ierusalim din muntele numit al Măslinilor, care este lângă*

Ierusalim, departe cât un drum în ziua Sabatului. Când au ajuns acasă, s-au suit în odaia de sus, unde stăteau de obicei. Erau: Petru, Iacov, Ioan, Andrei, Filip, Toma, Bartolomeu, Matei Iacov, fiul lui Alfeu, Simon Zilotul, şi Iuda, fiul lui Iacov. Toţi aceştia stăruiau cu un cuget în rugăciune şi în cereri, împreună cu femeile, şi cu Măria, mama lui Isus, şi cu fraţii Lui". Se vede clar că, la înălţarea Sa, Isus n-a luat-o cu Sine, ci ea a rămas cu apostolii, urmând drumul vieţii ca orice muritor. Tradiţia creştină spune că a murit la Ierusalim.
- Adică susţii că Sfânta Fecioară este o muritoare ca toate celelalte femei? ripostă preotul.
- Eu nu spun mai mult decât ne arată Scriptura şi istoria, cucernice. Deodată, preotul se ridică nervos, se îndreptă glonţ spre ieşire, se
opri în uşă şi, ameninţând cu degetul, zise:
- Eu nu pot lua parte la o discuţie în care rătăcirea şi blasfemia îşi fac de cap, fără ca cineva s-o oprească. Asemenea minţi rătăcite ar trebui stârpite. E o blasfemie ce se spune aici, iar voi sorbiţi otrava ca apa. Trebuie să iau măsurile necesare.
Şi a plecat. Toţi ceilalţi erau şocaţi de atitudinea preotului. Luca, deşi nu vedea scena, şi-o imagina şi aproape că avea chef de haz.

- Totuşi cum a ajuns biserica să o considere pe fecioara Măria egală cu Dumnezeu? întrebă doctorul.
- Domnilor, singura mijlocire şi singura poruncă pe care a dat-o Măria, mama lui Isus, ne-a fost prezentată de Ioan: *„Când s-a isprăvit vinul, mama lui Isus I-a zis: 'Nu mai au vin.' Isus i-a răspuns: 'Femeie, ce am a face Eu cu tine? Nu Mi-a venit încă ceasul' Mama lui a zis slugilor: 'Să faceţi orice vă va zice'"* (Ioan [2])3-5)- Şi ar fi bine să facem toţi ce a zis ea, adică să ascultăm cuvintele lui Isus Hristos. Alt rol de mijlocitor al Măriei nu ne este prezentat în Scriptură.
- Dar cum s-a ajuns la divinizarea Măriei? reveni doctorul la subiect.
- Păgânii care s-au creştinat în secolele ce au urmat perioadei apostolice venerau cultul zeiţei mame şi cultul Dianei. Ei au adus acest cult în creştinism, schimbând doar numele; în loc de Diana, au numit-o Măria şi au înzestrat-o cu rolul zeiţei mame. Cu timpul, în

jurul acestui cult, s-au adunat o seamă de poveşti şi obiceiuri, adoptate de sinoade şi împăraţi.

Uşile salonului s-au deschis larg şi în prag au apărut infirmierele care-i invitau pe bolnavi la masă. Toţi au înţeles că discuţia lor s-a încheiat. Doctorul 1-a îndemnat pe fiecare bolnav să treacă la patul lui. Lui Luca îi părea rău că lua sfârşit controversa. Nici nu simţea foame. Uitase de necazurile lui. Dorea să discute cu Eftimie adventistul, dar se temea să nu-1 deranjeze de la masă. Aştepta ca cineva să-1 ajute şi pe el să mănânce.

După prânz, a primit vizita unor ofiţeri, trimişi de şeful său de cabinet. Simţeau că nu prea aveau ce-i spune. Singura ştire, care a făcut o adâncă impresie asupra lui Luca, a fost cea legată de intrarea în război şi recucerirea Basarabiei. Toată seara a fost marcat de această ştire. Se făcuse de mult linişte în salon, semn că ceilalţi adormiseră. A rămas multă vreme treaz. Amintiri pline de viaţă ardeleană îl potopeau. Peste copilărie, peste dealuri, printre frunze, lumina se plimba şi juca în solzii acoperişurilor. îi era dor de această lumină. O căuta, o simţea lângă el, o urmărea cu înverşunare, gata s-o pipăie, fără s-o poată prinde. îl frământa o ciudă amarnică. „Ce?" îşi zicea în final. „Pe lumea asta numai ochii sunt?" Dar nu uitase cerul, florile şi apa. încerca să le găsească locul. îşi rotea ochii alburii şi căuta să dibuie locul fiecărui lucru.

încet, încet, amintirile au început a se împleti cu visul. în cele din urmă, a pornit pe un fir care-1 ducea în adâncul lui, într-o altă lume, cu o lumină lăuntrică, care nu are nevoie de ochi. Aici se întâlnea cu Dumnezeul Hagiului, al lui Paulini şi al vecinului Eftimie. Se simţea abandonat în faţa unui Dumnezeu care-1 urmărea de multă vreme şi care-1 privea cu bunăvoinţă. Se pomenea rugându-se lui Isus. Nu ştia de ce avea o vagă speranţă că lumina îi va reveni de la Dumnezeu. S-a zbătut un timp între a crede sau nu în vindecarea lui. Se simţea mai bine crezând.

în salon era linişte şi noaptea trecuse de miezul ei. Somnul 1-a prins în vraja viselor, în care nu era orb.

Alerga pe un câmp, chemat de vocea comandantului său. După coama unui deal s-a pomenit în faţa unei biserici cu turnuri înalte.

Pe treptele albe de marmură, stătea drept un bărbat înalt, cu o privire pătrunzătoare şi caldă. Stânjenit de privirea profundă, s-a ruşinat şi s-a simţit deodată în patul spitalului. Nu vedea, dar primea căldura unei lumini puternice. Ecoul unui glas detunător, venind parcă din cămările ascunse ale zărilor, îi pătrundea fiecare fibră. în tunetul acela îşi desluşea numele. Era speriat. Simţi o mângâiere caldă peste fruntea

îngheţată de spaimă. „Nu te teme, fiule, Legea Domnului este o lumină pe cărare şi te fereşte de lacrimi târzii! Nu te teme decât de lacrimi târzii!" Şi, deodată, s-a lăsat un întuneric friguros. Luca s-a mişcat brusc, lovindu-se cu mâna de speteaza de metal a patului. O durere ascuţită îi săgeta încheietura stângă. Ţipă uşor şi îi apăru lumina gălbuie a lămpii de noapte. Se căznea să înţeleagă ce vedenie i se arată, dar desluşi ferestrele, pereţii şi tresări, auzind cum se închidea uşa salonului.
- Doamne, văd! Văd? striga el cu voce tare.
Privi în jur. Deslușea paturile unul după altul. Doi bolnavi se ridicaseră în capul oaselor şi priveau buimaci. Luca se dăduse jos din pat şi înainta, ţinându-se de tăblii.
- E adevărat? Văd? Nu visez?
Se mai treziră şi alţii. Maestrul a coborât din pat şi a aprins lumina. S-a uitat la ceas: era dimineaţă. A mers în faţa lui Luca şi i-a plimbat palma prin faţa ochilor. Constatând că acesta s-a ferit de mâna lui, s-a întors spre ceilalţi, zicând:
- Vede, i-au venit ochii la loc. E o minune de la Dumnezeu! Eftimie unde este?
Patul lui Eftimie era gol. Pătura şi cearşaful frumos împăturite arătau că omul plecase. Toţi priveau spre patul gol.
- Unde e omul ăsta?
Nimeni nu răspunse. Maestrul mai puse câteva întrebări. în cele din urmă, bolnavul din patul de lângă uşă zise:
- A plecat.
- Când? întrebară câţiva deodată.
- Câteva minute în urmă.
- Cum adică a plecat?
- Păi, în timp ce dormeaţi, a venit doctorul de gardă, 1-a trezit şi i-a şoptit ceva la ureche. Omul s-a sculat, s-a îmbrăcat şi a mers

după el. Au vorbit câteva clipe lângă uşa salonului. S-a întors, s-a plecat pe genunchi şi s-a rugat cu mâinile pe capul orbului. După aceea, s-a ridicat şi a plecat. Pe când ieşea el, s-a trezit dânsu' şi a început să strige că vede. Restul ştiţi şi voi!
Toţi ascultau înmărmuriţi. Afară se auzea cântecul cocoşilor. Primele zgomote anunţau învierea străzii. Luca se aşezase pe marginea patului, cu mâinile strânse a rugă, şi plângea.
„Oare visez?" se întreba Luca, cercetând cu luare aminte fiecare lucru şi fiecare parte a corpului. Ceilalţi bolnavi priveau la el cu uimire, parcă temându-se să comenteze cu glas tare. Un aer de mister şi teamă se lăsase peste întreg salonul. Cei care se treziseră ultimii întrebau şoptit: „Ce s-a întâmplat?" Nimeni nu se angaja să le răspundă clar, dar toate murmurele se legau de dispariţia misterioasă a lui Eftimie.
- Oare există vreo legătură între minunea aceasta şi Eftimie adventistul? întrebă un pacient.
- Ai tu o altă explicaţie? zise un altul, drept răspuns.
Luca se ridică din pat, ţinându-se de tot ce oferea sprijin, se apropie de fereastră şi privi dansul luminilor din stradă. Ceilalţi îl urmară minunându-se. După un timp, ofiţerul se întoarse cu faţa brăzdată de lacrimi şi se ascunse sub pătură cu capul îngropat în pernă.
Se apropia ora şase. Spitalul se dezmorţea din liniştea nopţii. Se auzeau paşi pe săli, zgomot de căldări trântite, târşâit de mături, toate amestecate cu vocile infirmierelor, care-şi începeau activitatea de curăţenie pe coridoare şi în saloane.
La ora şapte, apăru sora de serviciu. Ajunsă la patul lui Luca, se pregătea să-i ia tensiunea când, deodată, se ridică brusc, aproape strigând:

- Doamne, tu vezi, măi, băiete!! Chiar vezi?
- Da, doamnă, văd, văd... Priviţi!
- Nu, nu se poate, nu se poate...
- De ce, doamnă, să nu se poată? întrebă Luca nelămurit.
- Când, băiete, când s-a întâmplat? Când ai văzut întâia oară?
- Dimineaţă! Când m-am trezit, am avut o...
- Ce ai avut?

- O... o vedenie sau... un vis, aşa ceva.
- Aiurezi, băiete, sau îţi arde de glume? zise sora, scuturând termometrul ca să-1 regleze.
- Dacă vezi, poftim termometrul şi pune-1 sub braţ!
Luca întinse mâna să apuce aparatul. Sora trase mâna, ferind-o de a lui Luca. Cu a doua mână, Luca o prinse de încheietură şi-i smulse obiectul, punându-1 sub braţ. Sora îşi lăsă ustensilele pe loc şi ieşi val-vârtej din salon. După câteva minute, apărură medicii. Aceştia înconjurară patul şi începură cu întrebările. După un timp, Luca nu mai răspunse, pentru că întrebările curgeau şuvoi şi nimeni nu aştepta un răspuns. îl examinară minuţios, dădură dispoziţii să i se facă alte analize, apoi şeful comisiei zise:
- Aduceţi-mi lista cu medicamentele administrate!
- Nu medicamentele m-au vindecat, domnule doctor.
- Atunci ai tu vreun pact cu Dumnezeu, tinere?
- încă nu l-am încheiat, domnule doctor.
- Grăbeşte-te, băiete, căci cu tine nu-i lucru curat.
- Aşa este, domnule doctor, înaintea lui Dumnezeu nu sunt curat!
- Adventistul s-a rugat pentru el, domnule doctor, de aceea vede. Doctorul se uită chiorâş la cel care vorbise şi întrebă:
- Ce zice ăla?
- A visat urât, zise directorul adjunct, care sosise între timp.

CAPITOLUL 14

Vestea celor întâmplate s-a răspândit repede. După terminarea vizitei medicale, bolnavi din alte saloane dădură buzna să vadă miracolul. Băgau capul pe uşă şi întrebau: - Aici e orbul care vede?
La început au primit răspunsuri glumeţe, dar, când curioşii au început să deranjeze, răspunsurile au devenit dure. Pe holuri, bolnavii sorbeau tot felul de zvonuri. Se răspândise vestea că sfântul Anton, patronul şi ocrotitorul spitalului, i-ar fi apărut în vis orbului şi l-ar fi miruit. Alţii spuneau că fecioara Măria s-ar fi arătat bolnavului şi l-ar fi însărcinat cu o misiune sfântă. Câţiva, care se dădeau mai ştiutori, argumentau că un călugăr sectant l-ar fi uns cu undelemn vrăjit şi-apoi ar fi dispărut. Zvonurile devorau interesul şi imaginaţia bolnavilor. Se trezeau în ei simţiri ciudate. Cei care se credeau curaţi aşteptau să aibă şi ei parte de un miracol. Conştiinţele încărcate erau cuprinse de teamă şi deznădejde. Era un du-te-vino înspre şi dinspre salonul lui Luca. în cele din urmă, sora de salon, ţipând isteric, i-a dat afară pe toţi nepoftiţii şi a încuiat salonul, deşi ştia că aceasta nu-i o soluţie de lungă durată. Curând însă a fost obligată să deschidă pentru un alt fel de pelerinaj. Doctori, profesori interni, externi, surori medicale, ofiţeri, redactori şi fotografi se perindau pe la patul lui Luca. Toţi îl cercetau, îl întrebau, luau note şi scriau. Spre sfârşitul zilei, îl mutară singur într-o rezervă. A răsuflat uşurat. Dorea să rămână singur. Avea su-

fletul răvăşit. Uneori, i se părea că visează, dar peisajul din jur arăta că trăieşte viaţa, în toată asprimea ei.
Rămas singur, încerca să-şi pună în rânduială gândurile. Când închidea ochii, i se părea că cineva îl priveşte din înalt. îi deschidea repede şi cerceta plafonul, mirându-se de simţămintele sale. După ce se mai liniştea, îşi zicea totuşi: „Cineva tot mă priveşte." Ştia el la cine se referea. îi veneau în minte cuvintele lui Eftimie: „Când omul nu poate să facă ceva, are Dumnezeu ocazie s-o facă pentru el."
încerca să se lepede de astfel de gânduri. Le trăia ca pe o povară, se simţea înlănţuit şi împins să vadă ceea ce nu vrea să vadă. După ce, minute în şir, îşi frământa răzvrătirea, brusc simţea ruşinea nerecunoştinţei. Odată cu lăsarea serii, somnul, spre mirarea lui, veni destul de repede şi puse capăt frământărilor.
La şapte zile de la căpătarea vederii, zile în care se luptase să nu se mai gândească la nimic, primi înştiinţarea că va fi externat, în după-amiaza aceleiaşi zile, fu vizitat de un căpitan, care-i aduse haine de schimb. Seara, doctorul de gardă îi făcu un ultim consult general, discută mai mult cu el, după care îi spuse că a doua zi va pleca la garnizoană.
într-adevăr, a doua zi se pomeni cu câţiva colegi locotenenţi, care aşteptară până când fură îndeplinite toate formalităţile de externare, apoi îl porniră direct către birouri. Toţi erau veseli şi păreau că se bucură cu adevărat. La început îl întrebară cum s-a întâmplat şi ce căuta acolo, dar când le-a spus că era într-o misiune secretă, au încetat să mai pună întrebări. Toţi îl priveau cu admiraţie.
La birourile de la Şosea era mare agitaţie. Antonescu sosise cu două zile în urmă şi toţi acţionau ca pe roate. De pe front, soseau tot felul de veşti îngrijorătoare.
îl conduseră spre biroul lui. Găsi acolo un alt locotenent. I se păru de treabă. îl salută ca pe un superior. Curând, sosi şi colonelul, îl strânse la piept ca pe un fiu.
- îmi pare tare rău, Luca! îmi pare rău şi de Magherescu, şi de pilot.
- Şi mie îmi pare rău de ei, domnule!
- Mă bucur mult că te-ai întors... şi că ai şi ochi!

- Mulţumesc lui Dumnezeu pentru asta...
- Da, e bine să fii credincios, băiete, că - uite! - nu ştii ce vine peste tine! Acum mai rămâi puţin până te voi chema eu!
- Am înţeles, domn' colonel.
Şi se pomeni singur, deoarece plecase şi celălalt locotenent. Vru să facă o vizită stenografului, dar se temu că între timp avea să-1 caute colonelul. începu să cerceteze biroul şi să retrăiască amintirile de început din acest loc. Deschise paginile unui jurnal de pe birou. Căuta titlurile de articol. Care mai de care mai şocant. Din cele citite, îi deveni clar că războiul lua o întorsătură, în defavoarea germanilor. Cugetă mai mult la întâlnirea dintre Roosevelt, Churchill şi de Gaulle în cadrul consiliului de război de la Casablanca. Mai repede decât se aştepta, fu chemat la colonel. Cum intră, acesta îi cercetă ţinuta şi zise:
- Arăţi bine... Mergem la sala de consiliu. Vezi că vine şi generalul Antonescu!
Când ajunse în sală, constată că era plină cu ofiţeri. La câteva minute, sosi şi Antonescu. Toţi se ridicară şi salutară milităreşte. Generalul salută şi le ceru să ia loc. Lui Luca, generalul i se păru îmbătrânit şi tras la faţă. Se vedea clar că nu dormea şi că suferea de ceva. La un semn al acestuia, se făcu linişte. Toţi priveau la conducător. începu să facă o prezentare a mersului războiului, cu destulă obiectivitate, arătând şi bunele, şi relele. Apoi, când se părea că se apropie de sfârşit, schimbă tonalitatea severă şi aminti de accidentul locotenentului major Luca Sabin. Luca se pierdu de emoţie. Generalul aminti şi de spitalizarea prelungă, precum şi de vindecarea

miraculoasă în urma slujbelor pline de credinţă ale preotului capelan al spitalului. Când auzi asta, Luca fu gata să ia cuvântul, dar îşi aminti că, sub niciun motiv, nu trebuie să-l întrerupi pe general. Dar fremăta în el. Se pomeni chemat la tribună. Pentru că nu realiza despre ce e vorba, colonelul îl invită cu voce tare. Când ajunse înaintea lor, i se păru că stă în faţa gloanţelor. Atunci generalul spuse:
- Pentru merite deosebite în îndeplinirea unor misiuni importante pentru ţară, locotenentul major Luca Sabin va fi ridicat la gradul militar de căpitan.

Izbucni un ropot de aplauze. Generalul îi înmâna ordinul pentru grad şi îl salută, urându-i sănătate. Apoi îi salută pe ofiţeri şi se retrase. Fură invitaţi la popotă, unde serviră un meniu special. Colonelul era la baza a tot ce se întâmpla. Primi salutări, urări, felicitări şi încurajări. Toate acestea îl obosiră mai mult decât bănuise.
Când totul s-a terminat, a fost chemat la colonel. Acesta, bucuros, îl anunţă că are o permisie de o săptămână, la recomandarea medicului, îl sfătui să se odihnească, să ia contact cu mediul înconjurător şi, dacă peste o săptămână va fi bine, i se vor acorda sarcini.
Luca îi mulţumi aproape cu lacrimi în ochi.
- Când pleci, treci pe la magazie să iei două rânduri de haine cu epoleţi de căpitan.
Salută şi se retrase. Era uimit şi foarte obosit. Şi îi trebuia timp şi linişte ca să poată înţelege tot ce i s-a întâmplat în ultimul an. Găsi camera neclintită, dar cu un aer închis şi uscat. Lucrurile parcă îmbătrâniseră în nemişcare. Deschise tot ce se putea deschide. Scutură pledurile şi şterse praful. După curăţenie, se culcă. Era după-amiază târziu. Verifică încă o dată dacă a încuiat sau dacă n-a uitat ceva afară, în faţa uşii. Pentru prima oară mulţumi şi se rugă lui Dumnezeu. Adormi aproape pe loc. Ultima amintire era sunetul unei fanfare militare.
Trecuseră trei zile de când se odihnea. în a patra zi, pe seară, primi o vizită. Din ordinul colonelului, fusese vizitat de două ori de locotenentul ce-i ţinea locul. Următoarele două zile şi-a făcut de lucru prin cameră, dar s-a plictisit repede. A treia zi după-amiază, s-a hotărât să iasă în oraş. Simţea o vagă dorinţă să discute cu cineva sau, pur şi simplu, să-i vadă pe oameni cum trec pe lângă el. în sufletul său, se petrecea o schimbare. Ultimele evenimente pline de tristeţe, de încordare, de dureri şi nelinişte apăsătoare l-au obosit atât de mult încât dorea să răsufle câteva clipe în alt mediu. Şi, pentru a scăpa de urmărirea discretă, dar insistentă a amintirilor legate de căpătarea vederii, se hotărî să-l caute pe domnul Paulini. Aşa că se îndreptă spre adresa cunoscută de el, strada Vasile Lascăr. Pe drum, se întreba dacă mai găseşte ceva acolo.
Auzise veşti rele cu privire la adventişti. Dar dorea să afle adevărul. I se păru la un moment dat că s-a rătăcit. Când ajunse la destinaţie, găsi

casa cu sigiliu pus. Dintr-o aripă a clădirii, ieşi un domn care se vedea clar că nu locuieşte la ţară. Fu destul de amabil să-i dea informaţiile cerute. Străinul, după ce îl cercetă un timp şi se convinse că este prieten cu domnul Paulini, îi spuse că el merge acasă la domnul Paulini, deoarece a venit într-o permisie şi vrea să-l vadă. Pe drum, schimbară tot felul de amabilităţi, fără să lase garda jos. Din discuţie, află despre persecuţia împotriva adventiştilor şi despre legile restrictive ale lui Antonescu. Fu mirat şi mâhnit. Cu cât se gândea mai mult, cu atât punea la îndoială cele auzite şi lua apărarea Mareşalului Antonescu. Drumul i se păru lung. Paulini locuia în zona Abatorului. Luca dori să afle mai multe despre însoţitorul lui.
- Domnule Reit... Parcă aşa am înţeles că vă numiţi, nu?
- Da, aşa mă numesc, domnule Luca.

- Aţi putea să-mi povestiţi o experienţă a credinţei sau cum aţi ajuns credincios adventist? Sunt într-o stare sufletească în care am nevoie de aşa ceva.
Celălalt îl privi atent şi, după un timp de tăcere, zise:
- Eu sunt Reit Ioan, aşa cum m-am recomandat, născut în anul 1891, în Bran, într-o familie de preoţi ortodocşi. Bunicul meu era un om evlavios, avea trei fii preoţi, iar unul dintre ei era stareţ la Mănăstirea Ciolan, de pe lângă Buzău. în vara anului 1914, eram băiat de recrutare. Tocmai atunci începuse războiul austro-sârb. Tatăl meu făcuse mulţi ani de armată la austrieci şi cunoştea ce e războiul. Aşa că a vorbit pentru mine la serviciul de recrutare, apelând la un prieten sus-pus, ca să scap de război. Singura soluţie era să trec graniţa în România. După ce am chibzuit un timp, m-am hotărât să fug în România. într-o bună zi, am trecut hotarul Ţării Româneşti pe Valea Prahovei, pe lângă Bran. Am ajuns la şosea şi am înaintat pe jos, spre Sinaia. Pe drum, am dat de un automobil defect. Curios cum sunt, m-am oprit şi m-am uitat la cei care reparau maşina. Aceşti domni în civil m-au întrebat de unde sunt. Le-am spus cum am trecut frontiera, că sunt român şi fug de război: „Ce şcoală ai?" m-a întrebat unul dintre ei, ce părea mai şef. Le-am răspuns: „Clasele elementare şi una de gimnaziu maghiar." „Scrie aici!" mi-a zis unul, punându-mă la probă să vadă dacă mint. Am

scris. Domnii aceştia mi-au zis: „Vrei să vii cu noi?" „Dumneavoastră cine sunteţi?" „Poliţia Sinaia." „Ce să fac acolo?" „îţi dăm să scrii şi ai o leafă de 80 de lei lunar." Banii erau de argint. 50 de bani ajungeau unui om pe zi. Pâinea era 25 de bani kilogramul. Am mers cu ei, am văzut ce-mi oferă şi mi-a plăcut. Mai erau 3 zile până la 1 septembrie 1914 şi mi s-a spus să încep de la 2 septembrie. Eu I-am mulţumit lui Dumnezeu că lucrurile s-au aranjat aşa de frumos pentru mine, un fugar. Abia aşteptam să le comunic alor mei, dar am zis să n-o fac până nu văd negru pe alb. Deci aveam liber câteva zile. Comandantul poliţiei m-a îndemnat să mă duc să cunosc oraşul. în timp ce vizitam oraşul, am auzit că a sosit la Sinaia Casa Regală. Mi-am zis: „Merg şi eu să văd!" A doua zi dimineaţă, pe la ora zece, m-am dus. Am trecut de câteva gărzi şi nu m-a oprit nimeni. Am intrat în curte şi, pe când vizitam grajdurile cu cai, am aflat că familia regală trebuia să iasă în parc. Doream să-i văd de aproape. Curtea s-a umplut repede cu domni şi doamne din înalta societate. Un ofiţer a venit la mine şi m-a întrebat: „Pe cine cauţi?" „Pe nimeni. Am venit să-1 văd pe Maiestatea Sa, Regele!" „Pe unde ai venit de nu te-au oprit sentinelele?" „Pe poartă", am zis. El a început să mă chestioneze. I-am spus povestea mea. După ce s-a convins că nu sunt dubios, mi-a zis: „Vrei să rămâi aici?" „Vreau, am răspuns scurt, fără să mă gândesc prea mult." Am rămas la magazie, ajutor de magazioner. Când mă plictiseam şi nu aveam ce face, îmi plăcea să mă îngrijesc de pomii fructiferi, admiraţi şi vizitaţi deseori de familia regală.
- Ce salariu aveaţi? se interesă sec Luca.
- 150 de lei lunar. Era socotit un post în deplasare faţă de Bucureşti.
- Cât aţi rămas angajat la curte?
- Am rămas angajat la palatul de la Sinaia din septembrie 1914 până în iunie 1920.
- Aţi locuit tot timpul la Sinaia?
- în octombrie 1914, am ajuns cu Casa Regală la Bucureşti, la Palatul Cotroceni, iar mai târziu ne-am mutat în Calea Victoriei.
- Adventist cum aţi devenit?

- Pe când locuiam la palat, cineva mi-a dat o revistă religioasă. Mi-a plăcut foarte mult, de aceea am căutat şi celelalte numere prin librării. Mergeam şi pe la anticariat:

căutam să cumpăr numere mai vechi. Mi-au spus că le găsesc la pocăiţi. Am căutat pocăiţii.
- Ce fel de pocăiţi? întrebă Luca.
- Pe vremea aceea nu cunoşteam eu ce-i cu pocăiţii şi nici câte feluri sunt. Dar cineva m-a îndrumat către piaţa mare, la un magazin de pânzeturi. Patron era unul Dănilă. Când am ajuns în faţa lui, m-a privit şi mi-a zis: „Tinere, aceasta este calea mânturii, dar nu e pentru oricine. Ca să mergi pe această cale, trebuie să fii un om şi jumătate!" „Cum adică?" am întrebat eu. „Credinţa asta este pentru oameni curajoşi, dispuşi chiar să moară pentru Dumnezeul lor. Trebuie să fii om al cărţii, pentru că este o religie a cărţii! Să renunţi a te mai călăuzi după pofte şi plăceri şi să trăieşti după spusele Cărţii sfinte şi după voia Domnului! Credinţa asta costă, băiete! Doar oamenii deosebiţi o duc la capăt. Gândeşte bine ce faci înainte de a zice da! Dar să ştii că, la capătul drumului, te aşteaptă răsplătiri veşnice. Eu cred că merită să jertfeşti totul pentru asta, dar - te-am avertizat! - doar oamenii hotărâţi şi de cuvânt sunt în stare s-o ducă la capăt." Tăceam şi mă gândeam. Apoi mi-a spus să merg în strada Berzei, numărul 7; acolo era adunarea! Timp de câteva săptămâni, am tot cugetat şi m-am rugat lui Dumnezeu. Ardea în mine o dorinţă ca un foc. în acest timp, am aflat că doamna de onoare a reginei, care locuia la palat, găzduia o tânără elveţiancă adventistă, care era asistentă medicală. Mi s-a spus că dânsele mergeau în strada Berzei, la adunare.
- Cum a ajuns elveţiancă adventistă la palat? întrebă foarte interesat Luca.
- Doamna de onoare românca era cam bolnăvicioasă: nu avea somn. Medicii i-au recomandat să meargă pe Coasta de Azur. A mers şi pe Coasta de Argint. Nimic. Nu găsea leacul. Printr-o cunoştinţă, a aflat că la Gland, în Elveţia, există un sanatoriu adventist unde mulţi şi-au regăsit sănătatea. La Gland, doamna de onoare s-a făcut bine şi, la plecare, a luat cu ea o asistentă, care s-o îngrijească medical. La Bucureşti, s-au interesat de Biserica Adventistă şi au

găsit-o. Adesea, mergeau cu trăsura regală la Biserica Adventistă. Prin prietena mea cameristă, le-am aflat orarul plecării la biserică, într-o sâmbătă, am aşteptat în poartă până au ieşit şi m-am agăţat în spatele trăsurii. Aşa am ajuns la Biserica Adventistă.
- Şi care a fost prima impresie? întrebă Luca.
- Domnul de la magazinul de stofe era un fel de şef acolo. Am fost impresionat. Acestea se întâmplau în toamna anului 1914. De atunci am mers regulat la slujba religioasă adventistă.
- Cum, tot furişându-vă în spatele trăsurii?
- Nu! între timp, m-am împrietenit cu doamnele din familia regală. De multe ori, m-au invitat să mergem împreună.
- Regina ştia că doamna de onoare e adventistă?
- Nu ştiu ce ştia regina, dar ştiu că doamna de onoare adusese cu ea o carte de la Sanatoriul din Gland: Pe *urmele Marelui Medic.* Era în limba franceză. Regina Carmen Sylva a citit-o cu mare plăcere. Când a fost publicată în româneşte, ea i-a scris prefaţa!
- Să înţeleg că, la palat, adventismul era cunoscut şi apreciat? întrebă cu seriozitate Luca.
- Să vedeţi ce mi s-a întâmplat atunci când m-am hotărât să devin adventist! Am vrut să-mi dau demisia ca magazioner. Era cam prin 1915. Mă gândeam că nu voi putea ţine Sabatul ca magazioner al Curţii Regale. Am depus cerere pentru demisie. Colonelul Drosso, care era mareşalul palatului, m-a întrebat de ce vreau să plec. I-am spus că eu cred în venirea Domnului şi vreau să ţin Sabatul biblic: „Dar n-ai scris în cerere acest motiv. Mergi şi scrie motivul!" Am scris o altă demisie. Colonelul Drosso

a scris pe ea: „Nu se aprobă şi dispun să i se dea liber în Sabat şi atunci când cere!" M-am dus la şeful de serviciu Ionescu. El avea grad de maior. Am avut o discuţie frumoasă cu el. La sfârşit, mi-a spus: „Vineri seara, aduci cheile la biroul meu şi, dacă e ceva, te voi înlocui eu, iar duminică mă înlocuieşti tu pe mine."
- Cât timp aţi locuit la Palat ca adventist?
- Am stat la Palat până în anul 1920. Am fost cu casa regelui la Iaşi, în timpul războiului din 1916-1919. în tot timpul, am avut salariu, iar în 1919 am primit livretul militar şi decoraţii. în acest

timp, am mers regulat la biserică. în fiecare sâmbătă şi duminică, pe seară, adunam tineretul Curţii Regale şi povesteam tot ce se predicase şi ce trăisem la Biserica Adventistă. Mi-am făcut mulţi prieteni la Curtea Regală.
- Vă amintiţi o întâmplare deosebită de la Palat? întrebă Luca, vrând să mai mascheze interesul pe care îl avea pentru ceea ce auzea.
- Pentru că nu mai avem mult şi ajungem la destinaţie, am să vă povestesc o întâmplare cu tâlc de la palat.
- îmi face mare plăcere, zise Luca, privindu-1 cu apreciere pe domnul Reit.
- La Palat, locuia o tânără care fusese măritată şi îşi părăsise bărbatul pentru că acesta se făcuse adventist. Şi ea era din Ardeal şi trecuse graniţa în România cam în acelaşi timp cu mine. Ajungând la Bucureşti, a fost angajată cameristă la copiii regelui Ferdinand I. Era foarte tăcută şi nu vorbea despre viaţa ei. Se vedea că are o rană lăuntrică. Singurii ei prieteni erau copiii regelui Ferdinand. Rareori accepta prietenia altei persoane. într-o zi, s-a împrietenit cu o altă cameristă şi i-a spus acesteia: „Eu mi-am părăsit bărbatul pentru că a venit din America cu această credinţă despre care îmi vorbeşti tu. Citea dintr-o carte ca aceea din care ne citeşte domnul Reit, iar sâmbăta nu lucra nimic. Noi ne-am căsătorit din iubire şi aveam amândoi aceeaşi religie. înainte ca el să meargă în America, doream să ne facem o gospodărie şi să ne păstrăm numele de oameni bravi. Lucrurile s-au schimbat când, într-o zi, soţul meu mi-a spus: „Eu vreau să merg în America pentru vreo 2-3 ani. După ce voi strânge ceva bani, am să vin acasă şi ne vom face gospodărie după plac. Vreau casă mare şi şură. Unul este Olteanu' în Caţa de lângă Rupea." Femeia a făcut o pauză cam lungă, după care colega i-a zis: „Nu mai spui nimic?" Cu un oftat prelung, femeia a continuat: „Acolo, în America, pe lângă bani, a primit o credinţă străină de noi. S-a făcut sâmbătar, cum fuseseră unii pe valea Târnavelor, după cum spunea bunica. Cu ce drag ne-am revăzut! Dar totul s-a întunecat când soţul meu ne-a spus că nu mai merge la biserica din localitate. Preotul mi-a spus mie şi mamei că soţul meu nu vine la biserică şi nu-şi face cruce

pentru că dracul nu suferă să meargă la biserică şi să-şi facă cruce. Tot el a vorbit în biserică, aruncând acatiste împotriva celor ce vin cu alte credinţe străine. A ridicat satul împotriva noastră. Ne arătau toţi cu degetul. Nu mai aveam prieteni. Pentru mine a fost prea mult. N-am putut suporta. Am părăsit casa şi am plecat în lume. Aşa am ajuns la Bucureşti. Şi acum sunt uimită să văd credinţa soţului meu aici, la palat. „Ce s-a mai întâmplat cu soţul tău?" a întrebat cealaltă cameristă. „Am auzit că a fost mobilizat, a plecat pe front şi a căzut prizonier la ruşi. Acum nu mai ştim unul de altul. „Dacă vrei să ştii cât de rătăcit era soţul tău, să stai de vorbă cu domnul Reit!" o sfătui colega.
După ce Luca şi domnul Reit coborâră din tramvai, intrară pe o stradă pavată cu piatră şi străjuită cu pomi ornamentali. Era limpede că era strada unor familii importante.
- Puteţi să continuaţi povestirea, domnule Reit! Ca şi când asta ar fi aşteptat, acesta

zise:
- Curând, femeia a intrat în grupa de la palat pe care eu o conduceam la Biserica Adventistă din strada Berzei, numărul 7, în fiecare Sabat. în toamna anului 1916, Casa Regală s-a mutaţia Iaşi. Am mers şi eu împreună cu familia regală. Mă simţeam singur. Toţi prietenii mei de credinţă rămăseseră la Bucureşti. După mai multe căutări, am găsit Biserica Adventistă. în această perioadă mai neplăcută pentru mine, m-am împrietenit cu un tânăr cu câţiva ani mai mic. Venise cu tatăl său să lucreze ceva pentru familia regală. L-am luat pe lângă mine, pe la magazie, şi, în scurt timp, s-a convertit la ad-ventism. îl chema Ştefănică Arthur Văcăreanu. Cu el am stat până la terminarea războiului. în anul 1918, au venit la Iaşi mai toţi prizonierii români proveniţi din armata austriacă şi căzuţi la ruşi. Ei au venit ca voluntari români. într-o duminică, eram în piaţa oraşului Iaşi şi am văzut mai mulţi bărbaţi şi femei care ascultau un voluntar român, venit din prizonierat de la ruşi, care le citea dintr-un Nou Testament şi le explica Legea lui Dumnezeu. Unii spuneau că e bine ce face, alţii că e rătăcit. Eu l-am încurajat. După ce s-a împrăştiat lumea, am stat de vorbă cu acest voluntar. L-am întrebat de unde e, el mi-a spus că e de pe lângă Sighişoara. L-am întrebat de

unde ştie el de credinţă, el mi-a spus că a fost prin America. L-am întrebat dacă are soţie. Lăsând capul în jos şi oftând, mi-a răspuns că da, a avut, dar că, la scurt timp după ce a venit acasă, soţia 1-a părăsit din pricina credinţei, iar el a fost mobilizat şi dus pe front, unde a căzut prizonier la ruşi. „Te rog, vino cu mine!" i-am zis. în mintea mea, încolţise o bănuială. Dar voluntarul nu prea voia să vină cu mine. Trebuia să se prezinte la apel. Eu nu l-am lăsat. Am insistat. El voia să fugă, dar eu i-am promis că-i arăt pe cineva din satul lui. Cu greu l-am adus până în strada Lăpuşneanu, unde era familia regală. Dar nu puteam să merg să o chem pe cameristă, că-mi fugea omul. Iar străinii nu aveau voie să intre în curte. Ce să fac? Cu greu am găsit pe cineva s-o cheme pe cameristă. Garda nu lăsa pe nimeni străin să intre. în sfârşit, a venit camerista. Pe voluntar, l-am ascuns după colţ. „Ce e? Ce e?" întrebă intrigată tânăra femeie. „Vino repede!" i-am făcut eu semn. I-am adus faţă în faţă: o scenă de neuitat. Când s-au văzut, au încremenit. Femeia a spart muţenia şi i-a zis: „Dar tu mai trăieşti?" „Iar tu aicea eşti?" Erau cei doi soţi din Caţa. Dumnezeu îi punea iarăşi faţă în faţă. I-am zis soţului: „Zi-i: 'Pacea Domnului!' Acum şi ea are aceeaşi credinţă ca tine!"
- S-au regăsit după război? întrebă Luca.
- Am fost mai târziu, când am devenit pastor, la ei acasă. Erau model de credinţă în zona lor. Aşa se încheie povestea de la palat, domnule căpitan.
- Cum aţi devenit pastor, domnule Reit?
- în primăvara anului 1920, s-a ţinut o Conferinţă în sala To-mis, din Bucureşti, şi s-a organizat Uniunea Română a Bisericii Adventiste de Ziua a Şaptea din România. Au fost prezenţi delegaţi din toată România Mare. Cu ocazia aceea, s-a făcut un apel către tinerii adventişti, chemându-i să se instruiască în vederea slujirii ca pastori în Biserica Adventistă. Nu puteam să nu răspund la acel apel.
- Ce au zis cei de la palat?
- Palatul nu vrea să mă lase să plec. Dar la cererea mea, că merg să-mi termin studiile, m-au lăsat cu condiţia ca, la terminare, să vin înapoi. Erau atât de interesaţi de mine încât, atunci când s-au
împărţit premii şi decoraţii, m-au căutat şi mi-au trimis premiul tocmai la Friedensau!
- După ce aţi făcut studiile în Germania, aţi venit în regat?

- în anul 1921, am fost angajat ca pastor ajutor în zona Braşovului. Am lucrat prin satele româneşti şi ungureşti. După un timp, am fost trimis în Maramureş. în anul 1924, prin toamnă, am fost expulzat din Alba Iulia, deoarece preoţii au pornit o campanie de persecuţii împotriva mea şi a tovarăşilor mei. Eram acuzat că provoc revoltă în localităţi.
- Aţi suferit maltratări fizice?
- Dumnezeu ştie câte bătăi şi schingiuiri am suferit. Aveam un tânăr ajutor de pastor şi, pe când lucram în preajma Braşovului, ne-au prigonit atât de mult jandarmii încât nu mai suportam pe corp bătaia: nu mai aveam zone fără răni. Atunci, am hotărât să fugim când suntem încolţiţi. într-o după-amiază, pe când plecam de la o grupă unde predasem studii biblice, jandarmii ne-au urmărit călări şi trăgeau cu armele după noi. Eu am fugit, dar tânărul Laszlo a fost ucis.
Deodată, cei doi se opriră. Luca privi în jur şi remarcă liniştea şi curăţenia străzii. Casa la uşa căreia se opriră părea mai modestă în comparaţie cu altele, dar era îngrijită şi atrăgătoare.
După ce sunară de două ori, uşa se deschise şi, în prag, apăru un tinerel, care anunţă că, în curând, va sosi şi domnul Paulini. întâlnirea cu Luca fu cu adevărat o mare surpriză pentru domnul Paulini. Domnul Reit, ca un cunoscut al casei, se pierdu repede prin încăperile din spate, înconjurat de copiii care cereau ceva nou din ultimele isprăvi ale domnului Reit.
Luca şi Paulini se aşezară pe sofaua din sufragerie şi, neştiind de unde să înceapă, săriră de la o întrebare la alta, de la o mirare la alta, până se antrenară într-o discuţie metodică. Domnul Paulini era nerăbdător să afle noutăţi despre Luca, ce se întâmplase cu el într-un timp aşa de lung şi cum de apăruse aşa de brusc, după ce credea că-i dispărut pentru totdeauna. Luca avea multe să-i spună. Avea întrebări la care ştia că Paulini are răspuns. După ce crezură că au restabilit relaţia, programară o nouă întâlnire, când să stea de vorbă pe îndelete.

Urmară câteva întâlniri, în care prietenia şi încrederea lor s-au întărit. Au devenit atât de apropiaţi încât, după a treia întâlnire, Paulini i-a spus că Dumnezeu are nevoie de tineri ca el în lucrarea Lui. I-a vorbit despre Ştefan Demetrescu, Petre Păunescu, Niculescu şi alţii care erau ofiţeri în Armata Română şi acum îl slujeau pe Dumnezeu ca predicatori. Luca a fost şocat de cele auzite şi a cerut timp să se gândească.
La următoarea întâlnire, 1-a găsit pe Paulini foarte tulburat. Acesta 1-a tras repede în biroul de lucru şi i-a spus că are un caz foarte grav şi urgent.
- Despre ce este vorba? a întrebat Luca.
- Zece tineri de-ai noştri au fost arestaţi pentru credinţă şi vor fi judecaţi pentru înaltă trădare de către Curtea Marţială. Se ştie că nimeni nu scapă de moarte într-o asemenea situaţie!
Luca rămase tăcut un timp, apoi întrebă:
- Aţi intervenit cu ceva?
- Am fost ieri într-o audienţă la generalul Antonescu şi la colonelul Cristescu.
- V-au primit? se miră Luca.
- Da, m-au ascultat şi mi-au promis că vor veghea să nu se facă vreun abuz.
- Băieţii au încălcat Legea?
- Decât pe aceea a libertăţii de închinare sâmbăta. Luca se gândea.
- Ne poţi da o sugestie?
Luca ridică din umeri a neputinţă.
După ce mai discutară un timp, se despărţiră. A fost prima dată când, la despărţire, Paulini s-a rugat, iar Luca a răspuns cu „amin", ca un supus al lui Hristos. S-au

despărţit frăţeşte. Luca s-a dus direct la cameră. A renunţat să mai meargă la cumpărături, aşa cum îşi propusese. S-a aruncat pe pat şi s-a lăsat purtat de frământări, de întrebări lăuntrice. îi venea în minte cazul tinerilor adventişti arestaţi pentru credinţă.
Apoi se întrebă cum gândeşte domnul Paulini când îl invită să intre în rândurile lor, în timp ce ei sunt interzişi şi vânaţi, şi ucişi. în

timp ce se pregătea să-1 judece aspru pe Paulini, şi-a adus aminte ce îi răspunsese când 1-a avertizat: „E în plan ca adventismul să fie distrus." Paulini 1-a privit liniştit şi 1-a încredinţat că orice guvern care porneşte război împotriva copiilor lui Dumnezeu, cei care ţin cele Zece Porunci, va cădea dacă nu-şi retrage sabia ridicată.
„S-ar putea să aibă dreptate", gândi Luca, înainte de a adormi. îl trezi o bătaie insistentă în uşă. Când deschise, în prag era locotenentul care-1 înlocuia la birou. Acesta îl salută şi zise:
- Domnule căpitan, sunteţi chemat la colonelul Cristescu.
- Urgent? întrebă Luca.
- Da, urgent.
- Ştii cumva şi motivul? -Nu.
- Bine, eşti liber!
Locotenentul salută şi plecă. Luca rămase pe gânduri. Căuta să vadă ce s-a întâmplat de a fost chemat din permisie; asta se întâmplă când e ceva serios.
De când intră pe poartă, Luca simţi presiunea şi stresul caracteristice locului. Toţi îl observau şi-1 salutau cu respect şi zâmbet. Şi colonelul îl primi cu oarecare voioşie. După ce schimbară câteva amabilităţi, îi spuse că generalul Antonescu are o problemă cu el. Luca fu cuprins de emoţii. Colonelul observă şi-1 încuraja:
- Are o misiune secretă pentru tine! Fii liniştit, pentru o vreme... e bine!
- Nu înţeleg!
- Hai să mergem, că ai să înţelegi!
Generalul avea un ambasador în audienţă, aşa că mai aşteptară. Colonelul îşi aminti că lăsase biroul deschis şi plecase. Luca rămase cu frământările lui. Când se întoarse colonelul, ambasadorul tocmai părăsea audienţa. Intrară imediat, neţinând cont de cei care aşteptau la rând. Antonescu îi întâmpină cu amabilitate şi îi invită să ocupe loc.
- Domnule căpitan, zise generalul, am o misiune secretă şi aproape personală. Nu o cunosc decât eu şi colonelul aci de faţă. La Curtea

Marţială a Diviziei a 8-a Infanterie, va avea loc un proces în care zece soldaţi vor fi judecaţi pentru înaltă trădare. Vreau să mergi acolo, ca împuternicit al meu, şi să fii ochi şi urechi asupra a tot ce se întâmplă! Apoi vii şi îmi raportezi. Mai multe amănunte nu pot să-ţi dau! Nu te implici, ci doar observi!
- Am înţeles, domnule general!
- Apropo, ştiu că eşti un apropiat al domnului Paulini, misiunea rămâne secretă şi pentru el!
Luca rămase înmărmurit. I se usca gura pe loc. Abia porni din loc, tras de mâna colonelului. Când ajunse în biroul lui, se prăbuşi pe scaun. „E clar că sunt urmărit!" îşi zise, printre altele, Luca.
A doua zi porni în împlinirea misiunii. Era extrem de tulburat şi stresat. îl durea capul, mai ales în zona ochilor. La ora zece, ajunse în clădirea Curţii Marţiale a Diviziei a 8-a Infanterie. Aici află că procesul „sectanţilor" adventişti era programat ziua următoare. După ce s-a prezentat la comandant, a cerut permisiunea să stea de vorbă cu arestaţii. Fu introdus într-o sală, unde erau blocaţi şi păziţi de santinele.

Adventiştii păreau liniştiţi şi liberi de spaima pe care o trăieşte cineva în situaţia asta. Când a intrat Luca, au sărit în picioare şi au salutat milităreşte. Luca i-a privit un timp, apoi le-a zis:
- Domnilor, nu consideraţi că situaţia voastră este asemănătoare cu necazul unei oi căzute în groapă în zi de Sabat? Vă aduceţi aminte de spusele Domnului, din Matei 12,9-12?
Soldaţii nu răspunseră. Luca a continuat, citind din Noul Testament: *„Isus a plecat de acolo şi a intrat în sinagogă. Şi iată că în sinagogă era un om care avea o mână uscată. Ei, ca să-L poată învinui pe Isus, L-au întrebat: 'Este îngăduit a vindeca în zilele de Sabat?'El le-a răspuns: 'Cine este omul acela dintre voi care, dacă are o oaie şi-i cade într-o groapă în ziua Sabatului, să n-o apuce şi s-o scoată afară? Cu cât mai de preţ este deci un om decât o oaie? De aceea, este îngăduit a face bine în zilele de Sabat'Atunci a zis omului: 'întinde-ţi mâna!' El a întins-o şi mâna s-a făcut sănătoasă ca şi cealaltă. Fariseii au ieşit afară şi s-au sfătuit cum să-L omoare pe Isus. Dar Isus, ca unul care ştia lucrul acesta, aplecat de acolo."*

- Oare nu voi sunteţi oaia căzută în groapă? a continuat Luca să comenteze. Cred că Isus vă porunceşte să scoateţi oaia, indiferent câtă muncă trebuie să depuneţi. Nimeni nu vă poate salva, decât voi înşivă! Doar fariseii cred că regulile credinţei sunt mai importante decât viaţa unui om. Aşa spunea textul! Domnilor, sunteţi pe punctul de a muri! *„Fiţi înţelepţi ca şerpii şi fără răutate ca porumbeii!"* Nu e sfatul meu, ci al lui Isus.
în tot acest timp, arestaţii tăceau. Priveau liniştiţi la Luca. Nu-1 mai văzuseră niciodată. Părea om, dar vorbea ca un înger. Luca salută milităreşte şi părăsi camera. Ostaşii rămaseră singuri. Luca se opri la uşă, ascultând ce se spune în urmă. Se auziră câteva oftaturi.
- Fraţilor, mie mi s-a părut că a vorbit adevăr omul acesta, sau înger, nici nu ştiu ce a fost. Voi ce ziceţi?
Urmă un timp de tăcere. Apoi unul îşi drese glasul şi spuse:
- Vorbele au fost adevărate, dar spiritul a fost străin.
- De ce? întrebă un altul.
- Pentru că a pus mai presus viaţa omului decât slava Domnului. Noi trebuie să căutăm mai întâi onoarea Domnului şi apoi interesul nostru. Lupta noastră e cu diavolul, nu cu ceilalţi oameni. Lui trebuie să-i arătăm că ne e mai drag Domnul decât chiar viaţa noastră. Trebuie să se ştie că, cerându-ne să călcăm o poruncă a Domnului, nu putem face asta, chiar cu riscul pierderii vieţii.
în acest timp, s-a apropiat de Luca un sergent, care-i spuse că e invitat la comandant. Acolo primi invitaţia să facă parte din echipa de observatori. Căpitanul mulţumi, dar refuză politicos.
A doua zi, a avut loc procesul. Luca a plecat de acolo zdrobit. I-a fost clar că, atunci când a început, procesul era deja judecat. Sentinţa era ştiută înainte de a fi găsită. îi era teamă de ceea ce avea să raporteze generalului.
Hotărî să ducă repede un raport al desfăşurării procesului. Cât putu de repede, prezentă un raport scris.
Generalul se uită cât este de lung şi spuse căpitanului Luca Sabin că îl va chema când va dori să-1 consulte cu privire la raport. Luca a salutat şi s-a retras din cabinet.
Antonescu s-a aşezat liniştit în foto-

liu şi a început să citească. A trecut repede peste partea protocolară din introducere şi a citit cu atenţie următoarele: „... Curtea Marţială a Diviziei a 8-a Infanterie întrunită

în şedinţă publică în compunerea următoare - Preşedinte: Davideanu M.; membri judecători: maior magistrat Munteanu Cornel, căpitan Grigoroşcuţă S., procuror militar căpitan magistrat Popescu Constantin şi grefier sublocotenent în rezervă Săvescu Jean.
Având în vedere că dispoziţiile legii au fost îndeplinite în ce priveşte completul de judecată şi stabilirea datei pentru proces, negăsind niciun motiv de amânare, şedinţa a fost deschisă.
Preşedintele a ordonat să se introducă învinuiţii, care s-au prezentat liberi şi fără lanţuri, însă sub pază. Ei au fost asistaţi de apărătorul din oficiu, avocat Grigorescu Alex.
După aceea preşedintele, conformându-se 287 C. J., a pus întrebările pentru stabilirea identităţii, a vârstei, precum şi dacă învinuiţii au mai suferit vreo condamnare. La acestea, învinuiţii au răspuns că se numesc:
Scripnic Petru, în vârstă de 23 de ani; Lupuleşin Iacob, în vârstă de 20 de ani; Teleman Tănase, în vârstă de 26 de ani; Pinteac Vasile, în vârstă de 21 de ani; Chiriliuc Alexandru, în vârstă de 21 de ani; Botnar Filimon, în vârstă de 21 de ani; Sovgan Terente, în vârstă de 21 de ani; Concer Dumitru, în vârstă de 24 de ani; Groşovan Grigore, în vârstă de 30 de ani; Vilinschi Alexandru, în vârstă de 21 de ani.
Preşedintele a ordonat să se facă apelul martorilor. N-a răspuns niciun martor. După ce avocatul apărării şi procurorul au declarat că renunţă la martori, curtea a luat act şi a dispus începerea dezbaterilor. S-a citit de către grefier actul de trimitere în judecată, după care preşedintele a făcut cunoscut învinuiţilor ce vină li se impută. Apoi a procedat la luarea interogatorului, cerându-le învinuiţilor să spună ce consideră potrivit pentru apărarea lor. De asemenea, i s-a pus în vedere avocatului apărării să se exprime cu respect pentru Lege şi instanţă. Răspunsurile învinuiţilor au fost reproduse în rezumat şi semnate de preşedinte. S-a dat apoi cuvântul procurorului militar, care a cerut pedeapsa capitală pentru înaltă trădare. S-a dat apoi cuvântul apărătorului, care a amintit că nu e vorba de acte duşmănoase

la adresa statului, ci doar păzirea unei credinţe ce a avut libertate de exprimare până cu puţin timp în urmă. învinuiţii au declarat că sunt gata să servească ţara, chiar cu arma în mână, dar că nu părăsesc biserica lor şi nu se întorc la Biserica Ortodoxă.
După ce ultimul şi-a spus cuvântul, preşedintele a declarat că sentinţa rămâne în pronunţare. După ce Curtea a deliberat asupra acţiunii descrise mai sus, s-a venit cu următoarele concluzii: „învinuiţii fac parte din secta interzisă a adventiştilor de ziua a Şaptea, care primejduieşte şi pune în pericol ordinea şi siguranţa Statului, nu respectă biserica oficială, nu face semnul crucii, nu respectă icoanele şi, în conformitate cu porunca a 6-a din Decalog, nu vor să tragă în inamic. De asemenea, acuzaţii au refuzat să depună jurământul în curtea bisericii, să facă semnul crucii şi să pupe icoana.
Având în vedere că faptele de mai sus sunt dovedite şi constatate, curtea le reţine contra învinuiţilor. în drept, prin Lege toate sectele sunt interzise, fapt care, deşi li s-a pus în vedere învinuiţilor, nu a avut nicio influenţă asupra vederilor lor, ba mai mult au declarat în unanimitate că nicio lege a statului nu e mai presus de Legea celor Zece Porunci şi de conştiinţa omului, prin urmare Curtea reţine aceste fapte incriminatorii în dreptul lor şi urmează a-i condamna la pedepsele ce se vor vedea în dispozitiv.
Având în vedere că învinuiţii atacă şi nu recunosc cultul ortodox, nu depun jurământ pe cruce şi astfel refuză să lupte împotriva inamicului, se fac vinovaţi de înaltă trădare. Afirmaţiile învinuiţilor din cadrul interogatorului, că vor merge la armată şi că vor lupta împotriva inamicului chiar cu arma, după ce depun jurământul, fără să facă semnul crucii şi să pupe icoana, curtea le respinge ca fiind nesincere şi făcute

doar în scopul de a înşela. Dar întrucât declară că nu se lasă de secta lor, rezultă în mod implicit că nu vor depune nici jurământul cu mâna pe cruce şi nici nu vor trage în inamicul ţării, favorizând astfel inamicul să ne distrugă.
Văzând, în fine, că e vorba de un cumul de infracţiuni, în unire cu concluziile procurorului militar, Curtea, în numele Legii, hotărăşte cu majoritate de voturi.
Declară pe învinuiţii de mai sus vinovaţi

de organizarea de sectă interzisă de lege şi crimă de înaltă trădare. Aplicând art. 188 pt. 8 al. II CP. combinat cu D. L. nr. 967 din 1941 Curtea îi condamnă la moarte şi la confiscarea averii. Făcând aplicarea art. 6 şi 7 din D. L. NR. 236 din 1941, îi condamnă pe toţi la câte 10 ani (zece ani) muncă silnică, pentru organizarea de secte interzise.
Prin aplicarea art. 101 CP. vor executa pedeapsa cea mai gravă. Hotărârea de faţă s-a citit de către grefierul Curţii Marţiale condamnaţilor în prezenţa procurorului instructor militar, care i-a înştiinţat că legea le acordă 24 de ore liber, pentru a putea exercita dreptul de recurs la Curtea Militară de Casare şi Justiţie, doar în ce priveşte condamnarea pentru crima de înaltă trădare. Procuror instructor militar căpitan Popescu Constantin. Grefier sublocotenent Săvescu Jean..." Mai jos adăugase: „Iertaţi-mi neîndemânarea, domnule general Antonescu, dar am căutat să redau cât mai în scurt şi mai fidel ceea ce s-a întâmplat. Consideraţiile personale mi le rezerv a le împărtăşi dumneavoastră în mod direct." Urma protocolul de încheiere al căpitanului Luca Sabin.
Generalul rămase pe gânduri. După un timp simţi că e contrariat şi tensionat. Niciodată nu se gândise cum vor fi aplicate decretele sale, date cu scopul de a-şi ajuta neamul.
în acelaşi timp, Luca aştepta în biroul lui. Era nerăbdător să fie chemat şi să-i spună generalului şi ce nu putuse scrie. Dar orele treceau şi nu-1 chema nimeni. Colonelul Cristescu plecase într-o misiune. A venit seara, s-a făcut noapte şi nimeni nu 1-a chemat. La miezul nopţii, se încheia termenul de recurs pentru condamnaţi. Spera să intervină pentru ei la general. Dar acesta nu-1 chema. Spre miezul nopţii, a aflat că generalul plecase. Se simţea fără speranţă, îi venea să urle. Simţea durere pentru tinerii condamnaţi. Nu putea să-şi explice cum au putut să rămână aşa de liniştiţi, după ce au aflat sentinţa. Dar familia lor! I-a urmărit cu atenţie. Doar părinţii aveau ochii înlăcrimaţi. Ceilalţi erau îndureraţi, dar, din suferinţa lor, se degaja o noblеţe şi-o încredere... nu ştiu în ce, pentru că, în zilele următoare, aveau să fie executaţi. Prin moartea lor, urma să crească siguranţa statului şi onoarea bisericii oficiale.

A doua zi, veni special la birou pentru a găsi un prilej să-i iasă în faţă generalului. A vorbit cu ofiţerul de serviciu ca, atunci când soseşte generalul, să-1 anunţe telefonic. Când a sunat telefonul, şi-a aranjat uniforma şi, ca din întâmplare, a ieşit în faţa generalului. Acesta 1-a salutat politicos, rămânând mai departe protocolar. Luca era derutat de faptul că nu 1-a întrebat nimic de raport. După ce a ajuns iarăşi în birou, un locotenent 1-a anunţat că-1 cheamă generalul, într-o clipită, a fost gata. Şeful îşi păstra acelaşi aer protocolar.
- Căpitane Luca, am înţeles din raport că ai mai avea ceva să-mi relatezi.
- Da, domnule general.
- Crezi că mi-a făcut plăcere modul dumitale de a te autoinvita la mine sau de a mă forţa să te primesc în cazul în care doresc să ştiu mai mult?
- Departe de mine gândul acesta, domnule general. Am recurs la acest procedeu doar din dorinţa de a nu se face confuzie între relatarea a ceea ce s-a întâmplat şi

consideraţiile mele personale.
- Vrei să spui că ai obiecţii faţă de legile pe care le dau?
- Nu, domnule general, am obiecţii faţă de modul cum sunt aplicate, uneori, legile. Mulţi magistraţi nu fac altceva decât să caute în litera legii căi prin care să scape cât mai repede de caz.
- Dumneata crezi că, în cazul la care ai asistat, se putea evita sentinţa capitală?
- Din câte am înţeles la dezbaterea procesului, vina de înaltă trădare şi favorizarea inamicului contra ţării reies din deducţiile şi interpretarea distinşilor magistraţi, şi nu din faptele dovedite şi făptuite ale condamnaţilor.
Generalul rămase gânditor. Apoi, parcă revenindu-şi zise:
- Am înţeles că ai avut o întâlnire cu condamnaţii. Este adevărat?
- Da, domnule, am încercat să-i fac să cedeze la părerile lor.
- Eşti cumva adventist, căpitane Luca?
Se făcu linişte câteva clipe. Cei doi se priveau unul pe altul. Luca sparse tăcerea.
- Nu, domnule general, dar...

- Spune căpitane, ce vrea să însemne acest „dar"?
- Dar nu ştiu de ce...
- Ce nu ştii? insistă foarte serios generalul.
- Nu ştiu de ce nu sunt adventist.
- Pentru că aşa spune legea, căpitane, din pricina asta nu eşti adventist!
- Aveţi dreptate, domnule general.
- Căpitane Luca, ai mare grijă că păşeşti pe un teren minat şi, în curând, ai s-o păţeşti! Te apreciez, ai un mare viitor în faţă şi nu vreau să te pierd. Eşti liber!
- Să trăiţi, domnule general!
Salută şi generalul, şi Luca părăsi cabinetul.
Când ajunse pe hol, simţi că se prăbuşeşte. Se simţea bolnav. în sufletul lui se războiau frica, furia, curajul descoperit la condamnaţi, dezgustul şi simţul dreptăţii. A plecat acasă. Avea nevoie să vorbească cu domnul Paulini, dar se temea. Acum ştia că e urmărit. A zăcut mai multe zile fără să mănânce. în furtuna gândurilor, se întreba de ce nu este adventist. Ecourile adânci ale sufletului său îl dojeneau până adormea.

CAPITOLUL ÎS

Fu întâmpinat de-un aer închis şi acru, iar în jur se aşternea un luciu slinos. La tejghea stătea un băieţandru, iar altul, mai mic, servea clienţii.
Luca alese o masă mai dosnică. în aşteptarea vinului, se pomeni privindu-1 pe unul dintre consumatori, ce şedea singur la o masă alăturată. Omul părea trecut de treizeci de ani, avea o statură mijlocie, părul rar şi un început serios de chelie. Obrazul părea gălbejit, aproape verzui, de beţivan, cu pleoapele umflate, sub care străluceau cu vioiciune doi ochi ca două mărgele. Din privirea lor plină de bun simţ, se aprindeau din când în când scânteieri pline de exaltare aproape nebună. Era îmbrăcat cu haine bătrâne, dar pretenţioase şi scumpe la vremea lor. Nu purta barbă, dar era nebărbierit de multă vreme. Părea însă tulburat, îşi muşca uneori buzele, îşi ciufulea părul şi cădea pradă unei adânci tristeţi. în cele din urmă, îşi sprijini coatele pe masa murdară şi udă şi-şi lăsă capul între palme. După un timp de frământare, se ridică brusc, îl privi ţintă pe Luca şi se apropie de masa lui, zicându-i:
- Vă deranjez, stimate domn, dacă intru în vorbă cu Domnia Voastră? După cum sorbiţi din pahar, descopăr un om cult şi neobişnuit cu băutura. Văd că sunteţi ofiţer în brava noastră armată, îngăduiţi-mi o întrebare: Veniţi cumva de pe front? Păreţi cam slăbit şi scârbit de viaţă. Aţi fost cumva rănit?
- Nu, n-am fost, răspunse Luca, oarecum surprins de străinul ce-i vorbea atât de

deschis şi direct.
- Aşadar, sunteţi la Academie sau la garnizoană?
- Nu, domnule, nu sunt nicăieri, deocamdată sunt aici, îmi consum paharul meu de linişte, doar că vii dumneata nepoftit şi vrei să mi-1 împrăştii.
- Nuuu, domnul meu! Isus Hristos a spus că „nu e bine ca omul să fie singur" aşa că... am venit şi eu să fiu cu dumneata. Nu vezi că mai toţi consumatorii sunt câte doi sau trei la o masă?
După care se întinse să-şi ia sticla şi paharul şi se aşeză pieziş la masa lui Luca. Era „afumat" bine, dar vorbea destul de coerent şi vioi. Avea poftă de vorbă, de parcă de multe zile nu mai întâlnise om.
- Cine a zis că nu e bine să fii singur? întrebă Luca.
- Isus Hristos a zis.
- De unde ştii?
- Mi-a spus tata, când mă bătea la cap să mă însor.
- Şi... te-ai însurat?
- Nu. Ce bine ar fi fost dacă aş fi făcut-o!
- Şi... de ce n-ai făcut-o?
- De prost, domnul meu, de prost.
- Nu pari a fi fost chiar atât de prost cum spui.
- De prost şi de sărac, da... Nu sărac în prostie, domnul meu.
- După haine, n-arăţi a fi fost chiar aşa de sărac.
- N-au fost hainele mele.
- Le-ai furat?
- Asta se prea poate, domnul meu, deşi nu par un om vicios.
- Un om care se foloseşte de numele lui Isus nu poate trăi în viciu, zise Luca, simţind parcă dorinţa de a conversa.
- Sărăcia este un viciu, domnule?
- Nu, nu este un viciu, ci o realitate.
- Dar... mizeria este un viciu, stimate domn?
- Mizeria din suflet este un viciu, răspunse Luca. în ea, nu mai poţi păstra nobleţea simţirilor.
- Pe bună dreptate, domnule! Eu sunt gata să mă insult pe mine însumi, aproape că nu mă mai suport.
- Probabil că ai un motiv.

Omul lăsă capul în jos şi tăcu, oftând de câteva ori. După un timp şopti:
- Da, am destule motive.
îşi mai umplu o dată paharul, îl dădu pe gât şi căzu pe gânduri. Luca îi respectă durerea. După un timp, omul ridică încet capul, îl fixă cu privirea şi zise:
- Vine o clipă când orice om are nevoie să se ducă undeva, să găsească o ieşire, un locşor cu puţină milă!
- Eu ştiu un loc unde poţi găsi milă şi iertare, zise Luca, căutând să-1 privească în ochi pe tovarăşul lui de consum.
- Dacă ar exista, şi la capătul lumii m-aş duce după el, domnule.
- Nu trebuie să te duci la capătul lumii, este mult mai aproape.
- Cum de cunoşti dumneata un astfel de loc? Şi dumneata pari unul ca mine, cu sufletul încărcat de vinovăţie.
- Fiecare are vina lui, zise Luca.
- Da, dar... nu e vină de... sânge, ca la mine.
- Ai comis o crimă? întrebă Luca şoptit, aplecându-se peste masă.

Acesta îl privi în ochi, apoi căzu într-o stare ciudată. Parcă îl învăluise o ceaţă, aruncându-1 într-o singurătate apăsătoare. îi veni în minte un crâmpei din trecutul său. îşi astupă urechile, ferin-du-se parcă să audă ce nu dorea. Era absolut convins că era vinovat. Se simţea năpădit de o neliniște chinuitoare, care ajungea până la groază cumplită. Când bea mult, nu mai simţea decât o moleşeală
caldă.
- Sunt vinovat, răspunse el, privindu-1 în ochi pe Luca.
- Cum s-a întâmplat?
Un timp se aşternu tăcerea între ei.
- Povestea mea începe cu câţiva ani în urmă. De fel, sunt dintr-un sat nu prea departe de Bucureşti. în familia tatălui meu, eram ultimul băiat. Mama avea planuri mari cu mezinul ei. A încercat, săraca, să facă om din mine, dar se vede că n-a avut cu cine. Eram aşa, mai... deocheat în sat. Nu era fată care să nu-şi întoarcă privirea după mine şi nu era femeie tânără să nu-mi răspundă la avansuri. La insistenţele mamei, am făcut câteva clase de gimnaziu, apoi am

lucrat la căile ferate. Am lucrat şi la poştă, şi prin alte câteva locuri. Nu m-am căsătorit, pentru că doream să-mi trăiesc viaţa. A fost bine şi frumos până..., şi, rostind aceste cuvinte, rămase un timp pe gânduri.
- Până ce? insistă Luca în şoaptă.
- Până ce l-am întâlnit pe Nichifor.
- Cine era?
- Un fost coleg al meu de gimnaziu.
- Cum l-ai întâlnit?
- Aşa, din întâmplare. Colinda prin lume de câţiva ani. Urmase câteva cursuri la Universitatea din Bucureşti, unde luase legătura cu tot felul de organizaţii politice, militare şi... francmasonice. La început, m-am ferit de el, părea aşa de straniu, nu ştiu... încetul cu încetul însă, ne-am apropiat. Avea un fel deosebit de a se distra, care m-a cucerit. Cu timpul am început să mă simt amic cu el, chiar îi doream prietenia. Un timp, n-am observat că, la o săptămână, două, dispărea câteva zile. Când îl întrebam unde a fost, îmi răspundea aşa, în doi peri. Totdeauna mă lăsa să înţeleg că a fost la oraș. Credeam că are o ibovnică pe undeva.
- Dar cum te cheamă? întrebă Luca.
- Codin, îmi spunea mama. într-o ocazie, pe când eram în Bucureşti, în timp ce ne plimbam pe Bulevardul Carol, a început să-mi povestească despre planurile lui de viitor. Din ce în ce mai des, amintea numele unei organizaţii legionare de tineret, iar, după un timp, o lăuda de-a binelea.
- Era legionar? întrebă Luca.
- Da, răspunse Codin. Dar la început n-am ştiut. Nu aveam o părere prea bună despre legionari. Tata mă avertiza mereu să mă feresc de ei, cu toate că mie nu mi se păreau cu nimic mai răi decât ceilalţi. Până la urmă, m-am înscris într-una dintre „frăţiile de cruce". Eram bucuros şi mă simţeam important. Nu peste mult timp, am ajuns şef de cuib.
- Ce trebuia să faceţi?
- Câţiva ani buni, a fost ca o joacă, dar, de vreo doi ani, joaca s-a transformat în ceva mult prea serios, aproape ceva nedorit.
- De ce? Ce s-a întâmplat? insista Luca, simţind şi el căldura alcoolului. (O curiozitate de nestăpânit îl ţintuia în faţa tovarăşului său de pahar.)
Codin tăcu un timp, apoi răspunse:

- într-o seară, când m-am întors acasă, mi-am găsit familia stând de vorbă cu doi străini. Erau în odaia cea mare. Ora era destul de înaintată, iar ai mei ascultau cu gura căscată.
- Ce le spunea?
- Ceva despre... religie, venirea lui Hristos, cam aşa ceva.
- Erau pocăiţi?
- De unde era să ştiu eu atunci?
- Cu siguranţă, erau. Ei umblă pe la curţile oamenilor!
- Povestea e că au venit şi în serile următoare, iar ai mei adunau toţi vecinii. Erau adevărate întruniri de cuib, doar că vorbeau despre Biblie.
- Nu te-au invitat şi pe tine?
- Ba da, a venit mama după mine din prima seară, dar eram prea obosit, muncisem toată ziua la renovarea unei biserici.
- Ce zi de odihnă ţineau pocăiţii aceia?
- Nu ştiu, dar... mă supăra prezenţa lor în ograda noastră.
- N-ai vorbit cu ai tăi?
- Ai mei parcă erau hipnotizaţi de vorbele străinilor. Tata era de nerecunoscut. El, care mai înainte înjura de spurca tot ce vedea, acum era liniştit şi fluiera mereu cântece pocăite învăţate de la un străin, până ce şi „piţigoaia" de soră-mea, care avea o mutră acră, mai abitir decât o murătură, se schimbase, se spăla toată ziua, se primenea şi spunea că se pregăteşte, că vine Domnul Isus s-o ia.
- Dar mama?
- Mama, tot ca ei, dar, ca întotdeauna, mai liniştită şi înţeleaptă, într-o sâmbătă, când am ajuns acasă, i-am găsit pe ai mei adunaţi cu încă opt-zece vecini sub un dud, citeau dintr-o carte. Am rămas încremenit. Nu-mi credeam ochilor.
- De ce? întrebă curios Luca.
- Păi, se ridica un nor de ploaie, iar fânul nostru aproape uscat era întins prin toată curtea. M-am apropiat de tata şi i-am şoptit: „Tată, nu vezi că vine ploaia şi fânul e întins?"

- Ce ţi-a răspuns?
- S-a uitat la mine, s-a uitat la cerul care se acoperea de nor şi mi-a şoptit: „Azi e Sabatul, fiule, e ziua Domnului şi nu facem nicio lucrare în această zi." Am rămas năuc. Mi-am revenit şi i-am zis: „Tată, ce-i cu dumneata? Mâine e duminică, ziua Domnului." El i-a făcut semn să se oprească celui care citea, s-a ridicat în picioare şi s-a adresat celorlalţi: „Fraţilor, care este ziua de odihnă poruncită de Dumnezeu şi de Scriptură: sâmbăta sau duminica?" Ceilalţi, ca la comandă, au răspuns toţi deodată: „Sâmbăta." Eram uimit şi ruşinat, crezând în acelaşi timp că toţi au înnebunit.
- E clar că erau adventişti, zise Luca. îi cunosc bine.
- Şi dumneata ai avut de-a face cu ei?
- Da, am avut.
- înseamnă că mă înţelegi, domnule, zise Codin, dând peste cap paharul.
- Şi ce-ai mai făcut?
- Ce să fac, am plecat înfuriat. Mama a venit după mine, rugân-du-mă să mă alătur lor. Sigur că am refuzat-o.
- Cu străinii, n-ai avut nicio discuţie?
- într-o zi, ne-am întâlnit în târg. Erau cu tata. Nu mi s-au părut oameni răi, însă... nu-i înţelegeam.
- Dar ce s-a întâmplat cu ploaia şi cu fânul?
- Cu fânul? Da. Ceva curios. Auzi, domnule, a plouat cu găleata.

- Şi fânul?
- A fost salvat. -Cum?
- înainte de ploaie, a venit o furtună puternică şi, ca şi când ar fi fost mâna unui om, a strâns tot fânul sub şopron şi sub polatrele, care se întindeau cât ţinea aria spre vecin. Şi nu s-a udat deloc fânul. Iar tata şi ceilalţi priveau şi cântau imnurile pocăiţilor.
- Şi tu ce-ai înţeles?
- Ce să înţeleg, că vântul are toanele lui.
- Eu aş înţelege mai mult, zise gânditor Luca, în timp ce se întreba dacă tovarăşul lui de pahar n-o fi iscoada celor care-1 urmăresc.

Urmă un timp de tăcere, după care Codin începu să povestească: - La câteva săptămâni, preotul satului m-a oprit şi, cu o figură aspră, mi-a zis: „De ce primeşti în casa ta pe jidovi, Codine?" „Ce jidovi, părinte, visezi?" i-am zis. „Aceia care aduc erezia şi blestemul peste neamul nostru." Preotul era legionar şi mergea la un alt cuib. M-am făcut că nu ştiu despre ce vorbeşte, dar i-am promis că am să mă interesez. A treia zi, iar m-a acostat preotul şi, foarte înfuriat, m-a acuzat de trădarea patriei şi a Legiunii. Nu am ripostat. La despărţire, m-a prins de haină şi mi-a zis: „Dacă nu stârpeşti erezia din casa ta şi nu-i bagi minţile în cap lui tac'tu, eşti vinovat pentru ce se va întâmpla." M-am speriat, nu ştiam ce avea de gând nemernicul să facă. „Ce se va întâmpla, părinte?" am întrebat eu. El s-a uitat la mine pătrunzător, mi-a apăsat cu degetul pe piept şi mi-a mai zis: „Fii demn de credinţa ce-o ai şi de încrederea Legiunii!" „Dar ce vrei să fac, părinte?" am întrebat. „Ştii ce spune Mântuitorul?" „Nu ştiu, părinte", i-am răspuns. „Dacă iubeşte cineva pe mamă-sa sau pe tată-său mai mult decât sfânta noastră credinţă ortodoxă şi nu stârpeşte erezia şi pe cei ce-o aduc va fi blestemat de Dumnezeu." „Şi ce-oi vrea, părinte, să-mi înfrunt părinţii?" „Altfel îl înfrunţi pe Dumnezeu, netrebnicule, iadul e pentru tine şi familia ta rătăcită!" şi m-a pocnit peste şold cu bastonul. Eram uluit. Nu înţelegeam ce are preotul cu familia mea. Abia începuserăm şi noi să ne înţelegem ca oamenii. Tata era de nerecunoscut, iar mama se purta ca o sfântă. Soră-mea devenise aşa de blândă şi cuminte încât nu puteai să crezi că înainte era o nesuferită. Vrăjmăşia dintre noi şi vecini, care dura de când mă ştiu, se transformase în prietenie şi bună înţelegere. Iar tata nu mai făcea politică. Vorbea respectuos cu mine, ca şi când ar fi înţeles că băiatul lui nu mai e copil, ci un bărbat în toată firea, începusem să-i îndrăgesc ca niciodată mai înainte. Singurul lucru care mă deranja era credinţa lor. Nu ştiu de ce o simţeam ca pe-un vrăjmaş!
- Poate că erai influenţat de preot, îl întrerupse Luca.
- Poate, dar sunt un om destul de încăpăţânat ca să mâ influenţeze oricine.

- Preotul nu era totuşi oricine.
- M... da, ai dreptate, era un bun legionar.
- Şi ce ai făcut mai departe?
- Ce să fac? Un timp, l-am ocolit pe preot. Dar, într-o seară, eram cu un grup de prieteni. Deodată, m-am simţit prins de braţ. Când m-am întors, am întâlnit doi ochi care mă priveau cu ură. „Codine, taică, ia vino colea de-o parte!" mi-a zis. „Da, părinte", am răspuns cu un aer de om vinovat. „Ai făcut ce ţi-am spus, fiule?" „Ce să fac, părinte?" „Nu ştii ce să faci? Nu ştii ce să faci cu rătăcirea şi bolşevismul?" „Nu ştiu, părinte, vino dumneata şi convinge-i! Eu ce să fac? Şi-apoi nu-s bolşevici şi nici rătăciţi, cum crezi dumneata." „Bine." Mi-a întors spatele şi-a plecat. Am rămas foarte tulburat. Prietenii m-au înconjurat încercând să mă liniştească. N-au reuşit decât cu câteva rachiuri. După un timp, încins de băutură, m-am ridicat de la masă, hotărât să

închei socotelile cu ai mei. M-am îndreptat spre casă. Am ajuns cu greu. Când mi-am revenit, ai mei mă priveau cu blândeţe şi înţelegere. „Ce se întâmplă cu tine, fiule?" mi-a zis, blând, tata. „Nici eu nu ştiu bine", i-am răspuns. „De ce nu te alături Domnului Isus şi nouă?" m-a întrebat tata. „E o rătăcire ce faceţi voi", i-am răspuns privind pământul. ‚Ai cercetat tu lucrurile şi ai constatat că suntem greşiţi?" „Preotul mi-a spus. Şi... aveţi grijă că v-a pus gând rău!" „Grija e a Domnului, fiule." „Treaba voastră, dar eu nu mai pot ieşi în sat, pentru că sunt privit ca un complice al vostru. Asta nu-mi convine!" „Ţi-e ruşine cu noi?" a mai zis tata. Când să-i răspund, cineva a bătut în poartă şi, brusc, ne-am întors ochii într-acolo. Erau doi cunoscuţi, camarazi din cuibul meu. Superiorii mei mă chemau la centru. Am plecat într-un fel bucuros că se întrerupsese discuţia cu tata.
- Pentru ce erai chemat? întrebă Luca.
- Nici azi n-am înţeles care a fost problema. în cele din urmă am dus un mesaj unui şef de şantier ce lucra la o mănăstire în Vrancea. Am zăbovit acolo câteva zile, după care am fost chemat urgent la Bucureşti.
- De ce?

- La început nu mi-au spus, dar am fost trimis acasă. Pe drum, prietenul meu m-a pregătit şi mi-a spus că familia mea a avut un necaz. Zicea că nu ştie nici el despre ce e vorba. La gară, ne aştepta o trăsură. Când am ajuns acasă...
Şi Codin tăcu un timp privind în paharul gol. Două lacrimi alunecau pe obraz, apoi pe mână şi masă. Luca, respectându-i durerea, îl întrebă şoptit:
- Ce s-a întâmplat?
Codin ridică ochii înlăcrimaţi şi zise:
- Casa mea era un morman de scrum, iar în curte trei sicrie în care erau puse trupurile carbonizate alor mei.
Luca scăpă paharul din mână şi încremeni privindu-1 şi murmurând din buze:
- Cum?!? Dumnezeule!
Se aşternu un timp de tăcere... în cârciumă nu se auzea decât clinchetul paharelor ce le punea cârciumarul pe tejghea. La fereastră, lângă ei, o mică florăreasă le făcea semne, îndemnându-i să cumpere buchetul de imortele, pe care-1 răsucea în toate părţile.
- Peste noapte, izbucnise focul, surprinzându-i în somn pe toţi. Doar soră-mea încercase să se tragă spre fereastră, însă a căzut înainte de a ajunge. Mama şi tata au murit în somn.
- Bine, bine, dar cum au luat foc? întrebă insistent Luca.
- Nimeni nu ştie. Au circulat o vreme fel şi fel de bănuieli, dar, în cele din urmă, s-a crezut că a fost blestemul lui Dumnezeu pentru că se făcuseră ivantişti. „Dumnezeu nu rabdă pe cei ce îşi părăsesc credinţa cu care s-au născut", răspundea preotul. „însă...", adăugă el şi tăcu un timp.
Luca îl aşteptă şi apoi întrebă:
- însă... ce? Ce ai vrut să spui?
- Unul dintre jandarmi, care-mi era prieten, mi-a şoptit odată la băutură că moartea alor mei a fost o crimă, deoarece, zicea el, focul a izbucnit din toate părţile casei, din afară spre înăuntru.
- Avea dovezi şi suspecţi?
- Mai mult nu mi-a spus! însă de câte ori îl întâlneam pe preot, acesta îi acuza pe pocăiţi că mi-au ucis familia.

- Şi... tu îl credeai?
- La început, eram nedumerit. Mai târziu am fost prins în ura faţă de pocăiţii

adventişti. Mai erau câţiva printre vecini faţă de care mi-am vărsat toată furia şi ura. Preotul îmi spunea că blestemul nu piere până nu stârpim toată rătăcirea. Aşa că am început să-i terorizez pe vecini. împreună cu prietenii mei le făceam viaţa amară, ca să plece din sat. într-o seară eram la cârciumă. După ce am băut ceva, şi-a făcut apariţia cântăreţul bisericii. S-a îndreptat direct spre mine: „Capii adventiştilor care ţi-au distrus familia sunt în sat!" „Unde?" l-am întrebat eu. „La un vecin de-al tău. Ia-ţi prietenii, căci asta e noaptea când trebuie să stârpim blestemul." Imediat mi s-a ridicat sângele la cap. Eram prezenţi mai mult de jumătate din cuibul meu de legionari. Am ieşit la ei şi am plănuit. „Să le dăm foc!" ziceau unii. „Să-i spintecăm!" ziceau alţii. „Oameni buni, a zis cântăreţul. A zis părintele să lucrăm cu grijă, ca autorităţile să nu găsească urme. Să nu fie acuzată Legiunea." „Să mergem la faţa locului, camarazi!" am zis eu. Când am ajuns, m-am strecurat în grădină, în timp ce camarazii aşteptau la mine în curte. Pe fereastră, i-am văzut pe vecinii mei şi pe străini. Erau trei: unul bătrân, unul de vârstă mijlocie şi unul tinerel. Erau îngenuncheaţi şi se rugau. Am aşteptat un timp să văd ce au de gând să facă. în timp ce priveam la vecinii mei cum se bucurau fără să ştie cât de aproape erau de moarte, mi s-a făcut milă de ei. îi cunoşteam dintotdeauna. Simţeam cum mi se topeşte furia, iar gândul că aşa au păţit şi ai mei mă tulbura. Pe când mă luptam cu gândul renunţării la nelegiuirea plănuită, a venit lângă mine cântăreţul. Mi-a şoptit că părintele se roagă special pentru noi, ca să izbândim în a stârpi rătăcirea şi necredinţa şi că au adus bidoanele cu petrol ca să dăm foc casei. „Ce să facem cu petrolul?" l-am întrebat. „Stropim casa de jur împrejur şi-i dăm foc", mi-a răspuns el, în timp ce eu mă gândeam la ce-mi spusese jandarmul despre cum au ars ai mei. Am fost gata să sar şi să-1 apuc de piept, întrebându-1 ce ştie despre piei-rea alor mei, dar mi-a fost teamă, simţindu-mă singur în mijlocul lor. între timp, vecinii adventişti se pregăteau de culcare. Pe străini i-au condus într-o aripă a casei, acolo unde erau odăile curate. După

ce şi-au urat noapte bună, s-au întors şi s-au culcat într-un cerdac. „Ne trebuie un alt plan", a zis cântăreţul, care se ghemuise lângă mine. „Nu pot lua foc, aşa, din întâmplare, două case deodată." „Ar fi bine să ne ocupăm de străini!" am zis eu. „Şi cu ceilalţi ce facem?" „Lasă-i pe altădată!" i-am răspuns, dorind să-i salvez pe vecini, adu-cându-mi aminte că ultima dată când mâncasem o mâncare caldă

0 făcusem la masa lor. „După ce se stinge lumina, le dăm foc", zise cântăreţul. „Nu le dăm foc", am zis. „Dar ce le facem?" „îi răpim pe străini şi-i ucidem în crâng", am zis. „Şi cu ceilalţi ce facem?" „Lasă-i în pace!" m-am răstit la el. „Treci peste cuvântul părintelui?" M-am înfuriat şi l-am prins de guler, strigându-i printre dinţi: „Să te mănânce iadul şi pe tine, şi pe părintele tău!" Omul amuţise de frică. După ce mi-am revenit, i-am dat drumul şi a rămas cuminte lângă mine. Am aşteptat mai bine de un ceas, după care am trimis oamenii să-

1 culeagă pe străini. Eu am stat, aşteptând în curtea mea. Când s-au întors, băieţii străini erau legaţi butuc. în liniște, ne-am îndreptat spre crâng. Acolo trebuia să-i executăm. „Cine-o face?" m-a întrebat cântăreţul. Am tăcut un timp, apoi am zis: „Suntem prea mulţi, ca să putem ascunde crima, o crimă comună, aşa că o faci tu singur." „Nu-i o crimă, mi-a răspuns cântăreţul, şi n-o fac eu, căci sunt dedicat Domnului şi sunt în post şi rugăciune." „Da?! înţeleg, noi ăştialalţi suntem şi aşa ticăloşi! Noi putem face crimă?" „E o misiune în slujba neamului şi a sfintei biserici." „S-o crezi tu, i-am răspuns, e o crimă curată." „Şi tu ai s-o crezi, după ce ai s-o faci, că-i slujbă pentru neam!" „Am eu un plan", i-am zis. încolţea în mintea mea gândul de a-i salva pe oamenii aceştia. Curând am ajuns în crâng. Camarazii, plictisiţi şi sadici, loveau în cei trei bărbaţi adventişti şi se amuzau.

- Bine, dar... n-au ţipat, nu s-au zbătut, n-au făcut gălăgie? întrebă curios Luca.
- Nu, ziceai că sunt muţi.
- Curios, răspunse Luca.
- Tocmai asta rn-a făcut să cred că sunt oameni care merită să
fie salvaţi.
- Şi cum te-ai gândit să-i salvezi?

- Ajunşi în crâng, i-am adunat pe toţi lângă mine şi le-am zis: „Camarazi, ce facem noi nu trebuie să se arie, dar... suntem prea mulţi ca să nu răsufle. Nu trebuie să aruncăm bănuiala asupra Legiunii sau asupra sfintei noastre biserici. Niciunul dintre noi nu trebuie să fie acuzat. în acelaşi timp, trebuie să împlinim ordinele mai-marilor noştri. De aceea, am un plan. Ascultaţi-l! Facem rost de nişte lanţuri şi lacăte şi-i legăm pe condamnaţi pe calea ferată. în cazul acesta, nimeni nu va fi bănuit şi acuzat. Are cineva vreo obiecţie?" Toţi au fost de acord. în scurt timp, au adus lanţurile şi i-au legat.
- Când s-a întâmplat asta?
- Cu ceva timp în urmă, cred că sunt cam trei ani.
- Şi... ce aţi făcut mai departe? întrebă puţin agitat Luca.
- După ce i-am legat, ne-am retras în crâng, ca să nu fim văzuţi.
- Şi... aţi aşteptat acolo?
- Puţin. Am fi vrut să aşteptăm până trece trenul, dar...
- Dar, ce? întrebă Luca.
- A venit poliţia peste noi şi ne-am retras spre sat. Dar oricum n-au aflat ce făcuserăm, pentru că au venit cu noi.
- Şi... ce s-a întâmplat cu adventiştii?
- Nu ştiu. Dar ce putea să se întâmple? Primul tren i-a tocat.
- I-a văzut cineva morţi?
- Nu ştiu! M-am şi mirat că n-a venit nicio veste despre moartea lor. Cred că părintele a şters urmele. Oricum, de atunci nu mai sunt om.
- De ce?
- în fiecare noapte îi visez.
- Cum adică?
- Uite aşa: când pe ei, când pe ai mei. Mai ales soră-mea vine până lângă mine şi-mi arată Biblia.
- Şi tu ce crezi că vrea să spună?
- Nu ştiu, dar... cred că vrea să mă pocăiesc ca ei.
- Şi... de ce nu vrei? Codin se uită lung la Luca.
- Ca să ajung ca ei?
- Cum... ca ei?

- Păi, să mă omoare şi pe mine sau să mă dispreţuiască şi să mă urască lumea?
- Nici acum nu arăţi prea onorat... şi-apoi n-ai linişte, uite! îi zise prietenos Luca.
- Mă, camarade, n-oi fi şi tu bolşevic ivantist?
- Nu, nu sunt şi nu cred că adventiştii sunt bolşevici şi nici rătăciţi.
- Atunci crezi ca ei au avut dreptate?
- Nu ştiu.
- E, nu ştii, las' că te-am „ginit" eu de la început.
- N-ai ginit nimic, tu abia îţi vezi sticla.
- Da, asta aşa-i, văd că, uite, e goală.
- Să ştii că eu te-am ascultat serios.

- Şi eu ţi-am povestit serios.
- Acum, să-ţi spun eu pe cine aţi vrut voi să omorâţi.
- Pe cine, domnule?
- Pe nişte sfinţi.
- Sfinţi?
- Da, sfinţi.
- Nu se poate.
- Ba se poate. Chiar dacă îţi apar ţie în vis, ei sunt vii.
- De unde ştii?
- Ştiu eu...
Codin se holba la Luca. După câteva clipe, se ridică uşor de pe scaun şi, fixându-1 pe ofiţer, murmură:
- Eşti de-al lor, ai venit să mă blestemi?
- Nu, nu sunt de-al lor: ei nu vin în astfel de locuri! Dar am fost martor la o minune.
- Ce minune? Eşti unul de-al lor, tu mă cunoşti. Ştii şi de ceilalţi pe care i-am castrat?
Uşa de la intrare s-a dat brusc în lături şi patru jandarmi au intrat cu pistoalele în mână, îndreptându-se direct spre masa lor. Luca n-a mai apucat să răspundă că s-a şi pomenit prins de mâini şi somat să nu mai mişte. Codin, în câteva clipe, era îndoit şi încătuşat. După ce a fost controlat la acte, ofiţerul a fost lăsat liber. Celălalt a dispărut

încadrat de jandarmi. Luca plecă liniştit, gândindu-se la cei zece tineri condamnaţi la moarte. „Ce s-o fi întâmplat cu ei?", se întreba Luca.
Aproape pe nesimţite, ajunse la podul Mogoşoaiei. Se opri pe la mijlocul lui, sprijinindu-se de parapet. Privea în lungul apei. Se simţea atât de slab încât îi venea să se culce undeva pe stradă sau lângă parapet. Frigul nu-1 deranja. O căldură cu furnicături îi şarja trupul. Stând aplecat peste parapet, urmărea încordat apa, în care se oglindea diform ultima licărire trandafirie a unui asfinţit însângerat. Şirul de case se bălăngănea întunecat în apa rece. Cu ochii ţintiţi în oglinda din ce în ce mai întunecată a apei, simţea cum se închega sub frunte un val de ameţeală. Apoi cercuri roşii şi galbene se roteau în faţa ochilor. îşi ridică privirea şi urmări cum se clatină casele şi cum joacă trecătorii şi cheiurile. Simţi că cineva se opreşte alături, în stânga lui. Căuta să deslușească faţa şi descoperi chipul curat, voalat de înserare, al unei femei tinere. Lângă ea, era un bărbat la fel de tânăr. Jos, la picioarele lor, pe piatra îngheţată, zăcea o servietă. Străinii păreau că vor să-i vorbească.
- Vă simţiţi bine, domnule? zise femeia. Luca o privi fix şi răspunse nepoliticos:
- De asta nu poţi să-ţi vezi de drum?
- Credeam că vă putem ajuta cu ceva!
- V-am cerut eu ajutor?
- Uneori, oamenii nu mai au putere să ceară ajutor, alteori nu-şi mai dau seama că au nevoie de ajutor!
- Şi... eu arăt ca unul dintre ăştia?
- Ştiţi... v-am văzut stând aplecat peste parapet! Ne-am gândit...
- Că ce? Că vreau să mă înec, nu?
în spatele celor doi, silueta unei femei tocmai se ridicase peste parapet. Femeia se oprise câteva clipe în vârful grilajului şi apoi se aruncă în apă. Se auzi un plescăit, la care bărbatul şi femeia întorseseră capul şi se aplecară peste parapet căutând să prindă sinucigaşa. Dar apa murdară tocmai se desfăcea să-şi înghită victima. După un timp, mai la vale, apăru la suprafaţă, dusă de curent,
Icu capul şi picioarele în apă, cu spatele în sus şi broboada târându-se în urma ei.

- S-a înecat, s-a înecat, ţipară câteva glasuri, dar strigătele lor nu impresionară pe prea mulţi.
Câţiva cerşetori curioşi se îndreptară spre chei, întrebând:
- Cine-o fi fost, bă...?
Nu primeau niciun răspuns. Trecătorii se grăbeau tăcuţi spre ţintele lor, parcă nevăzând şi neauzind ce se întâmplă înjur.
Luca simţi brusc frigul, capul i se uşurase şi, şocat, li se adresă celor doi tineri:
- Ce-a fost asta?
- Ai fi putut să fii dumneata, domnule, în locul acelei nefericite.
- Eu? De ce crezi? Arăt chiar aşa?
- Nu, dar noi ne-am temut pentru dumneata.
- Dar... cine sunteţi voi? De ce vă pasă de mine? Cine sunteţi?
- Ştiţi, zise fata, noi nu suntem cineva anume, dar avem o veste pentru cei care doresc să-şi sfârşească viaţa pe podul acesta.
- Adică, îi urmăriţi pe cei care vin să se arunce în valuri?
- Cam aşa ceva, zise pentru prima dată bărbatul care însoţea fata.
- Ce veste aveţi voi, pentru amărâţii ăştia?
- Vestea este şi pentru dumneavoastră, zise femeia.
- Ce veste aveţi?
- Dumneavoastră ce veste vreţi să auziţi?
- Pe aceea pe care o aveţi voi şi pe care o puteţi susţine cu dovezi!
- De exemplu, noi suntem fericiţi şi credem că viaţa merită trăită, domnule.
- Voi sunteţi fericiţi? întrebă Luca fixându-i cu privirea aburită.
- Da, suntem, răspunse fata hotărâtă.
- Hm!! Azi doar nebunii sunt fericiţi!
- Aşa vă părem noi?
Luca simţi o uşoară îmbujorare. îi părea rău că fusese cam dur.
- A... nu, voi păreţi oameni întregi.
- Atunci de ce nu credeţi că suntem fericiţi?

- Pentru că... în lumea asta nu poţi să fii fericit.
- Aţi încercat toate posibilităţile?
Fata era destul de insistentă, obligându-1 prin întrebări să se gândească la altceva decât la sinucidere.
- Aproape toate, răspunse Luca, prins în dialog.
- Aproape, dar nu toate.
- Ba da, chiar toate. Uite, chiar acum vin dintr-o cârciumă, unde am căutat fericirea într-un pahar sau chiar două, trei, şapte.
- Poate aţi căutat-o unde nu trebuie, altfel n-aţi fi venit pe podul acesta.
Luca se întreba de ce venise pe podul acesta. îşi amintea că a plecat supărat din cârciumă, îl supăraseră jandarmii şi nici nu ştia cum ajunsese aici. El nu venise cu scopul despre care vorbeau tinerii aceştia.
- Ştii ce, domnişoară? Eu sunt ofiţer şi cred că ştiu mai multe decât dumneata!
- Sunt sigură că ştiţi mai multe decât mine, domnule, dar... sunteţi nefericit.
- Da, ai dreptate, ştiu multe, dar sunt nefericit, răspunse Luca mai în glumă, mai în serios.
- Cred că nu cunoaşteţi tocmai ceea ce v-ar aduce fericirea, insistă fata.
Luca se rezemă cu spatele de parapet şi, zâmbind, zise:

- Fericirea e-o poveste, domniţă, nici n-a fost şi nici nu este, aşa că...
- Domnule, ripostă imediat fata, fericit eşti dacă ştii unde să priveşti. Luca tăcu cercetându-le chipurile. Păreau curaţi şi bine hrăniţi.
Erau deosebiţi. îi veni în minte o replică, dar... i se păru nepotrivită. Privi la fată insistent, până ce umbra unui zâmbet îi încreţi obrajii.
- Şi... ziceţi că voi sunteţi fericiţi?
- Da, suntem.
- Ce ştiţi voi despre tragediile celor care vin aici să pună capăt unor vieţi mizerabile? Cunoaşteţi voi adâncurile unei vieţi lipsite şi însingurate? Poate că v-aţi născut într-o familie bună, fără lipsuri, poate că şi acum vă mai spune mămica sau bunica poveşti la căpătâi,

să vă fie somnul limpede şi dulce! Ştiţi voi ce înseamnă să-ţi astâm-peri foamea stând în bătaia vântului ce aduce mirosul pâinii de la brutărie? Ştiţi voi cum e să tânjeşti toată viaţa după un cuvânt de mângâiere? Aţi văzut vreodată cum vă sunt ucişi prietenii, doar pen-I ru că vor să rămână curaţi, drepţi şi cinstiţi?
- Ştim, domnule, răspunseră deodată cei doi, ca la comandă.
- Ştiţi?!
- Da, ştim, veni şi mai hotărât răspunsul. Eu, zise fata, am urcat odată pe grilajul acesta şi am cunoscut întunericul din ape, dar... Dumnezeu m-a salvat.
- Şi eu am făcut-o, zise bărbatul. Luca se apropie să-i vadă mai bine.
- Adică ce aţi făcut? întrebă apăsat Luca.
- Am vrut să ne scurtăm viaţa.
- De ce?
- Pentru că şi noi am crezut ce crezi dumneata.
- Adică nu-i adevărat ce cred eu?
- Nu ştim dacă dumneata ai trăit ce ne-ai spus, dar noi acolo ne-am născut, în mizerie.
Luca urmărea doi bărbaţi ce păreau a fi din poliţie sau Siguranţă. Aveau feţele ascunse sub borul pălăriilor mari.
- Poveşti! zise Luca, privind în lungul cheiului.
- Nu, domnule, nu sunt poveşti, insistă serioasă fata. Este adevărat ce vă spunem.
Luca le urmărea privirile, cercetându-i cu atenţie. Simţea în ei seriozitatea şi maturitatea fanaticilor...
- Atunci cum de sunteţi fericiţi?!
- Am cunoscut pe Cineva, care ne-a făcut fericiţi.
- Pe cine?
- Am cunoscut un Tâmplar.
- Un tâmplar! Ha, ha, asta-i bună! Un tâmplar?
-Da.
- Şi cum a putut un tâmplar să vă facă fericiţi? V-a promis cumva... sicriele p gratis
Păi, e mai mult decât un tâmplar, răspunse fata, neluând în seamă batjocura ofiţerului.
- Cum se poate ca un tâmplar să fie mai mult decât un tâmplar? Şi ce legătură are un tâmplar cu fericirea?
- Tâmplarul acesta este Dumnezeu. Oamenii I-au spus Isus Hris-tos.
Luca deveni brusc serios.
- Aha, încep să înţeleg. Voi sunteţi pocăiţi! Ştiu ce vreţi să spuneţi, vă cunosc placa! Am mai ascultat eu de-alde voi!
- Vă înţeleg dezamăgirea, domnule, zise fata. Cred că aţi ascultat mulţi de-alde noi şi cred că v-au dezamăgit, dar dacă L-aţi asculta pe El, pe Isus, n-aţi putea să fiţi dezamăgit. El n-a dezamăgit pe nimeni. Oricare ar fi problema cuiva, la El găseşte

rezolvarea.
- Se pare că... îl cunoaşteţi foarte bine, zise Luca dorind a-i încuraja să vorbească.
- Da, El ne-a redat viaţa şi gustul ei.
- Aveţi ceva... şcoală?
- Da, avem ceva şcoală.
- Ce şcoală aveţi?
- Suntem în primul an la Medicină.
- înţeleg, de aceea vorbiţi aşa de frumos.
Cei doi care păreau poliţişti se opriseră foarte aproape de ei şi se vedea clar că le urmărea dialogul. Fata făcu un semn discret băiatului, prin care încerca să-1 facă să înţeleagă faptul că ar trebui să plece.
Luca observă toate acestea.
- Cum aş putea să vă mai văd şi să-L cunosc şi eu pe Tâmplar?
- Nu e greu, răspunse băiatul. Aveţi aici programul şi adresa. Şi îi întinse un bileţel, pe care Luca îl vârî repede în buzunar. înainte de a scoate mâna se simţi prins din spate. Vru să se întoarcă, dar întâlni borurile largi ale unei pălării negre.
- Scoate delictul, îi porunci o voce seacă şi aspră.
- Pardon, domnule, vă rog să luaţi mâna de pe mine. De când ofiţerii Armatei Române sunt atacaţi mişeleşte, pe la spate, în propria ţară?

Fu eliberat...
- Actele, vă rog? porunci un al doilea poliţist.
- Ar fi corect să prezentaţi mai întâi dumneavoastră împuternicirea pe care o aveţi!
Cei doi civili îşi scoaseră din buzunar ceva ce fluturară repede prin faţa celor trei şi vârâră repede în buzunar.
- Credeţi că ce aţi ţinut în mână vă dă dreptul să ne atacaţi banditeşte pe la spate?
- Ai grijă ce vorbeşti, amice, dacă vrei să dormi în patul tău la noapte.
- Vi se potriveşte acelaşi sfat, domnule, ripostă Luca.
- Ia-i actele, mă, nu vezi că duhneşte ca o damigeana, zise unul dintre poliţişti spre tovarăşul său.
- Cine sunteţi voi? se adresă poliţistul fetei mai întâi, apoi băiatului.
- Sunt prietenii mei, interveni Luca. Sunt studenţi ca şi mine.
- Vă rog să dovediţi că sunteţi studenţi! ceru poliţistul.
- Nu avem actele la noi, răspunse băiatul.
- Atunci nu sunteţi studenţi, ci sunteţi ce credem noi.
- Ce credeţi dumneavoastră că suntem? întrebă fata.
- Păi, să zicem că sunteţi agitatori evrei. V-am auzit când aţi rostit numele lui Isus Hristos.
- Păi, suntem creştini, domnule, nu evrei...
- Las că vedem noi.
Unul dintre agenţi, cel care cerceta actele lui Luca, aprinse o lanternă, deşi era lumină, şi o proiectă peste faţa ofiţerului. Apoi şopti ceva camaradului său şi-1 salută milităreşte pe Luca.
- Ne iertaţi, domnule căpitan, dar, ştiţi, ne facem şi noi datoria! Dumneavoastră sunteţi liber, dumnealor rămân cu noi. îi urmărim de mult, sunt agitatori adventişti, repartizaţi de mai-marii lor în sectorul acesta. Aşteptam să-i prindem în culpă.
- Şi i-aţi prins?
- După cum se vede, da.

- Ce dovezi aveţi?
- Păi... au stat de vorbă cu dumneavoastră.

- V-am spus că sunt prietenii mei şi stau de vorbă cu ei când vreau şi unde vreau!
- Da, dar, ştiţi, ei sunt suspecţi!
- Ce au făcut?
- Fac propagandă păguboasă contra statului român.
- Eu sunt martor pentru ei şi mâine vă fac raport.
Cei doi agenţi se priviră unul pe altul, îşi şoptiră ceva la ureche, apoi unul dintre ei zise:
- Domnule ofiţer, contăm pe cuvântul dumneavoastră şi disculpăm pe suspecţi. Sigur, un ofiţer al Armatei Române prezintă garanţie, dar arătaţi-vă bunăvoinţa şi înţelegerea şi mergeţi în altă parte.
- Bine, domnule, hai să fim îngăduitori.
Tinerii îl însoţiră pe Luca până la capătul podului. Acolo s-a oprit şi le-a zis:
- Duceţi-vă acasă acum! Scăpaţi de poliţai. Au ceva cu voi. Spuneţi-I Tâmplarului că vreau să mă întâlnesc cu El.
- Domnule, zise fata, sunteţi un om bun, dar dacă L-aţi cunoaşte, aţi fi şi fericit. Nu uitaţi adresa pe care v-am dat-o.
- Nu, n-o s-o uit, vă promit! Eşti o fată frumoasă!
- Vă mulţumesc, domnule! Dumnezeul nostru să fie bun şi cu dumneavoastră! Bună seara!
Luca răspunse mai mult cu un gest şi rămase un timp privind în urma celor doi. Curând, fură înghiţiţi de hăul unui gang. Un miros înţepător de fum îi înţepa nările. îşi simţea capul greu. Dorea să se aşeze undeva. „Trebuie să ajung acasă!", hotărî el, urnindu-se din loc şi pornind pe prima stradă. în jur, zgomotele serii îşi făceau jocul. Inima lui era pustie şi surdă la toate. Nu voia să se gândească. Nu mai avea nicio urmă din vioiciunea de mai înainte. O apatie totală îi luase locul. „Am fost mort, am fost orb, iar acum sunt beat. Tâmplarul vrea să mă facă fericit", gândea el, târându-se apatic de-a lungul străzii. „Mâine îi cer permisiunea colonelului să fiu fericit", spuse el vorbind de unul singur. Mergea cu privirile în pământ. Deodată, i se păru că cineva îi şopteşte la ureche: „De ce Mă ocoleşti, fiule?"

Ridică ochii şi privi în jur, întrebând: „Cine eşti?" Nu văzu decât strada pustie şi pâcloasă. „Sunt beat, Doamne, câte prostii îmi trec prin cap! Dar nu, nu, cineva m-a strigat! Oi fi eu beat, dar prost nu sunt! Sunt obosit, trebuie să ajung acasă, să mă culc."
Noaptea se lăsa stăpână peste oraşul zdrenţuit, ascunzând rupturile zidurilor şi chipurile încreţite din mii de motive.
A doua zi dimineaţa, Luca se trezi aproape de ora nouă. Era posomorât, plin de griji pe care nu le definea, amestecate cu ameţeli şi nedumeriri. îşi amintea perfect, până în cele mai mici amănunte, tot ce se petrecuse cu o seară înainte. înţelegea că i se întâmplase ceva neobişnuit, că era sub presiunea unor chemări neînţelese. Totodată, îşi dădea seama limpede că viaţa lui e în pragul unei mari hotărâri, înţelegea clar că Dumnezeu Se ţine de el. „Şi ce vrea de la mine? se gândea el. Să ajung un vânat pentru Siguranţă şi poliţie?"
Se ridică nervos din pat şi îşi turnă o oală cu apă rece peste faţă şi gât. Lăsă apa să se scurgă, fără să folosească prosopul. Simţea un mare gol interior, se simţea ca o scoică uscată. „Trebuie să citesc şi eu Biblia!" îşi propuse în timp ce-şi curăţa uniforma. După ce termină, căută între cărţi Cartea. O privi ca şi când ar fi văzut-o pentru prima

dată, o deschise şi citi primele înscrisuri. Era ediţia regelui Carol. I se păru că aude un zgomot la uşă. Strânse cartea şi o ascunse între celelalte. La uşă, nu era nimeni. Se opri în mijlocul camerei şi se întrebă: „De ce am ascuns aşa repede Biblia?" Zâmbi şi constată că îndemnul ce se înfiripase în mintea lui era atât de fără noimă faţă de planurile lui de viitor încât îi era ruşine să se mai gândească, de aceea trecu repede la alte griji, mai prozaice. îi părea rău că se oprise în cârciumă alături de toţi oamenii josnici şi grosolani. Nu-i plăcea deloc faptul că se confruntase de două ori cu poliţia. Ştia că aceste mici incidente vor ajunge la urechea comandantului său. Ştia că e urmărit. Dar, de când a înţeles că lumea lui nu mai are nicio noimă, a încercat să nu-i mai pese. Restul zilei a zăcut în inerţie, refuzând să existe.
A doua zi, se trezi ceva mai proaspăt şi refăcut. Stătea pe scaun şi privea fereastra. Gândurile îi fură întrerupte de târâitul strident al soneriei. în uşă, stătea un soldat. După ce raportă, îi întinse un bilet

---

şi plecă la fel de repede. Era un ordin de prezentare la birou pentru ora paisprezece. Citi şi reciti de câteva ori biletul. îşi făcea tot felul de gânduri. Căuta să înţeleagă ce vrea colonelul cu trei zile înainte de a se sfârşi învoirea. Au trecut destul de greu orele dimineţii. Nu putea să se elibereze de imaginea celor doi tineri de pe podul Mogoşoaia şi a celor zece condamnaţi. Nu înţelegea interesul lor pentru prăpădiţii ce doreau să-şi sfârşească zilele în apele reci şi murdare. Şi cum de arătau aşa de bine! Exista oare vreun miracol în valiza lor?
Stătea în pat, cu mâinile sub cap şi privea în raftul cu cărţi. Printre titlurile scrise pe cotorul cărţii, ajunse şi la Biblie. Rămase multă vreme urmărind contururile fiecărei litere. După ce reciti ordinul de câteva ori, simţi iarăşi dorinţa să citească în Biblie. Auzise el că, atunci când citeşti în Scriptură, simţi o uşurare sufletească. Ca şi când ar fi luptat împotriva unor curenţi puternici, se ridică din pat şi luă cartea. Se gândi că ar fi bine să citească acolo unde se va deschide singură. Stând pe pat, puse cartea pe genunchi şi o lăsă să se desfacă în două, apoi se hotărî să citească. Privirile îi căzură pe cuvintele: *„Pe când s-a apropiat de Damasc cu această misiune, deodată a strălucit asupra sa o lumină orbitoare din cer. El a căzut la pământ şi a auzit o voce din cer zicându-i: 'Pavele! Pavele! De ce mă persecuţi?' 'Cine eşti tu, învăţătorule?' întrebă Pavel. Şi vocea răspunse: 'Eu suntlsus, Cel pe care-L prigoneşti. Acum ridică-te şi du-te în oraş, să aştepţi acolo instrucţiunile pe care am să ţi le dau"'* (Fapte 9,3-6).
Cuvintele prindeau un ecou ascuţit în interiorul lui şi sunau ca o trâmbiţă. Păreau ca un ordin. încerca să se scuture de frământare, nu ştia ce să facă, să citească mai departe sau... Se hotărî să citească. Nu ştia de ce are simţământul că despre el este vorba în pasajul citit. Parcă era un ordin ce i se adresa direct. Deveni curios a şti ce spune mai departe. Pe măsură ce treceau rândurile, era mai uimit. Nu s-a oprit până n-a terminat capitolul. Se simţea în postura lui Pavel. Mereu şi mereu amâna chemările ce i se făceau. Nu fusese şi el orb şi Dumnezeu trimisese un om să-i vorbească despre Dumnezeu? Nu-şi căpătase şi el vederea ca şi Saul? A recitit de câteva ori capi-

toiul, înţelegând că Dumnezeu vrea să-i spună ceva. „Cum aş putea să părăsesc eu armata şi să mă fac propagandist creştin?" se întreba Luca, ajungând în cele din urmă la o concluzie: „Nu, nu se poate, ar fi o mare prostie. Ce ar zice lumea de mine!?!" Observând că a sosit timpul plecării, s-a îmbrăcat în uniforma de gală şi a ieşit îngândurat, îndreptându-se spre birouri.
Era o după-amiază potolită şi blândă. Prin băltoace, gheaţa se topea la suprafaţa apei. O pâclă albăstruie poposea pe străzi, ascunzând feţele celor ce se depărtau. Odată cu

înaintarea zilei, peste oraş răsuna un vuiet surd; după spusele bătrânilor, acel vuiet trăgea din nou a ger. Apele erau ferecate de-o pojghiţă sticloasă, formând adevărate gheţuşuri acolo unde locatarii aruncau apa murdară. Pământul se dezmorţea şi mirosea a mucegai şi paie putrede. Când ajunse în centru, începură sirenele să se vaite. Oamenii priveau speriaţi înjur, cercetând în fugă cerul. Luca îşi continuă liniştit drumul ferindu-se de fugari. Nu era departe de comandament, când deasupra oraşului au început să plutească, precum nişte păsări sinistre, avioanele. Urletul lor scotea din adormire orice cartier şi mahala. Parcă venise sfârşitul lumii, aşa se zguduia pământul. Au trecut câteva săptămâni, timp în care Luca s-a mai liniştit, era hotărât să stea cât mai departe de probleme şi să se pregătească pentru terminarea facultăţii. Se apropia de examenul final. Şefii se purtau frumos cu el. Un singur incident i-a tulburat existenţa. într-o seară, pe când se întorcea în ascuns de la domnul Paulini, a fost atacat de doi indivizi. După o luptă înverşunată, s-a eliberat alegându-se cu o tăietură la braţul stâng. A simţit atunci că viaţa îi este în pericol. Atacatorii nu erau huligani, ci luptători de profesie. Se vedea că ştiu box. După două săptămâni de spitalizare, şi-a reluat serviciul. Acum se bucura de serile petrecute la facultate. încetul cu încetul, lupta cu conştiinţa părea să se domolească.

LLi

CAPITOLUL 16

Timpul se scurgea liniştit prin tot ce era viu, prin lucruri şi prin pământ. La fiecare bătaie de inimă şi clipire de ochi, lua cu el din tinereţea şi frumuseţea lumii. Aşa împuţina puterea şi acrea zâmbetul oamenilor. Aşa treceau zilele, după ele săptămânile, apoi se năşteau lunile, după care veneau anii.

Seara se lăsa repede peste Sărbătoarea Paştelui. Oraşul îşi aprindea luminile noaptea, începând la ceasul când mai aveai multe de făcut. Trotuarele forfoteau de oameni. Unii veneau de la slujbă, alţii, încărcaţi cu pachete, ieşeau din bazaruri, iar alţii, şi nu puţini!, elegant îmbrăcaţi, ţinând de mână dame de reclamă, primeau plecăciunea respectuoasă a ospătarilor ce-i aşteptau în uşa marilor restaurante.

Căpitanul Luca, îmbrăcat civil, părăsea clădirea Facultăţii de Drept, împreună cu unul dintre puţinii prieteni pe care şi-i făcuse printre studenţi. Impactul cu lumea străzii îl aruncase într-o rezervare placidă, din care urmărea, mirat, dezordinea şi veselia infantilă a civililor. De multe ori, colegii făceau glume pe seama comportamentului său militar.

- Ştefane, zise Luca, tu crezi că Hitler este Anticristul, cum zic unii? Ştefan tăcu un timp, apoi îşi drese glasul şi răspunse:

- Oricum, vârtejul acesta demonic pe care îl trăieşte Europa şi în faţa căruia au căzut marile puteri ne pune pe gânduri.

- Ai văzut legea privind statutul juridic al evreilor? De ce li se interzice cetăţenia română?

- Aşa zice Legea din ianuarie. Ea cere revizuirea cetăţeniei jidanilor. Mulţi şi-au pierdut-o sau au devenit „cetăţeni de mâna a doua".

- Ca să vezi; într-un stat democratic! zise Luca

- Democraţia nu mai este la zi, ea seamănă a europenizare. Azi se propagă respingerea Occidentului şi exaltarea Orientului, pe temeiul ortodoxiei. Am participat zilele trecute la o conferinţă a Cri-terionului. Să fi văzut exponenţii „noii generaţii" cum se dau în vânt împotriva democraţiei!

- Cine era? întrebă Luca.

- Păi, erau Cioran, Mircea Eliade, Constantin Noica, M. Polihro-niade, Dragoş

Protopopescu şi alţii.
- Şi ce ziceau?
- Ziceau ei multe! De exemplu, negau necesitatea integrării noastre în spaţiul european apusean, în timp ce elogiau Răsăritul de care ar aparţine cultura şi civilizaţia românească, prin ortodoxismul bizantin.
- Şi... care era scopul acestei demonstraţii?
- împiedicarea evoluţiei româneşti spre o civilizaţie modernă de tip apusean.
- Ce vor să punem în loc?
- Ce să punem! Formula sufletească a românului, redusă la ortodoxie, bineînţeles.
- Şi cei care sunt de alte credinţe?
- Ei nu mai fac parte din spaţiul sufletesc al românilor.
- Aşa crezi tu?
- Nu, aşa cred profesorul Nae Ionescu, Nichifor Crainic şi alţi apărători ai autohtonismului exclusivist. Cioran propagă adversitatea faţă de străini, Crainic tună împotriva toleranţei manifestate de poporul român. Toţi se luptă să atragă tineretul spre fundamentalis-mul ortodox, ca replică la propaganda religioasă apuseană.
- Se referă la catolicism?
- Mai mult la neoprotestanţi.
- La care dintre ei?

- în special la propaganda adventistă, care a cuprins satele şi i-a alertat pe preoţii ortodocşi, zise Ştefan, urmărind atent reacţia lui Luca.
- Nu înţeleg, Ştefane, cum de se lasă tineretul prins într-o astfel de erezie fundamentalistă?
- Ei, convertirea acestei generaţii nu s-a produs brusc! A fost un proces care a început prin 1933 şi care, treptat, a contaminat generaţia noastră. Fenomenul a început cu profesorul Nae Ionescu, care a trecut de partea Gărzii de Fier. Mulţi tineri l-au urmat imediat, alţii treptat. Puţini au rezistat contaminării. Clerul a susţinut şi a dat ajutor propagandei lui Ionescu.
- Ce amestec avea biserica în mişcarea Legiunii?
- Biserica foloseşte mişcarea tineretului legionar pentru stoparea prozelitismului neo-protestant şi, în special, cel adventist. Multe dintre „cuiburile" legionare sunt conduse de preoţi.
- Bine, dar cum poţi folosi o mişcare politică împotriva uneia religioase?
- S-a spus clar că mişcarea legionară nu e una politică, ci, pur şi simplu, un fel de redeşteptare a ortodoxismului.
- O, nu! Chiar?
- M-ai întrebat cam care sunt motivaţiile convertirii tineretului intelectual la legionarism.
-Da.
- Aş aminti, mai întâi, setea profundă a acestei generaţii după purificarea morală, ori legionarismul s-a autoprezentat ca o mişcare de purificare morală a naţiei. Criza economică, eşecul politicienilor în a da speranţă cetăţeanului tânăr, lipsa de orizont au determinat generaţia noastră să caute soluţia în religie. Şi au găsit-o aplecân-du-se spre spiritualitatea răsăriteană şi ortodoxă.
- Eu credeam că-i o mişcare politică, dar...
- Bine, dar tu nu ai sesizat că religiozitatea ortodoxă se află în fruntea crezurilor mişcării? în felul acesta, tineretul, care-şi făcuse din morală şi puritate o convingere, neoferindu-i-se altceva, a fost uşor ademenit.

- Păcat că acestei valoroase generaţii nu i s-a oferit adevărul curat al Bibliei, aşa cum îl predică...
Urmă o pauză mai lungă, în care Ştefan aştepta ca Luca să-şi continue fraza.
- Pe cine ai auzit predicându-1? insistă, vădit interesat, Ştefan.
- E, nu... Cred că nu te interesează ce voiam să spun!
- Hei, chiar mă faci curios! Pe cine, domnule?
- Ai auzit de predicatorul Petre Paulini?
- Petre Paulini?! Pa-u-li-ni?
- Da, e un pastor adventist. Ţine conferinţe în strada Vasile Lascăr, nr. 87.
- Am auzit, dar nu mă interesează!
- N-ai spune aşa dacă l-ai auzi o singură dată măcar!
- Nu, nu, nu mă interesează ce spun adventiştii!
- De ce? Mie mi se pare că ei spun adevărul pur.
- De ce nu ies cu acest adevăr la rampă? De ce nu-1 predică tineretului român? Poate că atunci tinerimea română n-ar mai da buzna în mişcarea legionară. Atunci dorinţa tinerilor după adevăr şi virtute ar fi satisfăcută.
- Măi Ştefane, tu nu spui lucru rău. Cred că adevărul adventist ar fi o replică puternică la mişcarea religioasă legionară... Dar am văzut în rapoartele Siguranţei că adventiştii sunt acum ocupaţi cu nişte lupte interne, cu dizidenţii reformişti. împotriva acestor dizidenţi şi-a îndreptat acum puterile predicarea adventistă. Din păcate, zic eu.
- Deci sunt prinşi într-un război fraticid?
- Cam aşa ceva.
- Da, dar în timp ce ei se luptă între ei, tineretul român e prins în plasa legionarilor.
- Şi până la urmă adevărul pe care îl deţii te ucide dacă nu îl dai mai departe. Sau dacă nu eşti pregătit să-1 primeşti.
-Da?
- Aşa e! Şi aş vrea să mergi cu mine la o întâlnire cu domnul Paulini.
- Ce să caut eu cu tine?

- Aşa... pentru prietenia noastră, nu pentru tine. M-aş simţi eu mai apărat dacă ai fi alături de mine.
- Apreciez complimentul, dar e nefirească teama, la un militar şi jurist.
- De când militarii şi juriştii nu mai au suflet? Ori în venele lor nu mai curge sânge cald?
- Bine, dar mergi şi tu cu mine la cenaclul Criterionului.
- S-a făcut. Dar ce este Criterionul?
- O să vezi.
- Ce se face acolo?
- Lucruri frumoase.
- Adevăruri?
- Da, dar... nu ca ale... predicatorului... Cum i-ai zis?
- Paulini.
- Aşa, aşa. Criterionul este o societate a oamenilor de cultură.
- Spune ceva din povestea acestei societăţi, insistă Luca
- Nu prea am să-ţi spun lucruri spectaculoase.
- Aşa cum sunt. Dacă vrei să vin, atunci trebuie să ştiu câte ceva! Sunt militar şi nu pot merge oriunde, mai ales că ştii cine este şeful meu!
- Contrainformaţiile, nu?
- Cum vrei să le zici, dar spune-mi câte ceva.
- Păi, nici eu nu cunosc prea multe, dar ce ştiu nu-i secret militar.

- Tocmai, de aceea vreau să mă informez, ca să pot veni.
- Cu câţiva ani în urmă, Petre Comarnescu şi alţi prieteni se aflau la o întâlnire duminicală, în grădina doamnei Flora Capşali. Aici i-a venit ideea organizării unui ciclu de conferinţe.
- Ce fel de conferinţe: religioase, politice?
- A, nu. Erau consacrate evocării unor personalităţi.
- De exemplu?
- Păi, prima conferinţă a avut ca temă personalitatea lui Lenin, a doua 1-a prezentat pe Freud şi apoi au urmat alţii: Chaplin, Muso-lini, Krishnamurti.
- Unde se ţineau conferinţele?

- în sala Fundaţiei Culturale „Carol I".
- în ce zile?
- Depinde. Daca avea succes conferinţa, se ţinea de două ori pe săptămână. Săptămâna asta, adică mâine seară, se va vorbi despre Gide. Să vedem ce se va zice, pentru că scriitorul a călătorit de curând în U.R.S.S.
- Ce vrei să spui? întrebă Luca, simţind că Ştefan ascunde ceva.
- Hei... ce să spun! Uneori, mai iese şi cu agitaţie. De exemplu, când s-a vorbit despre Chaplin, cuziştii au făcut tărăboi mare.
- Adică ce au făcut? insistă Luca.
- Au început să strige: „Jos cu ovreii, un ovrei despre alt ovrei..." Mihail Sebastian, care ţinea conferinţa, s-a supărat, a răspuns jignirilor, dar a avut o prezentare foarte apreciată. S-a făcut mare agitaţie prin gazetă.
- Am văzut, dar am crezut că-i o altfel de politică.
- Păi, este o altfel de politică.
- în concluzie, ce vor organizatorii?
- Nimic deosebit, vor să discute despre poezie, romane, arhitectură, ziaristică, muzică, teatru, filozofie şi diferite curente ideologice. Mai mult cei tineri sunt protagoniştii unor astfel de programe. O să vezi, mâine seară!
- Aşa să fie, încuviinţă Luca.
Se apropiau de intersecţia unde drumurile lor se despărţeau.
- Prietene, zise Ştefan, mâine lipsesc la primul curs. Te rog să iei notiţe şi pentru mine!
- S-a făcut, Ştefane! zise Luca salutând milităreşte.
- Măi, Luca, uneori mă minunez singur de cât de afectuos şi sensibil poţi fi sub aparenţa durităţii tale milităreşti!
- Şi eu mă minunez cât de darnic eşti cu complimentele. Nu ştiu de unde le scoţi şi cum le dibui momentul!?
- Ştii la ce mă gândesc? întrebă Ştefan, schimbând subiectul.
- La ce?
- Mă gândesc să... i-a ghici!
- Să te însori.
- Arăt eu a îndrăgostit?

- Nu ştiu, dar... nu e greu.
- Fii serios! Cariera, stimabile, cariera şi la urmă vine şi fata cu zestre mare şi tătic politician.
- Oho, eşti cam modest, Ştefane.
- Sunt realist, Luca, şi-mi preţuiesc bine pielea. Dar n-ai ghicit. Mai încearcă!
- Crezi că eu ştiu ce-ţi trece ţie prin cap?

- Bine, dar nu-i meseria ta să ghiceşti gândurile oamenilor?
- Paulini spunea că doar Dumnezeu cunoaşte gândurile, aşa că nu ştiu ce aştepţi de la mine.
- Uneori, vorbeşti ca un posedat de această nouă credinţă, văzută ba la Hagiu, ba la Paulini.
- Despre Hagiu nici nu ţi-am povestit, pentru că am văzut că nu eşti interesat.
- După ce ghiceşti, te rog să-mi povesteşti păţania cu Hagiul, dar mai întâi ghiceşte!
- Nu ştiu să ghicesc; mă dau bătut. Spune-mi tu!
- Vreau să devin militar de carieră.
- Ce spui? îl privi mirat Luca. Tocmai acum când războiul e în toi? Sunt atâţia care vor să scape de haina militară, iar tu vrei s-o îmbraci?
- Sunt proşti. Războiul oricum va trece, aşa că pe front mergem cu voie sau fără voie. însă prevăd că în viitor haina asta îţi asigură drumul deschis înainte, spre culmi. Aşa că eu mi-am făcut bine socotelile.
- Cine ştie dacă războiul acesta nu va fi ultimul act din istoria acestei lumi!
- Vorbeşti ca un sectant.
- Da de unde, vorbesc ca unul cu ochii deschişi spre tainele Celui de Sus.
- Măi, lasă-mă că mă uimeşti! Prefer să-mi spui că e bine ce vreau să fac.
- Nu vreau să influenţez alegerea ta.
- Prietenul la nevoie se cunoaşte.
- Nu cred că asta este nevoia care te constrânge.

- Oricum sunt hotărât s-o fac.
- întreabă şi tu pe cine trebuie, nu pe mine!
- Pe cine trebuie să întreb?
- Pe Cel care cunoaşte viitorul.
- Băi, să nu mă trimiţi la vrăjitori şi ghicitori! Luca se uită la el mustrător.
- Sunt eu mistic? Eu te trimit la Dumnezeu, nu la spiritişti.
- Cum să mă duc la Dumnezeu şi să-L întreb?
- Las' că mergem la cineva care ne va arăta cum să ajungem să-L întrebăm pe Dumnezeu!
- M-ai făcut curios. Constat că tu mai ai multe taine de scos la lumină, prietene. Şi eu care credeam că deja te cunosc.
- Nici eu nu mă cunosc bine! Cum de are îngâmfarea ta pretenţia că mă cunoaşte deplin?
- O s-o întreb.
- Fă-o pentru mine, te rog!
- Te asigur!
Şi cei doi prieteni se priviră zâmbind.
- Am o rugăminte, zise Ştefan, privindu-1 în ochi pe Luca.
- Să aud!
- Hai să luăm masa împreună în seara asta!
- Mănânc la popotă.
- Te rog, hai cu mine la un restaurant!
- Ce-mi ceri tu, cu greu pot să-ţi ofer!
- Te rog.
- Ştefane, eu nu mai beau alcool.
- De ce?
- Uite aşa..., pentru sănătatea mea.
- Bei şi tu ceva fără alcool.

- Şi-apoi, eu am mâncarea asigurată la popotă.
- Uite, Luca, fac eu cinste, te rog!
- Bine, dar să ştii că am tabieturile mele.
- Vreau să te simţi bine şi nu durează mult. Luca acceptă şi socoti că nu stă rău cu timpul.
I

Seara, la restaurant încredinţară pălăriile şi paltoanele unei fete ce asigura servirea la garderobă. Imediat, apărură doi chelneri care-i invitară la o masă, de unde aveau o privire bună asupra sălii şi meselor. Nu erau prea mulţi consumatori, dar erau din lumea bună a oraşului. Un picolo le prezentă lista. Luca ceru un ceai cu multă lămâie şi o porţie de budincă cu brânză. Ştefan comandă o cină copioasă. Era înfometat. îşi desfăcu şerveţelul şi sorbea cu zgârcenie dintr-un pahar cu bere, aşteptând mâncarea. în salon, era cald şi mai linişte decât în stradă.
- în ce lume te-ai învârtit tu, Luca, până să vii în capitală?
- Printr-o lume largă şi adâncă.
- Cât de largă şi adâncă?
- Atât încât să nu ştii niciodată unde ai fost şi dacă e bine ce ai făcut.
- Te-a rănit atât de rău lumea încât vorbeşti despre ea ca un sceptic?
- Am văzut atâta urâţenie în lumea mea încât nu aştept prea mult de la ea.
- Lumea arată aşa cum vrei s-o priveşti, prietene. Ea nu este altfel de cum a fost totdeauna. Nu te lua după istorie! Ea prezintă doar ce e bun de urmat, trecând în umbră mizeria. Lumea aşa a fost întotdeauna, cu perioadele ei mai bune sau mai rele. Generaţiile trec, jucându-şi rolul, şi lasă loc alteia.
- Nici tu nu eşti prea optimist în teoria ta.
- Nu, sunt doar realist, realist până la sânge.
- Da, dar, ca să ajungi la sânge, produci durere.
- Durerea ne arată că trăim.
- Dar, când e prea multă, ucide!
Fură întrerupţi de salutul unei perechi, ce-şi făcea loc printre mese cu un aer degajat, refuzând cu plictiseală invitaţia chelnerilor de a ocupa una dintre mese. Aveau o ţintă a lor.
- îi cunoşti, Ştefane?
- Ca să nu mori de singurătate în această aglomeraţie, dragul meu, trebuie să-ţi faci cunoştinţe. La început câţiva, apoi se înmulţesc ei ca buruienile.

- Asta spre nenorocire, nu?
- Depinde cum foloseşti aceste prietenii.
Luca sorbea liniştit şi rar din ceaiul cald cu multă lămâie, pri-vindu-1 şi ascultându-1 pe Ştefan cum povesteşte. Istoria venirii lui în capitală era interesantă. După un timp, Luca privea la el, dar nu-1 mai auzea. Se gândea la rolul pe care-1 avea pe lângă comandant, încerca să prevadă paşii următori ai vieţii şi se opri cu gândul la ultima conferinţă ascultată în sala Vasile Lascăr. Stărui asupra viziunii profetice relatate de pastorul Paulini. „Să fie oare o înşiruire de coincidenţe sau o demonstraţie a realităţilor istorice? Dacă e adevărat ce spune Paulini, atunci suntem dirijaţi şi urmăriţi de supranatural până la înfricoşare."
- Hei, Luca, eu credeam că tu mă asculţi! Pe unde-mi umbli?
- Scuză-mă, am avut o mică... rătăcire.
- Mi-ai promis că-mi spui povestea aia cu Hagiul.
Luca schiţă un „n-ar fi chiar momentul", dar Ştefan insistă. Simţind că n-are scăpare,

începu domol să povestească. Ştefan, la început, nu păru prea surprins şi îl întrerupea cu remarci sarcastice, însă, pe măsură ce povestirea se adâncea, devenea mai atent.
- Nu, nu pot să cred, replica Ştefan, trecând prin stările de spirit ale povestirii. De necrezut! Cum? Şi voi, armata, nu faceţi nimic? Aşa îşi pierd oamenii încrederea în suveranitatea statului... Extraordinar!
De necrezut! Exclamaţiile de surpriză ale lui Ştefan îl incitau pe Luca la a mări şi mai mult tensiunea relatării.
Ca ţipătul unui geam spart într-o noapte liniştită le păru cererea unui cerşetor, oprit la masa lor. Primul simţământ fu de mânie. Privind cine i-a întrerupt, Ştefan se încruntă la nepoftit, făcând semn să dispară. înainte ca omul să se întoarcă spre altă masă, Luca îl opri.
- Ce vrei, omule?
Cerşetorul fu surprins de întrebare. Ce, nu ştia oricine ce vrea el?! Văzând că Luca aştepta răspuns, zise mai mult bâiguit:
- O para, să-mi iau un covrig.
Luca făcu semn unui picolo să vină la masa lui.
- Te rog, pregăteşte un pacheţel cu mâncare şi adu-mi-1 aici!

- Imediat, conaşule, se ploconi chelnerul.
Cerşetorul, murdar şi deformat la faţă şi trup, aştepta. Răspândea în jur un miros greu de mucegai şi cărbune ars. Clienţii aşezaţi la mesele alăturate începuseră a se foi, nemulţumiţi de prezenţa lui.
- Fă ceva, Luca, pentru că, vrând să miluieşti pe unul, nemulţumeşti pe mulţi!
Luca înţelese aluzia şi trimise milogul să aştepte la intrare. Cerşetorul se oprea şi la celelalte mese, scoţând la vedere diformităţile ce trezeau mila unora. Cam când ajunse la uşa intrării, fu gata şi pachetul.
- Nu era mai uşor să-i arunci un bănuţ?
- Dându-i hrană, sunt mai sigur că darul meu e folosit cum trebuie!
- Ai dreptate, recunoscu Ştefan. Dar... uită-te la el! Vezi chipul Creatorului? Nu spune Evanghelia că omul a fost făcut „după chipul lui Dumnezeu?"
- Asta a fost la început.
- Tu chiar crezi că Dumnezeu seamănă cu noi? -Nu.
- Păi, nu spune Scriptura aşa?
- Eu nu mă pricep prea bine, dar am să-ţi explic dacă te interesează! îţi voi explica ce am înţeles eu la o întâlnire cu credincioşii adventişti.
- Măi, tu crezi că adventiştii sunt mai luminaţi în astfel de probleme decât marii noştri teologi?
- Nu vreau să intru în contrazicere cu tine, dar pot să-ţi explic ce am înţeles.
- Ştii că începe să mă deranjeze numele acesta de „adventişti"?!
- De ce? Poate te deranjează simţul că au dreptate.
- Asta crezi tu?
- Da, aşa cred. Vrei să-ţi explic?
- Ia să văd!
- Nu ştiu dacă eşti chiar interesat: de la început ai rezerve faţă de explicaţiile mele.
- Prietene, eu nu arunc mărul până nu-1 gust. Aşa că... te ascult.
- Când vorbeşte despre chipul Domnului, Scriptura nu se referă doar la fizionomie.
- Dar la ce?
- La alte dimensiuni, care ţin de personalitate, manifestări şi posibilităţi creative.
- Ai susţineri teologice, ştiinţifice sau altceva?

- Ascultă, nu mă lua pe mine la bani mărunţi, că nu-i teoria mea. Eu îţi spun doar ce am auzit.
- Bine, bine, spune!
Până să răspundă Luca, atenţia le-a fost atrasă de larma unui grup de tineri care se oprise în uşa restaurantului. între ei, un om cu peri albi, nu prea înalt, dar subţire, încerca să opună rezistenţă. Câteva clipe, tinerii îi cercetară pe cei care se aflau în local şi apoi porniră spre bar, târându-1 după ei pe bătrânel. Acesta strângea de mâner o geantă mare, ce părea destul de grea. Când ajunseră lângă tejghea, tinerii cerură un pahar cu rachiu. Barmanul îi privi o clipă
şi le zise:
- Cine plăteşte?
- Legiunea, răspunse dur unul dintre ei. Barmanul nu mai zise nimic şi oferi paharul de rachiu.
- Dă-1 peste cap, îi porunci bătrânului unul dintre tineri ce părea şef. Omul îl privi un timp, apoi încet apucă paharul şi-1 întoarse ev
fundul în sus, răspândind rachiul pe tejghea.
- Cretinule! Ţi-am spus să-1 bei, nu să-1 întorci cu fundul în sus! rosti plin de furie şi-i trase bătrânului o palmă peste faţă.
- Pune altul, se răsti el la barman. Acesta execută.
- Bea-1! porunci tânărul înfierbântat.
- Eu nu folosesc alcool.
- De ce nu foloseşti? întrebă cel care se părea că e şeful grupului.
- Aşa mă sfătuieşte Scriptura! răspunse omul cu geantă.
- Da, dar noi te sfătuim s-o faci!
- îmi pare rău, dar eu ascult de Scriptură. Şeful grupului luă paharul şi i-1 apropie de buze.
- Bea! porunci tânărul.
cu

- Nu pot, şopti blând bătrânelul.
- Noi suntem studenţi la preoţie şi te dezlegăm de păcatul acesta, dar vrem s-o faci!
- Nu pot, zise bătrânul liniştit.
- Ce ai în geantă? întrebă un alt tânăr.
- Cărţi.
- Ce fel de cărţi?
- Cărţi religioase.
- Unde le duci?
- Le ofer doritorilor.
- Sunt cărţi eretice?
- Sunt cărţile Domnului Isus.
- Şi de ce faci propagandă cu ele?
- Aşa mi-a poruncit Domnul Isus.
- Va să zică de Isus asculţi, dar de noi, care suntem preoţi, nu asculţi când îţi cerem să guşti din rachiu.
- Nu pot să vă ascult.
- O să poţi, zise şeful grupului, făcând semn tovarăşilor săi să-1 pună la pământ pe bătrân şi să-i toarne cu sila rachiu.
Bătrânul se zbătea înecat cu rachiu. Unul luase sticla cu alcool şi i-o turna omului peste faţă, în nas şi pe corp. în timpul acesta, îl lovea care mai de care cu picioarele, înjurându-1.

Unii dintre clienţii restaurantului râdeau, alţii erau indignaţi, iar câţiva îşi vedeau de masă, după ce înţeleseseră despre ce e vorba. Era doar un sectant nebun şi studenţii de la Teologie.
- Fiecare cu socotelile lui, rostea cu glas tare un negustor ce mânca pofticios la o masă alăturată de a lui Luca.
- Priveşte, domnule, cum se manifestă virtutea morală a românului drept credincios! zise Ştefan.
Luca era plin de indignare şi gata să sară de pe scaun. Ştefan observă intenţia lui Luca.
- Stai liniştit, stimabile! Nu te băga în treburile Legiunii!
Nici nu terminase Ştefan fraza, că Luca era în picioare pornit spre grupul teroriştilor. Ajuns între ei, strigă puternic, poruncitor:

- Opriţi-vă!
Bătăuşii se opriră brusc, privind surprinşi şi neînţelegând cine le poruncise.
Luca îl prinse de piept pe cel care era şeful studenţilor şi-i scrâşni printre dinţi:
- Unde vă credeţi voi, cu asemenea barbarie? Studentul era galben de furie, bâiguind:
- Dar... dumneata cine eşti?
- Sunt ofiţer în Statul Major al Armatei Române. Asta îţi spune ceva?
Studentul, gâtuit încă de strânsoarea lui Luca, bâiguia cuvinte neînţelese ce semănau mai mult a înjurături. Luca îl scutură odată bine şi-1 slobozi peste tejghea. Ceilalţi tineri, parcă treziţi, zvâcniră să sară în ajutorul şefului lor, dar se loviră de trupurile câtorva bărbaţi ce-1 înconjuraseră pe Luca, în frunte cu Ştefan.
- Părăsiţi imediat localul! le porunci Ştefan studenţilor teologi. Furioşi şi învinşi, se retraseră spre ieşire, înjurând şi ameninţând.
încet-încet, bătrânelul se ridică şi îşi aşeză îmbrăcămintea, apoi culese de pe jos cărţile răvăşite. Primi de la barman un prosop, cu care îşi şterse faţa. Apoi, cu gesturi de mulţumire către consumatori, se retrase. Oamenii îl priveau amuţiţi. Omul le părea aşa de calm şi liniştit de parcă ar fi fost ireal. Ştefan, parcă trezit dintr-o visare, zise:
- Am văzut şi o altă faţă a lumii.
- Cam despre astfel de oameni îţi vorbesc eu.
Ceilalţi meseni discutau cele văzute, alunecând spre politică sau ororile Gărzii de Fier.
- Nu crezi că derbedeii ăia îl vor aştepta pe bătrân afară, în stradă?
- Se poate, răspunse gânditor Luca.
Terminaseră cina, iar incidentul le stricase pofta de vorbă; şi alţii se ridicau de la mese, în timp ce barmanul se întrecea cu amabilităţi.
Ajunşi în stradă, răcoarea le aduse înviorare. Dar, peste sufletele lor, stăruiau gânduri şi întrebări.

- Căpitane, zise Ştefan, nu pot să uit cum ai scăpat tu din accident şi cum ţi-a revenit vederea... Eu nu cred în minuni, dar ăsta a fost un miracol!
- Dacă l-aş mai întâlni pe Eftimie adventistul, aş afla mai multe despre misterul vindecării mele...
- Cum arăta? întrebă Ştefan.
- Nu ştiu, pentru că nu l-am văzut la chip. Eram orb cât a stat lângă mine.

- Poate ai să-1 întâlneşti vreodată.
- Poate! zise Luca.
- Cred că Isus m-a vindecat şi El mi-a apărut în vis!
- Luca, eşti căpitan, nu preot...! Râseră amândoi elegant.
- De Ana ce mai spui?
- Nimic! zise Luca. Pentru mine este „fructul oprit" pentru care aş fi în stare să mor...
- Vorbeşti serios? -Da.
- Căpitane, trezeşte-te! Sunt altele pentru care e nobil să mori, şi vezi că nu ai decât o moarte!
Urmă un timp când amândoi tăceau. Mergeau unul pe lângă altul tăcând.
- Mergem la pastorul Paulini? întrebă Luca.
- Mergem! răspunse liniştit Ştefan.
- Când?
- într-o zi potrivită.
- Nu uita promisiunea!
A doua zi la birou, atmosfera i se păru liniştită. Mâncarea la popotă a fost deosebit de gustoasă, cel puţin din punctul lui de vedere. S-a întors de la masă satisfăcut.
Nu trecuseră două ore de când se prinsese în studierea unui teanc de dosare, când se pomeni cu stenograful, care intră grăbit şi îi puse pe masă două coli scrise mărunt şi caligrafic. Nu spuse decât atât:
- Ai grijă de ele ca de ochii tăi şi mâine mi le dai!
- Bine, a mai apucat să zică Luca şi nu 1-a mai văzut.

După ce ascunse cele două file, printre alte hârtii comune, începu să le citească:
„.... /. *Sandu: Permiteţi-mi, dle general, ca, dintre problemele care reclamă o grabnică soluţionare, să amintesc câteva mai importante:*
întâi este problema sancţionării preoţilor amestecaţi în rebeliune. Până acum au fost deferiţi Parchetului Militar trei protopopi şi 32 de preoţi. Cei mulţi sunt din eparhia Buzăului. Preoţii care şi-au uitat de misiunea lor şi s-au făcut vinovaţi de atentatul nereuşit contra Siguranţei Statului vor fi urmăriţi fără cruţare. Trebuie întronată ordinea, disciplina şi respectul ierarhiei în biserică.
G-ral I. Antonescu: Care este efectul practic al primei probleme?
I. Sandu: Cei cari vor fi anunţaţi şi de aici înainte vor fi deferiţi Parchetului.
G-ral I. Antonescu: Şi daţi afară din preoţie.
I. Sandu: Unii sunt şi destituiţi.
G-ral R. Rosetti: Destituirea nu se poate face decât pe baza unei sentinţe. Deocamdată, cei deferiţi Justiţiei sunt suspendaţi.
G-ral I. Antonescu: Nu reviu absolut deloc asupra celor pe care le-am spus iniţial: sunt foarte sever, în special cu preoţii, cu atât mai mult cu cât le-am dat un avertisment scris în apelul pe care li l-am adresat în septembrie. Eu vedeam unde merge Legiunea şi de aceea am căutat să mă adresez instituţiilor fundamentale ale Stalului, adică Armatei, Familiei şi Bisericii, prin reprezentanţii ei, preoţii. Le-am dat atunci preoţilor avertismentul să se întoarcă la altar, şi să nu mai facă politică. în loc să mă asculte, ei au continuat să facă cea mai odioasă dintre politici: politica revolverului. Au introdus anarhia în biserică şi au încercat, cu revolverul, să impună conducătorilor bisericii anumite atitudini. Am avut de luptat luni de zile cu demisiile tuturor mitropoliţilor şi episcopilor, pentru că toţi îşi dăduseră demisia la un moment dat. I-am ţinut în loc pe toţi, pentru că urmăream un plan: să arăt opiniei publice că

nu se poate merge înainte cu oamenii aceştia, nu să provoc o criză în biserică. Patriarhul mi-a înaintat de trei ori demisia.

Enric Oteteleşanu: A fost insultat de dl Vladimir Dumitrescu.

G-ral I. Antonescu: Bălan a avut de furcă cu ei; episcopul de la Constanţa tot aşa; Mitropolitul Bucovinei a venit la mine cu demisia în mână. Deci, pentru preoţi, ultima severitate; n-am nicio iertare pentru ei. Iert, poate, un profesor, iert, poate, mulţi dintre condamnaţi, dacă n-au făcut fapte infamante - voi veni la timp cu o suspendare a pedepselor şi cu o agravare a lor în caz de recidivă -, dar pentru preoţi n-am milă, pentru că anarhia nu trebuie să pornească de la ei. Preoţii trebuiau să stea la altar şi să propage iubirea între fraţi.

G-ral D. Popescu: La Caracal, un preot s-a pus în fruntea rebelilor şi i-a dezarmat pe jandarmi.

G-ral I. Antonescu: Jandarmii trebuiau să-ipună arma în piept. Acolo unde s-a reacţionat energic, legionarii n-au mai făcut nimic. Generalul Văitoianu, om bătrân, de 70 ani, a tras cu revolverul pe fereastră şi l-a omorât pe unul dintre cei ce voiau să-l atace. E adevărat?

G-ral D. Popescu: N-a tras generalul Văitoianu; a tras dlMalte-zeanu, ginerele său. Un legionar a fost omorât, altul a fost grav rănit, ceilalţi şase au fugit.

G-ral I. Antonescu: Oriunde a fost un om energic, nu s-a mai întâmplat nimic. Prin urmare, pe preoţii vinovaţi am să-i pedepsesc cu cea mai mare severitate.

Enric Oteteleşanu: îi vom trimite la mănăstire.

G-ral R. Rosetti: Acelea sunt cuiburi de alte răutăţi.

G-ral I. Antonescu: Tuturor are să li se aplice Legea muncii obligatorii. Vom lucra într-un cadru armonios; nu vom rămâne numai la legile de represiune.

I. Sandu: Dle general, o a doua problemă este cea a SECTELOR RELIGIOASE. Având în vedere că propaganda sectară este sprijinită de peste hotare, mai ales din Anglia şi din America, că ea urmăreşte destrămarea vieţii noastre sociale, se impune oprirea oricărui prozelitism. Ţara are nevoie de linişte, de unitate, de muncă constructivă pentru vremurile grele ce ne aşteaptă. Dar slujitorii altarelor să nu se reazeme numai pe măsurile represive

ce le ia Guvernul. Ei sunt, în primul rând, datori ca, prin zelul şi râvna lor propovăduitoare, să oprească trecerile în rândul sectelor şi să-i întoarcă pe cei rătăciţi la credinţa strămoşească. Biserica să fie vie luptătoare în mijlocul credincioşilor. Nu cu sabia se propagă credinţele religioase, ci cu armele duhovniceşti ale propovăduirii. Biserica să iasă din indolenţa ei şi să ducă o luptă adevărată cu sectele care o subminează.

G-ral I. Antonescu: Sectele le combatem nu prin măsuri administrative, ci prin atitudinea corectă a preoţilor noştri, care trebuie să fie la înălţimea apostolatului lor, şi ei n-au fost la această înălţime, iar credincioşii lor au fost furaţi de alţii mai activi. Toţi ai noştri umblă după bani. Dacă vom întoarce preoţii la altare, sectele vor dispărea. Sunt secte periculoase, care nu se încadrează în legile Statului. Contra acestora trebuiesc luate cele mai severe

măsuri.

I. Sandu: Ca secte admise de lege avem doar trei: adventiştii, creştinii după Evanghelie şi baptiştii.

G-ral I. Antonescu: Care sunt sectele neadmise de legile noastre?

I. Sandu: Sunt o mulţime de secte care nu sunt admise. G-ral I. Antonescu: Pe acelea trebuie să le combatem cu ajutorul Ministerului de Interne. Dumneavoastră să lucraţi

mână în mână cu Ministerul de Interne contra acestor secte. Vom vedea dacă le vom mai menţine şi pe celelalte, dar deocamdată nu vreau să ne creăm noi dificultăţi.
I. Sandu: A treia chestiune este problema bisericească, la românii din teritoriile vremelnic ocupate de Ungaria. G-ral U. Rosetti: S-au pus profesori de religie, femei. G-ral I, Antonescu: Să fie date la o parte. Problema preoţilor învăţători trebuie rezolvată, dar este o chestiune foarte delicată. Totuşi o vom rezolva. Prin urmare, chestiunea preoţilor învăţători urmează să fie studiată, iar autoritatea bisericii, restabilită. Patriarhul trebuie să aibă dreptul de a da pedepse. Preoţimea trebuie să-l asculte pe acest om, pentru că el este şeful Bisericii. Aşa este şi la catolici şi din pricina aceasta există la ei disciplina pe care o

vedem cu toţii. Să revenim la pedepsele pe care le puteau da înainte mitropoliţii şi episcopii când cei vinovaţi erau trimişi la mănăstiri. Şi dacă aceste locaşuri erau focare de disciplină, de ordine şi de muncă, aceasta a fost posibil din cauza severităţii cu care se purtau mitropoliţii şi episcopii faţă de preoţi. Exista atunci în biserică o disciplină mai mare decât la noi în Armată. Să revenim la această situaţie. Căutaţi să restabiliţi autoritatea capilor bisericii! Ocupaţi-vă şi de problema mănăstirilor noastre de maici şi de călugări. Sunt acolo focare de intrigi şi de infecţie morală. Şi atunci sau vom duce aceste lăcaşuri pe drumul intereselor superioare ale neamului, sau le distrugem. Faceţi din ele centre active de muncă şi de disciplină.
Aceasta este problema cea mai delicată pentru un conducător: să respecte factorul posibilitate, factorul putinţă, cât timp trebuie să dea pentru executarea unui anumit ordin.
Şedinţa se ridică la ora 12,20.
Stenografi: D. F., I. V., de la Senat..."
Rămase mult pe gânduri. A plecat la cameră mai târziu decât de obicei. Era tare tulburat. Drumul pe jos, la pas cu fiorul amintirilor, i-a adus o boare de istovire fizică. A adormit târziu în noapte.
A doua zi până în prânz, fu trimis de şeful cel mare să-i caute nişte statistici mai vechi în arhive. Devenise amic cu cei care lucrau printre documente. Mai mult decât atât, începuse să se descurce în uriaşul labirint din subsol. Era ordine şi disciplină în arhive, căci altfel ar fi fost imposibil să mai găseşti ceva.
Raportul trebuia predat peste două zile, aşa că mai întârzie cercetând sectoarele arhivei. Descoperi sectorul: „Biserica, asociaţiile şi sectele". Deveni curios. „Ce ar putea fi acolo despre biserici?" se întrebă Luca. Documentele erau împărţite pe departamente şi biserici. Căută, mai mult din instinct, Biserica Adventistă, dar o găsi la .Asociaţii religioase şi secte".
Avea un bogat material documentar. Dosare cu rapoarte ale agenţilor de poliţie, ale Siguranţei, ale parohiilor bisericii de stat. Apoi dosarele şefilor adventişti. Dosare mari şi voluminoase. Trase un

dosar cu documente mai vechi, de după 1920. Erau rapoarte şi plângeri ale poliţiei şi preoţilor. Spre sfârşitul volumului erau şi plângeri ale adventiştilor. Scria juristul Ştefan Demetrescu, dar atenţia îi fu atrasă de numele lui Petre P. Paulini. Simţi emoţie şi căldură în tot trupul la gândul întâlnirii cu domnul Paulini, în arhiva Palatului de la Şosea. Erau mai multe referate şi articole semnate de Petre P. Paulini. Se aşeză la o masă şi începu să citească. Se opri asupra unui articol cu titlul „Libertatea religioasă". Se făcea un istoric al libertăţilor religioase menţionate în Biblie. Reciti cu atenţie câteva
paragrafe:

„...Există o sferă în care regii şi guvernele n-au dreptul să se amestece: conştiinţa. Isus Hristos a zis: 'Daţi Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.'
Stăpânirea pe care Dumnezeu a dat-o dregătorilor are o limită bine stabilită. Ea nu se întinde pe domeniul lucrurilor religioase, nici asupra rapoartelor ce există între oameni şi Dumnezeu. Acest teren Dumnezeu Şi 1-a rezervat cu grijă geloasă, şi vai de guvernatorul care încearcă să-1 uzurpe, căci el se pune în locul lui Dumnezeu şi intră în luptă cu El.
Cel ce calcă un decret omenesc care vine în contradicţie cu îndatoririle noastre către Dumnezeu este nevinovat în faţa lui Dumnezeu. Apostolii au confirmat acest principiu când cereau Sanhedrinului: *'Judecaţi dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu'*(Fapte 4,19).
Acela care calcă porunci şi decrete omeneşti ce vin în contradicţie cu poruncile lui Dumnezeu nu comite niciun rău regelui sau guvernului. Un om care este credincios lui Dumnezeu este credincios şi statului şi regelui în lucrurile datorate lor. El nu va înşela fiscul, nu va face contrabandă, nu va urzi tulburări ori revolte. El nu se supune doar în punctul care nu este de competenţa statului: conştiinţa, religia. în rest el este un exemplu pentru concetăţenii săi şi cel mai sigur sprijin al statului. Simplu, cumpătat, activ şi econom, credinciosul adventist este cel mai bun factor al prosperităţii naţionale. Vorbind într-o zi despre valdeazii din Provence, pe care-i

omorâse în număr mare, Ludovic al XlII-lea zise înjurând, după obiceiul său: 'Aceşti mizerabili sunt oameni mai cinstiţi decât mine şi decât poporul meu.'
Vorbind despre credincioşii ucişi de catolici în Noaptea Sfântului Bartolomeu, istoricul francez Edgard Quinetface următoarea observaţie: 'Dacă vedeţi atâta gol în spiritul francez, nu uitaţi că Franţa şi-a sfâşiat ea însăşi inima, expulzând şi ucigând două milioane dintre cei mai buni cetăţeni ai ei. Acestea sunt răni pe care nici secolele nu le pot vindeca. Teoria nefastă de a face religia majorităţii obligatorie pentru cei de alt crez este cauza mutilării sociale.'
Astăzi pluteşte în aer tendinţa de a reînvia era persecuţiilor.
'Cei care au trăit în Rusia înainte de război', scrie într-o revistă pastorul Boucher, care a predicat Evanghelia în acea ţară '...ştiu ce înseamnă să nu poţi trăi liber în credinţă.' Sub vechiul absolutism ţarist, era oprit omului din pravoslavnica Rusie de a trăi Evanghelia aşa cum a fost propovăduită de Hristos şi Apostoli. Cine ar fi îndrăznit pe atunci să convingă un rus ortodox, pravoslavnic, să trăiască în viaţa de toate zilele poruncile lui Dumnezeu şi adevărata credinţă a lui Isus ar fi fost condamnat ca tot restul vieţii sale să-l petreacă în catacombele de gheaţă ale Siberiei. Mii de predicatori ai Evangheliei şi mii de creştini adventişti şi baptişti au fost târâţi sub grele lovituri în Siberia, pentru simplul motiv că au avut curajul să spună că formele reci ale religiei lor strămoşeşti nu-i mai mulţumesc şi că vor să se supună mai degrabă poruncilor lui Dumnezeu, decât poruncilor omeneşti. Orice suflet iubitor de adevăr a răsuflat uşurat când s-a răspândit vestea că ţarismul cu toţi urzitorii lui s-a prăbuşit!
în România, în decursul ultimilor zece ani, adventiştii au suferit din cauza intoleranţei religioase manifestate din ordin. Aproape fiecare adventist din România are la activ experienţe şi suferinţe provocate de convingerea lui religioasă. Am fi fericiţi dacă nu ni s-ar mai da prilej să scriem despre ele.
Conducătorii ţării noastre şi mai ales reprezentanţii bisericii de stat să nu fi învăţat oare nimic din ceea ce s-a petrecut în ţările

în *care bântuie intoleranţa religioasă? Măsurile represive în materie de conştiinţă şi cult, pe care unii reprezentanţi ai ţării cer să le aplice contra adventiştilor, au început să înmulţească numărul*
martirilor.
Dar mă opresc deocamdată aici, întrerup acest raport pentru că domnul ministru al Cultelor, în ultima audienţă, a făgăduit revocarea ordinelor represive. Libertatea completă a conştiinţei şi cultului acordată tuturor fiilor ţării va ridica prestigiul României.
Petre P. Paulini"
Luca era fascinat de cele citite în raportul domnului Paulini. Aceeaşi concepţie avea şi el în ce priveşte libertatea credinţei. O dorinţă puternică îl împingea să citească mai departe în dosarul îngălbenit de timp. Găsi un raport căruia îi lipsea pagina de început. I se păru important pentru el şi începu să citească. A pierdut repede noţiunea timpului. Recitea paragraful:
„...Prin declaraţia domnului ministru al Cultelor s-a întărit în noi convingerea că mai există dreptate în România, că încă mai sunt cârmuitori cari nu stau sub tutela tribunalelor inchizitoriale cari intenţionează 'să facă să fie omorâţi câţi nu se vor fi închinat lor.'
Rugăm din inimă pe cârmuitorii ţării să fie liniştiţi şi să nu creadă calomniile debitate fără nicio frică de Dumnezeu pe socoteala paşnicilor cetăţeni de confesiune evanghelică-adventistă.
Adventiştii, cari au învăţat să sufere şi să moară pentru Dumnezeu, se vor sili din toate puterile să se achite cu demnitate de toate îndatoririle lor faţă de ţară, dând ţării ce se cuvine ţării."
- Domnule locotenent! se auzi Luca strigat. Tresări, ca şi când ar fi fost prins în flagrant.
- Permiteţi să raportez.
- Spune, sergent!
- Domnul colonel Elefterescu are nevoie de dumneavoastră...
- Am înţeles, mulţumesc!
Se grăbi cât putu de mult. Colonelul ştia că face cercetări în arhivă pentru un raport special. Se opri în faţa biroului, aranjându-şi uniforma şi cercetându-şi mâinile. Auzi vocea piţigăiata a colonelului.

- Domnule căpitan, nu realizezi că trăim vremuri grele, domnule, vremuri speciale? Vremuri nebune, domnule!
- Ba da, domnule colonel.
- Atunci vrei să le îmbunăm puţin?
- Numai Dumnezeu poate să mai facă ceva pentru astfel de vremuri.
- Nu crezi că ar trebui să încercăm şi noi, domnule căpitan?
- Dacă aveţi un plan, mă prind, domnule colonel.
- Ar fi ceva în care m-ai putea ajuta.
- Ascult, domnule colonel.
- Măi Luca, sunt în beciurile garnizoanei câţiva arestaţi pe motive din astea religioase, dar crede-mă că n-aş interveni dacă ar fi nişte puşlamale. Sunt oameni de treabă. Pe unul dintre ei îl cunosc mai de aproape. în ignoranţa lor sunt cinstiţi. Şi apoi, crezi că de asta nu o să câştigăm noi războiul, că au ei altă credinţă? Ai putea să le cercetezi cazul şi, eventual, să îi reprezinţi?
- Da, domnule colonel. După ce îi voi cunoaşte şi le voi studia dosarul, vă voi prezenta soluţia mea pentru viitorul lor.

- Ce să faci, măi Luca? Trăim într-o lume nebună, nebună, nebună...
După ce află mai multe despre felul cum ajunseseră în beciurile Siguranţei, salută respectuos şi merse la popotă.
Seara îl prinse îngândurat şi cu imaginea Anei în suflet.

CAPITOLUL

Luca, însoţit de un sergent, căuta cu privirile, printre întemniţaţi, grupul unde se părea că are un protejat. Simţise lucrul acesta după felul cum îi vorbise colonelul despre arestarea lor. Deşi nu i-o ceruse în mod direct, se vedea clar că ar fi dorit ca Luca să facă ceva în favoarea lor. De aceea plecase el dis-de-dimineaţă în căutarea acuzaţilor. Aşa ajunsese în beciurile Siguranţei. Tot ce vedea şi respira îi provoca greaţă. Dar mergea înainte. Gardianul opri la uşa unei încăperi pe sub care se strecura un şobolan cafeniu. Nu da niciun semn că s-ar teme de oameni. Uşa se deschise cu un scârţâit strident şi prelung. în interior, mai multe duzini de ochi luciră spre ei. Luca nu le putea distinge feţele. Oamenii rămaseră tăcuţi un timp. Sergentul şopti ceva la urechea lui Luca. Acesta dădu din cap şi căută un loc să se aşeze. Gardianul s-a retras lângă uşă în poziţia unei santinele. Oamenii îi cercetau pe noii veniţi. Nimeni nu scoase o vorbă. După un timp, arestaţii îşi întoarseră privirile în cerc şi îşi făcură semne discrete. Curând, vocea celui pe care îl strigau cu numele Andrei umplu încăperea:
- Eu, după cum spun martorii, m-am născut la 1 septembrie 1900, în comuna Ciorăşti. Părinţii mei erau foarte evlavioşi şi se temeau de Dumnezeu.
- Ce religie aveau?
- Ortodoxă.
- Păi... pot fi şi printre ortodocşi oameni evlavioşi?
- Cu siguranţă! îmi amintesc că tata, de fiecare dată cu ocazia

Bobotezei, lua un vas cu agheasmă şi un buchet de busuioc şi stropea toată casa, magazia şi grajdul vitelor, ca să le sfinţească.
- Era preot?
- O, nu, dar credea că Dumnezeu îi ascultă ruga. Şi-apoi, avea şi permisiunea preotului, care ne era oarecum prieten.
- Vă era prieten de familie?
- Da. Avea obiceiul să ne viziteze în prima zi a lunii. Se ocupa în special de noi, copiii.
- Ce vă învăţa?
- Ne povestea din Evanghelii şi ne arăta care este voia Domnului. Deseori, ne punea să spunem pe de rost cele Zece Porunci.
- Şi... chiar păzeaţi cele Zece Porunci?
- Din copilărie m-am ferit să fur, să mint şi să înjur de lucruri sfinte.
- Şi... n-ai făcut asta niciodată?
- îmi aduc aminte că, la vârsta de aproape cincisprezece ani, un băiat din vecini m-a lovit şi m-a supărat rău. Fără să mă gândesc, l-am înjurat de biserică, dar asta m-a costat timp îndelungat de mustrări de conştiinţă şi păreri de rău. Multe cazne şi mătănii am suportat ca să obţin iertarea.
- Şi... de minţit nu minţeai?
- M-am ferit de minciună şi furt, ca să nu-i fac de ruşine pe părinţii mei, care aproape zilnic îmi aminteau că trebuie să ajung om de ispravă.
- Poţi să ne povesteşti cum ai ajuns adventist?
- Da. Prin anul 1920, eram în serviciul unui negustor de textile, din oraşul Râmnicul-Sărat. Eram vânzător. Fiindcă îmi plăcea să citesc, nu scăpăm nicio carte ce-mi ieşea în cale. Aşa am dat de una care vorbea despre educaţie. în ultimul capitol, arăta că e

nevoie de citirea a cel puţin o sută de cărţi pentru a căpăta o cunoştinţă cât de cât despre viaţă. M-am întristat la gândul că trebuie să citesc atâtea cărţi. Nu că nu mi-ar fi plăcut, dar numărul mi se părea foarte mare şi apoi nu ştiam de unde să iau atâta timp.
- Cam câte citiseşi până atunci?

- Nu prea multe, pentru că eram foarte ocupat. Când eram acasă, munceam alături de părinţi la munca din câmp, apoi, de la doisprezece ani, am început munca de negustor.
- Deci trecuseră vreo opt ani de când erai negustor?
- Da. Când am cunoscut adevărul, aveam mai bine de opt ani de negustorie. într-o zi, m-am întrebat care o fi cea mai importantă carte dintre cele o sută recomandate. Aşa că m-am dus la bibliotecă şi am luat un catalog cu cărţi despre educaţie. Am fost surprins să descopăr că prima carte recomandată era „Biblia".
- Oho!!! se auzi mirarea celorlalţi.
- Din momentul acela, s-a născut în sufletul meu dorinţa de a citi Biblia. Nu văzusem niciodată Biblia în casa mea sau în mâinile mele. Aşa că i-am întrebat pe mai mulţi dintre prietenii mei unde pot găsi o Biblie. „De ce nu te duci la preot?" mi-a zis un prieten. Preotul nu prea venea la prăvălia noastră; şi-apoi, nici nu mi-a venit în minte gândul acesta. Unul dintre prietenii mei s-a adresat unui cizmar care era adventist. El mi-a procurat o Biblie nouă şi, pe lângă ea, mi-a dat câteva broşuri şi reviste. Cred că era revista *Semnele timpului.* Le-am studiat cu plăcere de mai multe ori. Aşa am cunoscut crezul adventist.
- Mergeai la Biserica Adventistă?
- Nu, la început, nu. Mai târziu, într-o duminică seara, am vizitat împreună cu un prieten locul de adunare. Era o cameră mică, în care se aflau doar câteva scaune şi o masă. Erau adunate cam zece persoane. Mai tineri, cred că eram doar noi doi. După ce au cântat şi s-au rugat cu ochii închişi, s-a ridicat un militar şi a început să predice.
- Un militar?
- Da, un militar, se numea Angliei Panait. Mai târziu am aflat că era pastor adventist. Am fost impresionat de cele auzite. La sfârşitul programului, am fost invitat să mai vin la astfel de întâlniri. Toată noaptea care a urmat am cugetat la cele auzite. Vorbirea se bazase pe textul din Ioan 3,16; iar cântarea de deschidere se numea „Domnu-i Iubirea". Vreţi s-o cântăm, fraţilor?
- Da, da, răspunseră câţiva.

După câteva mormăieli şi căutări de ton, arestaţii începură să cânte. Melodia se răspândea armonios prin încăpere şi afară, până departe. Toţi ceilalţi arestaţi ascultau înmărmuriţi cum cântă pocăiţii. După ce terminară cântarea, Andrei reluă povestirea:
- Din clipa aceea, m-am hotărât să urmez continuu la astfel de adunări, să citesc Biblia pe care o abandonasem pentru că nu o înţelegeam şi să păstrez ziua a şaptea ca zi de odihnă, adică sâmbăta.
- Şi... ai putut aşa, deodată?
- Mi-a fost greu la început. Prietenii şi părinţii nu înţelegeau de ce vreau eu aşa de mult să respect sâmbăta jidanilor. Părinţii mei, în special, erau foarte supăraţi: în comuna noastră nu mai era nimeni care să ţină sâmbăta evreilor.
- N-au încercat să te forţeze să te laşi de „rătăciri"?
- într-un fel, da. De exemplu, la o sărbătoare de Paşte, mama m-a rugat să merg cu dânsa la biserică, în speranţa că va dovedi satului că nu m-am rătăcit de la credinţa strămoşească. După terminarea slujbei, preotul a început să miruiască poporul. Ca să evit un conflict, am încercat să mă strecor afară pe neobservate. Dar preotul, care mă

urmărise, a strigat după mine: „Tinere, tu nu te împărtăşeşti acum, de Paşti?" I-am răspuns liniştit: „Nu, eu trăiesc după Evanghelie, nu după tradiţii." Nervos, mi-a strigat: „Taci! Aici eu sunt stăpân." Mama era foarte ruşinată. M-a luat de braţ şi m-a scos afară în văzul a sute de ochi pizmaşi. „M-ai făcut de batjocura lumii, copilaşul meu!" bocea ea. Când a aflat tata, a fost bai mare. Din pricina supărării din casă, a trebuit să plec înainte de vreme la oraş, la prăvălie.
- Ce s-a discutat în sat, în urma întâmplării de la biserică?
- Oho, satul a vuit. Unii erau supăraţi că l-am înfruntat pe preot, alţii se bucurau. Unii spuneau că m-am stricat la cap, alţii ziceau: „O şti el băiatul ăsta ceva, că nu degeaba stă el de atâţia ani la oraş!" Aşa că fiecare vorbea ce-1 tăia capul.
- Rudele ce-au zis? Nu i-au influenţat pe ai tăi?
- Noi aveam rude puţine în sat şi au fost mai atente la ce spuneam eu decât la alţii. Chiar mainte de a pleca, fratele meu mai mic a venit la mine şi mi-a zis: „Măi nene, juri că asta-i credinţa adevărată?"

N-am putut să-i spun altceva decât că aşa scrie în Biblie. El a stăruit de mine şi mi-a zis: „Fratele meu, să nu mă înşeli. Te rog să-mi spui adevărul şi să nu mă duci în rătăcire, căci îmi place să merg şi eu pe calea Domnului!" L-am asigurat: „Nu te înşel, fratele meu, aşa cred, aşa fac şi aşa îţi spun!" Din clipa aceea, s-a hotărât şi el să păstreze credinţa Bibliei. Apoi mi-a zis: „Hai s-o chemăm şi pe sora noastră!" Aveam o soră mai mică. Abia trecuse de şaisprezece ani. I-am propus să urmeze şi ea credinţa, odată cu el. „Eu nu doresc să merg cu voi! Mama mi-a făgăduit că-mi ia o rochie de mătase şi mă scoate la horă în sat dacă rămân în credinţa strămoşească", s-a mândrit ea. Eu am plecat la oraş, dar fratele meu, Ion, a rămas să suporte deza-probarea părinţilor, a localnicilor şi, mai ales, a tinerilor de-o seamă cu noi. Ion s-a dovedit un ostaş brav al lui Hristos; mulţumesc Domnului pentru fratele meu Ion! El a fost şi a rămas un bun martor al lui Hristos până în ziua de azi.
- Cum a primit patronul la care lucrai vestea hotărârii tale?
- Am avut greutăţi mari cu patronul, căci nu voia cu niciun chip să-mi dea liber sâmbăta. Tensiunea aceasta a fost curmată de faptul că am fost încorporat în serviciul militar.
- Aici e aici! exclamă un ascultător.
- La început, a fost chiar foarte bine! După luna de instrucţie, am fost ales ca furier la baterie. Mă bucuram că vineri seara mă puteam duce la biserică.
- Ştiau comandanţii?
- Nu, nu ştiau, dar ca furier, aveam voie să ies din unitate.
- Şi... n-au aflat?
- Ba da, au aflat. Preotul regimentului a pus să fia urmărit şi m-a reclamat. Am fost cercetat de comandantul bateriei, care m-a bătut şi a pus să fiu lovit iar şi iar. Arătam jalnic şi mă simţeam prăbuşit fizic. După ce s-au săturat să mă bată, m-au legat cu mâinile la spate şi m-au aruncat în carceră.
- Cum...? Şi aşa ai făcut carceră?
- Nu mai ştiu cât timp a trecut, dar şeful gărzii a avut bunăvoinţa să mă dezlege, căci eram tare strâns. Asta m-a uşurat şi m-am ridicat pe picioare. După câteva zile, m-am simţit mai bine.
- Ce făceai? întrebă un ascultător mirat.

- Murmuram cântări. Asta în loc de somn, de mâncare, de căldură şi de apă. Eram fericit că le puteam cânta în voie.
- Câte zile ai stat la carceră?

- Nu mai ştiu, dar într-o zi am auzit gornistul că dă onorul colonelului. Nu după mult timp, am auzit strigând: „Adventistul, la domnul colonel!" Am fost legat iar cu mâinile la spate şi dus la colonel, la raport. Când s-a deschis uşa comandantului, adică a colonelului, şi m-a văzut în starea în care eram, murdar, plin de sânge uscat, cu hainele pe jos şi cu mâinile legate la spate, a strigat: „Cine te-a adus, domnule, în halul ăsta? Cine te-a legat?" Colonelul era ginerele patronului la care am lucrat. înainte de încorporare, mi-a propus să fac serviciul militar în unitatea sa. Imediat a dat ordin să fiu dezlegat şi a strigat: „Căpitan Bălănescu, îţi fac raport la divizie pentru că ai maltratat un recrut! Dacă dezertează din cauza dumi-tale şi aduce blam asupra regimentului, nu mai vezi lumina zilei." între timp se adunaseră în cabinet şi alţi ofiţeri şi preotul regimentului, întorcându-se spre mine, colonelul m-a întrebat: „Andrei, vrei să faci serviciul militar în unitatea mea?" „Da, domnule colonel!" „Bine, dar trebuie să ştii că trebuie să te supui ordinelor date de superiorii tăi!" Ca pedeapsă că am fost la biserică sâmbătă seara, am fost mutat să îngrijesc de cai.
- Şi asta a fost toată pedeapsa?
- Da, dar n-am stat multă vreme acolo.
- De ce? întrebă nerăbdător un ascultător.
- Pentru că m-am îmbolnăvit de conjunctivită granuloasă. Probabil că praful din mediul în care munceam mi-a dăunat. Aşa că, după un timp, am fost trecut iarăşi la cancelaria bateriei. Acolo am fost tratat bine de comandant.
- Cât ai stat acolo?
- Nu prea mult, pentru că a sosit vremea jurământului militar: eram obligaţi să depunem jurământul rostind formula cu mâna pe drapel!
- Şi care era problema? întrebă, destul de mirat, unul dintre cei care ascultau.

- Acum urmează problema. Preotul regimentului mi-a pregătit o cursă foarte primejdioasă. A instalat lângă drapel o masă pe care se afla o cruce mare de lemn, o Biblie, un castron cu agheasmă şi un buchet de busuioc. Chipurile, pentru a boteza ostaşii după depunerea jurământului! Mi-am dat seama de pericol şi m-am rugat stăruitor Domnului să mă ajute să-1 evit.
- Dacă dumneata nu credeai ce face preotul, nu puteai fi vinovat de ce se întâmplă!
- Da, e adevărat că pentru mine nu aveau niciun efect ceremoniile preotului, dar era vorba de aparenţe, de ceea ce credeau ceilalţi.
- Până la urmă ce ai făcut?
- Am urmărit să văd cum procedează ostaşii de religie protestantă. Am fost bucuros când am văzut că ei puneau doar două degete pe Evanghelie, fără să sărute crucea şi să fie botezaţi. M-am hotărât să fac şi eu ca ei. Ca să nu fiu observat, am încercat să rămân la urmă, dar nu s-a putut. Subofiţerul mă împingea de la spate, zicându-mi: „Treci, adventistule, şi sărută crucea! Crezi că scapi?" Când am ajuns în faţă, toţi se uitau la mine şi aşteptau să vadă ce fac. Am luat o poziţie respectuoasă, am bătut pas de defilare şi am dat onorul, trecând înainte. Deodată, am auzit glasul preotului: „Ostaş, tu nu vrei să depui jurământul?" „L-am depus, cucernice, i-am zis preotului care avea grad de căpitan. Dar eu cred în Evanghelie şi nu pot săruta crucea." „Sărut-o, soldat!" s-a răstit el la mine. „Nu pot s-o sărut, căci nu stă scris aşa ceva în Evanghelie!" La acest dialog, asistau întregul regimentul şi toţi ofiţerii. în acele clipe de încordare, s-a apropiat de mine colonelul: „Treci, domnule, şi sărută Evanghelia şi scapi de necaz!" mi-a zis el, pe un ton liniştit. „Nu pot, domnule colonel", i-am răspuns. „Domnule, nu înţelegi?" mi-a repetat colonelul. „Nu pot, domnule." „îţi ordon să săruţi Evanghelia!" mi-a repetat colonelul, destul de răstit. Eram copleşit şi aproape învins. Nu ştiam ce să fac. îmi calc principiul sau îl supăr rău pe colonel.

- Eu cred că. a săruta o Evanghelie nu înseamnă a trece peste conştiinţa dumitale, interveni un ascultător.
- Oricum, ia să vedem ce-a făcut Andrei, spuse un altul.

- Şi de data aceasta a învins Domnul, căci, pe când mă chinuiam eu şi doream mai bine să se crape pământul sub mine decât să cedez, am auzit glasul colonelului strigând către preot: „Lasă-l, părinte, în pace! Nu vezi că nu vrea?" Ca înviat din moarte, am strigat cu voce tare: „Să trăiţi, domnule colonel, vă mulţumesc!"
- Cum, şi-ai scăpat cu atâta? întrebă sergentul care asculta din uşă.
- O, nu! Ca să mulţumească pe toată lumea, colonelul a dat ordin ofiţerului de serviciu să mă ducă la carceră. Acolo, de fericire că Domnul îmi dăduse biruinţa, am cântat toate cântările pe care le scrisesem pe zidul închisorii la ultima încarcerare.
- Câte zile ai stat la carceră?
- Câteva ore, deoarece, după plecarea colonelului, ofiţerul de serviciu m-a scos şi m-a trimis la cancelarie!
- Şi preotul s-a dat bătut?
- Nu, nu s-a dat bătut. Mi-a făcut raport la divizie, cu acuzaţia că n-am depus jurământul. Până la urmă, s-a constatat că acuzaţia preotului nu era corectă! Dar furia lui a fost mare când a văzut că sunt avansat la gradul de caporal. A făcut iarăşi raport la divizie ca să fiu degradat pe motivul că fac propagandă comunistă şi eretică. Comandantul unităţii a dezminţit acuzaţiile nedrepte şi calomnioase ale preotului.
- Şi te-a lăsat în pace?
- La circa două luni după aceea am plecat. Eu m-am îmbolnăvit iarăşi de conjunctivită şi am fost trimis la Iaşi, la infirmeria de ochi „Frumoasa".
- Ce regim aveai acolo?
- Aici eram liber în fiecare duminică şi puteam merge în oraş.
- Te-ai regăsit cu fraţii adventişti?
- La început, nu. După câteva luni, am găsit un birjar care mi-a dat câteva îndrumări. Aşa am ajuns într-un cartier al oraşului, numit „Râpa Galbenă", în apropierea gării. După multe căutări, am găsit locul unde se adunau fraţii. Am fost tare fericit. în fiecare sâmbătă venea un frate diacon. El mă scotea în oraş şi mergeam la biserică.
- Şi n-a băgat nimeni de seamă?
- Un timp, nu, dar, într-o zi, s-a întâmplat!
Andrei făcu o pauză, căutând parcă să vadă ceva într-un colţ al încăperii.
- Ce s-a întâmplat? întrebă nerăbdător un ascultător.
- Păi, în zelul meu, am invitat la biserică trei soldaţi cu care mă împrietenisem, mai ales de când eram şef de salon. Aşa că, într-o seară, am mers cu ei la adunare. După slujbă, ne-am mai întreţinut la discuţie cu pastorul bisericii, Ion Toma. Nu ne-am dat seama că se făcuse târziu. Ne-am speriat puţin, dar am crezut că o să scăpăm. Când am ajuns la unitate însă, am fost reţinuţi la corpul de gardă, ca să ne recunoască ofiţerul de serviciu. A doua zi, am fost cercetaţi de ofiţerul de disciplină. Cei trei camarazi au fost eliberaţi şi au scăpat cu câteva zile de pedeapsă, dar pe mine mă aşteptau zile grele.
- Adică, ce ţi-au făcut?
- A doua zi, am fost trimis la comenduirea pieţei. Imediat am fost încarcerat. La puţin timp, am fost dus în faţa unui anchetator. Acesta nu dorea altceva decât să mă las de credinţă. Era un bărbat masiv şi cu chip de brută. După fiecare refuz, mă lua la bătaie. Lovea în mine fără milă, ca într-un sac. Când obosea, mă lăsa şi se odihnea. Atunci iar îmi cerea sa declar că-mi părăsesc biserica. Cum eu refuzam, urma o altă repriză de

lovituri.
- Bine, dar care era acuzaţia care ţi se aducea?
- Eram învinuit că am făcut prozelitism şi am subminat autoritatea Sfintei Biserici Ortodoxe.
- Şi cât te-au ţinut aşa?
- Paisprezece zile m-au chinuit şi m-au torturat. în ultima zi, m-au dus la biroul comandantului, unde am fost supus unei cercetări îndelungate de către un avocat, care s-a oferit să mă apere în faţa Consiliului de Război. Acolo urma să fiu trimis. Când am auzit ce sumă cerea, i-am spus că nu deţin aceşti bani. Comandantul s-a înfuriat şi m-a ameninţat că voi fi condamnat pentru propagandă comunistă. Mi-au cerut încă o dată să mă las de credinţă, in-au mai bătut o dată parcă mai crud ca înainte! Nemaisuportând durerea, slăbit şi flămând, am strigat în suferinţa mea: „Lăsaţi-mă, că mă las şi eu!" S-au oprit. După câtva timp, in-au trimis înapoi la unitate.

- Nu era mai înţelept să o faci de la început şi să nu mai mănânci atâta bătaie? întrebă iarăşi sergentul de pază.
Luca nu zicea nimic, doar urmărea cu atenţie totul. Nimeni nu răspunse. Andrei privea un punct imaginar, undeva departe.
- Ce a urmat, frate Andrei?
- Ajuns la unitate, mi s-a luat serviciul de şef de salon şi instructor la grupa de elevi bolnavi. Durerea cea mare a fost mustrarea de conştiinţă, că declarasem părăsirea credinţei. Au urmat zile de adevărat coşmar. Citeam şi mă rugam tot timpul, dar nu-mi regăseam pacea. în toiul nopţii, ieşeam în curte şi plângeam ore în şir. Mă durea gândul că L-am trădat pe Mântuitorul meu.
- Fraţii de credinţă care te vizitau ce ziceau?
- în perioada aceea, n-a mai venit nimeni pe la mine. Eram absolut singur! N-aveam cui să-i mărturisesc durerea sufletului meu. însă Bunul Dumnezeu, care veghează cu milă asupra copiilor Săi, S-a îndurat de mine şi mi-a trimis o solie de har mântuitor, printr-o scrisoare primită de la fratele Nicolae Păduraru, pastorul de la Râm-nicul-Sărat.
- Cunoştea situaţia dumitale, frate Andrei?
- Cred că aflase despre starea mea şi cunoştea suferinţele mele. Cu o gingăşie deosebită, m-a sfătuit să nu mă descurajez de faptul că L-am tăgăduit pe Mântuitorul, căci în milostivirea Lui mă poate ierta, aşa cum 1-a iertat şi pe Petru. Din clipa aceea, am primit o mângâiere şi o pace de care nu mă simţeam vrednic. Şi asta a ţinut până la terminarea milităriei.
- Erai botezat atunci? întrebă unul dintre arestaţi.
- Nu, nu eram, dar îmi doream foarte mult. De aceea, după eliberarea de haina militară, m-am întors la fostul meu patron cu gândul să mă pregătesc de botez. însă patronul nu s-a învoit a-mi respecta cererile legate de credinţă. în cazul acesta, am plecat spre Iaşi, cu speranţa că mi se vor împlini visurile. în drum, m-am oprit la Tecuci şi m-am prezentat la un magazin de textile. Când a auzit cererea mea cu privire la Sabat, patronul s-a revoltat şi a strigat: „Cum, dumneata, care eşti român, ceri să ai sâmbăta liberă?" După mai multe discuţii şi lămuriri, a admis să rămân în serviciul lui cu Sabatul li-

ber. N-am stat mult la el, deoarece, între timp, am cunoscut tinerii bisericii din Piatra-Neamţ, cu care am lucrat câteva zile colportaj. Când am văzut cât de plăcut este să vesteşti Cuvântul lui Dumnezeu, s-a născut în mine dorinţa de a deveni misionar. Dorinţa aceasta a fost atât de puternică încât am mers în satul meu natal cu scopul de

a face bani pentru şcoală. însă părinţii mei insistau să rămân în comună şi să deschid prăvălie.
- Părinţii mai erau împotriva noii dumitale credinţe?
- Se obişnuiseră cu mine, cu fratele meu! Când nu eram botezat, nu-şi făceau probleme; credeau că sunt apucături tinereşti!
- Iar când te-ai botezat?
- Momentul botezului a venit în 24 ianuarie 1925.
- Cine v-a botezat şi câţi aţi fost?
- Cel care ne-a botezat a fost fratele Ştefan Demetrescu. Am fost unsprezece persoane, iar ceremonia a avut loc în Râmnicul-Sărat.
- Şi ce-au zis părinţii după actul botezului?
- Vă imaginaţi că s-au supărat. Dar nu numai ei, ci aproape toată rubedenia. în ciuda acestor lucruri, am continuat să lucrez în comună, luând casă cu casă, la rând, căutând să le vorbesc oamenilor despre a doua venire a Domnului Isus şi să le prezint cărţi şi reviste.
- Te primeau sătenii?
- Unii da, alţii nu, dar cei mai mulţi nu! La scurt timp, autorităţile şi preotul s-au ridicat împotriva mea. Eram singur, avându-i pe toţi împotriva mea. Fratele meu plecase prin părţile Ardealului. Chiar dacă eram urmărit şi batjocorit, alungat, arestat şi ameninţat, am căutat să lucrez.
- Cum, dacă nu te mai primea nimeni?
- Am folosit o metodă simplă. Am tipărit pe foi volante mai multe cântări religioase, în sute de exemplare, pe care le răspândeam dimineaţa celor care treceau cu vitele la păşune. Mare mi-a fost bucuria când am auzit flăcăii cântând cântările noastre pe uliţele satului şi la şezători. Textul cântărilor avea o solie minunată.
- Şi preotul n-aluat nicio măsură?

- Ba da, s-a supărat rău. Ca să se răzbune pe mine, m-a invitat în centrul comunei şi a strâns toţi bărbaţii care ieşeau de la biserică. A început să mă blameze şi să mă învinuiască de lucruri neadevărate.
- Ce fel de lucruri?
- Că am idei comuniste şi că sunt în simbria duşmanilor Bisericii Ortodoxe şi ai patriei.
- Dumneata ce-ai spus?
- Eu m-am apărat în mod creştineşte şi convingător.
- Poporul... pe cine a crezut?
- La început pe dumnealui, dar, mai apoi, s-a ridicat un văr de-al meu, cu influenţă în comună, şi a strigat cu voce tare: „Părinte, vărul meu Andrei are dreptate, căci aşa stă scris în Biblie, cum spune el. Acolo spune să ţinem ca sfântă zi sâmbăta, ziua a şaptea, şi nu duminica, aşa cum înveţi dumneata şi cum a rânduit-o Constantin cel Mare." La auzul acestor cuvinte, s-a făcut o mare tulburare şi planurile preotului au fost zădărnicite. Multă vreme, preotul n-a mai discutat cu mine. Venea la mine la prăvălie şi, când dorea să cumpere ceva, făcea semne.
- Despre ce prăvălie e vorba?
- Nu v-am spus că, între timp, părinţii mei, crezând că o să mă las de credinţă, s-au împrumutat de bani şi mi-au cumpărat o prăvălie?
- Deci ai avut prăvălie în satul matale?
- Da, dar n-am stat multă vreme, pentru că am plecat la Şcoala Misionară.
- S-a bucurat preotul că a scăpat de dumneata.
- S-o fi bucurat, dar, în vacanţa de iarnă, m-am întors şi am început să vând cărţi în

satele vecine. Atunci am avut o experienţă interesantă.
- Spune-o, te rugăm! ceru cel mai tânăr ascultător.
- Era într-o duminică dimineaţă. Bântuia un ger năprasnic, dar eu tot mi-am luat servieta şi am plecat. Pe şosea, m-am întâlnit cu un prieten, care, auzind unde mă duc, mi-a zis: „Tu eşti nebun?" „De ce?" i-am zis. „Păi asta e vreme să baţi în porţile oamenilor?" „Eu nu-i deranjez, le duc o veste bună." „Cui duci tu o veste bună? Unor oameni care n-au niciun interes pentru credinţă?" „Asta n-avem de unde şti noi. Unii sunt interesaţi şi bucuroşi să primească adevărul."

„Vino cu mine înapoi acasă, să stai la căldură şi să te odihneşti, că de-aia ţi-au dat vacanţă!" „Nu pot să mă întorc din drum", am declarat eu. „Ascultă-mă, dacă mergi mai departe, ai să-ţi pierzi viaţa, şi-i păcat de tine, că eşti tânăr." M-am cam speriat. Mă gândeam la multele pericole din partea duşmanilor credinţei. Dar, în ciuda acestor temeri, am plecat mai departe. Ca să ocolesc oamenii de pe drum, am luat-o peste câmpul îngheţat. Am ajuns la o apă curgătoare. Am mers pe gheaţă cât am putut, am aruncat geanta cu cărţi pe malul celălalt, urmând să sar şi eu. Mi-am luat avânt, dar, când să sar, am alunecat şi am căzut în mijlocul apei. Cu chiu, cu vai, am ieşit la mal, cu apele şiroind pe mine. Am început să plâng supărat că nu voi mai putea să-mi urmez drumul. Nici nu mă gândeam la moarte prin îngheţ. Atunci, o voce mi-a vorbit: „Nu plânge, ci mai bine roagă-te."
- Cine era?
- Nu ştiu, că m-am uitat în jur şi n-am văzut pe nimeni. Dar, oricum, am ascultat-o.
- Adică ce-ai făcut?
- Aşa, plin de apă cum eram, am îngenuncheat pe zăpadă şi am mulţumit Domnului că nu m-am înecat. M-am ridicat de la rugăciune şi am început să fug peste câmp, ca să nu amorţesc de ger. Când m-am oprit, hainele şi ghetele îmi erau perfect uscate, ca şi când nu s-ar fi udat. Ba, mai mult, nu simţeam frigul deloc.
- Şi te-ai întors acasă?
- Nici vorbă! Mi-am continuat drumul şi am bătut din poartă în poartă, până am vândut tot ce aveam.
- Şi... nu te-ai îmbolnăvit?
- N-am păţit nimic, în schimb aveam bucuria că Domnul m-a salvat de la moarte, xiscându-mi hainele şi bocancii.
- Dar cum de nu s-au luat jandarmii de dumneata?
- Ba s-au luat. într-una din zilele următoare, îutr-o altă comună, pe la terminarea lucrului, am fost întâmpinat de plutonierul de jandarmi. S-a oprit în faţa mea şi m-a declarat arestat.
- Pe ce motiv?

- Crezi că mi-a spus vreun motiv? M-a legat şi m-a aruncat într-un beci.
- Pe vremea aceea?!
- în toiul iernii. Beciul n-avea geamuri, iar pereţii erau acoperiţi cu brumă. Nici n-am apucat bine să mă dumiresc unde sunt, că am şi început să tremur. Era spre seară. Când mă gândeam la noaptea ce urma, m-a prins teama că am să mor de ger.
- Familia ştia unde eşti?
- Nu. Pe înserate, am anunţat, printr-un copil, un văr de-al meu care locuia acolo în sat. L-am rugat să-mi aducă o pătură şi o bucată de pâine. Dar, când m-a văzut şi m-a întrebat pentru ce sunt arestat, m-a scuipat şi mi-a zis: „Dacă ai înnebunit, aşa îţi trebuie! Ne-ai făcut neamul de râs cu credinţa ta. Toată lumea stă acasă pe vremea asta, numai tu umbli ca un zăpăcit pe drumuri să împrăştii rătăcirea ta. Nu-ţi dau nici

mâncare, nici pătură. Mori aici pentru credinţa ta rătăcită!"
- Şi nu ţi-a dat?
- Nu, a plecat şi nu s-a mai întors.
- Tu ce-ai făcut?
- Se înnoptase bine şi mă pregăteam să mă aşez într-un colţ ca să aţipesc puţin, căci eram tare obosit. Nici nu mă aşezasem bine, că am văzut o lumină la fereastră şi am auzit o voce de femeie: „Domnule, ai adormit? Nu ţi-e frig în beciul ăsta fără geamuri?" „Ce să fac, doamnă, dacă domnul plutonier n-are milă de mine?" „Vino afară, căci am descuiat beciul!" Am fost condus într-un dormitor bine încălzit şi frumos aranjat.
- Dar cine era acea femeie?
- Hei, ia ghiciţi! După ce m-am dezbrăcat de palton, m-am spălat pe mâini şi am fost invitat la masă, unde mă aştepta o cană mare cu ceai fierbinte.
- Dar cine era gazda? insistă unul.
- Ghiciţi! După un timp a intrat şi plutonierul.
- Care? Ăla care te-a arestat? -Ăla.
- Ce-a zis când te-a văzut acolo?

- M-a întrebat cum mă simt? Eu i-am mulţumit că a avut bunăvoinţa să mă scoată din beci. Dar el mi-a spus: „Nu eu, domnule, ci soţia mea a avut milă de dumneata." M-am îndreptat spre doamnă mulţumindu-i. „Te-am auzit cum tuşeai", a zis doamna, în timp ce îmi tăia o felie de pâine.
- Minunat! zise un ascultător. I-a înmuiat Domnul inima.
- Da, aşa a făcut. După asta, plutonierul mi-a zis: „Acum, te rog să stai liniştit aici la căldură până mă întorc eu de la telefon." „Ce telefon?" 1-a întrebat soţia. „Vreau să-1 întreb pe domnul preot cum să procedez cu dumnealui." „Cum, l-ai şi anunţat pe preot?" Jandarmul n-a răspuns, ci s-a îndreptat spre mine şi mi-a zis: „Să nu cumva să deschizi Biblia şi să vorbeşti din ea soţiei mele, ca s-o converteşti la credinţa adventiştilor!" „Duhul Domnului converteşte, domn' plutonier." „Ţine minte ce ţi-am spus!", m-a avertizat el.
- Şi... ai putut să taci?
- La puţin timp după plecare jandarmului, a venit în vizită soţia notarului. După ce a aflat cine sunt şi ce-i cu mine acolo, m-a rugat să-i lămuresc unele texte din Biblie. Dar, tocmai în toiul discuţiilor, a intrat pe uşă plutonierul. Când m-a văzut cu Biblia deschisă, s-a înfuriat şi a ţipat la mine: „Bine, domnule, cum ne-a fost învoiala?" „Te rog să-1 ierţi, Jenele!", a zis soţia notarului, „eu l-am rugat să-mi explice unele texte din Biblie, pe care nu le înţeleg." „Da' de când ai apucat tu calea bisericii şi citeşti cărţi sfinte?" „Ei, uite că m-am apucat! Ce, îmi strică?" „Ar trebui să mai citeşti şi lui domn' notar!" „Am să-i citesc şi lui, să n-ai grijă! Acum lasă omul în pace, că el n-are vină!" „Bine, am să-1 las şi am să-1 izgonesc repede, ca să n-apuce să vă pocăiască şi pe voi."
- Şi chiar ţi-a dat drumul?!
- Da, cu obligaţia ca a doua zi să mă prezint la pretură. Aşa am şi făcut. Acolo am fost pus în libertate deplină, cu condiţia să nu mai fac propagandă adventistă.
- Şi ai respectat condiţia?
- Eu nu mi-am asumat răspunderea că o respect. Aşa că n-a trecut mult timp, şi am fost arestat în jurul Buzăului. M-au trimis la divizie fiindcă fusesem în colportaj la o familie de ofiţeri. Comandantul diviziei era un mare vrăjmaş al credincioşilor noştri. în fie-

care primăvară, dădea ordin patrulelor să-i prindă pe colportori şi să-i ducă pe toţi, din post în post, până la el la Buzău. Aici începeau tortura şi presiunea pentru a ceda la credinţă şi a trece la ortodoxie. Când ofiţerul de serviciu m-a prezentat şi i-a spus ce fac, comandantul diviziei s-a repezit la mine, lovindu-mă cu ce apuca şi pe unde nimerea. Când a obosit, a dat ordin să fiu aruncat în carceră. Acolo era un miros groaznic, de nesuportat. A fost cea mai grea noapte din viaţa mea. Douăzeci de ore a durat chinul acesta, până când am fost dus între baionete în faţa generalului.
- Comandantul era general?
- Da, era general. Şi, ca general, m-a chinuit cum nu mai văzusem eu până atunci. Când s-a săturat de mine, m-a eliberat cu condiţia să părăsesc imediat judeţul Buzău şi să nu mai vând nicio carte. Bineînţeles că n-am promis aşa ceva. Dar, în starea în care eram, probabil că şi-au zis că m-am speriat pentru totdeauna. La plecare, am cerut să mi se înapoieze servieta cu cărţi. Mi s-au mai dat doar două exemplare din Noul Testament şi servieta. Mare mi-a fost bucuria când m-am văzut iar liber. M-am oprit în faţa porţilor şi I-am mulţumit lui Dumnezeu. După rugăciune, când m-am uitat peste stradă, am văzut o frizerie. în faţa ei, stătea un tânăr în halat alb. M-am îndreptat spre el ca să-i prezint un Nou Testament. Doream să ştiu dacă mai am harul să fac lucrarea Domnului.
- Dar ce, nu mai aveai încredere în ce făceai?
- Păi, mă mustra cugetul că îi promisesem generalului că am să mă las de prostii. Numai că eu aveam ideea mea despre ce înseamnă prostii, în timp ce el se referea la altceva. După ce am fost eliberat, mă simţeam mustrat pentru că n-am fost corect cu el.
- Şi ce ai făcut cu frizerul? întrebă un ascultător.
- M-am bucurat nespus când am văzut că frizerul a cumpărat cartea. Am înţeles că Domnul m-a iertat pentru necinstea mea şi m-am bucurat.
De la Buzău, m-am dus la Ploieşti. Aici am lucrat în mai multe localităţi, până în toamna anului 1928, când am fost angajat ca şef de colportori în Conferinţa Moldova de Nord. Aici eram nevoit să merg pe la autorităţi şi să intervin pentru eliberarea fraţilor colportori.
- Dar ce probleme aveau?
- Ehei, de multe ori, preoţii interveneau pe lângă jandarmi ca să-i aresteze pe colportori. îi acuzau că sunt bolşevici. îi chinuiau zi şi noapte, îi ţineau flămânzi cu zilele. Apoi le întocmeau acte către Consiliul de Război din Cernăuţi, acuzându-i că au fost prinşi făcând propagandă comunistă. Am intervenit până la Inspectoratul General al Jandarmeriei din Chişinău. Când i-am povestit generalului ce persecuţie cruntă suportăm, acesta s-a ridicat de la birou şi mi-a zis: „Nu jandarmii sunt de vină, domnule, ci preoţii, care-i presează pe jandarmi să ia măsuri aspre împotriva misionarilor dumneavoastră." Prin omul acesta, Dumnezeu ne-a oferit salvarea şi eliberarea.
- Şi aţi avut libertate deplină să lucraţi?
- Aşa am crezut, dar la puţin timp am primit cea mai grea lovitură. Unul dintre fraţii colaboratori, fratele Gheorghe Oresciuc, a fost omorât cu pietre pe când se întorcea din lucrare, în apropierea Rădăuţului.
- Am auzit. Dar cum s-a întâmplat?
- într-o comună, aveam câţiva prieteni de adevăr. Ei citiseră cărţile vândute de noi. Fratele Oresciuc mergea să predea studii biblice pentru ei. Pe când se întorcea, a fost omorât.
- Cine a pus la cale crima?
- înainte de a ajunge în Rădăuţi, fratele trecea printr-o comună vecină cu cea în care preda studiile biblice. Preoţii celor două sate au pus oameni la pândă lângă o apă, prin

care trecea fratele la întoarcere acasă. Criminalii l-au pândit şi, când fratele a vrut să treacă apa, au tăbărât pe el cu pietre. Fratele era preocupat să conducă sania cu caii prin locurile mai puţin periculoase şi nu s-a putut apăra bine. A fost lovit cu pietre grele în cap. Caii, speriaţi şi ei, au rupt-o la fugă spre casă. în drum spre spital, a murit. Acasă îl aşteptau soţia, copiii şi patru colportori care erau găzduiţi la dânsul. La autopsie, s-a constatat că avea la cap spărturi mari, iar creierul era grav rănit. S-a stabilit că aceea a fost cauza morţii lui violente.
- Au fost descoperiţi criminalii?
- Autorităţile nu aveau interes s-o facă. Totuşi, la Ziua de Apoi, vor fi daţi în vileag.

- Da, atunci da, dar până atunci mai avem de suferit, ca şi acum, nu?
- Cum să ni se facă dreptate, dacă tocmai cei care ar trebui să ne-o facă ne schingiuiesc?
- Frate Andrei, povesteşte-le şi fraţilor ce ai făcut la Ciofrângeni!
- Dar poate că v-am obosit, fraţilor, sau pe domnul avocat!
- Nu, nu, nu ne-ai obosit, spune mai departe! ziseră toţi în cor. Omul privi spre Luca. Acesta era tare îngândurat. Nu putea să
priceapă de unde vine puterea acestor oameni. Cum de sunt aşa de liniştiţi vorbind cu seninătate despre cumplitele lor suferinţe nedrepte?!?
I se păru că se află în faţa unei întrebări fără răspuns. El, ofiţer, militar prezent în cel mai înalt eşalon al armatei, printre puternicii zilei, trăia într-o lume de la care niciodată nu ştiai la ce te poţi aştepta. Iar aceşti oameni, pentru care viaţa, suferinţele şi chiar moartea nu înseamnă mare lucru, îşi permiteau să nu se teamă de nimic, decât de Hristosul lor! Toate astea în timp ce toţi ceilalţi, cu mic cu mare, tremurau în faţa zilelor ce urmau să vină. Luca înţelesese încă o dată că lumea de care se crampona, agăţându-se, era hâdă şi cumplită. Pentru a nu ştiu câta oară îşi spuse că locul lui e-n altă parte. Se întreba care o fi protejatul colonelului. Dar înţelese că era mai bine să nu ştie. O grea tristeţe îl cuprinse la gândul că n-ar putea să-i salveze pe toţi nevinovaţii din faţa lui. „Şi cu toate astea, în asemenea vremuri, doar ei pot fi fericiţi şi liniştiţi", gândi Luca. Frământarea îi fu curmată de vocea blândă şi limpede a lui Rizea Andrei:
- într-o duminică seara, ne-am adunat în casa fratelui Gheor-ghe Ungureanu, din Ciofrângeni. Erau de faţă mai mulţi credincioşi şi un număr destul de mare de săteni interesaţi să asculte ce zice Scriptura. Erau şi câteva rude de-ale gazdei. După ce am intonat câteva cântări mobilizatoare, am început să predicăm din Scriptură. Pe când toată atenţia era îndreptată asupra Cuvântului rostit, am fost întrerupţi brutal de autorităţile comunei. Toţi am fost arestaţi. Am fost ţinuţi toţi pe locuri, în tăcere, până la lumina zilei următoare. Vă imaginaţi, erau acolo femei, copii, bătrâni şi străini, care n-au avut voie să iasă sau să se culce. Iar noi n-am avut permisiunea să cântăm

sau să vorbim. A doua zi dimineaţă, a sosit şeful de post, care, după ameninţări şi înjurături, le-a dat drumul oamenilor acasă. Pentru gazdă şi pastor, a întocmit acte şi ne-au trimis, însoţiţi de jandarmi la procuratură. Am fost judecaţi şi condamnaţi la câte o lună închisoare. Pentru că nu prea aveam ce face, eu am trimis un memoriu către şeful statului, cu rugămintea să fiu graţiat. După câteva luni bune, am primit răspunsul că sunt graţiat. în timpul procesului, biserica 1-a trimis pe fratele Graur să culeagă unele declaraţii. L-am însoţit şi eu. Am început, bineînţeles, cu familia fratelui Ungureanu. Nici n-am apucat să ne dezbrăcăm bine că au şi sosit jandarmii. Ne-au arestat iarăşi şi, sub escortă, am fost duşi la postul de jandarmi. Pe când aşteptam într-o încăpere alăturată, l-am auzit pe preotul localităţii cum îi aţâţa pe jandarmi. Frujină îl chema. Se plângea jandarmilor de greutăţile pe care le are din

partea adventiştilor şi, îndeosebi, din partea lui Andrei Rizea. „Acest predicator, Andrei Rizea, trebuie aspru pedepsit, ca să-i piară pofta de a mai veni în comuna noastră", zbiera preotul. Şeful de post, înfuriat peste măsură, a intrat în camera noastră, l-a scos afară pe fratele Graur şi s-a repezit ca o fiară asupra mea. M-a lovit cu pumnii peste faţă, peste tot, m-a trântit la pământ şi m-a călcat în picioare până a obosit. După ce s-a odihnit puţin, a luat arma şi a început să lovească cu patul armei în spate, în piept şi peste tot corpul, cu gândul cel rău de a mă omorî. N-am mai putut suporta şi am început să strig: „Nu mă omorî, domnule plutonier, că am şi eu copii, ca şi dumneata, care mă aşteaptă acasă." Deodată, parcă s-a trezit din beţia lui, s-a liniştit şi a trecut în camera unde era fratele Graur. Preotul Frujină era acolo, stârnindu-1 pe jandarm.

- Pe domnul Graur l-au bătut?
- Nu, dar, după acest chin, ne-au legat pe amândoi cu mâinile la spate, cu aceeaşi frânghie, spate în spate şi ne-au silit să stăm pe aceeaşi bancă toată noaptea, sub supravegherea unui gardian. A doua zi, ne-au întocmit acte şi ne-au trimis pe jos din post în post.
- V-au dat să mâncaţi?
- Da' de unde, deloc. Au mai încercat cu jumări de porc, dar...
- Pe drum nu găseaţi nimic?

- Ba da, erau fructe şi altele, dar aveau ordin hotărât să ne împuşte dacă ne-am fi abătut de la potecă. Aşa că nici următoarea noapte n-am mâncat, iar de dormit, n-am avut decât podeaua peste care am aşternut câte un ziar şi ne-am învelit cu hainele noastre.
- Măcar era cald?
- Nu, nicidecum, era o încăpere mare, cu pereţi înalţi şi friguroasă. A doua zi, am fost predaţi la Legiunea de Jandarmi, iar de acolo, după o straşnică muştruluială, am fost trimişi la Procuratură. Primul procuror la care am ajuns a fost om de treabă. Ne-a ascultat istoria şi ne-a cerut să facem plângere împotriva prigonitorilor. Am socotit că-i mai bine să-i dăm pe mâna Domnului. Spre sfârşitul zilei, am fost puşi în libertate. Acolo, de fapt, m-am şi despărţit de fratele Graur.
- Ce-au zis ai casei când te-au văzut?
- Soţia şi copiii, când m-au văzut cum arătam, au rămas înmărmuriţi. Se vedeau clar urmele bătăilor şi ale loviturilor de armă. Hainele mi-erau rupte şi stricate de urmele cizmelor.
- Cum, frate, şi jandarmul a rămas nepedepsit?
- După un timp, i-am vizitat din nou pe fraţii din Ciofrângeni şi am aflat că şeful de post fusese mutat. Venise un altul, care-i simpatiza pe adventişti. înainte de a mă duce la Biserica Adventistă, m-am prezentat la postul de jandarmi. Şeful de post, când a auzit cine sunt şi că doresc să rămân peste noapte acolo, m-a sfătuit prieteneşte să plec imediat prin pădure. „De ce?" l-am întrebat eu. „în seara aceasta, legionarii sunt adunaţi în apropiere. Unul dintre conducătorii lor este preotul Frujină şi ştiu că vor să te împuşte dacă te prind." I-am ascultat sfatul şi am mers prin pădure, pe drumuri neumblate, toată noaptea, cale de şaizeci de kilometri.

Cu zgomot puternic, uşa arestului s-a deschis şi a intrat un locotenent care a strigat:

- Ce se întâmplă aici?

S-a aşternut tăcerea şi toţi priveau întrebători la locotenent.

- Mi s-a spus că faceţi propagandă străină. E adevărat? Nimeni nu răspundea. Luca s-a ridicat şi a păşit în faţa ofiţerului:

- Sunt căpitan Luca Sabin şi vin din partea Tribunalului Militar pentru cercetarea arestaţilor. Spune-mi, locotenente, de ce îmi în-trerupi cercetările?
- Aveţi acte, domnule... căpitan?
- Poftim!
Locotenentul cercetă atent actele lui Luca.
- Să trăiţi, domnule căpitan, dar, fiind civil, n-am avut de unde şti! Permiteţi-mi să mă retrag!
- Eşti liber!
Luca s-a întors apoi şi-i privea, pe rând, pe arestaţi. îi cerceta curios, ca şi când s-ar fi aşteptat să descopere în ei taine ascunse cu dibăcie. Era cuprins de simţământul vinovăţiei la gândul că face parte, chiar şi numai după haină, din tagma prigonitorilor. Nu înţelegea de ce oamenii aceştia nu vorbesc deloc de răzbunare, ci numai de iertare.
- Domnilor, am venit să vă apăr, dar... nu cred că pot s-o fac. Dacă Dumnezeul vostru nu vă acuză, în ce să vă apere un om? Procesul vostru va avea loc în zilele care urmează.
Arestaţii priveau la străinul care le ascultase istoriile. Acum, când înţelegeau şi ce misiune are, îl cercetau cu atenţie. Şi el privea la ei. Se întreba mirat: „Ce fel de putere au în ei? Ce fel de credinţă au în inimă?" Cele ascultate nu-i încăpeau în suflet şi în minte. „Dar dacă sunt nişte neputincioşi?" Se cutremură vrând să se scuture de ceva imaginar. „Tu eşti făcut dintr-un alt aluat, aşa că lasă-i în pace! Tu măcar eşti capabil să trăieşti, să iubeşti şi să mori; de ce sunt ei capabili, nu se ştie." Aceste gânduri îi trecură fulgerător prin minte şi
suflet.
La fel de tăcut, le întoarse spatele şi se îndreptă spre ieşire. Salută prin semne şi porni pe coridorul întunecat. Sunetul paşilor pe cimentul rece şi murdar era atât de strident încât îi produse o stare de iritare. Ajuns în stradă, începu să-şi pună gândul în rânduială. îşi spuse că, poate, într-adevăr, bunătatea şi mila arestaţilor adventişti nu-s decât dovada neputinţei lor.
Oamenii puternici şi cu demnitate n-ar putea să ierte astfel. Se gândi că poate ăsta-i motivul rezistenţei şi al amânării pe care-o avea

---

sufletul său faţă de chemarea şi învăţătura lui Dumnezeu. „Ei nu ştiu decât să ierte, să zâmbească şi să lucreze pentru binele altora. Noi cel puţin ştim să trăim, să urâm şi să murim!"
Soarele trecuse mult de amiază. în aer, nu era nici cea mai mică adiere de vânt. Luca păşea greoi, ca şi când ar fi tras după sine o mare povară. îl cuprindea oboseala ce-i curgea din suflet spre picioare.
„Dacă, de exemplu, aş alege să urmez credinţa lor, ar trebui să arunc la gunoi gusturile mele, obiceiurile, caracterul, întreaga fire, planurile de viitor, ţelurile mele; să prefac totul în cenuşă şi să încep o viaţă cu totul nouă. Este oare posibil să fiu om absolut nou, dar permanent hăituit şi prigonit? Şi-apoi, o astfel de viaţă, în care trebuie să renunţi la avuţie, la confort şi plăcere în favoarea altora trebuie să fie o viaţă mizeră."
Pentru o clipă, alături de mirare şi milă, simţi o umbră de dispreţ, îi trecură prin minte chipurile adventiştilor întâlniţi, începând cu Hagiul Ivăncică şi până la arestaţii de la care se întorcea. Amintin-du-şi de fiecare, toţi i se păreau nişte oi sortite a fi, mai devreme sau mai târziu, hrană pentru „lupi".

CAPITOLUL 18

olurile şi coridoarele tribunalului erau înţesate de oameni. Ţărani, târgoveţi şi orăşeni mişunau în toate direcţiile. în *V^TT,* .^adocurile mai largi, grupuri de bărbaţi, purtând în mâini căciulile ţuguiate şi roase de timp, stăteau roată în jurul avocaţilor, sorbindu-le vorbele şi promisiunile. Pe toate uşile, se intra şi se ieşea.
Din curtea interioară a tribunalului, păşeau câţiva ţărani flancaţi de poliţişti. Păreau liniştiţi şi liberi, ca şi când n-ar fi fost încătuşaţi. Până şi poliţiştii însoţitori păreau molipsiţi de liniştea şi seninătatea arestaţilor. Se opriră în faţa unei săli de judecată, aşteptând să le vină rândul. Luca se opri lângă ei, cercetându-i rând pe rând. Fu surprins când un procuror, coleg de facultate, cu un an mai mare, se opri lângă el bătându-1 cu mâna pe spate.
- Cine-s musculiţele astea, Luca? întrebă ironic, în timp ce Luca îl privi pasiv, fără să răspundă. Pot ei oare supăra un elefant?
- Cine să fie, domnule procuror, nişte... zerouri, nişte... coate-goale, nişte..., răspunse un preot ce-1 însoţea pe anchetator.
Procurorul, nemulţumit de intervenţia preotului, îl privi mustrător, apoi se întoarse spre Luca. Acesta îi zise:
- Are dreptate, domnule procuror, sunt nişte... zerouri, căci pe ei nu-i apără niciun partid, nici catolicii, nici protestanţii. Niciun despot al zilei nu-şi întinde mâna ocrotitoare asupra lor.
- Nu suntem chiar aşa de nevolnici, domnule, interveni cel mai vârstnic dintre arestaţi. Suntem noi nişte zerouri, poate, dar... avân-du-L pe El în faţă, pe Isus al nostru, „Unul Dumnezeu şi Mântuitor",

urmat de zeci şi sute şi mii de zerouri, cât face, domnule? Poţi cuprinde cu mintea această valoare?
Procurorul se oprise şi îl privea curios. După câteva clipe, răspunse:
- Să vedem câţi socotitori recunosc această valoare, omule! şi-1 împinse pe arestat în lături. Prietene, îi şopti apoi lui Luca, prin-zându-1 de mânecă, ştii că e riscant şi îţi pui cariera în primejdie alăturându-te acestor eretici, chiar dacă par neînfricaţi?
Luca îl privi rece şi mustrător.
- Am să ridic glasul şi să-i apăr, protestând împotriva celor ce-şi iau dreptul de a prigoni oamenii din pricina ideilor şi crezului despre viaţă şi moarte, mai ales că toţi vom muri.
Procurorul se scarpină în barbă, ascultându-1 şi privindu-1 pe Luca.
- Cred că îţi dai seama că cel care se ridică împotriva puterii şi a bisericii va avea puţini de partea lui, va rămâne chiar singur. Ţine, te rog, cont de laşitatea istorică a oamenilor, zise procurorul.
- Sunt conştient de lucrul acesta, domnule, dar adevărul trebuie apărat, chiar dacă rămâi singur. îl voi apăra chiar dacă nu voi avea în spate decât propria umbră.
- Pentru cine? Pentru nişte... vinovaţi?
- Domnule procuror, sunt vinovaţi pentru că îşi permit să gândească şi să citească?
- Mi-e teamă că de acum încolo n-or să mai citească decât sentinţa şi de gândit nu le-a mai rămas decât la moarte!
- Istoria ne arată că au mai fost încercări de a se impune o singură religie sau crez filozofic, dar au eşuat, domnule procuror. Spiritele creştine vor şti cu adevărat să se apere de orice robie! Vor refuza să gândească în tipare, răspunse cu înflăcărare Luca.
- Dumneata nu crezi că lumea se împarte în alb şi negru, în buni şi răi, în evlavioşi şi

eretici, în supuşi şi stăpâni? întrebă ironic procurorul.
- Este adevărat, dar întotdeauna vor fi oameni care îşi vor păstra independenţa de a gândi şi vor refuza orice siluire de conştiinţă.
- Şi crezi că ai găsit acele „spirite luminate" în ţărănoii ăştia, pe care-i împingi ca pe o turmă? Sau... eşti şi dumneata unul de-al lor?

Luca privi câteva clipe în podea, apoi răspunse:
- Nu ştiţi cum e în viaţă? Cei care se pricep să spună bine ceva stau în cancelarii, iar cei care trăiesc cu adevărat măreţia idealurilor nu ştiu să vorbească despre ele, aşa că ne ajutăm unii pe alţii!
- îţi pierzi vremea, prietene, ştiu că vrei să faci carieră, să câştigi procese grele, dar acum te înşeli, cauza voastră e pierdută!
- Nicio străduinţă sinceră şi curată nu poate fi pierdută şi zadarnică. Dumnezeu nu rămâne dator nimănui!
- Hei, lasă-L pe Dumnezeu cu treburile Lui, eu vă sfătuiesc prieteneşte să vă recunoaşteţi vina şi să nu mai luptaţi, ştiind bine că nu veţi birui niciodată.
- Biruitori nu sunt aceia care folosesc braţul puterii în a astupa gura celor care rămân de partea adevărului. Biruitori sunt aceia care îşi păstrează spiritul liber, închinându-se lui Dumnezeu în spirit şi adevăr, chiar dacă sunt victimele violenţei brutale.
- Aş vrea să mai ştii, prietene, că eu voi fi acuzatorul vostru şi sunt mulţumit că am aflat cum gândeşte apărarea.
- Nu avem ce ascunde, domnule procuror. Dar am mai apelat încă o dată la conştiinţa dumneavoastră, răspunse liniştit Luca.
Procurorul s-a înclinat respectuos, zâmbind ironic şi s-a depărtat. Luca 1-a privit cum se duce şi a zâmbit şi el cu subînţeles: „Adevărul tău, prietene, se numeşte 'avansarea mea, avansarea mea', a murmurat în sinea sa.
îi veni în minte o frază muzicală pe care o ascultase împreună cu nişte prieteni, dar pe care n-o înţelesese. De câte ori o asculta, se simţea singur. Vedea singurătatea în toţi oamenii care se mişcau pe lângă el. Arestaţii, obosiţi şi flămânzi, rămâneau unul lângă altul, învăluiţi de gingăşia unui secret.
Pe coridor, lumea îl împingea spre perete şi el gândea: „N-o să mă supăr. Am nevoie de liniştea unui suflet sfânt."
îşi ridică ochii spre feţele oamenilor. îi recunoştea pe unii colegi de breaslă. Pe chipul lor, citea indiferenţă şi oboseală. Sub lumina spălăcită a becurilor murdare de la ultima văruiala, zărea o amestecătură pestriţă de făpturi zdruncinate de necazurile vieţii. Un întreg popor adâncit în visuri îşi apăra mizeria. într-un colţ, un copil

sugea din pieptul unei mame aşa de obosite încât părea că doarme. Alături de femeie, stătea tăcut tata. O căpăţână greoaie şi cheală ca o piatră. Un trup îndoit, strâns în haine ponosite, de sus până jos doar gheburi şi scobituri. Omul semăna cu o fâşie de lut. „Ce caută ei aici?" se întreba Luca. „Ce forţă îi mână să caute dreptatea? Sigur, şi ei au fost cândva tineri şi frumoşi, plini de viaţă, au zâmbit, au admirat florile, au căutat viitorul şi siguranţa. Misterul e că şi azi, când au devenit nişte pachete de lut, trecând prin tiparele dure ale vieţii, şi azi frumoasele fărâme de argilă omenească, sfârtecată şi prăpădită de viaţă, tânjesc după dreptate şi adevăr. Ce forţă ne face, până în ultima clipă, dependenţi de adevăr?"
Sala de judecată era lungă şi îngustă, semănând mai mult cu un gang. De o parte şi de alta, erau uşi grele de lemn masiv, acoperite cu o vopsea maro veche şi scorojită. Pe o parte a sălii se aflau bănci de lemn, scrijelite şi murdare. Publicul înghesuit aştepta, foindu-se şi murmurând. Erau oameni modeşti. Mai în faţă, câteva rânduri bune erau

ocupate de oameni din păturile de sus ale urbei. Două rânduri erau ocupate de prelaţi. Preoţi, câţiva cântăreţi şi patru ierarhi bisericeşti cu brâie roşii. Pe estradă, se afla masa judecătorilor. O grefieră sorta dosare. Luca se aşezase în prima bancă, în imediata apropiere a acuzaţilor. îi cerceta pe rând, căutând să înţeleagă pentru cine riscă. îi găsi aşa de singuri, dar liniştiţi. îi asemăna cu paznicii farurilor. O voce ascunsă îi suna în urechi: „Tu aperi un principiu, nu nişte oameni..." Deodată, simţi un fior de teamă: „De ce am făcut asta?", se întreba Luca. „Cu cine mă lupt? Pentru ce? Cred că am intrat într-un joc pe care nu-1 cunosc. De ce oare am făcut asta? Ce voi spune în apărare? Nu cunosc dosarul, nu-i cunosc pe oameni. Ce voi pleda? Că nu sunt vinovaţi? De unde ştiu?" Temerea se transformă în frică. începu să-şi amintească cum ajunsese apărătorul acestor oameni: ultimul an de studii la Drept le cerea să profeseze, dar asistaţi de un profesor.

într-una dintre dimineţile trecute, intrase în sala baroului colonelul Mircescu N., şeful baroului Curţii Marţiale Bucureşti.

- Cine vrea să apere din oficiu nişte pocăiţi?

- Ce au făcut? întrebă un avocat mai în vârstă.
- Au încălcat ordinea de drept.
- Deci e o cauză pierdută?
- Cu siguranţă!

Se lăsă liniştea. Nimeni nu se oferi. N-ar fi dorit niciunul o postură jenantă.

- Nimeni nu-i dispus? insista colonelul.

Liniştea persista. Avocaţii, unii în civil, alţii îmbrăcaţi în uniforme, se uitau unii la alţii, căutând pretexte ca să refuze.

- Ce delicte au comis, domnule colonel? întrebă Luca.
- Nu ştiu prea bine, dar cercetează dosarul, dacă eşti interesat. Luca a căutat dosarul şi a citit actul de acuzare: *„Curtea Marţială a Garnizoanei Ploieşti către Curtea Marţială Bucureşti. Avem onoarea a vă înainta dosarul nr. 1820 cu 20 pagini privind pe Isaia Cornel, Rizea Ion, Marius Macovescu, Traian Titus, Florin Condu-rache şi Petre Damian, care sunt judecaţi pentru delictul de uneltire contra ordinii sociale. Sus-numiţii se fac vinovaţi de încălcarea articolului VI din D.L. Nr.142-1941, fiind astfel vinovaţi de crima de a se întruni în scopuri religioase fără să aibă autorizaţie."* Bănui că e grupul pentru care îl rugase şeful lui să facă ceva şi pentru care îşi declinase competenţa.

Fu întrerupt din citire de un prieten, care-i zise:

- Luca, ascultă-mă! Nu faci bine că te bagi într-un astfel de caz! De la bun început pierzi şi apoi vei fi judecat greşit. Lasă-i în plata Domnului lor pe pocăiţii ăştia! Să-i apere Dumnezeul lor!

Luca 1-a privit serios, a închis dosarul, 1-a pus în mapă şi i-a răspuns:

- Şi dacă m-o fi trimis pe mine Dumnezeu s-o fac?!
- Eşti cam... obosit astăzi, şi se depărta, dând din mână a lehamite.

Atunci luase o hotărâre, poate cea mai rapidă şi negândită hotărâre. Iar acum se înfricoşa de ceea ce făcuse.

între timp, judecătorii şi procurorul începuseră procedura. Luca se lupta să iasă din frământarea trecutului. Era conştient că trebuie să arunce totul în luptă, dar nu avea ce. Aceasta îl făcea să fie

înspăimântat. Tresări când cel mai în vârstă dintre acuzaţi se apropie de el şi-i zise:

- Domnule, nu vă temeţi! Dumnezeu vă va da fiecare cuvânt pe care trebuie să-1 spuneţi!
„Doamne, omul acesta îmi citeşte gândurile! murmură pentru sine Luca. Cine-s oamenii ăştia?"
Atunci îşi aduse aminte gândul că are de apărat „un principiu", nu nişte oameni.
Se auzi strigat. Răspunse şi se concentra asupra actului de acuzare citat de procuror. Acesta folosea cam mult cuvântul „eretic" şi termina acuzându-i pe arestaţi de erezie.
Instanţa ceru apărării să-şi susţină cauza.
- Onorată instanţă, grăi Luca, ce este „erezia" de care acuzarea a făcut atâta caz? Este ea o chestiune de care să se ocupe dezbaterea de faţă?
- Este o problemă spirituală, deci foarte importantă pentru noi, răspunse acuzarea.
- Deci, dacă este o problemă spirituală, n-ar trebui, onorată instanţă, combătută numai prin Cuvântul Domnului, adică Biblia, prin excelenţă autoritate spirituală? Eu nu cred că „erezia" ar putea fi nimicită prin sentinţe sau foc. Apa nu poate s-o spele, iar temniţa nu poate s-o ascundă.
- Dar nici nu poate fi lăsată să alerge ucigaşă şi sfidătoare pe străzi, nimicind turma Domnului şi aducând război între oameni, sări de pe locul lui, aproape strigând, un prelat cu brâul roşu.
Instanţa fu destul de îngăduitoare cu preotul, rezumându-se doar la a bate cu ciocanul în masă, cerând linişte.
- E o deosebire, onorată instanţă, continuă Luca, între oamenii aceştia, a căror părere diferă doar într-o chestiune de ordin spiritual, şi adevăraţii rebeli, instigatori, bolşevici, care, odată cu reforma religioasă, vor să modifice şi structura socială. Doar împotriva acestora din urmă sunt binevenite măsurile restrictive ale autorităţilor.
- Eroare, onorată instanţă, strigă acuzarea. Sunt elemente periculoase.

- Condamnându-i şi făcându-i martiri, ei pot deveni mai periculoşi pentru Biserica Ortodoxă decât dacă sunt lăsaţi să trăiască liniştiţi în libertatea cugetului lor.
Cel care părea mai în vârstă dintre preoţii cu brâu roşu a sărit ca
ars de pe bancă, strigând:
- Nu este cu putinţă, onorată instanţă, să-i fie lăsată fiecăruia libertatea de a spune ce gândeşte. Aşa ceva ar fi pe placul anarhiştilor, bolşevicilor şi al tuturor celor care dispreţuiesc dreapta credinţă ortodoxă. A-i aduce la tăcere pe aceşti anarhişti înseamnă a-L sluji pe Dumnezeu şi biserica Lui.
- Reamintesc, onorată instanţă, că avem de-a face cu probleme de ordin spiritual, care trebuie rezolvate prin argumentele spirituale, nu prin autoritatea civilă, insistă Luca.
- Erezie, onorată instanţă, sări acuzarea. Stăpânirea are ca datorie sfântă obligaţia de a-i stârpi pe cei care cugetă altfel decât le cere sfânta noastră biserică.
Unul dintre magistraţi se adresă apărării:
- Apărarea susţine cumva că justiţia îşi depăşeşte atribuţiile, ocupându-se cu judecarea unor astfel de chestiuni?
- Apărarea nu susţine aşa ceva, dar cere a se constata vina acestor oameni cu probe din domeniul spiritual. Onoraţii prelaţi să aducă dovezi din Sfânta Scriptură că acuzaţii sunt eretici, aşa cum au fost
numiţi.
- Ar fi o laşitate din partea justiţiei dacă ar închide ochii când e jignită biserica dominantă în stat şi se răspândeşte teroarea printre
dreptcredincioşii ei.
- Justiţia are rolul de a apăra drepturile cetăţeanului, Sfinţia Voastră, se adresă, destul de tăios, preşedintele completului de

judecată.
- Sabia justiţiei a fost lăsată spre a fi folosită întru slăvirea Domnului. Orice faptă săvârşită cu zel sfânt în numele Arhanghelului Mihail întru stârpirea necredinţei e din capul locului justificată, răspunse mai liniştit un alt prelat cu brâu roşu.
- în Evanghelie, la Luca 22,38, apostolii îi spun lui Hristos că ei deţin două săbii şi Acesta le răspunde: „Este destul!" După ares-

tarea Sa pe Muntele Măslinilor, Hristos îl obligă pe Petru să bage în teacă una dintre săbii, despre care se vorbeşte după Cina cea de Taină. Pornind de la aceste relatări, Sfântul Berbard afirmă că există două săbii: una materială şi una spirituală şi că amândouă aparţin lui Petru şi urmaşilor săi. Sabia spirituală aparţine doar bisericii şi ea o foloseşte pentru menţinerea ordinii în biserică, prin canoane şi reguli. Sabia materială este încredinţată principilor pentru a apăra biserica. Amândouă aparţin bisericii, fie sabia spirituală, fie cea materială, deci una trebuie scoasă din teacă pentru biserică, cealaltă de către biserică; prima prin mâna preotului, cealaltă prin cea a autorităţii, dar la ordinul preotului şi la comanda împăratului.
Cel care a avut această intervenţie era un preot în vârstă, care nu vorbise până atunci. Se făcuse liniște în sală.
- Dar atunci când în familia ta apare un liber cugetător? întrebă unul dintre judecătorii completului.
Unul dintre preoţii cu brâu roşu răspunse ceva mai potolit, dar cu încredinţare:
- Apărarea ortodoxiei, a adevăratului crez, desface toate legăturile de sânge, chiar şi rudele cele mai apropiate trebuie denunţate, dacă Satana le împinge la tăgada adevăratei credinţe. Teroarea răzvrătiţilor trebuie stârpită.
Se lăsa o tăcere cuminte. Judecătorii se uitau unii la alţii, ascultătorii erau amuţiţi. Tăcerea dezaprobatoare irita vizibil grupul preoţilor. Luca sparse pojghiţa de jenă, întrebând:
- Cum, părinte, susţineţi că un om evlavios în dreapta credinţă ortodoxă este doar acela care nimiceşte în sine orice pornire de omenie şi care dă pe mâna prigonitorilor pe cei dragi ai casei, de îndată ce crezul lor diferă de al preotului ortodox?
- Cu toată autoritatea dată de sfânta biserică, spun da.
- Nu este el o „Iudă"?
- Oricine apără sau scuză un eretic se face şi el vinovat de erezie şi trebuie pedepsit!
- Las la o parte citatele din Sfânta Scriptură pe care le-aş aduce împotriva folosirii violenţei în chestiuni religioase! Aş dori să-mi spuneţi părerea cu privire la întâmplarea la care am fost martor. Cu ceva timp în urmă, am văzut târâţi prin nămoalele ţării grupuri de

bătrâni, bărbaţi şi femei, printre care o femeie de optzeci de ani, împreună cu fiica ei, de poalele căreia se ţineau trei prunci şi care nu săvârşiseră altă crimă decât aceea că tăgăduiau cultul sfinţilor şi se închinau lui Dumnezeu în ziua de sâmbătă. Soţul, care nu părăsea zi şi noapte cârciuma şi femeile uşoare, le denunţase! Spuneţi-mi, aprobaţi fapta acestui fiu şi soţ denaturat? El este „sfântul"?
în sală, se auzi un murmur înfundat şi dezaprobator. Unul dintre prelaţi răspunse:
- în sfânta epistolă a lui Iacob, la capitolul cinci, scrie aşa: *„Fraţilor, dacă s-a rătăcit vreunul dintre voi de la adevăr, şi-l întoarce un altul, să ştiţi că cine întoarce pe un păcătos de la rătăcirea căii lui va mântui un suflet de la moarte şi va acoperi o sumedenie de păcate"* (v. 19 şi 20). Da, aceasta este datoria oricărui credincios, care slujeşte crucea şi pe Arhanghelul Mihail, să-i stârpească pe eretici şi pe adventiştii neamului nostru românesc!

- Deci susţineţi că Biblia cere ca oamenii de altă convingere religioasă decât cea ortodoxă să fie prigoniţi ca fiarele sălbatice şi schingiuiţi ca tâlharii şi ucigaşii?
- în curând, o să vadă toţi sâmbătarii ce spune Biblia, în temniţă sau în faţa gloanţelor!
în sală, porni un murmur şi judecătorul ceru linişte, făcând semn apărării să continue.
Luca asculta atent ce-i şoptea la ureche cel mai în vârstă dintre arestaţi. După câteva clipe, luă cuvântul, deschizând o Biblie de buzunar:
- Sfinţia Voastră, cum explicaţi declaraţia lui Isus Hristos din Luca 6,27-36: *„Dar Eu vă spun vouă, cari Mă ascultaţi: Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă urăsc, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, rugaţi-vă pentru cei ce se poartă rău cu voi. Dacă te bate cineva peste o falcă, întoarce-i şi pe cealaltă. Dacă-ţi ia cineva haina cu sila, nu-l opri să-ţi ia şi cămaşa. Oricui îţi cere, dă-i, şi celui ce-ţi ia cu sila ale tale, nu i le cere înapoi. Ce voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi la fel. Dacă iubiţi pe cei ce vă iubesc, ce răsplată vi se cuvine? Şi păcătoşii iubesc pe cei ce-i iubesc pe ei. Dacă faceţi bine celor ce vă fac bine, ce răsplată vi se cuvine? Şi păcătoşii fac aşa. Şi dacă daţi cu împrumut acelora de la cari*

nădăjduiţi să luaţi înapoi, ce răsplată vi se cuvine? Şi păcătoşii dau cu împrumut păcătoşilor, ca să ia înapoi întocmai. Voi însă, iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine şi daţi cu împrumut, fără să nădăjduiţi ceva în schimb. Şi răsplata voastră va fi mare, şi veţi fi fiii Celui Preaînalt, căci El este bun şi cu cei nemulţămitori, şi cu cei răi. Fiţi dar milostivi, cum şi Tatăl vostru este milostiv". Preoţii şuşotiră între ei câteva clipe, apoi unul răspunse:
- Asemenea declaraţii se găsesc scrise în Biblia falsă a sectanţilor, dar în Biblia adevărată, ortodoxă, Isus n-a făcut asemenea declaraţii aberante.
Judecătorul ceru linişte, apoi făcu semn apărării să continue.
- Las la o parte simţământul că Sfinţiile Lor nu cunosc textul Scripturii, ci doar pe acela care slujeşte de umbrelă pentru intoleranţa de care dau dovadă. întreb, onorată instanţă, dacă sunt eretici toţi cei ce gândesc în chestiuni religioase altfel decât Biserica Ortodoxă şi trebuie aduşi înapoi la adevăr, cum îşi vor rezolva ortodocşii această datorie faţă de catolici, protestanţi, mahomedani, hinduşi şi toţi ceilalţi neortodocşi? Prin siluirea conştiinţei lor şi prin braţul înarmat al puterii, îndeplinind astfel „datoria creştină"? Intenţionează cumva înalţii prelaţi să le declare război şi să-i bage în închisorile româneşti, acuzându-i că sunt eretici şi terorişti?
- Blasfemie, strigă unul dintre preoţi.
Judecătorul fu deranjat de această ieşire, de aceea bătu dur cu ciocanul în masă, cerând linişte. Apoi făcu semn apărării să continue.
- Orice intoleranţă este necreştinească, iar dacă ajunge la persecuţie, este o calamitate pentru naţie, insistă Luca.
- Aceasta este o idee bolşevică, sări în sus un preot.
- Nu sunt bolşevic, onorată instanţă. A lupta pentru idealurile paşnice şi umaniste, a tinde spre dezvoltarea spiritului de omenie nu înseamnă a fi bolşevic, ci creştin adevărat. Nu cred că trebuie să fii bolşevic ca să fii om.
- Omul acesta este un eretic: este mai periculos decât toţi cei târâţi înaintea instanţei! Cer să fie oprit! strigă cel mai în vârstă dintre preoţii cu brâu roşu, în timp ce faţa i se umflase de mânie.

- Păstraţi-vă sugestiile pentru consiliul bisericesc, părinte! interveni supărat judecătorul. Apărarea are cuvântul.
- Onorată instanţă, este îngăduit de lege şi omenie ca aceşti adventişti, numiţi „eretici", să fie prigoniţi şi condamnaţi doar pentru delictul lor spiritual?

- Sunt „eretici" şi-i rătăcesc şi pe alţii, ripostară câţiva preoţi ce formaseră un grup de agitaţie în sală. Ei răspândesc frica şi teroarea venirii lui Hristos şi ne fac pe noi, preoţii, duşmani ai lui Dumnezeu.
- Linişte, vă rog, căci altfel vă dau afară! Apărarea are cuvântul!
- Istoria a demonstrat că fiecare epocă şi-a ales câte un grup peste care să-şi verse ura şi furia neîmplinirilor. Şi aceasta, fie din pricina religiei, cum sunt acum adventiştii aceştia, fie din alte considerente. Indiferent care au fost motivele, calomnia, defăimarea, dispreţul şi persecuţia au rămas aceleaşi. Când i se rătăceşte o oaie, un păstor adevărat se duce după ea, o salvează şi o tratează cu dragoste, aducând-o înapoi în turmă.
- Adventiştii sunt eretici! Nu sunt oameni şi nu poţi să-i tratezi cu omenie, izbucni un agitator.
- Linişte! Cucernice, nu întrerupeţi vorbitorul, ceru împăciuitor judecătorul.
- Onorată instanţă, acuzaţii adventişti nu sunt păgâni şi nici duşmani ai lui Isus Hristos. S-a dovedit că sunt creştini buni. Dacă ei sunt eretici, atunci turcii, evreii şi hinduşii ce sunt?
- Onorată instanţă, am eu un răspuns pentru tânărul şi începătorul meu coleg, ceru cuvântul avocatul acuzării. „Ereticii" sunt aceia care, deşi creştini, nu sunt credincioşi adevăratului creştinism, ei deviază în diferite puncte de la adevărata concepţie creştină. Erezia este un delict ce poate fi comis în limitele creştinismului. Aşa că adventiştii sunt eretici, nu adevăraţi creştini. Ei terorizaseră lumea cu Apoca-lipsa.
- Nu pot să nu pun o întrebare, luă cuvântul apărarea. Care anume este adevăratul creştinism? Cel ortodox? Cel catolic? Cel protestant?
- Cel ortodox, cel ortodox, ţipară câteva voci în sală.

Judecătorul a bătut de câteva ori cu ciocanul în masă şi s-a făcut linişte.
- Continuaţi, vă rog!
- Repet, onorată instanţă, cine poate spune care este adevăratul creştinism? Cel catolic, cel luteran, cel baptist, calvinist, adventist sau ortodox? Aceste dogme se războiesc între ele de sute de ani, a curs atâta sânge şi s-a hrănit atâta ură. Războiul acesta va continua dacă dragostea şi omenia, arătate în Scripturi, nu vor lumina spiritele şi nu-şi vor spune ele ultimul cuvânt. Dacă suntem mai înţelepţi decât păgânii, atunci să fim mai buni şi mai miloşi decât ei. Noi am ajuns să numim „eretic" pe oricine nu este de acord cu opinia noastră. Cred că toată vânătoarea asta de eretici şi târârea prin nămoalele ţării, din post în post, lăsaţi la discreţia şefilor de pichet şi a preoţilor, bătuţi, schingiuiţi, înfometaţi şi însetaţi, este o nerozie şi-o sminteală, care se ascunde în spatele virtuţii creştine şi al unor nume de cinste.
- Cer, onorată instanţă, să-1 pun sub acuzare pe acest om care aruncă venin asupra instituţiilor de drept ale Statului Român şi împotriva sfintei noastre Biserici Ortodoxe, strigă înfuriat decanul de vârstă al preoţilor cu brâu roşu.
- Rog apărarea să chibzuiască mai mult asupra vorbelor rostite şi să nu jignească nici Legea, nici instanţa! zise judecătorul mai mult pentru a potoli spiritele.
- Cer iertare dacă s-au strecurat şi vorbe nepotrivite, însă mă întreb cine are dreptul să judece gândurile şi conştiinţa altui om, în afară de Dumnezeu. îi este dat oare cezarului acest drept? Sau clerului, sau obştei? Cezarului nu i se cuvine decât ce este al cezarului, iar bisericii ce este al bisericii, sufletul şi conştiinţa nu au alt stăpân decât Dumnezeu. Dumnezeu nu este de acord ca vreo putere pământească să se amestece în

problemele de conştiinţă ale omului. Nimeni nu e dator să dea socoteală vreunei instanţe de stat cu privire la crezul lui creştin, atât timp cât nu e un pericol pentru obşte. Lucrul acesta este arătat clar şi în Constituţia ţării noastre.

- Onorată instanţă, zise avocatul acuzării, sugerează cumva apărarea că noi, justiţia şi Biserica Ortodoxă, dominantă în stat, nu respectăm Constituţia şi drepturile cetăţeanului?
Judecătorul nu zise nimic, ci privi liniştit spre apărare, cerând răspuns din privire. Luca se gândi câteva clipe, apoi întrebă:
- Atunci la ce bun lanţurile ruşinoase şi cătuşele agăţate la mâinile şi picioarele acestor paşnici creştini adventişti? Doar pentru că au o altă concepţie religioasă decât cea ortodoxă? De ce mereu aceste strigăte după poliţia de stat? De ce vedem aici atâta ură înverşunată la Sfinţiile Voastre? Nu-i oare o dezonoare pentru biserica noastră naţională a se coborî lovind o mână de creştini cuminţi, ce vor să stea de vorbă cu Dumnezeul lor mai mult decât alţii?
- Blasfemie, blasfemie! strigară unii de pe lângă grupul preoţilor.
Se iscă o adevărată agitaţie în sală, judecătorul interveni restabilind liniştea. Grupul acuzaţilor stătea aproape nemişcat. Toţi ţineau capul în jos şi ochii închişi.
- Are cuvântul apărarea, zise sec magistratul.
- Vreau să-mi continui ideea, onorată instanţă.
- Poftim, zise judecătorul, şoptindu-i ceva la ureche unui coleg din completul de judecată.
- Aşa cum spuneam, fără îngăduinţă creştinească, o naţiune se năruie. Chiar dacă avem păreri diferite, ne putem respecta şi îngădui până ajungem la unitate şi în cele ale credinţei.
- Pentru ereticii adventişti nicio milă, ei sunt vinovaţi de toate relele ce au loc în lume..., strigă un preot.
Magistratul chemă un gardian, îi şopti ceva la ureche, apoi ceru să se păstreze tăcerea. Gardianul se îndreptă spre cel care strigase şi-1 conduse afară din sală. După ce se făcu linişte, şeful completului făcu semn apărării să-şi continue cuvântul.
- Vina nenorocirilor care lovesc omenirea, a crimelor care dezonorează demnitatea umană n-o poartă adventiştii sau baptişti sau orice ar fi ei. Veşnicul vinovat de haosul sălbatic al lumii noastre este fanatismul. Lui i se alătură intoleranţa. Din orgoliu se trag aceste barbarii şi prigoane. Amintiţi-vă lanţul de crime ce au avut loc în mijlocul poporului nostru anii aceştia. Eu nu spun lucrurile

acestea ca un preot, ci ca un om din popor care urăşte gâlceava şi care nu doreşte decât atât: religia să fie dovedită nu prin vrajbă, ci prin dragoste, nu prin ritualuri, ci prin slujire sufletească.
- Hristos ne-a poruncit să-i nimicim pe eretici şi pe acoliţii lor terorişti, murmură cu glas tare un preot cu brâul roşu.
- Cred că e un păcat mare să le acoperi crima cu mantia cuvintelor lui Isus, strigă un alt preot.
- Isus n-ar pângări creştinismul cu asemenea fapte. Cine ar mai dori să devină azi creştin dacă cei care se declară aşteptătorii Lui sunt trataţi mai rău decât tâlharii şi criminalii? Cine să-L mai slujească pe Isus când vede că, dacă nu e pe placul preotului, e persecutat şi condamnat la moarte, cum s-a întâmplat la noi? pleda cu patos Luca.
- Isus le cere slujitorilor Lui preoţi să stârpească erezia. Pentru totdeauna. Moarte adventiştilor şi tuturor rătăciţilor! izbucni înfuriat cel mai vârstnic preot cu brâu roşu.

Judecătorul lovi de trei ori cu ciocanul în masă. încetul cu încetul, se stinse murmurul din sală.
- Vorbeşte! i se adresă judecătorul lui Luca.
- „Dacă Isus este acela care a poruncit astfel de orori, Diavolul ce mai are de făcut?" a întrebat odată un persecutat în faţa ghilotinei. E o încumetare să pui în seama lui Isus asemenea fapte, când El a apărat, divin, libertatea conştiinţei.
- Onorată instanţă, daţi-mi voie să dau răspuns la cele prezentate de apărare, ceru voie preotul care stătea în apropierea procurorului şi schimba mereu cu el păreri şi idei legate de cele spuse.
Judecătorul se consultă cu ceilalţi colegi, apoi cu procurorul, după care zise:
- Aveţi cuvântul, Sfinţia Voastră!
- Onorată instanţă, învăţătura despre libertatea conştiinţei e de la Diavolul. Cum se poate să întâmpini cu omenie pe aceşti monştri deghizaţi în oameni? şi arătă cu degetul grupul arestaţilor. Nu, nu şi iarăşi nu. Mai întâi, supunere totală sfintei Biserici Ortodoxe Române, şi apoi omenie. Cu niciun chip înaltele autorităţi, aici de faţă, nu trebuie să cedeze unui impuls de omenie, când e vorba de

dreapta credinţă ortodoxă, căci o asemenea bunătate ar fi diabolică, şi nu creştinească. Nu pot fi cruţaţi aceşti lupi fioroşi, chiar dacă par blânzi, căci Isus a spus că vor veni „lupi în piei de oaie", aşa cum sunt aceştia, prădând turma credincioasă a lui Hristos, care se găseşte în sfânta noastră biserică. Căci din turma Domnului şi-au adunat tovarăşi de păreri şi nelegiuiri. E criminală această pretinsă blândeţe, care, în realitate, e o deosebită cruzime faţă de Biserica neamului. De aceea, implor autoritatea aici de faţă să ridice cu virtute sabia împotriva acestor adventişti rătăciţi. Folosiţi până şi moartea întru apărarea bisericii neamului!
Se făcuse o linişte de mormânt, nimeni nu mişca, doar curentul fâlfâia pânzele de păianjen prinse în jurul becurilor şi pe la colţuri. Cineva tuşi parcă trezindu-1 pe judecător. Acesta privi câteva clipe pe fila unui dosar şi întrebă:
- Apărarea mai are ceva de zis?
- Da, onorată instanţă.
- Poftim!
- Dacă înaltele feţe bisericeşti cred că a prigoni, a chinui şi chiar a ucide nişte oameni paşnici şi liberi în crezul lor înseamnă a apăra o dogmă sau o biserică, se înşală. Când răpiţi libertatea acestor oameni, târându-i în lanţuri, prin nămol, batjocorindu-i în anchete, cerându-le să renunţe la cinstea lor, la crezul lor, la Dumnezeul lor, nu vă apăraţi biserica, Sfinţia Voastră, ci vă pierdeţi turma, mă pierdeţi pe unul ca mine şi ca mulţi alţii. Pierdeţi tineretul, care n-a fost încă orbit de fumul fanatismului. Nicio biserică nu devine mai adevărată prin faptul că ţipă, urlă şi loveşte. Oricât ar folosi numele lui Dumnezeu, o biserică, dacă loveşte omul, nu-i de la Dumnezeu. Cer instanţei să pună odată capăt oricăror oprimări ale celor care cugetă, trăiesc şi vorbesc altfel decât credem noi.
Avocatul acuzării ceru cuvântul.
- Onorată instanţă, deşi se află la începutul carierei sale, se vede clar că avocatul apărării este un bun meseriaş şi pune suflet în exercitarea funcţiunii sale, uzând de învăţătura ce-i este proaspătă în minte, cât şi de metodele psihologice, prin care manevrează simţirile ascultătorilor. Cerem instanţei să nu se lase dusă în eroare de ora-

toria colegului nostru. Acuzaţii adventişti sunt periculoşi, pentru că se adună să pună la cale planuri de a răspândi învăţăturile lor, câştigând adepţi din turma Domnului -

sfânta Biserică Ortodoxă. Sunt periculoşi prin influenţa credinţei lor. Cer condamnarea lor! Neamul nostru n-are nevoie de spaima răspândită de ei, cu Apocalipsa şi a doua venire.
- Onorată instanţă, zise apărarea, cerând cuvântul, orice intelectual cunoaşte faptul că un creştin adevărat răspândeşte o influenţă prin însăşi existenţa lui. Evlavia lui creează în juru-i o sferă de convingere. Nu-i nevoie să facă propagandă. Chiar dacă s-ar ascunde, influenţa lui se răspândeşte.
- Tocmai de aceea, onorată instanţă, trebuie stârpiţi definitiv, să nu li se mai simtă otrava, zise un preot cu brâu roşu.
- Sunt obligat să cred că înaltele feţe bisericeşti nu urmăresc să aibă dreptate, ci mai degrabă să-şi vadă victimele sfâşiate, zise Luca.
Urmară câteva clipe în care completul de judecată se consulta. Apoi judecătorul bătu de trei ori în masă, amintind că şedinţa se suspendă şi sentinţa rămâne în pronunţare. Gardienii îi scoaseră din sală pe acuzaţi, iar cei prezenţi umplură sala de larmă. Se auzeau tot felul de comentarii, unii pro, alţii contra. Luca parcă se trezea dintr-un vis ce-i sorbise toată vlaga. Privind spre ieşire, văzu aglomeraţia şi se hotărî să nu se grăbească. Era obosit peste măsură. Se aşeză în bancă. Veni la el un preot cu brâu roşu.
- Ştii că slujeşti bine Diavolului, fiule?
- Mi-am făcut datoria, părinte.
- O să te coste scump această datorie, zise preotul îndârjit şi plecă.
Se apropie avocatul acuzării.
- Ai fost magnific colega, am să mă feresc pe viitor să-mi fii potrivnic.
- Mulţumesc, spuse stins Luca. Trebuie să plec, îşi spuse.
Nu mai trecu prin camera baroului. Afară, îl întâmpină un aer proaspăt şi rece. în urechi, îi vâjâia freamătul îndepărtat al oraşului. Era pe înserate. Nn mâncase toată ziua. Un cleşte cu multe gheare
îi tortura stomacul. Se gândi la Ştefan. Şi-1 imagina în restaurantul preferat privind în ochii Herminei, ultima lui iubită.
Când ieşi din curtea Tribunalului, simţi tăria vântului. Se circula repede cu gulerele ridicate. Cei care mergeau împotriva vântului păreau hotărâţi împotriva unui inamic invizibil. Nimeni nu se oprea la vitrine. Toţi păreau nemulţumiţi că se aflau pe stradă. Când ajunse în bulevard, constată că acesta e plin de zarvă. Simţi că un necaz îl paşte. Nu ştia de unde vine, dar îl simţea. Se gândi că ar putea veni din ce a spus în apărarea arestaţilor, dar îşi făcuse doar meseria. Apoi se gândi că duşmanul vine din stradă. Cu toate astea i se păru că pericolul este aproape. Când să traverseze, se trase înapoi îngrozit; era să-1 calce un tractor cu şenile. în spatele acestuia alte maşini militare, tancuri şi camioane. Răsuflă uşurat. Mintea îi deveni un adevărat teatru de lupte. Devenea furios că nu găseşte un fir de care să se prindă şi să se aşeze liniştit la taifas cu sine însuşi. îşi aminti că în seara aceea avea întâlnire cu domnul Paulini. Se opri şi schimbă brusc direcţia. După un timp simţi că-i urmărit. Fu atent. Chiar aşa era. Hotărî să nu-i ducă pe urmăritori la domnul Paulini. Renunţă la întâlnire. încercă să scape de „codiţe". Iuţi pasul, până aproape de fugă. Trecuse de Abator şi încerca să se piardă de urmăritori. Când să intre într-un labirint de străduţe, se auzi un foc de pistol. N-avu timp să se întoarcă, pentru că ameţi şi faţa i se apropie repede de piatra pavajului. Totul se stinse ca un bec.

EPILOG

Gând am terminat de citit manuscrisul, eram epuizat. Sufletul meu era fără vlagă. Nu

ştiam ce să cred. Mi s-a făcut frică de ceea ce aflasem. Ştiam că nu trebuie să te joci cu Securitatea, îmi trecea prin cap şi temerea că e o capcană, în care trebuia să fiu prins. Mă temeam să discut cu soţia despre cele aflate. Nu că n-ar fi ştiut să ţină un secret, dar, în caz că eram arestat, era mai bine să nu cunoască anumite lucruri. Totuşi trebuia să spun despre toate acestea cuiva. în afara soţiei, singurul om în care aveam încredere era unchiul Deleanu. A doua zi dimineaţa, am pornit cu dânsul să facem o vizită unui frate bolnav din Buşteni. Pe drum, i-am povestit câte ceva din cele aflate. El m-a ascultat liniştit, apoi mi-a spus:
- Sunt interesante aceste întâmplări, e bine să ne cunoaştem istoria, dar ai mare grijă ce faci cu aceste informaţii. Focul e foarte bun, dar să nu-1 bagi în sân!
Am înţeles avertismentul lui. Atunci m-am hotărât să nu mai pomenesc aceste lucruri până nu va veni vremea istoriei. în acelaşi timp, doream să înapoiez mapa cu prima ocazie. M-am apucat să-mi notez anumite experienţe sau descrieri pe care le-am socotit utile pentru viitor. Seara, m-a căutat şoferul generalului. Călătoria s-a desfăşurat după acelaşi ritual tăcut. Doar la coborâre, înainte de a intra la bolnav, mi-a zis:
- Dacă tovarăşul general vă dă ceva, trebuie să ne predaţi nouă. Noi vom hotărî dacă puteţi sau nu să luaţi.

- Aşa am să fac, l-am asigurat.
în acelaşi timp, mă întrebam dacă ştie ceva de manuscris sau câtă încredere are bolnavul în el. Când am ajuns în cameră, mi-am dat seama că generalul nu mai are multe zile. însă a fost deosebit de bucuros să mă vadă. Era emoţionat şi ar fi vrut să-mi pună toate întrebările de pe lume într-o singură secundă. Eu eram nedumerit cu privire la ce să fac. Aş fi vrut să vorbesc despre manuscris, dar îmi era teamă să nu fim spionaţi. Aş fi vrut să discutăm despre pocăinţă. Ştiam că-şi doreşte şi el. Până la urmă, am ales să-L rog pe Isus să călăuzească discuţia. Bine am făcut! Generalul mi-a cerut să-i vorbesc despre importanţa botezului. Am simţit că îl frământa această problemă. De mai multe ori, m-a întrebat dacă e posibil să fii un copil al lui Isus fără să fi intrat în apa botezului. Cât i-am vorbit din Scriptură, a plâns. în mai multe rânduri, mi-a mărturisit regretul că n-a primit botezul atunci când Paulini a insistat pe lângă el şi prietenul său, Luca. „Sper să nu fie prea târziu, sper să nu fie prea târziu! De ce nu m-am botezat la timp? Ce n-aş da acum s-o fac! Aş vrea să mor acolo, în apa botezului!" se tânguia acum bătrânul general. Am plecat cu inima zdrobită şi m-am rugat toată seară aceea pentru el.
Ziua următoare au venit mai devreme să mă ia. Abia sosisem de la Ploieşti, unde, printre altele, inspectorul cultelor mă atenţionase să am grijă de general şi să nu mă joc cu sufletul lui. Am avut simţământul că încearcă să afle ce discuţii port cu el, dar i-am amintit că legea spovedaniei îmi interzice să vorbesc despre astfel de lucruri. Când am ajuns la patul generalului, l-am găsit mai vioi, dar mai mult cu sufletul, căci trupul era o amintire. Cancerul îl scobise pe dinăuntru. Era bucuros că nu avea dureri mari. Am stat de vorbă mai liniştiţi ca altădată. M-a întrebat cum e la biserică, ce se vorbeşte, cum sunt programele de tineret şi cum să procedeze ca să poată să-L păstreze cât mai mult pe Domnul Isus în mintea sa. Eu insistam să aibă siguranţa iertării şi a mântuirii prin Isus. El m-a asigurat că este sigur că Isus 1-a primit, deoarece cineva care a ocupat funcţiile lui nu ar fi fost lăsat liber să apeleze la religie; cu siguranţă, pentru el, Dumnezeu a făcut o minune.
- Dacă Dumnezeu nu ar fi amestecat în mod direct în cazul meu, dumneata n-ai fi fost adus aici niciodată. Iar eu aş fi murit singur - de fapt, aşa cum am şi trăit, mi-a spus foarte hotărât bătrânul.

Când se apropia vremea să ne despărţim, am socotit că trebuie să-i dau manuscrisul, de care, spre mirarea mea, nu mă întrebase nimic.
- L-ai citit? m-a întrebat el, fără entuziasm.
- Da! Şi m-a uluit!
-Aşa era prietenul meu, Luca, era uluitor! Iar Paulini era... omul lui Dumnezeu cu majuscule. Uite ce te rog, a adăugat el, vezi dacă arde focul în şemineu!
- Da, arde, i-am răspuns.
- Aruncă, te rog, manuscrisul pe foc! Când l-am auzit, nu m-am putut mişca.
- Te rog! a insistat el. Ţi l-aş fi dat dumitale, dar îţi va aduce necaz. Sunt fericit că l-ai citit. Dumnezeu, la vremea potrivită, îţi va aduce aminte ce ai citit.
Cu greu, m-am apropiat de şemineu şi am aruncat manuscrisul în foc. Am rămas cu o părere de rău pentru mult timp. Acolo, în faţa şemineului, m-am hotărât să fac să nu se piardă în uitare asemenea dovezi ale harului lui Dumnezeu. După ce s-a stins şi ultima flacără ţâşnită din manuscris, bătrânul general a oftat adânc.
- Am un lucru pe care nu l-am înţeles, i-am şoptit. El s-a uitat la mine întrebător.
- în noaptea aceea, după proces, Luca a murit împuşcat?
A încercat să zâmbească. Cu mari eforturi, în fraze scurte, mi-a continuat istoria lui Luca până n-a mai putut articula cuvintele. Sfârşit apoi, mi-a cerut să ne rugăm, până vin ceilalţi. Am simţit că Dumnezeu era acolo. Generalul mi-a strâns mâna cu toată dragostea.
După un timp de linişte între noi, a apăsat pe o sonerie şi în prag au apărut un bărbat şi o femeie, cei care-i administrau casa.
- Veniţi, vă rog, mai aproape!
Ne-am aşezat roată în jurul patului şi aşteptam. Cu o ultimă sforţare, bătrânul ne-a zis:

- Eu mai am puţine ceasuri de trăit, vreau ca oficiul de înmormântare să fie asigurat de dânsul.
Şi arătă spre mine.
- Dânsul este pastor şi vreau să-mi oficieze înmormântarea după legile adventiste. Ortodox nu am fost niciodată. Am fost mai degrabă ateu, dar acum vreau să fiu adventist. S-a înţeles? Voi doi sunteţi liberi! Dumneata mai rămâi, pastore!
Am rămas.
- Cred că nu mă vei mai găsi în viaţă mâine. Sunt fericit că v-am regăsit, dar e prea, prea târziu. Cât de mult a întârziat Dumnezeu iubindu-mă! Dar, la sfârşitul vieţii mele, mi S-a arătat iarăşi. Regret că nu m-am botezat atunci, în tinereţe. Plâng întârziat, cu lacrimi târzii, prea târzii.
Şi a închis ochii.
A treia zi, a avut loc înmormântarea. Pastorul Petre Deleanu a vorbit ca un profet despre „iubirea lui Dumnezeu", iar eu, despre „drama lacrimilor târzii", pornind de la textul biblic din cartea Apo-calipsei 1,7: *„Iată că El vine pe nori. Şi orice ochi îl va vedea; şi cei ce L-au străpuns. Şi toate seminţiile pământului se vor boci din pricina Lui!"*
Cu lacrimi târzii.